

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

นายกุศล มีปัญญา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อเรื่อง	:	รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
ชื่อผู้วิจัย	:	นายกุลศล มีปัญญา
ปีการศึกษา	:	2564

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีวัตถุประสงค์การประเมิน 1) เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม 2) เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม 3) เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 1) ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน 2) ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 25 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 15 คน 4) นักเรียนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน 5) ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ แบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหารและแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของข้อมูล ผลการประเมินโครงการสรุป ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน
2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน
3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน
4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ดังนี้

4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ เป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเพิ่มขึ้น จำนวน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบลักษณะอันพึงประสงค์และ ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนา โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของนักเรียน ทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100

4.3 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้บริหาร สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนา โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและทุกรายการ ผ่านเกณฑ์การประเมิน

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา
คำแนะนำ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนทำให้การประเมินโครงการสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ ได้แก่ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์
ข้าราชการบำนาญ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดร.วรวิญญูภรณ์ ชาลีรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านติดตามตรวจสอบการดำเนินการบริหารจัดการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ดร.พัชรพล ธรรมแสง อาจารย์โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผศ.ดร.เมธา อึ้งทอง คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ น.ส.วิภา พงษ์พิจิตร ข้าราชการบำนาญอดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอขอบพระคุณรองผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู
ผู้ปกครอง และนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
ที่ได้ให้ความร่วมมือในการประเมินโครงการ จนทำให้ประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี และขอขอบคุณ
ผู้อำนวยการโรงเรียนจันจว้าวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่ให้
ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและให้ความร่วมมือในการประเมินโครงการครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการประเมินโครงการนี้ ผู้ประเมินขอมอบเป็นเครื่อง
บูชา บิดา มารดา ที่เป็นผู้ให้กำลังใจและอุปการะมาโดยตลอด รวมทั้งบูรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์
ประสาท ความรู้ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้คำแนะนำและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

กุศล มีปัญญา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมินโครงการ.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	4
ตัวแปรที่มุ่งประเมิน.....	4
ขอบเขตของการประเมิน.....	5
กรอบแนวคิดในการประเมิน.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินโครงการ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	13
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ.....	38
ความพึงพอใจ.....	76
ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม.....	79
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	85
3 วิธีดำเนินการประเมิน.....	92
รายละเอียดโครงการ.....	92
วิธีการประเมินโครงการ.....	97
ประชากรที่ใช้ในการประเมิน.....	97
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	102
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	109
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	110
4 ผลการประเมินโครงการ	114
ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้าน แซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	115
ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	118
ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	121
ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการพัฒนา โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	123
ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	126
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	150
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	150
วิธีการประเมินโครงการ.....	150
สรุปผลการประเมิน	153
อภิปรายผล	157
ข้อเสนอแนะ	160
บรรณานุกรม	162

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์และรายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม.....	168
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบตอบรับการทดลองใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม.....	172
ภาคผนวก ค โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน คุณธรรม.....	175
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	182
ภาคผนวก จ แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินและ แบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ เป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	216
ภาคผนวก ฉ ผลการหาความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	244
ภาคผนวก ช คู่มือการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ เป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	289
ภาคผนวก ซ การเผยแพร่ผลงานวิชาการ โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	301
ภาคผนวก ฌ ประวัติผู้ประเมินโครงการ	381

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงความสัมพันธ์ของมิติทั้ง 4 ด้าน ในรูปแบบการประเมิน CIPP กับบทบาทการประเมินเป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม	62
2	แสดงลักษณะสำคัญของการประเมิน 4 มิติ ตามรูปแบบการประเมิน CIPP	64
3	แสดงรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) จำแนกตามวัตถุประสงค์วิธีการ และความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง.....	72
4	แสดงวิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการประเมินโดยใช้ชิปปี้โมเดล (CIPP Model)	74
5	แสดงความสัมพันธ์ของแบบการประเมินทั้ง 4 แบบ กับกระบวนการตัดสินใจและการอธิบาย.....	75
6	แสดงจำนวนบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564.....	81
7	แสดงวุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564	81
8	แสดงวิทยฐานะของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564	82
9	แสดงสาขาวิชาที่จบการศึกษา และภาระงานสอน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมปีการศึกษา 2564	82
10	แสดงจำนวนนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564	83
11	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=344)	115
12	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (นักเรียน) การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=303)	117
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=41)	118

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
14	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของ โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน คุณธรรม	120
15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและผล การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=41)	121
16	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัย เบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม.....	122
17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและผล การประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=344)	123
18	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้าน กระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม.....	125
19	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และรับคุณภาพ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม (N=303).....	126
20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และรับคุณภาพ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม (N=25)	132
21	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และรับคุณภาพ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของผู้บริหาร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม (N=25)	135
22	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม (N=303)	142
23	แสดงร้อยละของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียน บ้านแซววิทยาคมที่มีผลการประเมิน ระดับดีขึ้นไป (N=303)	143
24	แสดงร้อยละของสมรรถนะของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมที่ มีผลการประเมิน ระดับดีขึ้นไป (N=303)	144

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
25	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจและผล การประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม (N=41)	145
26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจและผล การประเมินของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=303)	147
27	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจและผล การประเมินของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=303)	148

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	7
2	ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนของครู.....	50
3	โมเดล Countenance ของ Stake.....	53
4	เมตริกบรรยายโมเดล Countenance ของ Stake.....	55
5	โมเดลพื้นฐานของ Stufflebeam.....	60
6	องค์ประกอบหลักของรูปแบบการประเมิน CIPP และความสัมพันธ์ กับโครงการ.....	61
7	ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจ และประเภทของการประเมินตาม โมเดล ของ Stufflebeam.....	67

ครอบครัว เรื่องเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชน ความขยันหมั่นเพียร การซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทยที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ศาสตร์พระราชานำข้อคิดการประพฤติปฏิบัติตนไว้ว่า อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคนด้วยความดีมีมิตรภาพด้วยความรักความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดาผู้มีพระคุณ ประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามศาสตร์ของพระราชานี้แล้วก็จะเป็ผลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศก็จะมีแต่คนดีและทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า รวมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมเกิดความสมดุล และยั่งยืน แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ได้พระราชทานไว้กว่า 40 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้ประชาชนชาวไทยนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข จึงนับได้ว่า “ศาสตร์พระราชานี้” เป็นเสมือนองค์ความรู้ที่อยู่คู่แผ่นดินไทย ซึ่งล้วนมุ่งให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตนเป็น “คนดี” ทั้งคิดดี พูดดี ทำดี ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม สุจริต มีวินัย และมีความสามัคคีซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่นมั่นคงตลอดไป เพื่อเป็นการสืบสานศาสตร์พระราชานี้ และสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และพระบรมราโชวาทด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 10) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ขึ้น เพื่อมุ่งปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ 1. พอเพียง 2. กตัญญู 3. ซื่อสัตย์สุจริต 4. ความรับผิดชอบ และ 5. อุทิศการณคุณธรรม

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม เป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา รุ่นที่ 4 ซึ่งเป็นโครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ทรงมอบหมายให้คณะองคมนตรีดำเนินการโครงการกองทุนการศึกษา และต่อมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงรับพระราชกรณียกิจอันสำคัญนี้ โดยมีพระบรมราโชบายสืบสาน ต่อยอดโครงการกองทุนการศึกษาให้ดีขึ้นในทุกมิติ เพราะเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการศึกษา การพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมและมีจิตอาสา ที่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยเริ่มต้นจากโรงเรียน ภายใต้แนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ที่มุ่งว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง”

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเชียงราย ตั้งอยู่ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่แตกต่างกันทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม สู้ภาวะเสื่อมถอย จากหลายสาเหตุหลายประการที่เป็นปัจจัยให้เด็กและเยาวชนอยู่ในสถานการณ์ จนน่าวิตก มีปัญหาพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ขาดความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความมีจิตอาสา โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในกระบวนการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความดีในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยดำเนินการโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งมีโครงการย่อยที่ดำเนินการทั้งหมด 8 โครงการ ได้แก่ 1. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 2. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต 3. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย 4. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ 5. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง 6. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน 7. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย และ 8. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ โดยมีผู้บริหาร ครู นักเรียน ในโรงเรียนร่วมกันดำเนินการ เริ่มจากการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่เดิมของโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน ผ่านกิจกรรมโครงการงานของนักเรียน มีการดำเนินการโครงการงานคุณธรรมปรับวินัยพื้นฐาน 5 ด้าน ได้แก่ ขยะมีคุณค่า ต้นกล้าคุณธรรม รองเท้ามหัศจรรย์ Magic Shoes เดินแถวตรง บ่งบอกวินัย แต่งกายดี มีวินัย และมารยาทดี ศรีบ้านแซว เป็นโครงการที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐานให้แก่นักเรียน โดยทุกฝ่ายร่วมมือปฏิบัติมีส่วนร่วมกันทั้งโรงเรียน และได้พัฒนาเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคือ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตอาสา โรงเรียนได้มีแนวคิดสร้างความยั่งยืนของกิจกรรม โดยการสร้างเครือข่ายขยายผลความสำเร็จสู่ชุมชน ให้เกิดโครงการคุณธรรมสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม และยังได้สร้างเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรมในโรงเรียนเขตพื้นที่บริการ โดยโรงเรียนเป็นต้นแบบในการดำเนินกิจกรรมและสร้างอัตลักษณ์คุณธรรมของตนเอง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไป โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การสร้างการรับรู้ และการยอมรับ 2. การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ 3. การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 4. การกำหนดวิธีการบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 5. ลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) และ 6. สร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม (คู่มือกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ทำอย่างไรให้สำเร็จ, มุลนิธิยุวพัฒน์)

จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้มีการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เพื่อให้ทราบความเหมาะสมของบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลการประเมินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด ได้แนวทางในการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานของโครงการในปีต่อไป ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้สนใจในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวแปรที่มุ่งประเมิน

ตัวแปรที่มุ่งประเมิน ประกอบด้วย

1. บริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
2. ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
3. กระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
4. ผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ขอบเขตของการประเมิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในปีการศึกษา 2564 รวมจำนวน 647 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน
  2. ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 25 คน
  3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 15 คน
  4. นักเรียนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน
  5. ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน
- การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในปีการศึกษา 2564 ผู้ประเมิน กำหนดกลุ่มให้ข้อมูลในการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านบริบท จำนวน 41 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน
- 1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

1.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 25 คน

2. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น จำนวน 41 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

2.3 ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 25 คน

3. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านกระบวนการ จำนวน 344 คน ประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน

3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

3.3 ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 25 คน

3.4 ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 303 คน

4. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านผลผลิต จำนวน 647 คน ประกอบด้วย

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน

4.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

4.4 ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 25 คน

4.5 ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 303 คน

4.6 นักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 303 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ผู้ประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน แบบซิปป (Context Input Process Product

Evaluation Model : CIPP) ของสตีฟเฟิลปิม (1990) โดยประเมินทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริบท 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3. ด้านกระบวนการ และ 4. ด้านผลผลิต โดยมีรายละเอียดในการประเมินจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านบริบท เป็นการประเมินเกี่ยวกับด้านความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม กับจุดเน้น เป้าหมาย นโยบายของต้นสังกัดและสถานศึกษา รวมถึงสภาพบริบท สังคม ชุมชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเกี่ยวกับความรู้ ความพร้อม ความสามารถ ความเพียงพอ ความเหมาะสมของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

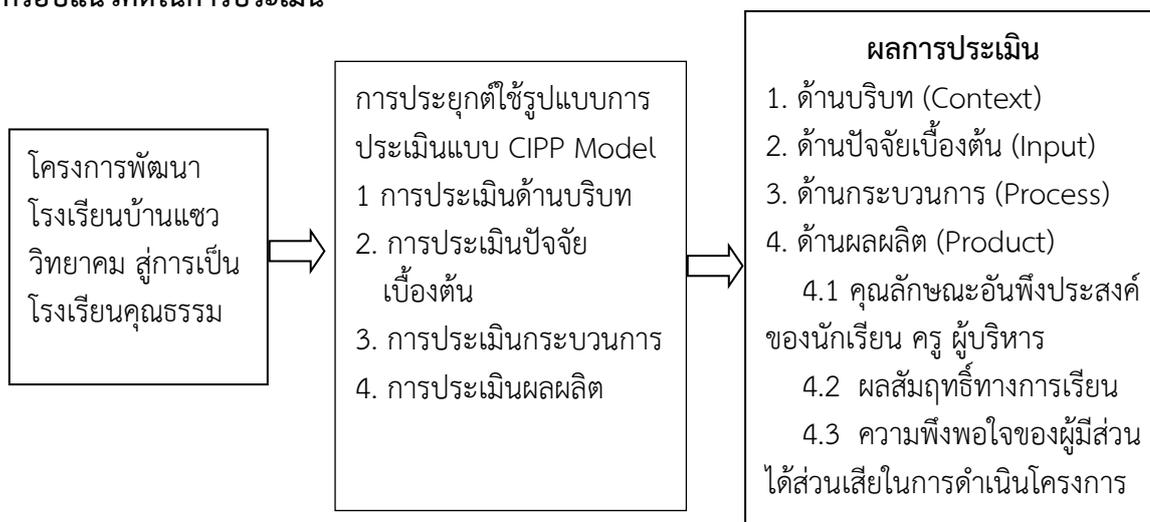
3. ด้านกระบวนการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ และสภาพการดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการ

4. ด้านผลผลิต เป็นการประเมินเกี่ยวกับความเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยพิจารณาจากคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการประเมินตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2564 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2565

กรอบแนวคิดในการประเมิน

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล อย่างเป็นระบบตามรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ตามแนวทางของสต๊อฟเฟิลปีม โดยประเมินทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริบท 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3. ด้านกระบวนการ และ 4. ด้านผลผลิต ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบว่าด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

2. โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน มีกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม โดยมีหลักการสำคัญ 4 ประการ 1. ทำทั้งโรงเรียน 2. ทำจากล่างขึ้นบน 3. ทำอย่างมีส่วนร่วม และ 4. ทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การสร้างการรับรู้ และการยอมรับ 2. การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ 3. การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 4. การกำหนดวิธีการบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน 5. ลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์) และ 6. สร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม

3. การประเมิน CIPP Model หมายถึง การตัดสินคุณค่าทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริบท 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3. ด้านกระบวนการ และ 4. ด้านผลผลิต

3.1 การประเมินด้านบริบท หมายถึง การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม กับจุดเน้น เป้าหมาย นโยบายของต้นสังกัดและสถานศึกษา รวมถึงสภาพบริบท สังคม ชุมชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับความรู้ ความพร้อม ความสามารถ ความเพียงพอ ความเหมาะสมของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

3.3 การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ และสภาพการดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการ

3.4 การประเมินด้านผลผลิต หมายถึง การประเมินความเป็นโรงเรียนคุณธรรม ประกอบไปด้วย 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ ดังนี้

3.4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

3.4.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู หมายถึง คุณลักษณะพฤติกรรมหลัก และพฤติกรรมบ่งชี้ตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วย ความรู้และความสามารถใน วิชาชีพครู การสนับสนุนการเรียนการสอน การรอบรู้สถานการณ์บ้านเมืองและความเปลี่ยนแปลงที่ สำคัญ มีความเมตตากรุณา มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความขยัน มีความอดทน มีความประหยัด มีความรักและศรัทธาในอาชีพครู ความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและ การดำรงชีวิต การพัฒนาตนเอง การพัฒนาชุมชน

3.4.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร หมายถึง ลักษณะการแสดงออก ทางพฤติกรรมในเชิงบวก ของผู้บริหารสถานศึกษาจนเป็นที่ยอมรับของสังคม ว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรมสูง เป็นคนที่มีความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาอันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และ ความมั่นคงสงบสุขในสังคมและได้มาตรฐานสากลต่อไป

3.4.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จที่ได้จาก ความสามารถทางร่างกายหรือสมอง ซึ่งอาจพิจารณาได้จากคะแนนที่กำหนดให้ หรือคะแนนที่ได้ จากงานที่ผู้สอนมอบให้หรือทั้งสององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการ วิจัยครั้งนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา 2564

3.4.5 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจและมีความสุข หรือทัศนคติที่แสดงออก ที่ความต้องการหรือเป้าหมายที่ ตั้งใจไว้ในโครงการดำเนินการบรรลุผลหรือสมหวัง สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่หลักใน การบริหารโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2564

5. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งทำหน้าที่หลัก ทางด้านการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ของโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2564

6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน หมายถึง คณะบุคคลที่ทำหน้าที่ กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการสถานศึกษา

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2564

8. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2564

9. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กร สถาบัน หรือชุมชน ที่ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางบวกหรือลบ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ปีการศึกษา 2564

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการดำเนินการ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ประโยชน์ต่อนักเรียน

1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตประจำวัน
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนิน การดำเนินการ และลงมือปฏิบัติจริง
3. นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ

ประโยชน์ต่อครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนได้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านคุณธรรม ส่งผลให้ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน
2. ครูผู้สอน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านคุณธรรมได้อย่างเหมาะสม และหลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของนักเรียน
3. ครูผู้สอนได้รับการดูแลช่วยเหลือ กำกับ นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากผู้บริหารทำให้ครูผู้สอนมีการจัดการเรียนรู้ด้านคุณธรรมที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ต่อผู้บริหารและสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการว่าจะให้มีการดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป หรือหากให้มีการดำเนินการในปีการศึกษาต่อไป ต้องมีการปรับปรุง พัฒนาโครงการจากสารสนเทศของ ผลการประเมินโครงการในปีการศึกษาที่ผ่านมา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการดำเนินการไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายของกิจกรรมหรือโครงการที่กำหนดไว้ต่อไป
3. สถานศึกษามีสารสนเทศด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
4. สถานศึกษามีโครงการโรงเรียนคุณธรรม ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและมีประสิทธิภาพ
5. สถานศึกษาสามารถนำรูปแบบหรือวิธีการวางแผน ดำเนินงาน ตลอดจนการกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผลของโครงการโรงเรียนคุณธรรม ไปปรับใช้ในโครงการ/กิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งระบบ

ประโยชน์ต่อชุมชน

1. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทางเลือกให้แก่บุตรหลาน สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจและความถนัดของนักเรียน
2. ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านคุณธรรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อเรียงลำดับดังต่อไปนี้

1. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
  - 1.1 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
  - 1.2 ความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม
  - 1.3 หลักการสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม
  - 1.4 กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม 6 ขั้นตอน
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ
  - 2.1 ความหมายของการประเมินโครงการ
  - 2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ
  - 2.3 ประเภทของการประเมินโครงการ
  - 2.4 รูปแบบของการประเมินโครงการ
  - 2.5 รูปแบบการประเมินโครงการแบบซีปปี้ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP)
3. ความพึงพอใจ
  - 3.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
4. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
  - 4.1 ข้อมูลทั่วไป
  - 4.2 ประวัติโรงเรียนโดยย่อ
  - 4.3 ข้อมูลสภาพชุมชน
  - 4.4 ข้อมูลครูและบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564
  - 4.5 แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ/ กิจกรรมโดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบซีปปี้ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP)
  - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณธรรมสำหรับรายละเอียดแต่ละตอน ดังนี้

1. หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

1.1 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

สถานศึกษาเป็นแหล่งบ่มเพาะวิชาความรู้และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดกับนักเรียน เพื่อที่จะได้เป็นดีของสังคม ประเทศชาติเป็นกำลังหลักในการพัฒนา ด้วยเหตุนี้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงจัดตั้ง “กองทุนการศึกษา” และให้คณะองคมนตรีจัดหา อาสาสมัครมาช่วยงาน และได้พระราชทานพระราชประสงค์ของโครงการว่า “ให้โรงเรียนสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง” ฉะนั้น กระบวนการดังกล่าวได้รับการกล่าวขานว่า “โรงเรียน คุณธรรม จริยธรรม” แต่เรียกกันสั้น ๆ ว่า “โรงเรียนคุณธรรม” (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560)

1.1.1 การเกิดขึ้นของโรงเรียนคุณธรรม

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ ได้เริ่มศึกษาการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร ในปี พ.ศ. 2553 และได้ศึกษาการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา โดยได้เริ่มพัฒนาคุณธรรมเมื่อปี พ.ศ. 2555 พร้อมกันนี้ในฐานะประธานมูลนิธิยุวสถิรคุณได้กำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมในกลางปี พ.ศ. 2557 พร้อมได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิทยากรและหลักสูตรอบรมครูแกนนำและนักเรียนแกนนำจนสำเร็จในต้นปี พ.ศ. 2558 ศูนย์โรงเรียนคุณธรรมมูลนิธิยุวสถิรคุณ จึงได้เริ่มจัดฝึกอบรมกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทาง ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ โดยผลิตหนังสือชี้แจงกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม คู่มือวิทยากร พร้อมสื่อการเรียนรู้สำหรับวิทยากรออกเผยแพร่ จัดฝึกอบรมวิทยากรฝึกอบรม ครูแกนนำนักเรียนแกนนำ จัดประชุมชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งได้เริ่มงานนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรมอย่างเป็นระบบ ในรุ่นแรกมีโรงเรียนอยู่ในความดูแลของศูนย์โรงเรียนคุณธรรมมูลนิธิยุวสถิรคุณ จำนวน 131 แห่ง ปัจจุบันมีโรงเรียนในความดูแล จำนวน 611 แห่ง เป็นโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา จำนวน 144 แห่ง โรงเรียนในโครงการพระราชดำริของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 100 แห่ง วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 60 แห่ง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 แห่ง และโรงเรียนร่วมกับศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ จำนวน 297 แห่ง โรงเรียนเหล่านี้ถือว่าเป็นตัวแทนของโรงเรียนในโครงการต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้เหมาะสมและสะดวกในการนำไปปฏิบัติจริง

1.1.2 ความหมายของคุณธรรม

ผู้วิจัยได้สืบค้นเอกสาร ตำรา และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้ความหมายของคุณธรรม ซึ่งมีนักการศึกษา นักวิชาการ และนักการศาสนาให้ความหมายไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546) ได้ให้ความหมายคำว่า คุณธรรมไว้ดังนี้ คุณธรรม (คุณ-นะ) น. สภาพคุณงามความดี คุณธรรม สมาสกับคำว่า คุณ กับ ธรรม เข้าด้วยกันซึ่ง คุณ หมายถึง มีคุณค่าและธรรม หมายถึง ความประพฤติ คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี

กิตติศักดิ์ สมอเชียว (2555) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม ไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาวนึกคิดในทางที่ดีงาม เชื่อในความบริสุทธิ์ ยุติธรรม มีความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น ความประพฤติอันดีงามเหล่านี้จะถูกบ่มเพาะและกลมกล่อมมาเป็นเวลาอันยาวนานทำให้เกิดเป็นความเคยชินที่อยู่ในจิตใต้สำนึกของผู้ปฏิบัติ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความประพฤติชอบด้วยกาย วาจา และใจเป็นที่สบายใจต่อผู้พบเห็น

เกษม วัฒนชัย (2559) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรม คือ ธรรมที่เป็นคุณหรือสภาพคุณงามความดี เริ่มตั้งแต่ความนึกคิด ความปรารถนา ความตั้งใจ คนที่มีคุณธรรม เมื่อคิดดีแล้วย่อมแสดงพฤติกรรมคือคำพูดและการกระทำที่ปรากฏออกมาแล้ว สังคมตัดสินว่า ดี-จริง-และงาม

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรมมูลนิธิยุวสถิรคุณ (2559) สรุปไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ คุณลักษณะหรือสภาวะที่มีค่าอยู่ภายในจิตใจของมนุษย์ ซึ่งเป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงาม จะแสดงออกมาโดยการกระทำทางกาย วาจา และจิตใจของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่ประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

Kohlberg (1999, อ้างถึงใน เกียรติศักดิ์ แป๊ะโค, 2558) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติและปฏิบัติในสังคมทำให้บุคคลมีการพัฒนาจนกระทั่งมีลักษณะ พฤติกรรมเป็นของตนเองมาตรฐานการตัดสินใจของสังคมจะเป็นเครื่องตัดสินว่า การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหรือถูก

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า คุณธรรม คือ สภาพคุณความดี ความงามตามธรรมชาติ เป็นหลักประพฤติปฏิบัติของคน ซึ่งจะเกิดขึ้นภายในจิตใจและจะแสดงออกทางกาย วาจา และใจจนเป็นนิสัย หากประพฤติ ปฏิบัติเป็นเวลานานก็จะทำให้เกิดเป็นสันดาน พร้อมทั้งทำให้เกิดความรู้ผิดชอบ ชั่วดี ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มีคุณธรรมจะเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้กับสังคม และประเทศชาติ

1.1.3 ความหมายของจริยธรรม

นักการศึกษา และนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้เป็น ที่น่าสนใจ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542) ได้ให้ความหมายคำว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติและศีลธรรม กฎ ศีลธรรม

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2557) ได้อธิบายว่า ปรัชญาทางศีลธรรม หรือจริยธรรมเป็นเรื่องของการประเมินและตัดสินเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติทางศีลธรรม หรือหลักการแห่งความประพฤติทั้งหลาย

พระครูประโชติ จันทวิมล (2555) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม (Morality) เป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดีงามถูกต้อง อันเป็นสิ่งที่ประสงค์ของสังคมและจริยธรรมจะมีได้ต้องปลูกฝังฝึกหัด

รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง (2557) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่เคยแสดงออกให้เห็นถึงการปฏิบัติดี ปฏิบัติถูกต้อง อันเป็นผลมาจากความคิดที่สังคมหรือบุคคลมีความเห็นว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี เป็นกรอบกำหนดไว้เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความร่มเย็นเป็นสุข มีความรักความสามัคคีและมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

นุชรินทร์ ปามูล (2560) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง การปฏิบัติตนให้อยู่ในความดีงามซึ่งเป็นการสะท้อนคุณธรรมออกมาเป็นที่ยอมรับของผู้คนและสังคม

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางประพฤติปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับ และไม่ใช้กฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป และเห็นได้จากการแสดงออกมาจากจิตใจ ทำให้บุคคลไม่ทำความชั่ว ทำแต่ความดี อีกทั้งบุคคลควรยึดถือเป็นหลักในการดำรงชีวิตและการทำตนให้เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งปลูกฝังและฝึกหัดให้มีในตน เพื่อความสงบสุขต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม

1.1.4 ความหมายและความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับบุคคลทุกระดับชั้น เพราะเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติที่แสดงออกมาจากจิตใจสู่การกระทำ ทำให้เกิดความดีงามในหลาย ๆ สิ่ง ฉะนั้น จึงมีนักการศึกษา นักการศาสนาได้ให้ความหมายและความสำคัญ ดังนี้

สุภาพร สุขสวัสดิ์ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรม จริยธรรม เป็นเสมือนบัพยัญญูของความดีและความงามของจิตใจที่ส่งผลให้บุคคลประพฤติดี ประพฤติชอบด้านคุณธรรม จริยธรรม จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต การที่จะให้คนในสังคมมีคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรม อันจะส่งผลให้คน ในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้น ควรมีการส่งเสริมและปลูกฝังในเรื่องคุณธรรม จริยธรรมตั้งแต่ยังเยาว์วัยที่เข้ารับการศึกษา ทั้งนี้ คุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นพฤติกรรมดีงามที่แสดงออกและควรส่งเสริมให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียน ครู ผู้ปกครองและสังคม ต้องการให้มีขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมชมชอบและให้การสนับสนุน เพราะเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม คุณธรรม จริยธรรม จะประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบหลายอย่างเข้าด้วยกัน ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรม จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคน เป็นสิ่งจำเป็นในสังคม ความสงบสุขและความเจริญก้าวหน้า จะบังเกิดขึ้นเมื่อคนในสังคมมีคุณธรรม จริยธรรม นโยบายสังคมของรัฐบาล มุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมเข้มแข็งให้คนในชาติอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์ บนพื้นฐานของคุณธรรม ในส่วนของภาคการศึกษาได้กำหนดไว้ว่า จะเร่งปฏิรูปการศึกษาโดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่ เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา คุณธรรม จริยธรรม จึงมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมไทยที่ต้องการคนดีและคนเก่ง

พระบำรุง ปณญาพล (โพธิ์ศรี) (2554) ได้ประมวลคำว่า “คุณธรรม” และ “จริยธรรม” เข้าด้วยกันเป็น “คุณธรรม จริยธรรม” (Moral Virtues) มีความหมายว่า เป็นการประพฤติปฏิบัติที่เป็นสิ่งดีงาม ถูกต้องตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมหรืออาจจะให้ความหมายได้ว่า “คุณธรรมตามกรอบจริยธรรม” คุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ เพื่อให้มีคุณภาพ ลักษณะอันนำมาซึ่งคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ความประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามตามคำสั่งสอนในศาสนาหรือการประพฤติตามเกณฑ์ที่ถูกต้องทั้งกาย วาจา และใจ อันก่อให้เกิดประโยชน์และความสุขทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม นำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าของสังคม เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดในตัวบุคคลมากที่สุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ให้ความหมายว่า คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง หลักแห่งความประพฤติดี เป็นพฤติกรรมการแสดงออก อันเนื่องมาจากสภาพคุณงามความดีในจิตใจ

ตามหลักศีลธรรม ปรัชญา ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม พฤติกรรมที่แสดงออก เป็นไปตามตามสำนึกในจิตใจกระทำ เพราะเป็นสิ่งที่ตั้งงามถูกต้อง ไม่ใช่เพราะมีกฎระเบียบหรือ สภากบังคับให้ต้องกระทำ ถ้าผู้ใดมีคุณธรรมในจิตใจแล้วแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม ก็จะได้ชื่อ ว่าเป็นผู้มีจริยธรรมอันงดงาม ดังนั้น คำว่า “คุณธรรม จริยธรรม” เป็นคำที่คนส่วนใหญ่จะกล่าว ควบคู่กันเสมอ

John Dewy (1975) กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม คือ หลักความประพฤติที่มีการฝึกอบรม ให้เป็นความประพฤติของพลเมืองดี โดยเน้นที่รายบุคคล ดังนั้น หลักจริยธรรมจึงไม่มีใครคนใดคน หนึ่งผูกขาดการตัดสินใจ มันไม่ใช่เรื่องเหนือธรรมชาติ ไม่สร้างรูปแบบเฉพาะผูกขาดหรือวิถีชีวิต เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่เป็นการสร้างลักษณะนิสัยของบุคคลโดยเน้นความสำคัญในด้านจิตใจเป็นหลัก

Dewey (1998 อ้างถึงใน เกียรติศักดิ์ แปะโค, 2558) ได้กล่าวว่า คุณธรรม จริยธรรม คือ หลักความประพฤติที่มีการฝึกอบรมให้เป็นความ ประพฤติของพลเมืองดีโดยเน้นที่รายบุคคลเท่ากับ ที่ตระหนักถึงผลทางสังคมที่จะดำรง รูปแบบของสังคมนั้น ดังนั้น หลักจริยธรรมจึงไม่มีใครคนใดคน หนึ่งผูกขาดการตัดสินใจ ไม่ใช่เรื่องเหนือธรรมชาติ ไม่สร้างรูปแบบเฉพาะผูกขาดหรือวิถีชีวิตเพียง อย่างใดอย่างหนึ่ง การแปลความหมาย คุณธรรมในชีวิตสังคมซึ่งเต็มไปด้วยการเร่งรัดหน้าที่จะสร้าง ลักษณะ นิสัยของบุคคลโดยเน้นความสำคัญในด้านจิตใจในการจัดจริยศึกษา

สรุปความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม ได้ว่า คุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่ควรได้รับการ ปลูกฝังให้กับคนทุกระดับชั้น เพราะเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดความสงบสุขร่มเย็นของคนใน สังคม โดยต้องร่วมมือกันทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา อันจะทำให้เกิด ความเจริญก้าวหน้าต่อประเทศชาติ อีกทั้งยังเป็นหลักความประพฤติของพลเมืองที่ดี เป็นการสร้าง นิสัยของบุคคลที่เน้นในด้านจิตใจเป็นหลัก และทำให้คนอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์และยังมีลักษณะ เป็นพลวัตร คือปรับเข้ากับบริบทของสังคม เมื่อคนมีคุณธรรมจริยธรรมแล้ว จะส่งผลให้เกิดความ เจริญก้าวหน้าทั้งสังคม และประเทศชาติ

1.2 ความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

การจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนในปัจจุบัน เป็นไปตามนโยบายของประเทศ และตามบริบท ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งสังคมของประเทศไทยและสังคมโลก ฉะนั้น ในเรื่องของการจัด การศึกษาให้กับคนยุคใหม่นี้ ได้มีองค์กรหลายภาคส่วนได้เข้ามามีบทบาท ดังเช่นการจัดการศึกษา ให้กับเยาวชนคนไทยมีกฎหมายหลายฉบับที่เข้ามามีบทบาท รวมทั้งพระบรมราโชบายของ พระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนเอาไว้ 8 ประการ คือ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้โรงเรียนทุกแห่งต้องจัดการ เรียนรู้ให้ครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 8 ประการ เบื้องต้น และถือเป็นภารกิจอันสำคัญของสถานศึกษาทุกแห่งต้องปฏิบัติ

1.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นี้ ได้กำหนดกรอบการพัฒนา และ วัตถุประสงค์ เป้าหมายไว้ว่ามุ่งให้มีการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ และแนวโน้มของสังคมไทย พบว่า คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหา ด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริตและความมีจิตสาธารณะและจากผล สะท้อนปัญหาของนักเรียนและครู พบว่า ในปัจจุบันนักเรียนยังมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อยู่หลาย ประการ เช่น

1.2.2.1 พฤติกรรมขาดวินัย เช่น การมาโรงเรียนสาย หนีเรียน แต่งกาย ไม่ถูกระเบียบ ใช้โทรศัพท์มือถือถือผิดกาลเทศะ ไม่สวมหมวกนิรภัย ไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

1.2.2.2 พฤติกรรมขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น การเดินเข้าแถว การเดินแถวไม่เป็นระเบียบ ไม่มีสัมมาคารวะไม่เคารพเชื่อฟังครู พูดคำหยาบคาย

1.2.2.3 พฤติกรรมขาดความรับผิดชอบ เช่น ไม่ตั้งใจเรียน ลอกการบ้าน ไม่ส่งการบ้านผลการเรียนติด 0 ติด ร มส. ไม่ปิดน้ำ - ไฟฟ้า หลังการใช้งาน ไม่รักษา ความสะอาด ภายในบริเวณโรงเรียน ขาดจิตสำนึกสาธารณะ

1.2.2.4 พฤติกรรมขาดความซื่อสัตย์สุจริต เช่น มีการลักขโมยสิ่งของ พุดโกหก ทุจริตในการสอบ เก็บของได้ไม่คืนให้เจ้าของ

1.2.2.5 พฤติกรรมเสี่ยง/ก้าวร้าว เช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนัน ทะเลาะวิวาท ติดเกม ฟุ่มเฟือย ทำลายทรัพย์สินของส่วนรวม ช่มเหล่งแก๊งเพื่อน-รุ่นน้อง ตั้งครรภ์ ระหว่างเรียน

1.2.3 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ซึ่งเป็นแผนในการจัดการศึกษาของชาติที่สำคัญ เพราะเป็นกรอบให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้นำไปปฏิบัติ นั่นก็คือ กระทรวงศึกษาธิการ ภายในแผนฉบับนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญเอาไว้ 4 ประการ คือ

1.2.3.1 เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี

1.2.3.2 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมผนึกกำลังกันมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

1.2.3.3 เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

1.2.3.4 เพื่อนำประเทศไทยให้ก้าวข้ามประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศให้ลดลง

1.2.4 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ระบุเอาไว้ในมาตรา ที่ 54 ว่าการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนให้เป็นคนดีและรัฐยังได้จัดการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้เป็นคนดี มีคุณธรรมมีทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ด้วย

1.2.5 พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่าการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน คือ

1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม
3. มีงานทำ มีอาชีพ

4. เป็นพลเมืองดี พร้อมกันนี้ยังมีแนวปฏิบัติในเรื่องของ “การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม” ได้แก่ 1. รู้จักแยกแยะ ผิด-ชอบ-ชั่ว-ดี 2. ปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม 3. ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดีที่ชั่ว 4. ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง

สรุปได้ว่า ข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากตัวบทกฎหมายและองค์กร หลายหน่วยงาน จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญเป็นอันดับแรกที่โรงเรียน จำเป็นต้องพัฒนาจัดการ เรียนการสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม โดยต้องพัฒนาโรงเรียนให้เป็น โรงเรียนคุณธรรม โดยใช้กระบวนการหรือวิธีการที่โรงเรียนสนใจและมีความสามารถที่ จะดำเนินการได้ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จและที่สำคัญอีกประการ คือ ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องประสานความร่วมมือกันในการดำเนินงานเพื่อให้โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประสบสำเร็จ

1.3 หลักการสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทางของ มยส. ได้กำหนด หลักการสำคัญไว้ 4 ประการ เพื่อมุ่งให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จและเกิดความยั่งยืน ในการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน นักเรียนจะเติบโตไปพร้อมกับมีอุปนิสัยที่ดีงามติดตัว ไปตลอด ดังพระราชประสงค์ของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” โดยมีหลักการ ดังนี้

1.3.1 เป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติทั้งโรงเรียน (ผู้บริหาร ครู นักเรียน) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.3.2 ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นหลัก การดำเนินงานตามกระบวนการนี้จึงปฏิบัติจากล่างขึ้นไปสู่บน (bottom up) เป็นการพิจารณานำความสนใจ ความต้องการจากระดับล่างขึ้นมาเป็นระดับนโยบายของโรงเรียน

1.3.3 โรงเรียนต้องปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม ให้โอกาสทุกคนมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

1.3.4 โรงเรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ พยายามผนวกไว้ในการเรียนรู้ทุกประเภทของโรงเรียน

1.4. กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม 6 ขั้นตอน

ในการที่จะพัฒนาโรงเรียนเพื่อมุ่งไปสู่โรงเรียนคุณธรรมนั้น มีขั้นตอนที่สำคัญและ จำเป็นจะได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนจึงจะสามารถพัฒนาให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม ได้ขั้นตอน 6 ขั้นนั้น มีรายละเอียดดังนี้ (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560)

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลुकุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัตลักษณ์)

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม

สรุปได้ว่า ในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ได้อาศัยหลักการสำคัญของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่มูลนิธิยุวสถิรคุณ ได้นำมา เป็นแบบอย่าง 4 ประการ คือ เป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติทั้ง โรงเรียนให้ปฏิบัติต่อนักเรียนเน้น การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนและปฏิบัติจากด้านล่างขึ้นสู่บน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและ ต้องปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีกระบวนการในการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรมอยู่ 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การสร้างการรับรู้และการยอมรับ การสร้างครู แกนนำและนักเรียนแกนนำ การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน การกำหนดวิสัยบรรลุ คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (คุณธรรมอัต ลักษณ์) การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม

กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม 6 ขั้นตอน เมื่อผู้บริหารและครูได้สมัครเข้า ร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. แล้ว ต่อมาได้เข้ารับการอบรมเรื่องกระบวนการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามแนวทางของมูลนิธิยุวสถิรคุณจนมีองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการ บริหารโครงการในทุกขั้นตอน จึงได้นำมาขยายผลเพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ในโรงเรียน บ้านแซววิทยาคมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ด้วยการดำเนินการตาม กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม 6 ขั้นตอน ตามแนวทางที่มูลนิธิยุวสถิรคุณกำหนดไว้ ดังต่อไป (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560)

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ การสร้างการรับรู้เป็นขั้นตอนแรก ของกระบวนการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรม จัดว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะการพัฒนาโรงเรียน คุณธรรมตาม แนวทางของมูลนิธิยุวสถิรคุณต้องปฏิบัติทั้งโรงเรียน ดังนั้นจำเป็นต้องให้ทุกคน เข้าใจ กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เข้าใจให้กระจ่างในวิธีการทำ ส่วนเนื้อหาสาระใน การปรับปรุงหรือสร้างพฤติกรรมนักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนเป็นไปตามความ ต้องการของ แต่ละโรงเรียน ซึ่งแตกต่างกันตามบริบท สภาพแวดล้อม นโยบาย วิสัยทัศน์ การบริหารจัดการ โรงเรียน และความตั้งใจจริงและการมีส่วนร่วมของทุกคนในโรงเรียน ประการสำคัญในเรื่องการ สื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และการยอมรับนั้นควรชี้ให้เห็นถึง ความจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรม และ ผลดีที่จะเกิดจากการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ทั้งผลดีที่จะเกิดกับนักเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน ชุมชน

วิธีการ

1. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู- อาจารย์ นักเรียน ผู้มี ส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อสร้างความตระหนักและความ เข้าใจในเรื่องโรงเรียนคุณธรรม และสมัครใจร่วมกันดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้ ประสบผลสำเร็จโดยน้อมนำศาสตร์ พระราชา “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรม นาถปิตร มาใช้เป็นหลัก “เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา” นี้พระองค์ใช้เป็นหลักการทรงงานของ พระองค์ในการช่วยเหลือประชาชนในเรื่องต่าง ๆ ทรงศึกษาให้เข้าใจความเดือดร้อนของประชาชน อย่างแท้จริง เสด็จพระราชดำเนินไปถึงพื้นที่จริงเพื่อทรงฟังจากปากของประชาชน และทรงให้ ความสำคัญกับการรับรู้และยอมรับของประชาชนเป็นอย่างมาก ทรงอธิบายให้ประชาชน เข้าใจผลที่ คาดว่าจะเกิดขึ้นอีกด้วย ดังนั้น ในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ศาสตร์เรื่อง “เข้าใจ” จึงต้องเข้าใจ จุดมุ่งหมายของโรงเรียน ต้องเข้าใจกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทางมูลนิธิสถิรคุณ

อย่างชัดเจน ศาสตร์เรื่อง “เข้าถึง” คือ การเข้าถึง ข้อมูลสำคัญของโรงเรียน สภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ฯลฯ ศาสตร์เรื่อง “พัฒนา” คือ การลงมือปฏิบัติตามแนวทางที่ได้ศึกษามาและอาจดำเนินการ ต่อยอดนวัตกรรมขึ้น โดยต้องชี้แจงอธิบายให้ ครู นักเรียน และผู้มีส่วนได้เสียกับโรงเรียน ได้รับรู้แนวทางการดำเนินงาน แผนปฏิบัติของโรงเรียนและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนัก และยอมรับในการร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม เพื่อความสุขของทุกคนในโรงเรียน

2. โรงเรียนต้องกระตุ้นการสร้างการรับรู้ตลอดเวลาตั้งแต่ เริ่มต้นชี้แจง

กระบวนการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้ทุกคนรับรู้ และให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ให้ทุกคนรับทราบนโยบาย เป้าหมายที่โรงเรียนจะร่วมกัน ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยการใช้การสื่อสารทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงคุณค่า ความสำคัญและประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียน ครู ผู้บริหาร และชุมชน เช่น

2.1 จัดให้มีการประชุมทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ นักเรียน

นักศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชี้แจง กระบวนการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่โรงเรียนคุณธรรมให้ชี้แจงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในการประชุมประจำเดือนหรือประชุมวาระอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมผู้ปกครอง ปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา ประชุมวางแผนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นต้น

2.2 กิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธงทุกเช้า มอบหมายให้ครู พูดเรื่องคุณธรรม หรือมีกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษา นำเสนอความก้าวหน้าของโครงการ ที่มุ่งบรรลุคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน

2.3 ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน นักศึกษา ได้ทราบการ ดำเนินงานของโรงเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง เสียงตามสาย ทำป้ายประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา ทำป้ายนิเทศต้นไม้พูดได้ เป็นต้น

3. ปลุกฝังจิตสำนึก โดยการน้อมนำพระราชดำรัส ภาพ เรื่องราว พระราชกรณียกิจ ศาสตร์พระราชา หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาถ่ายทอดให้บุคลากรทุกภาคส่วนรวม ทั้งนักเรียน เพื่อให้ตระหนักถึงพระราชประสงค์ในการ “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวัน

4. สร้างความตระหนัก โดยชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบ ที่โรงเรียนต้องดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมให้เยาวชนไทยตามรัฐธรรมนูญ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ การประกันคุณภาพการศึกษาและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร

5. ใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (ทางอ้อม) เช่น สื่อสารผ่านครูแกนนำ นักเรียนแกนนำ ยกเหตุการณ์ตัวอย่าง เช่น เล่าเรื่องเกณฑ์การรับคนเข้าทำงาน และการให้คนออกจากงานขององค์กรต่าง ๆ ว่าต่อให้เก่งแค่ไหน แต่ถ้านิสัยไม่ดี ก็ไม่มีใครต้องการให้ทำงานด้วย เป็นต้น

6. แทรกการสร้างการรับรู้และตระหนักในการดำเนินงาน อย่างมีคุณภาพไว้ในทุก

ขั้นตอนของงาน โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่เหมาะสม ภาระงานของผู้รับผิดชอบและจัดประเมินความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นตัวอย่างเหตุผลของการสร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้ที่ทำงานตื่นตัว เข้าใจกระบวนการทำงานชัดเจนและให้ความร่วมมือมากยิ่งขึ้น

7. ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพื่อให้ มีประสบการณ์ในพื้นที่จริง จะช่วยสร้างความเข้าใจความตระหนักและแรงบันดาลใจ เพิ่มขึ้นด้วย

8. สร้างการรับรู้ให้แก่บุคคลภายนอก (ผู้ปกครอง ชุมชน พื้นที่) โดยเชิญผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประชาสัมพันธ์ โครงการโรงเรียนคุณธรรมทุกครั้งที่ในการประชุมระดับจังหวัด

สรุปได้ว่าในขั้นตอน 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับนี้ เป็นการชี้แจงให้ทราบถึงความสำคัญมา ความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ให้กับนักเรียนเพื่อให้ทุกภาคส่วนทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองได้รับรู้ รับทราบอย่างทั่วถึง และใช้กิจกรรมหลากหลายชนิดเพื่อสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันทุกฝ่าย จะได้เกิดความร่วมมือกันในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำ และนักเรียนแกนนำ ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับการคัดเลือกแกนนำ ให้มั่นใจว่าเมื่อแกนนำได้รับการอบรมกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทาง “มูลนิธิยุวสถิรคุณ” แล้วจะสามารถทำหน้าที่แกนนำได้อย่างดี แกนนำจะเป็นทั้งครู วิทยากรของโรงเรียน เพื่อจัดอบรมเพื่อนครู และนักเรียนแกนนำ และเป็นทีมงานของโรงเรียนที่ช่วยให้การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมสำเร็จตามเป้าประสงค์ของโรงเรียนได้

วิธีการ

1. ผู้บริหารโรงเรียนพิจารณาความเหมาะสมผู้ที่ได้รับ คัดเลือกเป็นแกนนำ และเมื่อแกนนำได้รับการอบรมตามหลักสูตรของมูลนิธิยุวสถิรคุณ ต้องมอบหมายงาน ให้โอกาสในการปฏิบัติงานหน้าที่ตามที่ได้การอบรมมา มีการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานตามความจำเป็นเพิ่มเติมได้รับการเสริมแรงบวก และกำลังใจในการทำงานจากผู้บริหาร ร่วมวางแผนปฏิบัติงาน ประเมินความก้าวหน้าของงานในแต่ละช่วง และประเมินผลงานร่วมกัน การได้รับมอบหมายงาน ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียนที่ต้องการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ถือว่าเป็นการได้รับเกียรติ ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน จึงเป็นกลไกในการพัฒนาแกนนำอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้งานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมประสบผลสำเร็จ

2. การคัดเลือกแกนนำควรพิจารณาจากผู้ที่มีภาวะผู้นำ มีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นแบบอย่างที่ดี และสมาชิกในโรงเรียนให้การยอมรับ

3. พยายามสร้างทีมงานทำงานพัฒนาคุณธรรมของโรงเรียนให้กว้างขวาง แบ่งภาระรับผิดชอบงานให้ทั่วถึง สร้างการมีส่วนร่วมและผู้บริหาร ต้องติดตามให้คำปรึกษาแนะนำ และเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ

4. เตรียมสร้างแกนนำรุ่นต่อไป เพื่อส่งต่อภารกิจการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมไปยังรุ่นต่อรุ่นอย่างต่อเนื่อง

5. นักเรียนแกนนำควรแสวงหาโอกาสในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาตนเองด้าน

คุณธรรมอยู่เสมอ ควรพัฒนาความรู้ความสามารถ และสร้างแรงจูงใจให้ตนเองในการเข้าร่วมทำงาน ประเมินความก้าวหน้าของงานที่ได้ปฏิบัติ สร้างทีมงานให้เข้มแข็ง แบ่งภาระรับผิดชอบให้ทั่วถึง ส่งต่อภารกิจให้แก่นำรุ่นต่อไปและร่วม แสดงผลงานความสำเร็จ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้โรงเรียน

สรุปได้ว่าในขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำนี้ เป็นการแสวงหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการทำหน้าที่สำคัญ ในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณธรรมให้ประสบผลสำเร็จ เมื่อได้ครูแกนนำและนักเรียนแกนนำแล้ว ก็พัฒนาให้เกิดทักษะในการนำการปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งวางแผนให้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับบุคคลอื่นในรุ่นต่อไปเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต่อเนื่อง ในการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรมอัตลักษณ์ที่สามารถนำไปแก้ปัญหาในโรงเรียนได้จริง จะต้องได้มาจากการประชุมระดมความคิดของแต่ละกลุ่มบุคคล ได้แก่ กลุ่มนักเรียน กลุ่มครู และกลุ่มผู้บริหาร ทุกกลุ่มมุ่งแก้ไขประเด็นปัญหาที่กลุ่มได้ค้นพบจากการระดมความคิด คุณธรรมอัตลักษณ์จึงประกอบด้วย คุณธรรมเป้าหมายของโรงเรียนและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกทั้ง 3 ฝ่าย (นักเรียน ครู ผู้บริหาร) หลักสำคัญของการกำหนด คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม คือ การแปลงคุณธรรมเป้าหมายให้เป็น จริยธรรม หรือพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทาง มุลินีวิทยุสธิรคุณ จึงใช้ตารางคุณธรรมอัตลักษณ์เป็นเครื่องมือแสดงเป้าหมายในการ ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม การกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกต้องมีความชัดเจนสอดคล้องกับปัญหา สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และประเมินผลการเปลี่ยนแปลงได้ ประการสำคัญ ต้องมุ่งแก้ไขปัญหาของนักเรียนเพื่อช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นหลัก โดยมีคุณธรรมเป้าหมายเป็นตัวกำกับทิศทางการปฏิบัติพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกกรณีโรงเรียนมีความร่วมมือกับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน โรงเรียน สามารถเชิญมาร่วมการระดมความคิดได้ เพื่อให้งานพัฒนาคุณธรรมขยายความมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

วิธีการ

1. จัดประชุมระดมความคิดเฉพาะกลุ่ม กลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้บริหาร เพื่อค้นหาคุณธรรมเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของแต่ละกลุ่ม
2. ในการระดมความคิดเพื่อค้นหา “พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก” จะพิจารณาจากปัญหาสำคัญของโรงเรียนที่ต้องแก้ไข หรือพิจารณาจากพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดขึ้นในโรงเรียนและกำหนด “คุณธรรม เป้าหมาย” เช่น ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความรับผิดชอบ เป็นต้น คุณธรรมเป้าหมายที่มีการระบุพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกไว้ด้วย จะเรียกรวมว่า “คุณธรรมอัตลักษณ์” โรงเรียนอาจกำหนดคุณธรรมเป้าหมายไว้ 3 ประการ/รอบปี เพื่อความกระชับในการปฏิบัติโครงการ คุณธรรมให้บรรลุเป้าหมายและประเมินผลสำเร็จได้สะดวก ช่วยให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนชัดเจนง่ายขึ้น คุณลักษณะของพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ควรมีดังนี้ 1. สอดคล้องกับคุณธรรมเป้าหมาย 2. พฤติกรรมต้องมีความชี้เฉพาะให้ชัดเจน 3. พฤติกรรมต้องสอดคล้องกับปัญหาที่ค้นพบ 4. พฤติกรรมต้องนำไปปฏิบัติได้จริง และ 5. พฤติกรรมต้องสามารถวัดและประเมินผลได้ วิธีการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ดังนี้ 1. ระดมความคิดโดยแต่ละกลุ่มแยกกันทำ 2. กำหนดจากปัญหาและสาเหตุ 3. จัดลำดับ ความสำคัญของ

ปัญหา 4. เลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดมาจำนวนหนึ่ง และ 5. กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่ต้องการให้เกิดขึ้นและมีความสอดคล้องกับปัญหาและสาเหตุ

3. เมื่อจัดประชุมระดมความคิดเห็นหมดทุกกลุ่มแล้ว ให้ผู้แทนกลุ่มผู้บริหาร ผู้แทนกลุ่มครู และผู้แทนกลุ่มนักเรียน นำคุณธรรมเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของทั้ง 3 ฝ่าย มาพิจารณาาร่วมกัน ในกรณีที่คุณธรรมเป้าหมายมีความสอดคล้องตรงกันทั้ง 3 กลุ่ม ให้จัดทำตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนได้เลย “ตารางคุณธรรมอัตลักษณ์” หมายถึง พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของคุณธรรมเป้าหมายแต่ละด้านที่โรงเรียนได้คัดเลือกไว้แล้ว โดยจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครู และกลุ่มนักเรียน เพื่อให้แต่ละกลุ่มทราบว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้างในแต่ละด้าน เช่น ความซื่อสัตย์ของครู ได้แก่ ไม่เบียดบังเวลาราชการ เข้าสอนตรงเวลา ความซื่อสัตย์ของนักเรียน ได้แก่ การไม่ลอกการบ้าน เป็นต้น เมื่อสรุปคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนได้แล้ว ให้จัดทำตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ แล้วประกาศให้ทุกฝ่ายรับทราบและดำเนินการให้บรรลุ พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก

4. ในกรณีที่คุณธรรมเป้าหมายของนักเรียนไม่ตรงกับคุณธรรมเป้าหมายของกลุ่มครูและกลุ่มผู้บริหาร ให้เลือกคุณธรรมเป้าหมายของนักเรียน เป็นคุณธรรมเป้าหมายของโรงเรียน และให้ผู้บริหารและครูกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ของผู้บริหารและครูขึ้นใหม่ โดยคำนึงถึงปัญหาและสาเหตุของครูและผู้บริหาร เพื่อบรรลุเป้าหมายในการมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นหลัก

อย่างไรก็ตามและต้องพิจารณาคุณธรรมเป้าหมายของนักเรียนเป็นหลัก ควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมจนกว่าจะได้มาเป็นตารางคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน กรณีคุณธรรมเป้าหมายที่ได้ซ้ำกันมากที่สุด ให้จัดเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการแก้ไขเป็นลำดับแรก และจัดตามลำดับจนครบ 3 คุณธรรม

5. การประชุมค้นหาคุณธรรมอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้บริหาร ควรคำนึงถึงขนาดของสถานศึกษา เช่น กลุ่มผู้บริหารของสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาด กลางจะหมายถึงผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ หรือครูทำหน้าที่รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ส่วนผู้บริหารของสถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูทำหน้าที่รอง/ผู้ช่วยผู้อำนวยการและหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา/แผนกวิชา เป็นต้น

6. ในรอบหนึ่งปี ผลจากการลงมือปฏิบัติจริงในการเลือก ทำเพียง 3 คุณธรรมเป้าหมาย จะสามารถให้ผลครอบคลุมคุณธรรม 8 ประการของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ด้วยเหตุที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนดคุณลักษณะพึงประสงค์ของนักเรียนไว้ 8 ประการ เพื่อให้ นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คุณธรรมเป้าหมาย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความพอเพียง ความพอเพียง ความรับผิดชอบ จิตอาสา ความรับผิดชอบ จิตอาสา ได้แก่ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่าง พอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย และ 8. มีจิตสาธารณะ การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทาง มูลนิธิยุวสถิรคุณก็มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกัน การจัดกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนบรรลุคุณลักษณะพึงประสงค์ยังคงจัดตามปกติตาม ความต้องการของโรงเรียน เพียงแต่วิธีการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทางมูลนิธิยุวสถิรคุณ จะแนะนำให้กำหนด

เป้าหมายคุณธรรมเพียงปีละ 3 เรื่อง ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ 1. มีคุณธรรมเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกครบทั้ง สามคุณธรรม 2. มีโครงการคุณธรรมเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุคุณธรรมเป้าหมายที่กำหนด และ 3. มีการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจากการทำครบทั้งสามคุณธรรม จะส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคุณธรรมข้ออื่น ๆ ตามมาด้วย เช่น นักเรียนมีความรับผิดชอบ (เป็นคุณธรรม เป้าหมาย) ส่งการบ้านทุกครั้ง (เป็นพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก) จึงทำให้ผลการเรียนดีขึ้น (ค่าคะแนนสอบเป็นตัวชี้วัด) โรงเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้ว่า นอกจากนักเรียนจะมีคุณลักษณะเรื่อง “ความรับผิดชอบ” แล้วนักเรียนยัง “มีวินัย ไม่เรียนรู้อัตโนมัติต่อตนเอง มุ่งมั่นในการทำงาน” รวมทั้งมีคุณธรรมเรื่อง “ความกตัญญู” ต่อพ่อแม่ที่ส่งเสียเลี้ยงดู ต่อครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอน เป็นต้น การทำครบทุกขั้นตอนองค์ประกอบของทั้งสามคุณธรรมที่ได้กำหนดเป็นเป้าหมาย จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน อันจะนำไปสู่คุณธรรมข้ออื่น ๆ ที่โรงเรียนต้องการได้

สรุปได้ว่าในขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนในการระดม ความคิดในการค้นหาคุณธรรมบ่งชี้ทางบวกและบ่งชี้ทางลบ คือ พฤติกรรมที่ดีที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นกับพฤติกรรมที่ไม่ดี ที่ต้องการให้หมดไปหรือลดลง โดยจะต้องมุ่งค้นหาทั้งในส่วน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนเมื่อได้แล้วนำมาสรุปกำหนดเป็นคุณธรรมอัตลักษณ์ที่จะนำมาเป็นเป้าหมายในการดำเนินงานโดยทุกฝ่ายต้องปฏิบัติตามพฤติกรรมบ่งชี้ โดยยึดคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียนเป็นหลักเมื่อทำได้แล้วก็จะนำไปสู่คุณธรรมอื่นที่โรงเรียนต้องการต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรมอัตลักษณ์ เป็นเป้าหมายของการปฏิบัติงาน ส่วนวิธีการเครื่องมือช่วยให้บรรลุเป้าหมายตามแนวทางการนิยิว-สธิรคุณ ได้แนะนำไว้ 4 วิธีการ ได้แก่

1. การจัดทำโครงการคุณธรรม
2. การเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน
3. การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม
4. การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ และรวมทั้งวิธีการอื่น ๆ ที่โรงเรียน

ได้พิจารณาความเหมาะสมในการนำไปใช้เพิ่มเติมตามความต้องการของโรงเรียนอีกด้วย

4.1 การจัดทำโครงการคุณธรรม โรงเรียนจะร่วมกันกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้บรรลุคุณธรรมเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกโดยใช้ “โครงการคุณธรรม” เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานเรียนรู้การสร้างคุณธรรมความดี ประการสำคัญ คือ ต้องเป็นโครงการที่เด็กคิด เด็กเลือก เด็กทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติจริงอย่างเต็มที่โดยอาจ ดำเนินงานเป็นแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ภายใต้แผนงานหลักของโรงเรียน ตามความต้องการและบริบทของโรงเรียน

วิธีการ

1. ในการออกแบบโครงการคุณธรรมให้สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ต้องคำนึงถึงปัญหาที่โรงเรียนต้องการปรับปรุงแก้ไขและ วิธีการแก้ไขต้องสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนตามที่กำหนดไว้ในคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน โครงการคุณธรรมจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้

นอกจากนี้ ควรน้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาใช้ในการจัดทำโครงการ กล่าวคือ คำนึงความประหยัด เรียบง่าย และเกิดประโยชน์สูงสุด

2. วิธีการที่กำหนดในโครงการคุณธรรม ควรพิจารณาจากพฤติกรรมที่โรงเรียน ต้องการปรับเปลี่ยนแก้ไขอย่างเร่งด่วน วิธีการที่ใช้เพื่อแก้ไขต้องเป็นวิธีการเชิงบวก และมีแนวทาง ป้องกันพฤติกรรมเชิงลบไม่ให้เกิดขึ้น อีกทั้งส่งเสริมพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกที่ต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป เมื่อกำหนดวิธีการให้นักเรียนกำกับ ควบคุมตนเองในการทำกิจกรรมใด ให้คำนึงถึง กิจกรรมต่อเนื่องเพื่อกำกับควบคุมสิ่งเร้ารอบตัวนักเรียนด้วย ทั้งนี้ เพื่อการเสริมสร้างแรงจูงใจและลดสิ่งเร้าในเชิงลบ เช่น การแก้ปัญหาให้นักเรียนอ่าน โครงการมีกิจกรรมควบคุมสิ่งเร้า แต่โรงอาหารของโรงเรียนขายขนมขบเคี้ยว อาหารรสหวานมัน ไม่มีประโยชน์ต่อนักเรียนหรือการแก้ปัญหา นักเรียนมาสาย ไม่ควรคิดกิจกรรมให้เฉพาะนักเรียนที่มาสายควรคิดกิจกรรมกับนักเรียนทุกคน เป็นต้น

3. โครงการคุณธรรมที่ให้ผลต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของนักเรียน ต้องเป็น โครงการที่เด็กคิด เด็กเลือก มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นคว้าและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ควรเป็นโครงการที่ตรงตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน สามารถปฏิบัติได้จริง และต้องยึดหลักในการมีส่วนร่วม รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อคุณภาพชีวิต

4. การออกแบบโครงการคุณธรรม ควรคำนึงถึงความสำคัญของโครงการคุณธรรม ซึ่งต้องมีคุณลักษณะสามารถแก้ไขปัญหาของโรงเรียน ได้องค์ประกอบของโครงการ ควรประกอบด้วย

4.1 ปัญหา

4.2 สาเหตุของปัญหา

4.3 วัตถุประสงค์

4.4 กำหนดเป้าหมายของปัญหา

4.5 วิธีแก้ไขปัญหา

4.6 หลักธรรม/พระราชดำรัส/พระราชดำริ คำสอนที่นำมาใช้

4.7 คุณธรรมเป้าหมายและพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ที่ต้องการบรรลุ

4.8 ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการและวิธีการประเมินผล

4.9 ชื่อโครงการ

4.10 คณะผู้รับผิดชอบ

4.11 ที่ปรึกษา

5. ทุกโครงการของโรงเรียนสามารถใช้เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาคุณธรรมได้ทั้งสิ้น ทั้งโครงการทางวิชาการในชั้นเรียน กิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมในชมรมต่าง ๆ เป็นต้น โรงเรียนควรบูรณาการโครงการ/กิจกรรมที่โรงเรียนเคยทำอยู่แล้ว เข้ากับโครงการตามแนวทางการดำเนินงานของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพราะจะทำให้งานสำเร็จไปด้วยกันและอาจออกแบบโครงการคุณธรรมใหม่เพิ่มเติมตามความจำเป็น เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนคุณลักษณะที่ดีให้ครบตามที่กำหนดไว้ในคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

6. โรงเรียนควรกำหนดตัวชี้วัดของแต่ละโครงการย่อย เพราะผลผลิตของโครงการย่อยหลาย ๆ โครงการจะนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการหลักของโรงเรียน

สรุป โครงการงานคุณธรรมที่ใช้ในกิจกรรมของโรงเรียนคุณธรรม จะเน้นให้เด็กนักเรียนเป็นหลัก โดยให้นักเรียนเป็นคนคิด เป็นคนทำ และนำไปปฏิบัติและประเมินผลในขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจะได้ปรับปรุงและพัฒนาโครงการงานคุณธรรมให้ดีที่สุด ครูเป็นผู้มีหน้าที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมทั้งในการคิดโครงการงานต้องคำนึงถึงความเรียบง่าย ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

4.2 การเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน การพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ครู และผู้บริหาร จำเป็นต้องกระทำตลอดเวลาต่อเนื่องเป็นประจำสม่ำเสมอ การเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกันเป็นอีกวิธีการที่ช่วยให้บรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

วิธีการ

1. การเป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนคุณธรรม เป็นกิจกรรมที่ทำทั้งในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน ทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน ต้องมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่และวินัยของโรงเรียน เช่น เข้าห้องเรียนตรงเวลา แต่งกายเป็นระเบียบเรียบร้อย และเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจา ในทั้งต่อหน้าและลับหลัง มีความกตัญญูกตเวทิตา มารดา มีสัมมาคารวะต่อผู้สูงอายุ มีจิตอาสาในชุมชน เป็นต้น

2. กลไกสำคัญที่ช่วยสร้างแบบอย่างที่ดีในโรงเรียน คือ การสร้างแรงจูงใจและการสร้างแรงกระตุ้น ได้แก่

2.1 การสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนมีพลังที่จะช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม โดยต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เคารพซึ่งกันและกัน ให้โอกาส ให้ความช่วยเหลือ ยกย่อง ชื่นชมและมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน มีความเป็นธรรมเท่าเทียมกัน

2.2 การสร้างแรงกระตุ้น โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ ทุกคนรู้สึกว่าการสร้างแบบอย่างที่ดีเป็นความรับผิดชอบให้ปฏิบัติตนมีความสุข สนุกกับงานของโรงเรียน โดยให้กำลังใจจริงจัง เอาใจใส่และให้คำปรึกษา

2.3 การคัดสรรเลือกแบบอย่างที่ดี มีการประกาศ ยกย่อง ชื่นชม ให้รางวัล

2.4 กระตุ้นให้เกิดการเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยการส่งเสริม สนับสนุน เชิดชู ยกเป็นตัวอย่างให้สาธารณชนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม

สรุปการเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน คือ วิธีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโครงการโรงเรียนคุณธรรม ที่ทุกฝ่ายต้องลงมือปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กันและกัน เพราะในการพัฒนานั้นจำเป็นต้องอาศัยแบบอย่างที่ดีเพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความภาคภูมิใจในตัวเองและเกิดเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

4.3 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม มีความสำคัญต่อจิตใจของนักเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่เข้ามาในโรงเรียน สภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น ช่วยทำให้จิตใจแจ่มใส มีทัศนคติเชิงบวก เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และผู้เกี่ยวข้องที่เข้ามาในโรงเรียนจะรับรู้บรรยากาศของโรงเรียนคุณธรรม ที่ส่งผลให้เกิดความชื่นชมและยอมรับโรงเรียน

วิธีการ

1. จัดสภาพแวดล้อมทางด้านจิตใจ โดยน้อมนำพระราช กระแสรับสั่งของ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ว่า “ครูรักเด็ก เด็กรักครู” “ให้นักเรียนมีน้ำใจช่วยเหลือกัน” “ให้นักเรียนมีความสามัคคีกัน” มาเป็นแนวปฏิบัติ

2. จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในโรงเรียน ให้มีบรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม ปลอดภัย มีป้ายแสดง “คุณธรรมอัตลักษณ์” ของโรงเรียนอย่างชัดเจน และควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3. จัดห้องเรียนให้เป็นระเบียบ สะอาดน่าอยู่ และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน

4. จัดสภาพแวดล้อมทางสัมพันธ์ภาพ โดยสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ครูรักและเมตตา นักเรียน รักและเคารพครู เพื่อนรักและสามัคคีกัน รุ่นพี่-รุ่นน้อง มีสัมมาคารวะ บุคลากรในองค์กรมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อให้ครูทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข และโรงเรียนมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน

5. ตีตป้ายประชาสัมพันธ์ ทั้งแนวทางและผลงานของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร พระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว การใช้เสียงตามสาย การใช้วีดิทัศน์ เสนอเรื่องเด่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเผยแพร่ เป็นต้น

สรุปในขั้นตอนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมนี้ เป็นการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางสัมพันธ์ภาพเพื่อให้เกิดการเกิดการเรียนรู้เรื่อง คุณธรรมจริยธรรม พร้อมกับได้ประชาสัมพันธ์ ผลงานการพัฒนาและเผยแพร่พระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิร-เกล้าเจ้าอยู่หัว ในหลวงรัชกาลที่ 10 ด้วยเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการร่วมกันปฏิบัติงานพัฒนาคุณธรรม

4.4 การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ โครงการงานของโรงเรียนทุกโครงการ ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณธรรมได้ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการงาน/กิจกรรมในชั้นเรียน มีความสำคัญที่สุด การบูรณาการคุณธรรมในการเรียนการสอนจะช่วยให้กิจกรรมในการพัฒนาโรงเรียน คุณธรรมมีความต่อเนื่อง เป็นการฝึกอุปนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนได้ตลอดเวลาได้ฝึกจน ติดเป็นนิสัย เมื่อจบการศึกษาไปแล้วยังมีอุปนิสัยที่ดีติดตัวไปตลอดและทำให้การพัฒนาโรงเรียน คุณธรรมเกิดความยั่งยืน มีโอกาสฝึกนักเรียนรุ่นต่อรุ่นอย่างไม่ขาดตอน ถือเป็นความสำเร็จของโรงเรียนอย่างยิ่ง

วิธีการ

1. สร้างความตระหนักให้ครูผู้สอน เห็นความสำคัญของการบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ นอกจากการสอนเนื้อหาสาระวิชาแล้ว ครูผู้สอนทุกคนต้องอบรมสร้างนิสัยให้นักเรียนเป็นคนดีควบคู่กันไปด้วยเสมอ ไม่สามารถแยกส่วนได้ ดังนั้น ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสามารถที่จะกำหนดคุณธรรมเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนไว้ในหัวข้อใหญ่ 4 หัวข้อ ซึ่งมีอยู่แล้วในแผนการจัดการเรียนรู้ คือ

1.1 คุณลักษณะพึงประสงค์
 1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
 1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 1.4 การประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งสามารถที่จะบูรณาการคุณธรรมไว้ได้ใน
 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และในกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน

2. การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทำได้ หลายลักษณะ ได้แก่
 2.1 การนำคุณธรรมจริยธรรมไปเป็นสาระการเรียนรู้
 2.2 การบูรณาการเชิงเนื้อหาสาระเชื่อมโยงกัน เช่น การสอนเรื่องความ
 ซื่อสัตย์ในวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การทอนเงินผิดหรือการสอนเรื่อง ความซื่อสัตย์ในวิชาพลศึกษา
 เรื่องการเคารพและยอมรับกติกา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

2.3 การบูรณาการความรู้ แนวคิดกับคุณธรรม เช่น การเล่านิทาน
 คุณธรรม ความเชื่อ แนวคิดหลักธรรมคำสอนทางศาสนา

2.4 การบูรณาการคุณธรรมกับการปฏิบัติ เช่น กิจกรรมส่งเสริมการสร้าง
 สื่อสารสนเทศต่าง ๆ โดยสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับการพัฒนา คุณธรรมไว้

2.5 การบูรณาการคุณธรรมกับชีวิตจริงของผู้เรียน เช่น การฝึก
 ประสบการณ์วิชาชีพ การฝึกหัดกิจกรรมในชมรม/ชมชนของโรงเรียน ชมรมวิชาชีพในวิทยาลัย
 การจัดทำแผนของโครงการพัฒนาคนดี 5 และคนเก่ง 5 ขององค์การ นักวิชาชีพในอนาคตแห่ง
 ประเทศไทย (อวท.) เป็นต้น

3. ขั้นตอนง่าย ๆ ของการบูรณาการคุณธรรมเข้าไว้ ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียน
 สามารถบูรณาการคุณธรรมไว้ในโครงการ/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ที่โรงเรียนกำลัง
 ทำอยู่แล้วก็ได้เนื่องจากโครงการ/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ย่อมมีการวัดและประเมินผลผลิตที่เกิด
 ขึ้นอยู่แล้ว เมื่อโรงเรียนเพิ่มตัวชี้วัดด้านคุณธรรมเข้าไป เช่น เพิ่มคำถามว่า “ทำโครงการนี้สำเร็จ
 ใช้คุณธรรมอะไรบ้าง” โครงการ/โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ก็เป็นโครงการคุณธรรม
 สามารถช่วยในการ ประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้ เช่น นักเรียนที่ฝึกกีฬาอย่าง
 สม่าเสมอ เป็นการฝึกคุณธรรมเรื่องอะไรบ้าง (ความมีวินัยในตนเอง ความอดทน) เป็นต้น

สรุปในขั้นตอนการบูรณาการคุณธรรมในการจัดการ เรียนรู้นี้ เพื่อเป็นการฝึก
 นักเรียนให้รู้จักในการจัดทำกิจกรรมโครงการคุณธรรมและสร้างความตระหนักให้กับครูได้เห็น
 ความสำคัญในการบูรณาการคุณธรรมในการเรียนรู้ เพราะฉะนั้น วิธีการทั้ง 4 ประการ คือ การ
 จัดทำโครงการคุณธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
 พัฒนาคุณธรรม การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้และรวมทั้งวิธีการอื่น ๆ นี้ เป็น
 เครื่องมือในการขับเคลื่อนโครงการ โรงเรียนคุณธรรมให้ประสบผลสำเร็จ โดยต้องอาศัยความ
 ร่วมมือของผู้บริหาร ครู และนักเรียนจึงจะก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง (ตามคุณธรรม-
 อัตลักษณ์ของโรงเรียน) การลงมือปฏิบัติเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุด หลังจากได้คุณธรรมอัตลักษณ์ของ
 โรงเรียนแล้ว โรงเรียนต้องเร่งลงมือปฏิบัติทันทีและต้องกระตุ้นสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย
 เพื่อให้เกิดการปฏิบัติทั้งโรงเรียน

วิธีการ

1. น้อมนำเอาหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาใช้ เช่น “ทำอย่างมีความสุข” “ทำตามลำดับขั้นตอน” เพื่อเป็นหลักคิดในการลงมือปฏิบัติ

2. นำหลักการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมมาใช้ ได้แก่

2.1 ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติทั้งโรงเรียน

2.2 ให้ทั้งโรงเรียนปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมโดยร่วมมือกัน ปฏิบัติ

2.3 ปฏิบัติจากล่างขึ้นบน โดยให้ความสำคัญกับความ ต้องการของ

นักเรียนเป็นหลัก

2.4 โรงเรียนต้องปฏิบัติอย่างอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ จึงจะประสบความสำเร็จ

ยั่งยืนตลอดไป

3. ประกาศเจตนารมณ์ในการร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียน คุณธรรม เมื่อจัดทำคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนแล้วให้ประกาศตารางคุณธรรมของ โรงเรียนให้รู้ทั่วกัน และแบ่งงานความรับผิดชอบทั่วกัน

4. วางแผนการสร้างมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยใช้ แผนพัฒนาโรงเรียน และแผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือกำกับการปฏิบัติการ เพื่อช่วยให้เกิด ความร่วมมือกันในโรงเรียน

5. จัดทำโครงการคุณธรรม บูรณาการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมในชั้นเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กันและกัน และพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม

6. สร้างกลไกการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

สรุปได้ว่า ในขั้นตอนการลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุ เป้าหมายการเปลี่ยนแปลง ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนนี้ เป็นสิ่งที่นำเอาแผนงาน การปฏิบัติ โครงการต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกันออกแบบไว้นำมาปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จโดยยึด หลักการทรงงานของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ว่า “ทำอย่างมีความสุข” “ทำตามลำดับ ขั้นตอน” โดยทุกภาคส่วนจะต้องลงมือปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน และปฏิบัติจากล่างขึ้นบนเพื่อ ขับเคลื่อนเป้าหมายด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทางมูลนิธิยุสภานุคุณ มีเครื่องมือสำคัญที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ที่ช่วยให้โรงเรียน ประสบความสำเร็จ ดังต่อไปนี้

วิธีการ

1. การวางแผนของโรงเรียนคุณธรรม กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ได้แก่ การกำหนดนโยบาย และประกาศให้ทุกคนทราบ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อ พัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยจัดทำแผน (แผนพัฒนาโรงเรียน และแผนปฏิบัติการ) ให้รองรับการดำเนินงานตามนโยบายให้เป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ ผู้บริหารควรจัดทำทีมงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมขึ้น ให้มีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน ช่วยติดตามการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จของงาน โรงเรียนควรพัฒนาศักยภาพของครูแกนนำ และนักเรียนแกนนำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นทีมงานที่มีประสิทธิภาพให้โอกาสได้ทำงาน มอบหมายงานอย่างสม่ำเสมอ พัฒนา

ความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติงาน และช่วยให้แกนนำสามารถสร้างทีมงานร่วมกันได้ ผู้บริหารควรติดตามเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ และให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลรวมร่วมกัน

2. การสร้างการมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ควรให้โอกาสทุกกลุ่มในการให้ข้อมูล ให้คำแนะนำ ให้โอกาสร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมชื่นชมความสำเร็จในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

3. การส่งเสริมสนับสนุนและเสริมแรง การเสริมแรงบวกที่ผู้บริหารเลือกใช้ ทั้งการชมเชย ยกย่อง ให้เกียรติ ให้โอกาสร่วมงานจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ส่งเสริมให้การขับเคลื่อนโรงเรียน คุณธรรมเป็นไปอย่างอบอุ่น เป็นกันเองและเพิ่มแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานได้

4. การนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม ระบบการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม มุลนิธิยวสทธิคุณ มีจุดประสงค์เพื่อเยี่ยมชมการดำเนินงานของกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม และการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับโครงการคุณธรรม มุ่งให้คำปรึกษาแนะนำและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งในโรงเรียน โดยนิเทศอาสาจะรับฟังความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของการ ดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่ม นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน เยี่ยมชมการปฏิบัติงานจริงในโรงเรียน สนับสนุนการสร้างทีมงานนิเทศภายในของ โรงเรียน และการจัดนิเทศติดตามโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ร่วมถอดบทเรียนความสำเร็จ ในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมเพื่อนำไปขยายผลการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้ทั่วถึง ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มุลนิธิยวสทธิคุณ พบว่า ระบบการนิเทศติดตามโรงเรียนคุณธรรม เป็นกลไกและเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมบรรลุผล สำเร็จ โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศติดตามภายใน เพื่อร่วม เติบโต ความพร้อมของการปฏิบัติงาน รับฟังความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน ให้ คำปรึกษา คำแนะนำ ช่วยแก้ไขปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน ติดตามเป็นกำลังให้ ผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ร่วมประเมินผลและถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียน

5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในโลกรองการทำงานสมัยใหม่ ซึ่งให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลพัฒนาประสิทธิภาพของการ ปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกิจกรรมหนึ่งในระบบการจัดการความรู้ ประกอบด้วย การค้นหา สร้าง รวบรวม กลั่นกรอง และจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลนั้นได้ตลอดเวลา ผู้บริหาร ครู และ ผู้เกี่ยวข้องต้องเรียนรู้ สร้างระบบ และให้ความรู้ในการปฏิบัติในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยให้สามารถดึงความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ทั้งเคล็ดลับในการปฏิบัติงาน เทคนิคในการทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบผลสำเร็จ เป็นต้น ข้อมูลที่ได้จากเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะนำมาจัดให้เป็นระบบเพื่อช่วยให้เข้าถึงข้อมูลสะดวกและนำไปใช้ได้ง่าย โดยมีวิธีการดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละกลุ่ม บุคคล ได้แก่ กลุ่มครู กลุ่มนักเรียน กลุ่มผู้ปกครอง และกลุ่มเครือข่ายผู้บริหาร เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความคิดเห็นโดยอาจประชุมแบบปกติ หรือ ผ่านการ สื่อสารทางไกลรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรวบรวมผลการปฏิบัติงาน ความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคและความสำเร็จรูปแบบต่าง ๆ ในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

2. สร้างระบบการจัดการความรู้ของโรงเรียนคุณธรรม โดยนำข้อมูล

ความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มาพัฒนาเป็นฐานข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อประโยชน์และความสะดวกในการนำไปใช้รวมทั้ง จัดข้อมูลให้เป็น ระบบเพื่อพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ เพื่อใช้ประโยชน์พัฒนาโรงเรียนคุณธรรมต่อไป และจัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้รอบใหม่หมุนเวียนไปตลอด

3. รวบรวมผลงานของกระบวนการพัฒนาโรงเรียน คุณธรรมและโครงการคุณธรรมที่ประสบผลสำเร็จดีเด่น จัดเป็นวิธีปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practice) เพื่อใช้ขยายผลให้กับโรงเรียนคุณธรรมเครือข่าย

4. รวบรวมรายชื่อครูและนักเรียนที่มีผลงานดี มีความ ชำนาญ เชี่ยวชาญ ในการทำโครงการคุณธรรม หรือกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อพัฒนาศักยภาพเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และผลักดันให้ สร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการพัฒนาคุณธรรมมากขึ้น

5. จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน คุณธรรมจะช่วยขยายผลการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม และยกระดับมาตรฐาน กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้ดีขึ้น

6. การประเมิน

โรงเรียนมีคุณธรรมอัตลักษณ์ทำหน้าที่เป็นเป้าหมายของ การปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม มีโครงการคุณธรรมเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติ รวมทั้งการสร้างแบบอย่างที่ดี การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม และบูรณาการคุณธรรมในชั้นเรียนครบทุกประการแล้ว โรงเรียนต้องจัดทำประเมินผล เพื่อให้ทราบผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนไปในทิศทางที่ดีขึ้นหรือไม่ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. โรงเรียนต้องทำความเข้าใจกับตัวชี้วัดโรงเรียน คุณธรรมตามแนวทาง มูลนิธิยุวสถิรคุณ จำนวน 7 เรื่อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา กิจกรรมที่จะกระทำให้สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ และกำหนดตัวชี้วัดให้เหมาะสม ที่จะใช้วัดหรือประเมินผลที่จะเกิดขึ้น

2. กำหนดตัวชี้วัดย่อยของโครงการคุณธรรม และ/หรือกิจกรรมคุณธรรมที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อพิจารณาความสอดคล้องที่จะส่งผลให้เกิด ตัวชี้วัดหลักของโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทาง มูลนิธิยุวสถิรคุณ เช่น

ตัวชี้วัดย่อย

1. จำนวนนักเรียนที่มาโรงเรียนทันเวลา

2. จำนวนนักเรียนที่ส่งการบ้านทุกครั้ง

ตัวชี้วัดหลัก : จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรม พึงประสงค์เพิ่มขึ้น

3. โรงเรียนควรกำหนดวิธีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล ให้เหมาะสม สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

4. โรงเรียนควรประเมินความก้าวหน้าของงานตามช่วง ระยะเวลาที่ ต้องการและนำผลที่ได้จากการประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงแผนปฏิบัติ การให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ส่วนการประเมินผลสรุปเมื่อครบปีสามารถนำไปใช้ในการ ปรับปรุงแผนปฏิบัติการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมในรอบปีต่อไป

5. ควรให้ออกาสทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการ ประเมินผล เพื่อใช้ในการ ปรับปรุงโครงการ/กิจกรรมของตัวเองและเป็นการกระตุ้นให้เกิด การมีส่วนร่วมในโรงเรียนอย่างทั่วถึง

6. แบบฟอร์มการประเมินตนเองของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนสามารถใช้เพื่อการวางแผนในช่วงเริ่มต้นงาน และใช้เพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติงานให้ทันต่อเหตุการณ์ ในระหว่างการทำงาน แบบประเมินตนเอง จะช่วยให้โรงเรียนทราบจุดแข็ง จุดที่ควรปรับปรุงในการดำเนินงาน และทำให้ทราบจุดเด่น จุดดีของโรงเรียนคุณธรรมที่ควรนำไปขยายผล ทั้งนี้การใช้แบบประเมินตนเองของศูนย์ โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ จะเป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนเอง ที่จะใช้ แบบประเมินตนเองเพื่อเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

7. การถอดบทเรียน

การถอดบทเรียน หมายถึง การทบทวนประสบการณ์และ การเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม โดยทบทวนสิ่งที่ ปฏิบัติ ทำความเข้าใจ สรุปความรู้ วิเคราะห์เหตุและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานประสบ ความสำเร็จหรือล้มเหลว การถอดบทเรียน เป็นวิธีการช่วยให้โรงเรียนเรียนรู้จาก ความสำเร็จหรือความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา เพื่อประโยชน์ในการสรุป บทเรียนที่เป็นรูปธรรมได้จากกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ทั้งผลการดำเนินงาน ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนซึ่งเป็นเป้าหมาย และปัจจัยที่ส่งผลให้ประสบผลสำเร็จ และกระบวนการทำงานแบบใหม่ ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจริง โดยไม่ได้ คาดหมายล่วงหน้า ทั้งกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและกระบวนการที่ พังระมัดระวังในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป ดังนี้

7.1 กำหนดแนวปฏิบัติของโรงเรียนให้มีการทบทวน วิเคราะห์หลังการปฏิบัติงาน (After Action Review) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการ ปฏิบัติงานแต่ละครั้งหรือแต่ละกิจกรรมตามความต้องการของโรงเรียน เพื่อนำข้อมูล ย้อนกลับ (Feed Back) มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป รวมทั้งเป็นการกระตุ้น ให้คณะทำงานเกิดความตื่นตัว และรู้สึกผูกพันอยู่กับงาน ติดตามปรับปรุงการทำงานแต่ละ ครั้งอย่างต่อเนื่อง

7.2 มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้คณะทำงานแต่ เน้น ๆ เพื่อมีเวลาในการเตรียมความพร้อมในการถอดบทเรียน ทั้งการวางแผน กระบวนการ ทำงาน กิจกรรมและเป้าหมาย เครื่องมือ วิธีการปฏิบัติ บทบาทของผู้เข้าร่วมงาน ขอบเขต ของงานและผลงานที่ต้องการ เป็นต้น

7.3 โรงเรียนควรจัดให้มีการถอดบทเรียน กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม และโครงการคุณธรรมที่ประสบผลสำเร็จ ควรวิเคราะห์ผลงานที่เกิดขึ้นจริง เปรียบเทียบกับผลที่โรงเรียนคาดหวังไว้ เพื่อทราบสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และผลงานที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เพื่อทราบว่าผลงานที่เกิดขึ้น เกิดอย่างไร มีปัจจัยอะไร เสริมหนุนหรือขัดขวาง

7.4 หลังจากการถอดบทเรียนทุกเรื่อง ควรสังเคราะห์ บทเรียนที่ได้รับ ทั้งการวางแผนกระบวนการทำงาน กิจกรรมและเป้าหมาย ฯลฯ เพื่อรู้ว่า สิ่งใดควรละเว้น สิ่งใดควรที่จะนำมาปรับปรุงนำไปทำต่อไป และสรุปข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริง

8. การประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์จะช่วยขยายผลการพัฒนาโรงเรียน

คุณธรรมให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์แก่โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง ช่วยให้รู้วิธีการ ในการปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อให้ความร่วมมือในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณธรรมให้แก่เยาวชนของประเทศ โดยมีลำดับดังนี้

8.1 โรงเรียนจัดประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ใช้ Social Network สร้างเครือข่าย และสื่อวีดิทัศน์ จัดกิจกรรมหน้าเสาธง จัดสื่อ ตามสายในโรงเรียน

8.2 บูรณาการกิจกรรมการพัฒนาคุณธรรมสอดแทรก ไว้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

8.3 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ จัดกิจกรรมพูดคุย เล่าสู่กันฟังในกลุ่มย่อยต่าง ๆ จัดนิทรรศการทั้งภายในโรงเรียนและ นอกโรงเรียน จัดประชุมสัมมนาในกลุ่มโรงเรียน เครือข่าย ให้ความร่วมมือเหมือนในการจัด สัมมนารายงานนวัตกรรมโรงเรียนคุณธรรมที่จัดขึ้นในระดับ ภูมิภาค และระดับประเทศ

8.4 เตรียมความพร้อมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน พัฒนาคุณธรรม โดยจัดหา วิทยากรที่มีความสามารถในการนำเสนอผลงานความสำเร็จ และเตรียมข้อมูลการรายงานที่กระชับ และชัดเจน สะดวกในการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อโรงเรียนได้รับการตอบรับให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน พัฒนาคุณธรรม

สรุป กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม 6 ขั้นตอน ถือเป็นแบบแนวทางหรือ เปรียบเสมือนแผนที่ที่จะนำพาให้การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้ง ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน ได้นำไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้โครงการโรงเรียนคุณธรรมประสบ ความสำเร็จ และทุกฝ่ายได้มีความสุข ความ เจริญก้าวหน้า สังคมมีสุข คนรุ่มเย็นเป็นสุข รวมทั้งยังจะ ได้สร้างเครือข่ายให้กว้างขวาง ยิ่งขึ้นไปพร้อม ๆ กับมีการถอดบทเรียนเพื่อเป็นองค์ความรู้ที่สามารถ นำเอาไปประยุกต์ใช้ ในสถานศึกษาแหล่งอื่น ๆ ด้วย

บทบาทของผู้บริหารในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม

ในการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรมบทบาท ของผู้บริหารโรงเรียนเป็น ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำ มีทักษะในการบริหาร จัดการโรงเรียน กำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่าง สม่าเสมอ และประเมินการปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่อง เป็นหลักประกันให้การพัฒนาโรงเรียน คุณธรรมประสบผลสำเร็จ บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จัดทำแผนปฏิบัติ ส่งเสริมสนับสนุนเสริมแรงให้แก่ผู้ปฏิบัติ สร้าง กลไกการมีส่วนร่วมทั้งโรงเรียน นิเทศติดตามการปฏิบัติงานอย่างสม่าเสมอ จัดให้มีการประเมินผล และประชาสัมพันธ์ ผลงานของโรงเรียนคุณธรรม บทบาทเหล่านี้ ส่งผลให้โรงเรียนบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้

บทบาทของครอบครัวในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

ครอบครัวคุณธรรม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพัน และใช้ชีวิตร่วมกันให้การ เลี้ยงดู ให้การศึกษา อบรม บ่มเพาะให้เยาวชนประพฤติปฏิบัติใน สิ่งที่ดีงามจนเป็นนิสัย ช่วยเหลือ เกื้อกูล เป็นแบบอย่างที่ดีต่อกัน ตลอดจนช่วยให้มีความ รอบรู้ในการประกอบอาชีพที่ถูกต้องเป็น ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ครอบครัว จึงเป็น สถาบันหลักที่สำคัญยิ่งในการปลูกฝังคุณธรรม

จริยธรรม ครอบครัวจะเป็นโรงเรียนแห่งแรกของลูก พ่อแม่และครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อชีวิตจิตใจของลูก โดยทำหน้าที่ เป็นทั้ง “ต้นแบบด้านคุณธรรม” และ “เป็นครูคนแรก” ของลูกในบ้านโรงเรียนจึงต้อง พยายามสร้างกลไกให้ครอบครัวมีโอกาส มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน คุณธรรม ให้โอกาสครอบครัวได้รับรู้ รับทราบนโยบายการพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมตามความสนใจ มีส่วนร่วมฝึกอุปนิสัยที่ดีให้เวลา นักเรียนอยู่ที่บ้าน เพื่อช่วยหล่อหลอมสร้างอุปนิสัยที่ดีงามจนเกิดเป็นวิถีชีวิตคุณธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน อันจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบต่อไป (ศูนย์โรงเรียน คุณธรรม มุลินีวิยวสทธิคุณ, 2560)

สรุปได้ว่า ในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานตามโครงการเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอย เบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งดำเนินงานตามนโยบายกรอบยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับนักเรียน ครู ผู้บริหาร และ บุคลากรทางการศึกษาตระหนักรู้ เข้าใจและมีกระบวนการคิด อย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี และสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยหลักการของโรงเรียนคุณธรรมสามารถนำไปใช้ได้กับทุกโรงเรียนในทุกศาสนาเปรียบเสมือนเป็นคุณธรรมสากลที่จะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ “ลดลง” และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ “เพิ่มขึ้น” ได้อย่างยั่งยืนตาม กรอบแนวคิดในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรมซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาปรับใช้ตามบริบทของตนเองได้ เพื่อให้เยาวชนไทยทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งสร้างคนดีให้กับบ้านเมืองเพื่อเป็น กำลังของประเทศไทยต่อไปในอนาคต และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดตั้งแต่กระบวนการ วางแผนงานจนถึงกระบวนการขั้นสุดท้ายอีกทั้ง มีการส่งเสริม สนับสนุน เสริมแรงให้ ผู้ปฏิบัติงานได้มีกำลังใจในการทำหน้าที่ และครอบครัว ก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอีกฝ่าย หนึ่งด้วย เพราะในการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือกับครอบครัวของนักเรียนด้วยจึงจะประสบผลสำเร็จ

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ

2.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

การดำเนินโครงการในแต่ละโครงการ ควรมีการประเมินผลเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศ ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในลำดับต่อไป ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

เชาว์ อินโย (2553) ได้สรุปคำจำกัดความของโครงการไว้ว่า โครงการ (Project) คือ การกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานที่มีวัตถุประสงค์เด่นชัด มีกิจกรรมที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ มีเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของงาน โครงการประกอบด้วยงาน (Task) และกิจกรรม (Activity) ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและมีเป้าหมายเดียวกัน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2553) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินใจ สัมฤทธิ์ผลของโครงการโดยมีรูปแบบการประเมิน

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2555) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการศึกษาแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไร และบรรลุตาม เป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ มีผลกระทบในแง่บวกต่าง ๆ อย่างไรที่เกิดขึ้นจากโครงการ

รัตนะ บัวสนธ์ (2556) ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการและพิจารณาบ่งชี้ โครงการนั้น เพื่อดำเนินงานต่อไปหรือยุติการดำเนินงานโครงการนั้น

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้ให้ความหมายของการประเมิน โครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นอันจะนำไปสู่การตัดสินใจ ความสำเร็จ รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุง พัฒนา ตลอดจนการสร้างและการกำหนดทางเลือกใหม่ ในการดำเนินโครงการ

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของโครงการที่ได้ดำเนินการ มาประมวลผลเพื่อนำมาสรุปผล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ นำไปสู่การพิจารณาปรับปรุง พัฒนาโครงการนั้น ๆ ตลอดจนการตัดสินใจว่าโครงการนั้น มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด สมควรที่จะดำเนินการ ขยายผล หรือยุติการดำเนินโครงการ

2.2 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของโครงการไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2552) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนโครงการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจน การตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ

4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร

6. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเอง จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบถึงผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Anderson & Ball (1978 อ้างอิงใน เชาวน์ อินโย, 2553) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของโครงการมี 6 ประการ คือ

1. เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ ซึ่งได้แก่ การประเมินว่าโครงการที่จัดทำขึ้นมีความจำเป็นมากน้อยหรือมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีความเป็นไปได้หรือคุ้มค่ากับเงินทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพียงไร โครงการเป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือจะได้รับการสนับสนุนแค่ไหน รวมทั้งขอบเขตของการนำโครงการไปใช้กว้างหรือแคบ เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วย ในการนำมาประมวลสรุป ตัดสินใจสำหรับผู้บริหารหรือแหล่งทุนที่จะตัดสินใจอนุมัติการนำโครงการ ดังกล่าวไปดำเนินการใช้ต่อไป

2. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ โดยต่อเนื่องต่อไป หรือการขยายโครงการและการรับรองโครงการ ได้แก่ การประเมินภายหลังจากโครงการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว เป็นการประเมินเพื่อจะรู้ว่าโครงการดังกล่าว ยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการต่อไปอีกหรือไม่ ผลที่ได้จากการดำเนินการไปนั้นก่อให้เกิดผลข้างเคียง (Side Effects) ทั้งทางบวกและทางลบ หรือไม่

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการซึ่งเป็นการประเมินเมื่อโครงการดำเนินการในระยะหนึ่ง หรือเป็นการประเมินเพื่อจะปรับปรุงส่วนต่าง ๆ ได้แก่

3.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อที่จะรู้ว่าวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ นั้นเมื่อดำเนินการไประยะหนึ่ง มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่หรือได้รับการยอมรับสนับสนุนร่วมมือ จากกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

3.2 เนื้อหาของโครงการเป็นการพิจารณาว่าเนื้อหาหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความครอบคลุมเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ลำดับขั้นตอนของกิจกรรม เป็นไปตามลำดับที่จะเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงไร นอกจากนั้นก็พิจารณาอีกว่า เนื้อหาสาระของโครงการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับภูมิหลังหรือพื้นเพเดิมของกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด

3.3 วิธีการดำเนินโครงการ โดยพิจารณาว่าโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่นั้น มีกลุ่มเป้าหมาย ร่วมโครงการเป็นจำนวนเท่าใด ครบหรือไม่ครบตามที่กำหนดไว้ โครงการมีผู้ร่วมงานเพียงพอหรือไม่ เท่าใด โครงการมีการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างไร กลุ่มเป้าหมาย ผู้ร่วม โครงการได้รับการเสริมแรงหรือการสร้างแรงจูงใจอย่างไร เป็นต้น

3.4 สภาวะแวดล้อมของโครงการ หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับนโยบายทางการเมือง หรือการบริหารของผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ว่าให้การสนับสนุนการดำเนิน โครงการหรือไม่เพียงไร สัมพันธภาพระหว่างผู้ร่วมงานในโครงการมีลักษณะเช่นไร ขัดแย้งกันหรือไม่ เป็นอุปสรรคต่อการที่จะดำเนินการต่อไปเพียงใด ตลอดจนกระทั่งการยอมรับหรือให้การสนับสนุนและการต่อต้านของสาธารณะที่มีต่อโครงการเป็นไปในทางทิศทางใด เป็นต้น

4. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้ความสนับสนุนโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ การพิจารณาสนับสนุนโครงการสาธารณชน การเมือง แหล่งเงินทุน รวมทั้งนักวิชาชีพอื่น ๆ โดยต้องการรู้ว่าแหล่งดังกล่าวนี้มีแหล่งใดบ้างให้การสนับสนุนโครงการอย่างแท้จริง เมื่อมีการดำเนินโครงการอยู่ในขณะนั้น ๆ

5. เพื่อที่จะได้รับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขัดขวางต่อต้านโครงการจากแหล่งต่าง ๆ ในทางตรงกันข้ามกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการในข้อที่สี่ นอกจากเราต้องการรู้ถึงแหล่งที่ทำให้การสนับสนุนโครงการแล้ว ในการดำเนินโครงการใดก็ตามบางครั้งโครงการดังกล่าวนั้นก็ได้รับการขัดขวางต่อต้านทำให้การดำเนินโครงการไม่อาจเป็นไปโดยสะดวก และวัตถุประสงค์ของโครงการ ที่กำหนดไว้ว่าจะไม่ได้รับการตอบสนอง ดังนั้น การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่า แหล่งใดบ้างที่ขัดขวางโครงการจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดำเนินโครงการเป็นไปโดยสะดวกต่อไป

6. เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการพื้นฐานการดำเนินการด้านต่าง ๆ ซึ่งหมายถึง การได้รับความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานอื่นที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการที่ทำการประเมิน ได้แก่ พื้นฐานด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมวิทยา และด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

เชาว์ อินโย (2553) ได้อธิบายความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ว่า การประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงหรือ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้งยังเป็นกระบวนการที่มีระบบเพื่อตัดสินความสำเร็จของโครงการอีกด้วย การประเมินโครงการเป็น การดำเนินงานที่ไม่ใช้ความพยายามในการสร้างทฤษฎีหรือพัฒนา องค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์การประเมินโครงการที่นำมาใช้ในทางสังคมศาสตร์นั้น เป็นการเตรียม สารสนเทศเพื่อใช้ในการปรับปรุง โครงการทางสังคม เหตุผลประการสำคัญที่จำเป็นต้องประเมิน โครงการก็คือ มีทางเลือกในการดำเนินโครงการได้มากมายที่จะทำให้การดำเนินงานโครงการ มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องประเมินโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือไม่

Rossi and Freeman (1982 อ้างอิงใน สมหวัง พิริยานูวัฒน์, 2553) กล่าวถึงการประเมินโครงการมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อพิจารณาถึงคุณค่าและการคะเนถึงคุณประโยชน์ของโครงการ
2. เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการ
3. เพื่อเป็นการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ
4. เพื่อการตรวจสอบว่าการดำเนินโครงการบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ได้มากน้อย

เพียงใด

5. เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อดี ข้อจำกัดของโครงการเพื่อเป็นการตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการ ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินโครงการ การประเมินโครงการอย่างมีระบบ ย่อมจะมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารโครงการตระหนักถึงคุณภาพของแผนและโครงการที่กำหนดขึ้นไว้ว่า สามารถสนองตอบความต้องการของสังคมหรือสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงการให้มีความถูกต้องเหมาะสม ส่งผลให้โครงการนั้นดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุถึงเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ การประเมินโครงการมีความสำคัญและมีประโยชน์ตามความคิดเห็นของนักวิชาการ ดังนี้

สุชาติ ประสิทธิ์ รัฐสินธุ์ (2555) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการประเมินเป็นกระบวนการวิจัยที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีวัตถุประสงค์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับจิตวิสัยของผู้ประเมินเพียงอย่างเดียว ในการจัดเก็บข้อมูลมีการใช้เครื่องมือซึ่งส่วนมากต้องพัฒนาขึ้นมาโดยเฉพาะ เพื่อใช้เป็นตัวบ่งชี้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน การวิจัยประเมินโครงการจึงเป็น

กิจกรรมที่ต้องใช้เวลามากกว่าการประเมินเชิงจิตวิสัยที่อาศัยเพียงแต่ความคิดเห็น หรือความรู้ของผู้ประเมินเท่านั้น ดังนั้น จุดประสงค์ของการวิจัยประเมินผลจึงทำขึ้นเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดจากโครงการกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการและการปรับปรุง โครงการในอนาคต

พิชิต ฤทธิจรูญ (2555) ได้สรุปถึง ความสำคัญหรือคุณประโยชน์ของ การประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. การประเมินจะช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรการของการดำเนินงาน มีความชัดเจนยิ่งขึ้น กล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำเข้าไปใช้ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหารและผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์หรือ มาตรการการดำเนินงาน หากขาดความแน่นอน ชัดเจน จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการมีความชัดเจนและสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผลมากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมินผล

2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือ ปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานหรือใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ทรัพยากรทุกชนิดจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสม เพียงพอต่อการดำเนินงาน ทรัพยากรที่มีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอนและทรัพยากรใดที่ขาดจะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้น การประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการ เป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่กล่าวมาแล้วว่า โครงการ เป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบ วิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ ดำเนินการไปด้วยดีย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินการไปได้ด้วยดี และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมดโดย ส่วนรวม ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุ วัตถุประสงค์ และการดำเนินงานไปได้ด้วยดีเช่นเดียวกัน

4. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการและการทำให้โครงการมีข้อที่ก่อให้เกิดความเสียหายน้อยลง

5. การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน ดังที่กล่าวมาแล้ว การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบและควบคุมชนิดหนึ่ง ซึ่งการดำเนินการอย่าง มีระบบ และความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกชนิดของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ ในการดำเนินงานจะ ได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ข้อมูลนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Output) จะได้รับการตรวจสอบประเมินทุกขั้นตอน ส่วนใดที่ไม่มีปัญหา หรือไม่มีคุณภาพ จะได้รับการพิจารณาย้อนหลัง (Feedback) เพื่อให้มีการดำเนินการใหม่ จนกว่า จะเป็นมาตรการหรือตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ จึงถือว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพ โครงการ

6. การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ การประเมินโครงการมิใช่การควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์

ด้านการ ปรับปรุงแก้ไขและเสนอวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการอันยอมนำมาซึ่งผลงานที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ยอมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจ และตั้งใจกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน การประเมินโครงการช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบอุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้และแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง การดำเนินโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวแล้วจะช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมือง

รัชนี บัณฑิต (2556) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีประโยชน์ดังนี้

1. การประเมินโครงการ ช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรการของการดำเนินงาน มีความชัดเจนขึ้นเพราะการนำโครงการไปใช้ควรจะได้รับ การตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหารและผู้ประเมินเสียก่อน หากพบว่าวัตถุประสงค์หรือมาตรการในการดำเนินงานส่วนใดไม่ชัดเจนจะต้อง ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องเสียก่อน

2. การประเมินโครงการ ช่วยในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์สูงสุด เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ หากพบว่ามีข้อมูลหรือปัจจัยที่เป็นปัญหา จะได้รับการแก้ไขเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานหรือใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมคุ้มค่าทรัพยากรทุกชนิด จะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นหรือมีมากเกินไป จะได้รับการตัดทอนและทรัพยากรใดที่ขาดจะได้รับการหาเพิ่มเติม

3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ เพราะโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ดำเนินการไปด้วยดี แผนงานก็จะบรรลุวัตถุประสงค์ไปด้วย

4. การประเมินโครงการช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการและทำให้โครงการเสียหายน้อยลง

5. การประเมินโครงการช่วยในการควบคุมคุณภาพของงาน เพราะการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบและควบคุมชนิดหนึ่ง

6. การประเมินโครงการช่วยในการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการแต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไข และเสนอแนะวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการอันยอมจะ นำมาซึ่งผลงานที่ดีเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง

7. ผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผน หรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมือง

8. การประเมินโครงการ ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรคปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การดำเนินการโครงการโดยข้อมูลดังกล่าวแล้วจะช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไปหรือยุติโครงการ

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินโครงการเป็น เครื่องมือที่ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด มีส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน และได้ ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดีข้อเสียของความเป็นไปได้และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ โครงการ บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้และยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานอีกด้วย

2.3 ประเภทของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการนั้น ๆ สามารถจัดจำแนกประเภทของโครงการได้อย่าง หลากหลาย ขึ้นอยู่กับเกณฑ์การจำแนกที่กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยมีนักการศึกษา ได้แบ่งประเภทของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

พิสนุ พองศรี (2553) ได้แบ่งประเภทของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

1. แบ่งตามผู้ประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 การประเมินโดยผู้ประเมินภายใน ผู้ประเมินเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือ ปฏิบัติงานกับสิ่งที่ประเมินนั้นหรือปฏิบัติงานในองค์การที่รับผิดชอบสิ่งที่ประเมิน ซึ่งมีข้อดีคือ ทราบรายละเอียดของสิ่งที่ประเมิน แต่ก็มีข้อเสียเรื่องความลำเอียงเข้าข้างตนเองเสมอ

1.2 การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก ผู้ประเมินเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้ เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ปฏิบัติงานกับสิ่งที่ประเมินโดยตรงอาจเป็นบุคลากรของหน่วยงานอื่นหรือ หน่วยงานกลาง ซึ่งมีข้อดีคือ ความเป็นกลาง แต่มีข้อเสีย คือ มักจะทราบรายละเอียดของสิ่งที่ ประเมินไม่ดีพอ และอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะถ้าเห็นว่าเป็นการจับผิด

2. แบ่งตามมิติการประเมิน แบ่งเป็น 4 ประเภท ดังนี้

2.1 ตามวัตถุประสงค์แบ่งได้เป็น การประเมินความก้าวหน้า ประเมินผลสรุปและ ประเมินเพื่อการพัฒนา

2.2 ตามข้อมูล แบ่งได้เป็น ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลเชิงคุณภาพ และแบบผสม

2.3 ตามการประเมิน แบ่งได้เป็น เชิงธรรมชาติและเชิงทดลองหรือเชิงระบบ

2.4 ตามจุดเน้นที่ประเมิน แบ่งได้เป็น การประเมินกระบวนการ ผลลัพธ์ผลกระทบ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทนและการวิเคราะห์ต้นทุนกับประสิทธิภาพ

3. แบ่งตามช่วงระยะเวลาของการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ว่าแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับพัฒนาการของการดำเนินงาน 3 ระยะ ดังนี้

3.1 การประเมินก่อนเริ่มดำเนินงาน การประเมินช่วงนี้เป็นเพื่อวางแผนอันเป็น การกำหนด วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานจัดทำสิ่งต่าง ๆ อาจเป็นโครงการกิจกรรมหลักสูตร ซึ่งจะทำการประเมินใน 2 ส่วน คือ

3.1.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความ ต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดการดำเนินงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นรวมทั้งวิเคราะห์หาสาเหตุความไม่สอดคล้องระหว่างความเป็น จริงและสิ่งที่คาดหวัง ดังกล่าว

3.1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบ

ความพร้อม ด้านทรัพยากร ที่จะใช้ในการดำเนินงานทั้งปริมาณและคุณภาพระบบบริหารจัดการที่วางแผนไว้ รวมถึงกลยุทธ์และกระบวนการดำเนินงานที่เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การประเมินในข้อ 3.1.1 และข้อ 3.1.2 นำไปสู่การวางแผน ซึ่งควรมีการวิเคราะห์ความเหมาะสมของสิ่งที่จะดำเนินการ โดยพิจารณาความสอดคล้อง ความสมบูรณ์ ประสิทธิภาพความเหมาะสมของการบริหาร ผลกระทบและความเป็นธรรม ความเป็นไปได้ทั้งด้านแผนงาน แผนเงินและแผนกำลังคน

3.2 การประเมินขณะดำเนินงาน (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการ อันเป็นการศึกษาจุดอ่อนจุดแข็ง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน เพื่อจัดหาระบบสารสนเทศ เพื่อการปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างทันท่วงที การประเมินขั้นตอนนี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของสิ่งที่จะดำเนินการ

3.3 การประเมินหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตของสิ่งที่ประเมินเพื่อตอบคำถามให้ได้ว่าการทำงานประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้ หรือไม่ ผลผลิตเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การประเมินหลังสิ้นสุดการดำเนินงานจะพิจารณา ผลลัพธ์และการประเมินผลกระทบของการดำเนินงานทุก ๆ ด้าน ผลของการประเมินจะให้สารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับอนาคตของการดำเนินงาน

เชาว์ อินโย (2553) ได้จำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ (Preliminary Evaluation) เป็นการศึกษาวเคราะห์และประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ก่อนที่จะเริ่มโครงการใดโครงการหนึ่ง ซึ่งจะมีประโยชน์ในแง่การตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการต่อไปหรือไม่ อย่างไร โดยทำการศึกษาถึงสภาพแวดล้อมเชิงปฏิบัติการ (Operating Environment) ของโครงการ ความพร้อมและความเหมาะสม ของปัจจัยนำเข้า อันได้แก่ ขีดความสามารถ ประสิทธิภาพ และความพร้อมของบุคลากร เครื่องมือ งบประมาณและกระบวนการ รวมไปถึงสมรรถนะในการบริหารจัดการ ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของกระบวนการ ที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และความเสี่ยงของการดำเนินโครงการ รวมไปถึงประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ แต่ในขณะเดียวกันยังมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการในด้านต่าง ๆ เช่น การประเมินผลกระทบ ด้านสังคม (Social Impact Assessment) การประเมินผลกระทบด้านนิเวศ (Ecological Impact Assessment) การประเมินผล การกระทบด้านการเมือง (Political Impact Assessment) การประเมินผลกระทบด้านเทคโนโลยี (Technological Impact Assessment) การประเมินผลกระทบด้านประชากร (Population Impact Assessment) การประเมินผลกระทบด้านนโยบาย (Policy Impact Assessment) การประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Impact Assessment) เป็นต้น

2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการ ผลที่ได้จากการประเมินระหว่างดำเนินโครงการนั้น อาจจะกระทำในระหว่างขั้นตอนการพัฒนาโครงการ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) ของโครงการเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล ยิ่งไปกว่านั้นการประเมินระหว่างดำเนินโครงการ อาจจะกระทำในระหว่างขั้นตอนการดำเนินโครงการซึ่งจะมีส่วนช่วยตรวจสอบว่าโครงการได้ถูก ดำเนินการไปตามแผนของโครงการหรือไม่อย่างไร ซึ่งเรียกอย่างเฉพาะเจาะจงว่า

Implementation Evaluation อย่างไรก็ตามการประเมินระหว่างดำเนินโครงการนี้ อาจเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า ของโครงการว่า โครงการได้ถูกดำเนินการไปอย่างไรได้ผลดีหรือไม่ เพียงใด ซึ่งเรียกอย่างเฉพาะเจาะจงว่า Progress Evaluation

3. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) หรืออาจเรียกว่า การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลรวมสรุปรายหลังจากสิ้นสุดการดำเนินโครงการ ในการรวมสรุปรายข้อมูล อันเกิดจากโครงการระยะยาวนั้น จะรวบรวมจากผลของการประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) ทำให้เป็นผลของการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Summative Evaluation) ซึ่งผลรวมสรุปรายที่ได้จะนำสู่การรายงาน ว่า โครงการได้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กร (Corporate Goals) หรือไม่ อย่างไร ตลอดจนการรายงานถึงสถานภาพของโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร พบปัญหาหรืออุปสรรคอะไรในการดำเนินโครงการ เพื่อปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการโครงการของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้นในการดำเนินโครงการนี้หรือโครงการอื่น ๆ ต่อไป

4. การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation) เป็นการประเมินโครงการ ที่มุ่งเน้นตรวจสอบผลผลิตและกระบวนการได้มาซึ่งผลผลิต และมุ่งที่จะทราบความสำเร็จหรือ ความล้มเหลว รวมถึงไปถึงความคุ้มค่าของการดำเนินโครงการนั้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ให้ บริหารโครงการ หรือผู้ให้ทุนว่าจะยุติหรือขยายการดำเนินโครงการ ยิ่งไปกว่านั้นในปัจจุบัน การประเมินประสิทธิภาพ โครงการยังมีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการประเมินประสิทธิภาพ โครงการ นั้นเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในแง่ของประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐกิจซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลัก ในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management : NPM)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2553) ได้แบ่งประเภทของการประเมิน โครงการไว้ดังนี้

1. แบ่งตามหลักยึดในการประเมินค่า

1.1 การประเมินค่าตามอุดมการณ์ของโครงการ (Goal Based Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยทราบก่อนการประเมินว่าโครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง

1.2 การประเมินค่าซึ่งอิสระจากอุดมการณ์ของโครงการ (Goal Free Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยไม่ทราบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการนี้มีอะไรบ้าง

2. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมิน

2.1 ประเมินก่อนนำโครงการไปปฏิบัติ

2.2 การประเมินขณะโครงการดำเนินการอยู่

2.3 การประเมินหลังจากกิจกรรมหรือโครงการสิ้นสุดลง

3. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน

3.1 การประเมินเพื่อปรับปรุง เรียกว่า การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation)

3.2 การประเมินเพื่อสรุปผลเรียกว่า การประเมินรวมสรุปราย (Summative Evaluation)

4. แบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน

- 4.1 การประเมินสภาพแวดล้อม หรือการประเมินบริบท (Context Evaluation)
- 4.2 การประเมินปัจจัย หรือตัวป้อน (Input Evaluation)
- 4.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)
- 4.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2554) ได้แบ่งการประเมินโครงการ ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ (Primary Evaluation) เป็นการประเมิน ความเป็นไปได้ก่อนที่จะเริ่มโครงการใด ๆ หรืออาจศึกษาประสิทธิภาพของตัวป้อนความเหมาะสมของกระบวนการที่คาดว่าจะนำมาใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ปัญหาอุปสรรคความเสี่ยงของโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ

2. การประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผล เพื่อการปรับปรุงเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการประเมินระหว่างดำเนินการ ผลที่ได้จะช่วยตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แท้จริง และตรวจสอบให้เป็นไปตามทิศทางที่ถูกต้อง โดยทั่วไปจะ ประเมิน เช่น

- 2.1 เพื่อทบทวนโครงการ
- 2.2 เพื่อเพิ่มเติมแผนของโครงการ
- 2.3 เพื่อทบทวนแบบสอบถาม
- 2.4 เพื่อคัดเลือกวิธีการที่เหมาะสม
- 2.5 เพื่อกำหนดตารางให้สอดคล้องกับการดำเนินการ
- 2.6 เพื่อเตรียมข้อมูลข่าวสารสำหรับรายงานและเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ
- 2.7 เพื่อแนะนำปรับปรุง แก้ปัญหา และวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ของโครงการ

3. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือการประเมินผลผลิต (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลรวมและสรุปการดำเนินงานของโครงการ ประเมินเมื่อดำเนินการเสร็จแล้ว สำหรับ โครงการระยะยาวอาจใช้การประเมินแบบนี้เป็นการสรุ่ยย่อยในแต่ละช่วงเวลาต่าง ๆ ได้

4. การประเมินประสิทธิภาพ เป็นการประเมินโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ผ่านมายังจำกัดประเมินเฉพาะผลผลิตเพื่อให้ทราบความสำเร็จ หรือความล้มเหลวเท่านั้น เพื่อสนองตอบผู้ให้ทุน หรือผู้บริหาร แต่ปัจจุบันนักประเมินได้ให้ความสำคัญกับการประเมินประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นการประเมินที่สำคัญ เพื่อให้โครงการนั้นดำเนินการไปสอดคล้องกับสภาพของสังคม

สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ สามารถจำแนกประเภทได้อย่างหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของโครงการ เช่น การจำแนกตามหลักยึดในการประเมินค่า การจำแนกตามสิ่งที่ถูกประเมิน การจำแนกตามการประเมินโดยผู้ประเมินภายในและภายนอก การจำแนกตามช่วงระยะเวลาของการประเมิน ซึ่งการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ได้ดำเนินการประเมินโครงการแบ่งตามช่วงระยะเวลาของการประเมินโดยปรับประยุกต์ใช้ รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP)

2.4 รูปแบบของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการแต่ละโครงการ มีแนวคิดและวิธีการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งมีนักศึกษาได้เสนอแนวคิด เทคนิค และรูปแบบการประเมินโครงการ ดังนี้

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง วิวัฒนาการของการพัฒนา แนวคิดและเทคนิควิธีการของการประเมินจนถึงยุคของการประเมินเป็นวิชาชีพ ทำให้ความก้าวหน้าของศาสตร์แขนงการประเมินมีหลักการที่ชัดเจน มีความเป็นระบบ ตลอดจนมีการพัฒนารูปแบบที่เรียกกันว่า “โมเดล” (Model) หรือ “แบบจำลอง” ขึ้นหลายรูปแบบ จนทำให้แนวคิดและหลักการ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งนักประเมินทั้งหลายได้เสนอแนวคิด ทฤษฎีโมเดลต่าง ๆ ไว้มากมาย ดังเช่น

1. รูปแบบของ Ralph W. Tyler ซึ่งเยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง แนวคิดและโมเดลในการประเมินของ Tyler จัดเป็นแนวคิดของ การประเมินในระดับชั้นเรียน โดย Tyler มีความเห็นว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการพัฒนากระบวนการเรียน ทั้งนี้ Tyler ได้เริ่มต้นการนำเสนอแนวความคิดทางการประเมินโดยยึดกระบวนการของการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก กล่าวคือ Tyler ได้นิยามว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่มุ่งจัดขึ้นเพื่อก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาให้ตัวของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้จุดเน้นของการเรียนการสอนจึง ขึ้นอยู่กับการที่ผู้เรียนจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังการสอน ดังนั้นเพื่อให้การสอนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียนตามที่มีมุ่งหวัง กระบวนการดังกล่าวควรมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ต้องมีการระบุหรือกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนลงไปว่า เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียน การสอนแล้วผู้เรียนควรเกิดพฤติกรรมใด หรือสามารถกระทำได้บ้าง ลักษณะของวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจนดังกล่าวนี้ควรมีจุดเน้นอยู่ที่การกำหนดพฤติกรรมซึ่งสังเกตเห็นได้โดยชัดเจน หรือที่เรียกว่า วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 ต้องระบุต่อไปว่า จากวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวนี้มีเนื้อหาใดบ้างที่ ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้หรือมีสาระใดบ้างที่เมื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้วจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 หารูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาซึ่งผู้เรียน จะต้องเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4 หามาตรการในการตรวจสอบหลังจากสิ้นสุดการจัดการเรียนการสอนว่า ผู้เรียน ได้เกิดการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในข้อใดบ้าง มีวัตถุประสงค์ข้อใดบ้าง ที่ผู้เรียนยังไม่เกิดการเรียนรู้แนวคิดดังกล่าวนี้เป็นแนวคิดในช่วงต้นของ Tyler ต่อมา Tyler ได้สร้างวงจรของวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลขึ้นซึ่งเขียนเป็นโมเดลพื้นฐานได้ดังนี้

ภาพ 2 ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนของครู

จากโมเดลจะเห็นว่า หัวลูกศรจะชี้ไปยังทั้งสองทิศทางของทุกองค์ประกอบ มีความหมายว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้นตามทัศนะของ Tyler แล้ว องค์ประกอบทั้ง 3 คือ 1. วัตถุประสงค์ 2. การจัดการเรียนการสอน และ 3. การประเมินผลผู้เรียน จะต้องดำเนินการให้ ประสานสัมพันธ์กันไปเสมอ โดยสรุป คือ การประเมินในความเห็นของ Tyler จึงหมายถึง การเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้เรียน สามารถกระทำได้จริงหลังจากที่ได้จัดการเรียนการสอนแล้วกับ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้ก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนนั้น ๆ จากแนวคิดพื้นฐาน ด้านหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประเมินการเรียนการสอน ดังกล่าว Tyler จึงได้เสนอโมเดลการประเมินขึ้น เรียกว่า “Tyler’s Goal Attainment Model” ซึ่งเป็นโมเดลที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็น หลักในการประเมินความสำเร็จของโครงการ โดยการตรวจสอบผลผลิตของโครงการว่าได้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

2. รูปแบบของ Cronbach (Cronbach’s Concepts and Model) เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง แนวคิดและโมเดลในการประเมิน ของ Cronbach โดยได้ ให้นิยามการประเมินตามทัศนะของตนไว้ว่า “การประเมิน” เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมทางการศึกษา คำว่า “โปรแกรม” ในความหมายของ Cronbach ใช้ได้ทั้งในความหมายที่กว้าง เช่น การจัดวางแผนแจกจ่ายสื่อการศึกษา ระดับ ประเทศ การวางแผนการสอนของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ๆ หรือการวางแผนการเรียนให้กับนักเรียน คนหนึ่ง ๆ ทั้งนี้ในส่วนของการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานั้น Cronbach ได้แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

2.1 การตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงรายวิชา เช่น การปรับแผนการสอน ตลอดจน การเลือกใช้สื่อการสอนแบบใหม่

2.2 การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น การจัดกลุ่มนักเรียน ให้เหมาะสมกับความสามารถ รวมทั้งการจัดสอนซ่อมหรือสอนเสริม

2.3 การจัดการบริหารในโรงเรียน เช่น การพัฒนาระบบคุณภาพของโรงเรียน รวมทั้ง การจัดการบริหารในโรงเรียน เช่น การพัฒนาระบบคุณภาพของโรงเรียน รวมทั้งการคัดเลือก หรือการพัฒนาคุณภาพของครูการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงรายวิชา มีจุดเน้นที่สำคัญตรง การตรวจสอบ การเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนรวมทั้งการหาจุดหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ รายวิชาที่ควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนา Cronbach มีความเห็นว่า การประเมินนั้นไม่ควรกระทำ โดยใช้แต่เพียงแบบทดสอบ แต่ควรมีมาตรการอื่นประกอบด้วยโดย Cronbach ได้เสนอแนวทางการประเมินเพิ่มเติมไว้ 4 แนวทาง คือ

2.3.1 การศึกษากระบวนการ (Process Studies) ได้แก่ การศึกษา

สภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เช่น การที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดไม่ถูกต้อง การสังเกตผล การใช้สื่อ การซักถาม นักเรียนขณะดำเนินการสอน หรือขณะให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ สภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ สามารถจะนำมาเป็นข้อมูลที่ใช้เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชาได้เป็นอย่างดี

2.3.2 การวัดศักยภาพของผู้เรียน (Proficiency Measurement)

Cronbach ให้ความสำคัญต่อคะแนนรายข้อมากกว่าคะแนนจากแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยให้ทัศนะว่าคะแนนจาก แต่ละข้อสามารถชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วและสิ่งที่ควรจะพัฒนาต่อไป ด้วยเหตุนี้ Cronbach จึงให้ความสำคัญต่อการสอบเพื่อวัดสมรรถภาพของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนว่า มีความสำคัญมากกว่าการสอบประจำปลายภาคเรียนหรือการสอบปลายปี

2.3.3 การวัดทัศนคติ (Attitude Measurement) Cronbach

ให้ทัศนะว่าการวัดทัศนคติเป็นผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนส่วนหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญเช่นกัน การวัดทัศนคติ อาจทำได้หลายวิธีเช่น การสัมภาษณ์การตอบแบบสอบถามและอื่น ๆ

2.3.4 การติดตามผล (Follow - up Studies)

เป็นการติดตามผลการทำงาน หรือภาวะการณ์เลือกศึกษาต่อในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการให้บุคคลที่เรียนในระดับชั้นพื้นฐานที่ผ่านมาแล้ว ได้ประเมินถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิชาต่าง ๆ ว่าควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อช่วยในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชาเหล่านั้นต่อไป เมื่อสรุปแนวคิดของ Cronbach ข้างต้นแล้ว จะเห็นว่า Cronbach มีความเชื่อว่าการประเมินที่เหมาะสมนั้นต้องพิจารณาหลาย ๆ ด้าน ดังที่กล่าวมาแล้ว 4 ประการ Cronbach จึงได้เสนอ โมเดลการประเมินที่เรียกว่า “Cronbach’s Goal & Side Effect Attainment Model” เพื่อนำมาใช้สำหรับการประเมินโครงการด้านการเรียนการสอน โดยเน้นว่า การประเมินโครงการด้านการเรียนการสอนนั้นไม่ควรประเมินเฉพาะแต่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เท่านั้น แต่ควรประเมินหรือตรวจสอบผลข้างเคียงของโครงการด้วย Cronbach ยังมีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า หน้าที่สำคัญประการหนึ่งของการประเมินโครงการด้านการเรียนการสอนก็คือ การค้นหาข้อบกพร่องของโครงการ เพื่อจะได้หาทางปรับปรุง แก้ไขกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. รูปแบบการประเมินของ Scriven (Scriven’s Evaluation Ideologies and Model)

เยาเวตี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง แนวคิดและโมเดลในการประเมินของ Scriven ได้ให้นิยามการประเมินไว้ว่า “การประเมิน” เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวม ข้อมูลการตัดสินใจ เลือกใช้เครื่องมือ เพื่อเก็บข้อมูลและการกำหนดเกณฑ์ประกอบในการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าให้กับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการจะประเมิน Scriven ได้จำแนกประเภทและบทบาทของการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 การประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative Evaluation)

เป็นบทบาทของการดำเนินงานกิจกรรม หรือโครงการใดๆ ที่บ่งชี้ถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการดำเนินงานนั้น ๆ ผลจากการประเมินดังกล่าวนี้สามารถจะนำไปใช้เพื่อการพัฒนาางานดังกล่าว ให้ดีขึ้น จึงเรียกรูปแบบการประเมินประเภทนี้ว่า เป็นการประเมินเพื่อการปรับปรุง

3.2 การประเมินผลรวม (Summative Evaluation)

เป็นบทบาทของการประเมินเมื่อกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ สิ้นสุดลงเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณค่าความสำเร็จของโครงการนั้น ๆ รวมทั้งนำเอาความสำเร็จหรือแนวทางที่ดีไปใช้กับงานหรือกิจกรรมอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

ในโอกาสต่อ ๆ ไป จึงอาจเรียกการประเมินประเภทนี้ว่า เป็นการประเมินสรุปรวม นอกจากนี้ Sciven ยังได้เสนอสิ่งที่ต้องประเมินออกเป็นส่วนสำคัญอีก 2 ส่วน คือ

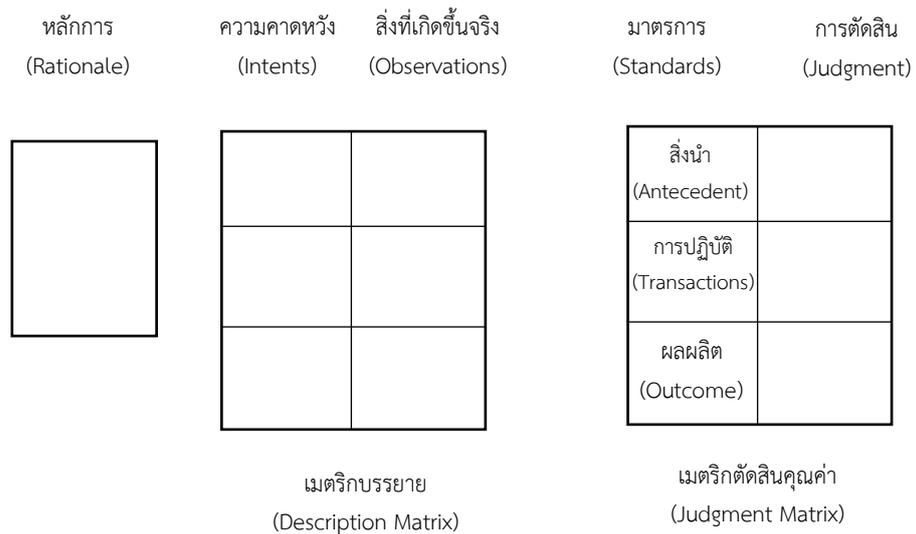
3.2.1 การประเมินเกณฑ์ภายใน (Intrinsic Evaluation) เป็นการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของเครื่องมือใด ๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลรวมทั้งคุณภาพของคุณลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ เช่น เป้าหมาย โครงสร้าง วิธีการ ตลอดจนทัศนคติของบุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ ความเชื่อถือจากสาธารณชนและข้อมูลอื่น ๆ ในอดีต ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการนั้น ๆ การประเมินในส่วนนี้ถือว่ามีความสำคัญมาก ข้อที่น่าสังเกต คือ การประเมินเกณฑ์ภายในจะไม่สนใจถึง ผลผลิตหรือผลกระทบที่มีต่อผู้รับบริการของโครงการ

3.2.2 การประเมินความคุ้มค่า (Pay off Evaluation) เป็นการประเมินในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของโครงการ ทฤษฎีหรือสิ่งอื่น ๆ ของโครงการ แต่เป็นการประเมินในส่วนซึ่งเป็นผลที่ดีต่อผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบหรือผลการปฏิบัติงานของผู้รับบริการ จากการดำเนินโครงการหรือผลกระทบต่อด้านสุขภาพอนามัยของผู้รับบริการ การประเมินความคุ้มค่าได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่ให้แก่ผู้รับบริการ จึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดย อิงเกณฑ์ภายนอก (Extrinsic Criteria) Sciven ยังกล่าวถึง การประเมินทั้งสองส่วนข้างต้นว่าควรให้ความสำคัญต่อการประเมิน เกณฑ์ภายใน แต่ขณะเดียวกันนักประเมินก็จะต้องตรวจสอบผลผลิตในเชิงสัมพันธของตัวแปรระหว่างกระบวนการ กับผลผลิตอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นด้วย แนวคิดทางการประเมินของ Sciven ในระยะต่อมาได้พัฒนาไปจาก แนวคิดเดิมของการประเมินที่ยึดตามวัตถุประสงค์แต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นถึง ผลผลิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ในทุก ๆ ด้าน โดยให้ความสนใจต่อ ผลผลิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นผลโดยตรงจากโครงการของ Sciven แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การประเมินที่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal -Based Evaluation) ดังแนวคิดแรก ๆ ของ Sciven ที่กล่าวมาแล้ว

2) การประเมินที่ไม่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal - Free Evaluation) ไม่ได้หมายความว่าจะไม่ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น ๆ แต่มีความหมายว่าผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการหรือกิจกรรมใด ๆ นั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของผลอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นด้วย แนวคิดดังกล่าวได้รับคำวิจารณ์ทั้งในทางสนับสนุนและไม่สนับสนุน ในทางสนับสนุนมีความเห็นว่าแนวคิดการประเมินในลักษณะนี้ทำให้นักประเมินของผลงานในทัศนะที่กว้างสามารถทราบผลทุก ๆ ส่วนที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ซึ่งย่อมจะส่งผลดีในการทำงานหรือในการวางแผนงานต่าง ๆ ส่วนในทางที่ไม่สนับสนุนนั้นจะมีจุดโต้แย้งหลักไปในด้านวิธีการหรือมีความเห็นว่าในทางปฏิบัติคงยากที่จะติดตามผลการประเมินใด ๆ ที่เกิดขึ้นให้ครบทั้งหมดได้

4. รูปแบบการประเมินของ Stake (Stake's Concepts and Model of Evaluation) เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง แนวคิดและโมเดลในการประเมินของ Stake เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่ง เพื่อนำมาจัดให้เป็นระบบระเบียบและมีความหมายในการประเมิน โดย Stake ได้สร้างแบบจำลองทางความคิดเกี่ยวกับการประเมินขึ้น เรียกว่า โมเดล Countenance (Stake's Countenance Model) ดังภาพ 3

ภาพ 3 โมเดล Countenance ของ Stake

โมเดลตามความคิดของ Stake นั้นมีมิติทางการประเมินอยู่ 2 มิติคือ

4.1 มิติในแนวตั้ง

4.1.1 สิ่งนำ (Antecedents) “สิ่งนำ” หมายถึง ภาวะของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ก่อนที่จะมีกิจกรรมหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามมา เช่น ในเรื่องของการเรียนการสอนก็จะ หมายถึง ภูมิหลัง ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิมของนักเรียน เป็นต้น

4.1.2 การปฏิบัติ (Transaction) “การปฏิบัติ” หมายถึง ภาวะของการกระทำการเคลื่อนไหวหรือการจัดกิจกรรมใด ๆ ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงานในโครงการนั้น ๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับครูและนักเรียน

4.1.3 ผลผลิต (Outcomes) “ผลผลิต” หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการที่มีภาวะของการกระทำในโครงการ เช่น ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ผลผลิตที่คาดหวัง หมายถึง การที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ตนคิดที่ดีมีความสามารถ มีทักษะ หลังจากที่คุณได้จัดกิจกรรม การเรียนการสอนไปแล้ว

4.2 มิติในแนวนอน

4.2.1 ส่วนของการบรรยาย หมายถึง ภาวะที่ได้เกิดขึ้นจริงหรือต้องการ จะให้เกิดขึ้นโดยสามารถสังเกตได้จากภาวะในส่วนของการบรรยายนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนย่อย คือ

1) ความมุ่งหมายหรือความประสงค์ที่คาดหวังหรือที่วางแผนไว้ เพื่อต้องการให้เกิดขึ้น

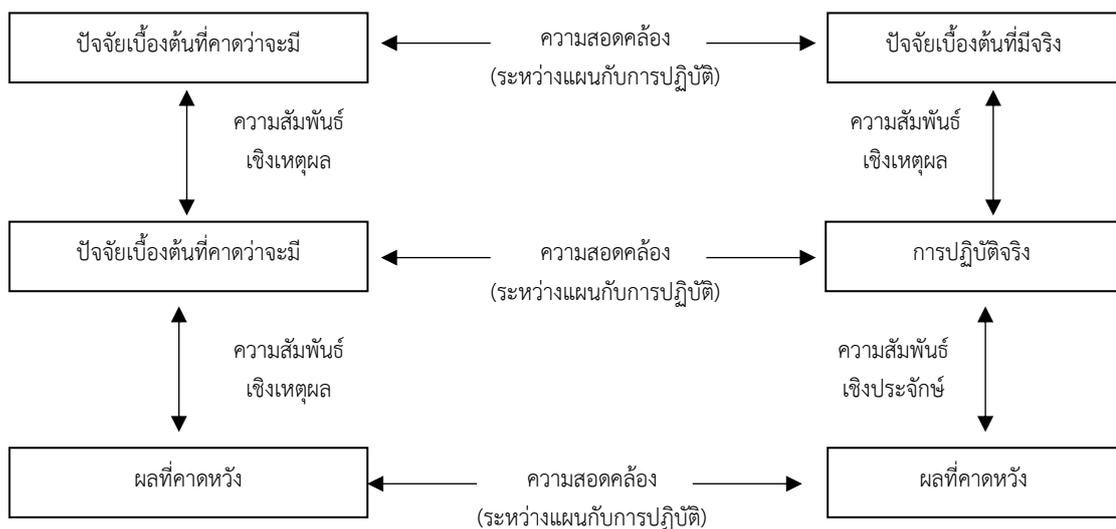
2) ผลหรือสิ่งที่สังเกตได้จริง

4.2.2 ส่วนของการตัดสิน หมายถึง ภาวะของการตัดสินใจเชิงประเมิน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนย่อย คือ

1) เกณฑ์ ได้แก่ ภาวะที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เทียบกับปรากฏการณ์ใด ๆ ที่สังเกตได้และเพื่อระบุว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นมีคุณภาพระดับใด

2) การเลือกตัดสินใจ ได้แก่ ผลที่เกิดจากการนำเอาเหตุการณ์

หรือปรากฏการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คำว่า “Contingency” ในความหมายที่เป็น ความต่อเนื่องเชิงสัมพันธ์ในแนวตั้ง ซึ่งหมายถึง “ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล” (Logical Contingency) และ “ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์” (Empirical Contingency) จากภาวะของปัจจัยเบื้องต้นกับภาวะ ปฏิบัติการและผลผลิตที่คาดหวัง ตามลำดับ ส่วนคำว่า “Congruence” ใช้ในความหมายที่เป็น ความสอดคล้องระหว่างภาวะของความคาดหวังกับภาวะที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งเป็น ความสอดคล้องใน แนวนอนและเป็นความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ Stake ได้เขียนโมเดลที่แสดง ความหมายของคำว่า “Contingency” และ “Congruence” ในเมตริก บรรยายดังภาพ 4

ภาพ 4 เมตริกบรรยายโมเดล Countenance ของ Stake

Stake ยังได้เสนอแนะแนวทางการประเมินที่ไม่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลักว่า ประกอบด้วย กระบวนการประเมินอย่างมีระบบ ดังนี้

1. พุดคุยกับบุคลากรและผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. กำหนดขอบเขตของโครงการ
3. ศึกษาทบทวนกิจกรรมทั้งหมดของโครงการ
4. ค้นหาจุดมุ่งหมายและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
5. รวบรวมประเด็นและปัญหาต่าง ๆ ที่น่าจะประเมิน
6. กำหนดข้อมูลที่เป็นไปตามประเด็นปัญหาที่กำหนด
7. คัดเลือกผู้สังเกต ผู้ตัดสินและเครื่องมืออย่างที่กำหนด
8. สังเกตข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งนำเข้าหรือปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการปฏิบัติรวมทั้ง

ผลผลิตของโครงการ

9. เตรียมการพรรณนาและกรณีศึกษา
10. ชี้ประเด็นปัญหาของผู้เกี่ยวข้อง
11. เตรียมและนำเสนอรายงานการประเมินฉบับสมบูรณ์อย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่กล่าวมานั้นไม่จำเป็นจะต้องดำเนินการ ตามลำดับ

เสมอไป ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยได้มากหรือน้อยตามควรแก่กรณีปัจจัยเบื้องต้น ที่คาดว่า จะมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ปัจจัยเบื้องต้นที่คาดว่าจะมีปัจจัยเบื้องต้นที่มีจริง ความสอดคล้อง (ระหว่างแผนกับการปฏิบัติ) ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์การปฏิบัติจริง ผลที่คาดหวัง ผลที่เกิดขึ้นจริง ความสอดคล้อง (ระหว่างแผนกับการปฏิบัติ) ความสอดคล้อง (ระหว่างแผนกับ การปฏิบัติ)

5. รูปแบบการประเมินของ Alkin (Alkin's Concept of Evaluation) เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) กล่าวถึง แนวคิดและโมเดลในการประเมินของ Alkin ได้ให้นิยาม “การประเมิน” ไว้ว่าเป็น กระบวนการของการคัดเลือกประมวลข้อมูลและการจัดระบบสารสนเทศที่มี ประโยชน์เพื่อ เสนอต่อผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือเพื่อกำหนดทางเลือกในการทำกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ Alkin ได้แบ่งการประเมินออกเป็น 5 ส่วน คือ

5.1 การประเมินเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ การประเมินส่วนนี้เป็นการประเมินที่เกิดขึ้นก่อนที่จะทำกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ เป็นการประเมินเพื่อกำหนด วัตถุประสงค์ ของโครงการหรือเพื่อกำหนดเป้าหมายของโครงการให้สอดคล้องกับภาวะความ ต้องการที่เป็นอยู่

5.2 การประเมินเพื่อการวางแผนโครงการ การประเมินส่วนนี้เป็นการประเมิน เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการที่จะวางแผนให้การดำเนินงานในโครงการนั้น ๆ ได้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5.3 การประเมินขณะกำลังดำเนินโครงการ การประเมินส่วนนี้เน้นการพิจารณา ขั้นตอนการทำงานว่าเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่ หรือได้ดำเนินการไปตามขั้นตอนที่ควรจะเป็นเพียงใด

5.4 การประเมินเพื่อการพัฒนางาน การประเมินส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อค้นหา รูปแบบแนวทางหรือข้อเสนอแนะใด ๆ ในการที่จะทำให้งานที่กำลังดำเนินการอยู่นั้นมีประสิทธิภาพ มากที่สุด

5.5 การประเมินเพื่อรับรองผลงานและเพื่อการยุบขยายหรือปรับเปลี่ยนโครงการ การประเมินส่วนนี้เป็นการประเมินภายหลังการดำเนินงานตามโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบ ผลที่ได้กับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้รวมทั้งการประมวลผลข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้กับโครงการต่อไป และเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการที่จะยุบ เลิกขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการในช่วงระยะเวลาต่อไป ด้วย

จากแนวคิดหลักตามรูปแบบการประเมินของ Alkin นั้น จะเห็นว่าเป็นการประเมิน เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ โดยมีนักประเมินทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการหาและการเตรียม ข้อมูล รวมทั้งสรุปและรายงานให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้ทราบเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสม นับว่าเป็น การประเมินที่มีระบบ คือ มีการประเมินการวางแผนโครงการเพื่อช่วยให้ได้วิธีการที่บรรลุ วัตถุประสงค์ ของโครงการ มีการประเมินการดำเนินโครงการเพื่อหาทางปรับปรุงจากการตรวจสอบ และสุดท้าย คือ การประเมินเพื่อรับรองโครงการ อย่างไรก็ตามแนวคิดดังกล่าว ยังขาดแนวปฏิบัติที่ ชัดเจน จึงยังไม่แพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำไปใช้ยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร แต่ก็ได้ให้แนวคิด พื้นฐาน ของการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าควรจะมีการประเมินที่เป็นระบบ เพื่อให้การ ดำเนิน โครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

6. รูปแบบการประเมินของ Hammond (Hammond's Concepts and Model of Evaluation) เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวถึง แนวคิดและโมเดลในการประเมินของ Hammond ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโปรแกรมการศึกษา โดยเน้นหนักทางด้าน โครงการนวัตกรรมในระดับท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะเป็นโมเดล 3 มิติดังนี้

6.1 มิติด้านพฤติกรรมการเรียนรู้มิติในส่วนนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนย่อยคือ

6.1.1 พุทธิพิสัย หมายถึง การเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ที่ต้องใช้ ปัญญาและสมองเป็นที่ตั้ง

6.1.2 จิตพิสัย หมายถึง การอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีมีความประพฤติที่ ถูกต้องมีความสนใจในค่านิยมที่เหมาะสม

6.1.3 ทักษะพิสัย ได้แก่ การเรียนรู้ที่เน้นด้านการทำงานด้วยการใช้ ทักษะทางกล้ามเนื้อ

6.2 มิติด้านการจัดการเรียนการสอน

6.2.1 การจัดระบบ การจัดระบบในส่วนนี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อย คือ

1. เวลา หมายถึง ช่วงเวลาและลำดับขั้นตอนของการใช้เวลาในการ จัดการเรียนการสอน

2. การจัดกลุ่มนักเรียน แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะย่อย คือ การจัดกลุ่ม นักเรียน ตามระดับของพัฒนาการทางการเรียนรู้และการจัดกลุ่มนักเรียน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียน

3. เนื้อหา หมายถึง องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการ เรียนการสอน

6.2.2 วิธีการ หมายถึง กระบวนการที่นำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่ เหมาะสม

6.2.3 สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ

6.2.4 ค่าใช้จ่าย หมายถึง รายจ่ายในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ จำเป็นต้องใช้รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจัดโปรแกรมการศึกษา

6.3 มิติด้านสถาบัน มิติในส่วนนี้แบ่งเป็น 6 ด้านคือ 1. ตัวนักเรียน 2. ครู 3. ผู้บริหาร 4. ผู้เชี่ยวชาญ 5. ครอบครัว และ 6. ชุมชนแวดล้อม โดยมีประเด็นที่ได้รับการพิจารณา ในแต่ละด้าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

6.3.1 ตัวนักเรียน เช่น อายุระดับชั้นเรียน เพศ ภูมิหลังทางครอบครัว ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคม สุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิต ผลการเรียน ความสามารถ ความ สนใจ และความเกี่ยวข้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ

6.3.2 ครูผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติสัญชาติศาสนา สุขภาพและบุคลิกภาพ

2. ข้อมูลทางการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน เช่น วิชาเอก วิชาโท ที่สำเร็จในการศึกษาระดับต่างๆ วุฒิสูงสุด ประสบการณ์ทางการศึกษา และประสบการณ์ด้านอื่น ๆ

3. ข้อมูลด้านสภาวะแวดล้อม เช่น เงินเดือน สมาชิกชมรม วิชาชีพสมาชิกชมรมอื่นๆ การทางเศรษฐกิจและสังคม นิสัยทางการอ่าน และงานอดิเรก

4. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับของการมีส่วนร่วมในโปรแกรมต่าง ๆ

6.3.3 ครอบครัวยุคใหม่ ประกอบด้วย

1. ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทกรรม เช่น มีบุตรอยู่ในโรงเรียน และมีส่วนร่วมในด้านนันทกรรมหรือมีบุตรอยู่ในโรงเรียนแต่บางคนมีส่วนร่วมและบางคนไม่มีส่วนร่วม ในนันทกรรมหรือไม่มีบุตรอยู่ในโรงเรียน

2. ลักษณะทั่วไปของครอบครัวยุคใหม่ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนาดของครอบครัวยุคใหม่ การกระจายของอายุสถานภาพด้านการสมรส และรูปแบบของครอบครัวยุคใหม่

3. รายได้เช่น ระดับของรายได้จำนวนผู้ทำงาน แหล่งของรายได้ และอาชีพ

4. สถานที่พักอาศัย เช่น ในเมือง ชานเมือง ชนบท

5. ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดา พื้น้องและญาติที่เกี่ยวข้อง

6. สมาชิกชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมทางศาสนา การเมือง สังคม วิชาชีพ

6. อัตราการเคลื่อนย้าย เช่น ภูมิลำเนาของบิดามารดา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน อัตราการย้ายถิ่น

6.3.4 ชุมชนแวดล้อม ประกอบด้วย

1. สภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมทางภูมิศาสตร์เช่น ทำเล และสภาพแวดล้อม

2. ลักษณะด้านภูมิหลังของประชากร เช่น ความหนาแน่น อัตราการเกิด และการตาย เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ภาษา ระบบการเคลื่อนย้าย และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

3. ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ เช่น ธุรกิจการค้า อุตสาหกรรมรายได้และอาชีพอากร

4. ลักษณะภูมิหลังของสังคม เช่น การปกครอง การศึกษา ศาสนาการบริการ การเงิน การพักผ่อน และความปลอดภัย

แนวคิดที่สำคัญจากโมเดลการประเมินของ Hammond คือ การชี้ประเด็นที่ว่าในการจัดการเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์ปลายทาง คือ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมทั้งสามส่วนดังกล่าวซึ่งได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัยนั้น ย่อมมีความจำเป็นที่ผู้ดำเนินการจะต้อง คำนึงถึงมิติที่สำคัญในอีกสองส่วนควบคู่กันไป คือ มิติการประเมินตามแนวคิดและโมเดลการประเมินของ Hammond นับว่าเป็นการประเมินอย่างมีระบบและมีความสำคัญทางการศึกษา ซึ่งในอดีตที่ผ่านมาการประเมินมักจะอิงนิยามของการวัดผลแต่เพียงอย่างเดียว จึงไม่

ครอบคลุมทุกมิติแต่การประเมินตามโมเดลของ Hammond นับว่าเป็นโมเดลที่สมบูรณ์ เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและสามารถให้ข้อมูลพื้นฐานเชิงระบบสำหรับการตัดสินใจคุณค่าทางการศึกษาได้เป็นอย่างดีถึงแม้โมเดลการประเมินของ Hammond จะมีความซับซ้อนและยากต่อการนำไปใช้แต่ในปัจจุบัน ถ้านักการศึกษา ครู นักจิตวิทยา นักบริหาร รวมทั้งนักประเมินผลทางการศึกษาได้ให้ความสนใจและร่วมมือกันอย่างจริงจัง โดยร่วมกัน ประเมินเป็นคณะ (Team Evaluation) ภายใต้การสนับสนุนของผู้รับผิดชอบทางการศึกษาแล้ว เชื่อว่าโมเดล การประเมินของ Hammond คงจะทวีความสำคัญและคงจะมีการนำไปประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลายในวงการศึกษาเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

7. รูปแบบของ Kirkpatrick (1975 อ้างอิงใน พิสนุ พงศ์ศรี, 2553) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลโครงการอบรมที่เน้นการประเมินหลัง โครงการฝึกอบรม โดยการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

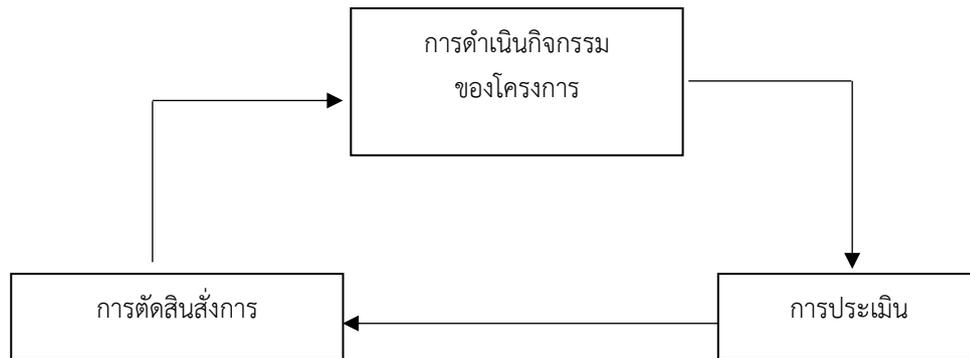
7.1 การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการอบรมโครงการว่ามีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับโครงการ เช่น หลักสูตร เนื้อหาสาระตรงกับความต้องการ หรือไม่ความคิดเห็นต่อเอกสาร สถานที่ โสตทัศนอุปกรณ์ ระยะเวลาของการอบรมว่ามีความเหมาะสม เพียงไร วิทยากรมีความเหมาะสมเพียงไร ได้รับความรู้ทักษะในระดับใด มีความคาดหวังอย่างไรต่อ การนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

7.2 การประเมินการเรียนรู้ (Learning) เป็นกระบวนการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น กับผู้เข้ารับการอบรม เช่น การเพิ่มขึ้นของการเรียนรู้ก่อน - หลังการฝึกอบรมเกี่ยวกับ ความรู้ ความคิด ทักษะ ค่านิยม และทักษะ เป็นต้น

7.3 การประเมินพฤติกรรม (Behavior) เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม เมื่อกลับไปปฏิบัติงาน เช่น การประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก่อน - หลังโครงการ ฝึกอบรมว่าเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ มีการนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงไร เป็นต้น และการที่ผู้เข้ารับการอบรมจะเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงาน ได้นั้นมีเงื่อนไข 5 ประการ คือ 1. ผู้เข้ารับการอบรมต้องปรับปรุงตนเอง 2. ผู้เข้ารับการอบรมต้อง รู้จักจุดอ่อนของตนเอง 3. ต้องทำงานในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง 4. ต้องมีผู้ชำนาญ ที่น่าสนใจให้ความช่วยเหลือ และ 5. ต้องมีโอกาสที่จะทำตามความคิดที่เกิดขึ้นใหม่

7.4 การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Results) เป็นการประเมินผลลัพธ์หรือ ผลกระทบที่เกิดต่อองค์กร ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม เช่น การลดลงของปัจจัยเสี่ยง การเพิ่มของประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานองค์กร การลดลงของ ต้นทุน การเพิ่มกำไร ประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กร เป็นต้น

8. รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam's CIPP Model ยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี (2556) ได้กล่าวว่า แนวคิดของ Stufflebeam มีลักษณะที่ จะแบ่งแยกบทบาทของการทำงาน ระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือ ฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหาร มีหน้าที่เรียกหา และนำผลการ ประเมินที่ได้ขึ้นไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีทั้งนี้ ในส่วนที่เป็นรายละเอียดของการประเมินตามนิยามของ Stufflebeam นั้น สามารถถ่ายทอดเป็น โมเดลพื้นฐานได้ดังนี้

ภาพ 5 โมเดลพื้นฐานของ Stufflebeam

การประเมินตาม CIPP โมเดลของ Stufflebeam แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภท คือ

8.1 การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินการโครงการใด ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้ง เพื่อการพิจารณา ความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหา ตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ

8.2 การประเมินตัวป้อนเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยีและแผนของการดำเนินงาน

8.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ เพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้น ๆ

8.3.1 หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการเพื่อการพัฒนาต่าง ๆ

8.3.2 บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักการ

8.4 การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบ ผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้น รวมทั้ง การพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ จากมิติการประเมิน 4 ด้าน ของรูปแบบการประเมิน CIPP สรุปสาระสำคัญของรูปแบบได้ 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

8.4.1 องค์ประกอบด้านคุณค่าของรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการประเมิน CIPP มีคุณค่าต่อการประเมินอะไรบ้างและเป็นการประเมินที่สัมพันธ์กับมิติใดของรูปแบบ ซึ่งแสดงได้ตามภาพ 6

ภาพ 6 องค์ประกอบหลักของรูปแบบการประเมิน CIPP และความสัมพัทธ์กับโครงการ

8.4.2 บทบาทการประเมินเป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม เนื่องจากรูปแบบการประเมิน CIPP สามารถนำมาใช้ได้ทั้งเป็นการประเมินเป็นระยะ ๆ (Formative Evaluation) และการประเมินสรุปรวม (Summative Evaluation) ดังนั้นวัตถุประสงค์และการใช้ผลการประเมินในมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมินจึงแตกต่างกัน ซึ่งสรุปให้เห็นตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงความสัมพันธ์ของมิติทั้ง 4 ด้าน ในรูปแบบการประเมิน CIPP กับบทบาทการประเมิน เป็นระยะ ๆ และการประเมินสรุปรวม

บทบาทการประเมิน Evaluation Roles	บริบท Context	ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
การประเมินเป็นระยะ : มุ่งใช้สารสนเทศที่ได้จาก CIPP เพื่อมองมุ่งไปข้างหน้าช่วยสำหรับการตัดสินใจ และประกัน คุณภาพของ โครงการ แผนงานหรือ สิ่งแทรกแซง	ชี้แนะสำหรับการจำแนกความต้องการ จำเป็นของ สิ่งแทรกแซงและเลือกจัดลำดับเป้าหมาย (บนพื้นฐาน การประเมิน ความต้องการ จำเป็น ปัญหา คุณสมบัตินี้ที่มีค่าและโอกาสที่จะเกิดขึ้น)	ชี้แนะสำหรับการเลือกหรือกลยุทธ์ อื่นๆ (บนพื้นฐานของการประเมิน ทางเลือกกลยุทธ์ และทรัพยากรที่ จัดให้สำหรับโครงการ รวมทั้งการตรวจสอบแผนปฏิบัติงาน	ชี้แนะสำหรับการ นำ แผนปฏิบัติ งาน ไปใช้บนพื้นฐาน ของการกำกับ ควบคุม และการตัดสินใจ (กิจกรรมในแผนงานนั้น)	ชี้แนะสำหรับการ ดำเนินงาน ต่อเนื่อง การปรับเปลี่ยน การดัดแปลงหรือแม้กระทั่งการยุติหรือระงับ ความพยายามใด ๆ ของโครงการ

ตาราง 1 (ต่อ)

บทบาทการประเมิน Evaluation Roles	บริบท Context	ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
การประเมินสรุป รวม : มุ่งใช้ สารสนเทศ ที่ได้ จาก CIPP เพื่อ มอง ย้อนกลับ สรุป เกี่ยวกับ คุณภาพ คุณประโยชน์ ความซื่อสัตย์ แม่นยำและ ความ มี นัยสำคัญของ โครงการ	เปรียบเทียบ การ ประเมิน ความ ต้องการ จำเป็น ปัญหา คุณสมบัติ ที่มีค่า และ โอกาสกับ เป้าหมายและ การจัดลำดับ ความสำคัญ	เปรียบเทียบ กล ยุทธ์ การ ออกแบบและ งบประมาณของ โครงการกับ ความต้องการ จำเป็นของ กลุ่มเป้าหมาย และ ผู้รับ ประโยชน์ของ โครงการนั้น	การบรรยาย อย่างครอบคลุม เกี่ยวกับ กระบวนการ และ ค่าใช้จ่าย ที่ เกิดขึ้นจริง โดย การ เปรียบเทียบ กับกิจกรรม ใน แผนงานที่ ออกแบบไว้	เปรียบเทียบ ผลลัพธ์ และ ผลข้างเคียง ทั้งหมดของ โครงการกับ ความต้องการ จำเป็นของ กลุ่มเป้าหมาย และเปรียบ เทียบกับผลที่ เกิดขึ้นจาก โครงการ ตีความผลที่ ได้รับโดย พิจารณา ร่วมกับ ผล การประเมิน บริบท ปัจจัย นำเข้า และ กระบวนการ

8.4.3 ลักษณะสำคัญของการประเมินมิติ 4 ด้าน ของรูปแบบการประเมิน CIPP
การประเมินมิติ 4 ด้านของรูปแบบการประเมิน CIPP มีลักษณะสำคัญแตกต่างกันออกไปทั้งในแง่
วัตถุประสงค์และวิธีการประเมินรวมทั้งความสัมพันธ์ของการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง
ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

ตาราง 2 แสดงลักษณะสำคัญของการประเมิน 4 มิติตามรูปแบบการประเมิน CIPP

ลักษณะสำคัญ	การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัยนำเข้า	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
วัตถุประสงค์	1. เพื่อนิยามบริบทที่เกี่ยวข้อง 2. เพื่อจำแนกประชากรเป้าหมายและประเมินความต้องการจำเป็นของประชากรดังกล่าว 3. เพื่อจำแนกโอกาสสำหรับกำหนดความต้องการจำเป็น 4. เพื่อวินิจฉัยปัญหาบนพื้นฐานความต้องการจำเป็น 5. เพื่อตัดสินใจว่าเป้าหมายของโครงการตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายได้ อย่างเพียงพอหรือไม่	1. เพื่อจำแนกและประเมินสมรรถวิสัยของระบบการทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ 2. เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางเลือกของโครงการ 3. เพื่อกำหนดออกแบบแนวทางการนำโครงการไปใช้ 4. เพื่อกำหนดแนวทางการใช้งบประมาณและตาราง (ปฏิทิน) การปฏิบัติงาน	1. เพื่อค้นหาและคาดคะเนข้อจำกัดหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินกิจกรรมหรือการนำโครงการไปใช้ 2. เพื่อจัดหาสารสนเทศสำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากแนวทางการดำเนินงานของโครงการ	1. เพื่อค้นหาการบรรยายและตัดสินใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการโดยพิจารณาจากความสัมพันธ์กับสารสนเทศของวัตถุประสงค์ บริบท ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ 2. ความสำเร็จเกี่ยวกับคุณภาพคุณประโยชน์ความมีนัยสำคัญและความถูกต้องแม่นยำของโครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซง

ตาราง 2 (ต่อ)

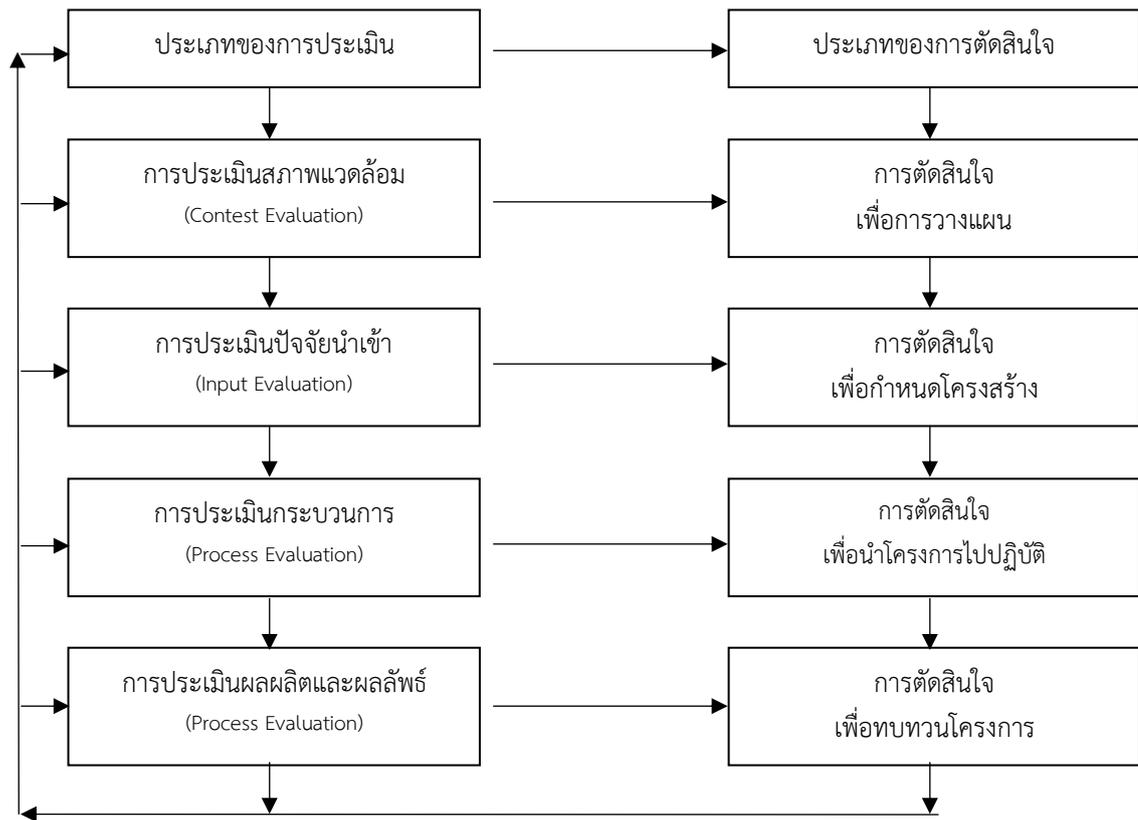
ลักษณะสำคัญ	การประเมินบริบท	การประเมินปัจจัยนำเข้า	การประเมินกระบวนการ	การประเมินผลผลิต
วิธีการ	การใช้วิธีการต่างๆ เช่น การวิเคราะห์ ระบบ การสำรวจ การทบทวน เอกสาร การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ ข้อมูล ทฤษฎี การรับฟังความคิดเห็น แบบทดสอบ วินิจฉัยและเทคนิคเดลไฟ	สำรวจและวิเคราะห์ การมีอยู่ของ บุคคล และวัสดุ อุปกรณ์กลยุทธ์ การแก้ไขปัญหา และแนวทางอื่นที่เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ ต้นทุนและภาวะทางเศรษฐกิจใช้วิธีการบางอย่างได้แก่การค้นหา เอกสารตรวจเยี่ยมโครงการ ตัวอย่าง การโน้มน้าว ทีมงาน และการทดลอง นำร่อง	ควบคุมกำกับ กิจกรรมต่างๆ และกระตุ้นเตือน เกี่ยวกับการไม่ได้เข้าร่วมโครงการของบุคคลใดๆ บรรยาย กระบวนการจริงที่เกิดขึ้นสร้าง ปฏิสัมพันธ์และ ทำการสังเกต อย่างต่อเนื่อง เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมต่าง ๆ ของทีม ปฏิบัติงานในโครงการ และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย อื่น ๆ	นิยามเชิง ปฏิบัติการและ วัด ผลลัพธ์ตาม เกณฑ์รวบรวม การตัดสินใจ เกี่ยวกับผลลัพธ์ของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียกับ โครงการหรือสิ่ง แทรกแซงนั้น ๆ โดยใช้การ วิเคราะห์ เชิง ปริมาณและ เชิงคุณภาพ รวมทั้ง เปรียบเทียบ ผลลัพธ์กับความ ต้องการ จำเป็น ในการได้รับ การตอบสนองของกลุ่มเป้าหมาย
ความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง	สำหรับตัดสินใจ กำหนดสิ่งต่างๆ ได้แก่ความสัมพันธ์ของ เป้าหมายกับ ความ ต้องการ จำเป็นที่ จะได้รับการ บริการหรือ	สำหรับเลือก แหล่ง ให้การ สนับสนุน กลยุทธ์ การแก้ไขปัญหา และการ ออกแบบ แนวทาง	สำหรับการใช้ และ ปรับการ ออกแบบ โครงการควบคุม ผลที่จะเกิดจาก กระบวนการ ควบคุมผลที่	สำหรับ การ ตัดสินใจ เกี่ยวกับ ความ ต่อเนื่องการ ยุติ การปรับแต่ง หรือเปลี่ยนแปลง จุดเน้นของ กิจกรรมและ

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะสำคัญ	การประเมิน บริบท	การประเมิน ปัจจัยนำเข้า	การประเมิน กระบวนการ	การประเมิน ผลผลิต
	การได้รับโอกาส การจัดลำดับ ความสำคัญ	การดำเนินงาน โครงการการ ตัดสินใจ	อาจจะเกิดจาก กระบวนการ และจัดเตรียม คำอธิบาย	นำเสนอบันทึก รายงานที่ชัดเจน ของผลที่เกิดขึ้น
	เกี่ยวกับระยะเวลา การใช้งบประมาณ และทรัพยากร ความสัมพันธ์ของ วัตถุประสงค์กับ การแก้ไข ปัญหา การจัดทำ แผน เปลี่ยนแปลง ความต้องการ จำเป็นและจัด เตรียม สารสนเทศ พื้นฐานสำหรับ การตัดสินใจผลลัพธ์	ปรับเปลี่ยน กิจกรรม งบประมาณและ ตารางเวลา การ ดำเนิน กิจกรรม เป็น การจัดหา สารสนเทศเพื่อ เป็นพื้นฐาน การตัดสินใจนำ โครงการไปใช้	กระบวนการที่ เกิดขึ้นจริงเพื่อใช้ ตีความผลลัพธ์ที่ จะเกิดขึ้นใน ตอนท้าย	ทั้งหมดจาก กิจกรรมต่าง ๆ (ทั้งที่ตั้งใจและ ไม่ตั้งใจทั้ง เชิง บวกและ เชิงลบ) เปรียบเทียบผล การประเมิน ความต้องการ จำเป็นที่ได้รับ การตอบสนอง กับวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้

การจัดประเภทของการประเมิน แสดงถึงการประเมินที่พยายามให้ครอบคลุมกระบวนการทำงานในทุกๆ ขั้นตอน ตามแนวคิดที่รู้จักกันดีในนามว่า “CIPP” สิ่งที่ควบคู่กับการประเมินทั้ง 4 ประเภท ได้แก่ การตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้อีก 4 ประเภท เช่นกัน คือ

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผนเป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินสถานะแวดล้อม มีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนในการดำเนินงาน
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ต้องอาศัย การประเมิน ตัวป้อน มีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดโครงสร้างแผนงานและขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติเป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินกระบวนการ มีบทบาทสำคัญ คือ ควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดและเพื่อปรับปรุง แก้ไขแนวทางการทำงานให้ได้ผลดีที่สุด
4. การตัดสินใจเพื่อการทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยผลจากการประเมินที่เกิดขึ้นมีบทบาทหลัก คือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการยุติล้มเลิก หรือขยายโครงการในช่วงเวลาต่อไป ดังรูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรากฏในภาพ 7

ภาพ 7 ความสัมพันธ์ของการตัดสินใจ และประเภทของการประเมินตามโมเดลของ Stufflebeam

จากภาพที่ 7 แสดงให้เห็นว่าการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินที่ช่วยในการตัดสินใจแบบซิปป์ของสตัฟเฟิลบีม (CIPP) เป็นการประเมินที่ครอบคลุมตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการ จึงเป็นการช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกเป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมายของสิ่งที่จะประเมินการดำเนินงาน การกำหนดยุทธวิธี แผนงาน และการปรับเปลี่ยนยุทธวิธี แผนการดำเนินงาน ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยน คงขยาย ยุบ หรือ เลิก สิ่งที่จะประเมิน ดังนั้น การประเมินโครงการการจัดการศึกษา โดยใช้รูปแบบ CIPP อย่างถูกต้องย่อมได้รับสารสนเทศ เป็นประโยชน์อันจะส่งผลให้การดำเนินงานของโครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุวัตถุประสงค์ ที่วางไว้แนวคิดและรูปแบบการประเมินของ Stufflebeam นับว่าเป็นต้นแบบของการประเมินอย่างมีระบบ การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงตัดสินใจผลทุกขั้นตอนและเป็นกระบวนการประเมินที่มี ประสิทธิภาพ การประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPP เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายมากที่สุด โดยเฉพาะการประเมิน โครงการต่าง ๆ เพราะว่าเป็นการประเมินให้สารสนเทศที่ครอบคลุม มีการพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามบางครั้งมีการนำรูปแบบการประเมิน แบบนี้ไปใช้โดยไม่ครบตามขั้นตอน ด้วยการตัดการประเมินบริบทออกทำให้สารสนเทศที่ได้ลดคุณค่าลง และมีผลต่อการตัดสินใจได้ ในการประเมินโครงการนั้น รูปแบบการประเมินจะเป็นสิ่งสำคัญในการอธิบายโครงการและจะนำไปสู่ การตัดสินใจโครงการ จึงมีข้อควรคำนึงในการใช้รูปแบบการประเมิน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การให้สารสนเทศ (Information) เพื่อการตัดสินใจ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียละเอียดที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ

2. ชนิดของการตัดสินใจที่แตกต่างกัน ย่อมต้องการออกแบบการประเมินที่แตกต่างกัน และควรใช้รูปแบบการประเมินที่มีประสิทธิผลและเป็นรูปแบบทั่ว ๆ ไป
3. กรณีที่รูปแบบการประเมินมีความแตกต่างกันด้านเนื้อหา ควรใช้ขั้นตอนของ การติดตามผล คือ วิเคราะห์ รวบรวม และนำเสนอ
4. การตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้ คือ วิเคราะห์ ออกแบบ เลือกและปฏิบัติ จึงจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลจากการประเมินซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างนักประเมินและผู้ตัดสินใจ
5. เพื่อให้ให้ได้มาซึ่งคำตอบในการตัดสินใจ การออกแบบการประเมินจึงควรคำนึงถึงเกณฑ์ที่มีความตรงภายใน ความเที่ยงและมีความเป็นปรนัย
6. การประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องเป็นวัฏจักร (Cycle) ต้องใช้กับโครงการที่เป็นระบบจากแนวคิดและรูปแบบการประเมินโครงการที่นักประเมินทั้งหลายได้พยายามเสนอไว้นั้น แต่ละรูปแบบมีแนวคิด ทฤษฎี และหลักเหตุผลของการพัฒนาโดยเฉพาะ มีความเชื่อและปรัชญาส่วนบุคคลที่ต่างกันไป ที่สำคัญ คือ รูปแบบแต่ละรูปแบบที่นำเสนอมีวัตถุประสงค์เฉพาะของ การใช้ในการประเมินที่ต่างกัน นอกจากนั้นรูปแบบต่าง ๆ ล้วนมีจุดเด่นจุดด้อย และมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นในทางปฏิบัติแล้วการประเมินโครงการใด ๆ ต้องพิจารณาถึงสภาวะแวดล้อมและวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการเลือกรูปแบบนั้น ๆ รวมทั้งอรรถประโยชน์ที่จะได้จากการใช้รูปแบบนั้น ๆ เป็นส่วนสำคัญด้วย

2.5 รูปแบบการประเมินโครงการแบบซีพีพี (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP)

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นการประเมินโครงการที่ปรับประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน โครงการแบบซีพีพี (CIPP Model) ซึ่งมีรูปแบบการประเมินโครงการ ดังนี้

รัตนะ บัวสนธ์ (2540) ได้กล่าวว่า การประเมินโครงการโดย รูปจำลองแบบซีพีพี (CIPP Model) นั้นมาจากคำย่อ 4 คำได้แก่

C = Context คือ สภาวะแวดล้อม

I = Input คือ ปัจจัยเบื้องต้น

P = Process คือ กระบวนการ

P = Product คือ ผลผลิต

โดยมีส่วนประกอบต่าง ๆ ของโครงการที่จะประเมิน ได้แก่

1. Context Evaluation : การประเมินสภาวะแวดล้อมของโครงการ ซึ่งหมายถึง การประเมินเกี่ยวกับสิ่งที่จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการ แต่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการจากโครงการ จำนวนประชากร กระแสทิศทางของสังคมและการเมือง สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

2. Input Evaluation : การประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ หมายถึง การประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ กำลังคนหรือจำนวนบุคลากรที่ต้องใช้งบประมาณและแหล่งเงินทุนสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ อาคาร สถานที่ เครื่องมือและครุภัณฑ์ การประเมิน ปัจจัยเบื้องต้นจะช่วยในการพัฒนาตัดสินใจว่าโครงการนั้น ๆ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่และช่วยให้เกิด การวางแผนการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

3. Process Evaluation : การประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการเป็นการประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยเบื้องต้นมาใช้ได้เหมาะสมเพียงใด เป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น เพื่อจะนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. Product Evaluation : การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลผลิตจะนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ จึงเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการการประเมินในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการตัดสินใจปรับปรุง ขยายหรือล้มเลิกโครงการ

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2542) ได้กล่าวว่า การประเมินตามรูปจำลองของ สตีฟเฟิลบีม สามารถสรุปการประเมินได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. กำหนด หรือ ระบุ และ บ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
2. จัดเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์และจัดสารสนเทศ เพื่อนำเสนอฝ่ายบริหารและได้แบ่งการประเมิน ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนลงมือดำเนินการใด ๆ มีจุดมุ่งหมายในการกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหาตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนเทคโนโลยี และ แผนของการดำเนินงาน

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ส่วนนี้เป็นการประเมินเพื่อ

- 3.1 หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ เพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้น ๆ

3.2 หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการ เพื่อการพัฒนางานต่าง ๆ

3.3 บันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยายหรือปรับเปลี่ยนโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2544) ได้กล่าวว่า การประเมินตามรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ซึ่งมีแนวการประเมินในแต่ละด้านต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และความเป็นไปได้ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ให้มีส่วนช่วยให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่าง ดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นด้วย

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ เพียงไร โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานที่ได้จากการประเมินสภาวะแวดล้อมและกระบวนการร่วมกัน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544) ได้กล่าวถึงการประเมินตามแบบจำลอง แบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีมว่าสามารถแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ประเภทและ เพื่อความสอดคล้องกับการพัฒนาโครงการ ซึ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. การประเมินก่อนเริ่มโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวางแผนโครงการซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการของโครงการ โดยเขียนเป็นรูปเอกสารในแบบจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ ประกอบด้วย

1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อมหรือการประเมินบริบท เป็นการประเมินความจำเป็นเพื่อกำหนดโครงการ ประเมินสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่นำไปสู่ทิศทางและวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 การประเมินปัจจัยหรือทรัพยากร เป็นการตรวจสอบความพร้อมด้านทรัพยากรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระบบบริหารจัดการเพื่อวิเคราะห์และกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด อีกทั้งความเป็นไปได้ในด้านทรัพยากร

จากการประเมินข้อ 1.1 และข้อ 1.2 นำไปสู่การเตรียมวางโครงการและการเขียน โครงการในการนำเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ จำเป็นต้องวิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ (Project Appraisal or Analysis) โดยพิจารณาจากหลักความสอดคล้องและความสมบูรณ์ของ โครงการหลักประสิทธิภาพโดยพิจารณาจากความคุ้มค่า (Cost Benefit) หรือผลลัพธ์ (Cost Effectiveness) หลักความเหมาะสมในการบริหารโครงการ ผลกระทบของโครงการและความเป็นธรรมของโครงการ และหลักความเป็นไปได้ทั้งในด้านแผนงาน แผนเงินและแผนคน

2. การประเมินขณะดำเนินโครงการ ซึ่งในแบบจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) คือ การประเมินกระบวนการนั่นเอง การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินการดำเนินงาน เมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปสู่การปฏิบัติทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าจุดแข็งจุดอ่อน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินโครงการ อะไรเป็นมูลเหตุที่ทำให้สามารถหรือไม่สามารถดำเนินโครงการตาม

ที่วางแผนไว้ การประเมินกระบวนการดำเนินการเป็นโครงการเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการดำเนินโครงการได้ทันท่วงที การประเมินในขั้นนี้จึงมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการ (Formative Evaluation) ด้วยการจัดระบบการกำกับงาน (Monitoring System) เพื่อติดตามความก้าวหน้าและเร่งรัด การดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ทรัพยากรและเวลาที่กำหนด

3. การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ ซึ่งในแบบจำลองแบบซีบีพี (CIPP Model) เรียกว่า การประเมินผลผลิตของโครงการ เป็นการประเมินที่มุ่งตอบคำถามว่า โครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลผลิตของโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ผลการดำเนินโครงการคุ้มค่า เพียงใด ผลลัพธ์และการประเมินผลกระทบของโครงการทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งนิยมประเมิน ด้วยเทคนิคการติดตามผล (Follow up Study or Tracer Study) ผลการประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ จะให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการว่าควรจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ควรมีการปรับ ขยาย แล้วดำเนินการต่อไปอีกระยะหนึ่งหรือควรจะสิ้นสุดโครงการตามเวลาที่กำหนดหรือ ควรเลื่อนฐานะเป็นงานประจำ

นอกจากนั้น J.W Alsul and P.M Thomas (1989) ได้สรุปว่า จุดเน้นของรูปจำลองแบบซีบีพี (CIPP Model) จำแนกตามวัตถุประสงค์ วิธีการและความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง มีรายละเอียดดังตาราง 3 (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544)

ตาราง 3 แสดงรูปจำลองแบบซีบีพี (CIPP Model) จำแนกตามวัตถุประสงค์วิธีการ และความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นการประเมิน	การประเมินสถานะแวดล้อม (C)	การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (I)	การประเมินกระบวนการ (P)	การประเมินผลผลิต (P)
วัตถุประสงค์	เป็นการนิยามบริบท เชิงปฏิบัติการ ระบุ และประเมินความต้องการจำเป็น (Needs) และโอกาส วินิจฉัยปัญหาที่อยู่เบื้องหลังความต้องการจำเป็นและโอกาสนั้น ๆ	ระบุและประเมินความสามารถของ ระบบกล ยุทธ์ใน เชิงปัจจัย ที่มีอยู่ และกล ยุทธ์ที่ เป็นไปในเชิงปฏิบัติ	ระบุและทำนาย จุดอ่อนใน การออกแบบ เชิงกระบวนการ และบันทึก ปฏิบัติ หา สารสนเทศเพื่อ การตัดสินใจเกี่ยวกับ กระบวนการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ	โยงสัมพันธ์ สารสนเทศซึ่ง ผลลัพธ์กับ สารสนเทศ เกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ บริบท ปัจจัยเบื้องต้น และ กระบวนการ

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	การประเมินสถานะแวดล้อม (C)	การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (I)	การประเมินกระบวนการ (P)	การประเมินผลผลิต (P)
วิธีการ	บรรยายและเปรียบเทียบปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้จริงกับที่คาดหวัง ผลผลิตที่เป็นจริงกับที่คาดหวัง เปรียบเทียบ ความน่าจะเป็นของระบบวิเคราะห์ สาเหตุของความสอดคล้อง ระหว่างความเป็นจริงกับสิ่งที่คาดหวัง	บรรยายและวิเคราะห์ถึงทรัพยากรที่มี ทั้งด้านคนและ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ กลยุทธ์ที่มุ่งเป้าประสงค์ ตลอดจน กระบวนการที่มี ความเป็นไปได้ และประหยัด เลือกลง การสนับสนุน	กำกับอุปสรรค ที่เป็นไปได้ใน กระบวนการ ดำเนินงานและ ต้นตัวต่อ อุปสรรคที่ไม่คาดคิดว่าจะ เกิดขึ้น ให้ได้ สารสนเทศ สำหรับ การ ตัดสินใจ เชิง กระบวนการ และการบรรยาย กระบวนการ ที่เกิดขึ้นจริง	นิยามและ กำหนดเกณฑ์ การประเมิน การบรรลุ วัตถุประสงค์ เปรียบเทียบกับ มาตรฐานที่ได้ กำหนดไว้ ล่วงหน้า แปล ความหมาย ของ ผลลัพธ์ โดยโยง กับบริบท ปัจจัย และกระบวนการ
ความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง	ตัดสินใจเกี่ยวกับ บริบท หรือ สภาพการณ์ของ โครงการและ เป้าประสงค์ ที่เป็นผลจากการวางแผน เปลี่ยนแปลงตาม ความจำเป็น ความสัมพันธ์กับการตัดสินใจใน กระบวนการ เปลี่ยนแปลง (Needs)	เลือกกลยุทธ์ มุ่งเป้าประสงค์ และกระบวนการ ที่ก่อให้เกิด การ เปลี่ยนแปลง	ดำเนินการและ ปรับปรุงแบบ ของโปรแกรม และวิธีการ สำหรับ การ ควบคุม กระบวนการที่มี ประสิทธิภาพ	ดำเนินการต่อไป การยุติ การปรับ ขยายหรือการนำ กระบวนการเดิม มาใช้ใหม่ใน ระยะ ต่อไป

จากตาราง 3 สรุปได้ว่า รูปจำลองแบบซิปปี้ (CIPP Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ใช้ สารสนเทศเพื่อการวางแผนโครงการ เพื่อการนำโครงการไปปฏิบัติ เพื่อช่วยปรับปรุงแก้ไข โครงการ อย่างทันท่วงทีและเพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2544) ได้อธิบายว่า รูปจำลองแบบซิปปี้ (CIPP Model) มีวิธีการ และเทคนิคที่ใช้ในการประเมินและความสัมพันธ์กับกระบวนการตัดสินใจ รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงวิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการประเมินโดยใช้ชิปโมเดล (CIPP Model)

การประเมิน สภาวะแวดล้อม	การประเมิน ปัจจัยเบื้องต้น	การประเมิน กระบวนการ	การประเมิน ผลผลิต
โดยการใช้วิธีวิเคราะห์ ระบบ การสำรวจ การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ แบบทดสอบวินิจฉัย และวิธี Delphi Technique	โดยการจัดอันดับ คุณภาพ การ วิเคราะห์ ทรัพยากร ยุทธวิธี การออกแบบ กระบวนการ ความ เป็นไปได้ และในแง่ เศรษฐกิจ ซึ่งคงใช้ วิธีการวิจัย เอกสาร และ ทำการทดลอง นำร่อง	โดยการกำกับ (Monitoring System) และ ติดตามเกี่ยวกับ ศักยภาพ อุปสรรค และการตื่นตัว ในการ ทำงานของ ผู้รับผิดชอบโดย กำหนดข้อมูลหรือ สารสนเทศ เพื่อการ ตัดสินใจ กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการและ โดย การอธิบาย กระบวนการที่ กระทำจริงอย่าง ต่อเนื่องและ ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่ คาดหวังไว้	1. โดยการระบุ การ ปฏิบัติการและ การ วัดผลสัมฤทธิ์ ตาม เกณฑ์ที่กำหนดไว้ ตามจุดมุ่งหมาย 2. เปรียบเทียบผลกับ เกณฑ์มาตรฐาน 3. แปลผลโดย การ เปรียบเทียบกับ เกณฑ์โดยพิจารณา ทั้งด้านปริมาณและ คุณภาพ

จากตาราง 4 สรุปได้ว่าการประเมินแต่ละส่วนจะมีวิธีการและเทคนิคที่ใช้ในการประเมินแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของผู้ประเมินแต่ละครั้งว่าผู้ประเมินต้องการทราบอะไรและควรใช้วิธีการและเทคนิคใดในการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่น่าเชื่อถือได้และตรงตามความเป็นจริง สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและตัดสินใจคุณค่า ของโครงการต่อไป

Stufflebeam D.L. and Shrinkfield, (1985 อ้างอิงใน ส.วาสนา ประมวลพฤษก์, 2544) ได้อธิบายวิธีการใช้รูปจำลองแบบชิปป์ (CIPP Model) ทั้ง 2 วิธีดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ของแบบการประเมินทั้ง 4 แบบ กับ กระบวนการตัดสินใจและการอธิบาย

รูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model)	การตัดสินใจที่เน้น การปรับปรุง	การอธิบายที่เน้น ผลโดยรวม
การประเมินสภาวะแวดล้อม	เป็นแนวทางกำหนดวัตถุประสงค์ และการจัดลำดับความสำคัญ	ทำรายการวัตถุประสงค์และข้อมูลพื้นฐานตามรายการความต้องการ ความเป็นไปได้ และปัญหา
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น	เป็นแนวทางกำหนดยุทธวิธี และระบุ วิธีการปฏิบัติ	ทำรายการยุทธวิธีที่เลือก การออกแบบและเหตุผล ที่เลือกมาจากทางเลือกอื่น ๆ
การประเมินกระบวนการ	เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน	ทำรายการและกระบวนการปฏิบัติงาน
การประเมินผลผลิต	เป็นแนวทางในการยุติ ทำต่อ ปรับปรุงหรือทบทวนเพื่อเริ่มใหม่	ทำรายการที่ประสบผลสำเร็จ และการตัดสินใจใหม่อีกครั้ง

จากตาราง 5 สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของแบบการประเมินทั้ง 4 แบบกับกระบวนการตัดสินใจและการอธิบาย มีจุดเน้นที่ต่างกัน กล่าวคือ การตัดสินใจจะเน้นการปรับปรุง เพื่อเริ่มใหม่ ส่วนการอธิบายจะเน้นผลโดยรวม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินโครงการด้วยรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) พบว่า รูปจำลองแบบชิปปี้ ตามแนวคิดของ Daniel L. Stufflebeam) มีลักษณะการให้ข้อมูลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกขั้นตอน ทำให้เข้าใจบริบท ของการตัดสินใจและสารสนเทศที่ต้องการเพื่อการตัดสินใจในการบริหารโครงการและปรับการดำเนินงาน ทำให้มั่นใจในข้อมูลที่ต้องการกับความต้องการในการตัดสินใจและมีการกระตุ้นให้มีการวิเคราะห์ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจสำหรับการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมิน โครงการที่ปรับรูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP) ของ Stufflebeam (2007 อ้างอิงในรัตนะ บัวสนธิ์, 2556) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

3. ความพึงพอใจ

3.1 ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกที่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบ ดังปรากฏต่อไปนี้

อเนก สุวรรณบัณฑิต และคณะ (2548) ได้กล่าวถึงความหมายของ ความพึงพอใจ หมายถึง กระบวนการที่กระตุ้นให้บุคคลเคลื่อนไหวหรือแสดงพฤติกรรมไปยังจุดหมาย หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีแรงจูงใจเป็นตัวผลักดัน ซึ่งมีความต้องการสิ่งจูงใจและแรงขับเข้ามา เกี่ยวข้องโดยมีกระบวนการในการจูงใจอย่างเป็นลำดับขั้น

พิสุทธา อารีราษฎร์ (2550) ได้กล่าวถึงความหมายของ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และบรรลุ ถึงความมุ่งหมายที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของมนุษย์ที่เกิดจากแรงจูงใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดแรงกระตุ้นหรือแรงขับเคลื่อนต่อความต้องการนั้น ๆ

3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

มณีวรรณ ต้นไทย (2533) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจหลังได้รับบริการว่าเป็นระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการได้รับบริการในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ด้านความสะดวกที่ได้รับ ด้านตัวเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ ด้านคุณภาพของบริการที่ได้รับ ด้านระยะเวลา ในการดำเนินการและ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

1. สัมฤทธิ์ผลของงาน (Achievement) คนเป็นจำนวนมากที่ต้องการความสำเร็จในการทำงานและพอใจในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์งานที่มีความสำคัญให้แก่บริษัท ถ้าผู้บริหารยอมรับในข้อนี้ก็จะยอมรับสนุน

2. การยอมรับ (Recognition) โดยปกติแล้วคนทุกคน มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นถ้าผู้บริหารแสดงออกถึงพฤติกรรมการยอมรับในความคิดหรือความสามารถของบุคคลไม่ว่าจะเป็นคำยกย่อง คำชมเชยหรือการให้ Feedback ที่เหมาะสมจะมีส่วนร่วมจูงใจในการทำงานได้มากที่สุด

3. ความก้าวหน้า (Advancement) ความก้าวหน้าในการทำงาน เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ เพราะการเข้าสู่ตำแหน่งใหม่หรือการได้เผชิญกับงานสถานการณ์ใหม่ๆที่มีความท้าทาย จะทำให้บุคคลนั้นได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการทำงานอยู่เสมอ

4. ความสนใจ (Interest) หมายถึง การให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานตามที่เขาให้ความสนใจ หรือให้เขามีโอกาสได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานที่เขาชอบเป็นการจูงใจที่ดีวิธีหนึ่ง

5. ความรับผิดชอบ (Responsibility) สำหรับบุคคลที่มีความสามารถ มีไหวพริบและทักษะในการทำงานที่ดี อยากรที่จะทำงานด้วยอำนาจและความรับผิดชอบของตนเองและไม่ชอบการถูกบังคับให้ทำงาน

6. การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) การเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายวิธีทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจการทำงานจะสร้างให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงานหรือบริษัท การให้มีส่วนร่วมในการทำงานนี้จะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกันและมีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย

Tiffin and McCormick (1968) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Need) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (Incentives) และความพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

เอกมล บุญแก้ว (2547) ได้เสนอตัวแบบอันเป็นแนวทางที่มุ่งเป็นฐานคิดว่าด้วยความพึงพอใจของประชาชนในกรุงเทพมหานครต่อกระบวนการยุติธรรมว่า การตั้งคิดเกี่ยวกับ สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมืองขนาดใหญ่จะต้องตระหนักถึงความกลมเกลียวและความขัดแย้ง ทั้งความร่วมมือและการแข่งขัน ทั้งการได้เปรียบและเสียเปรียบ ภาพของกระบวนการยุติธรรมจึงอาจเป็นไปได้ทั้งเชิงปฏิฐานและเชิงนิเสธ เสมือนสองปลายของเส้นตรงเดียวกัน การศึกษาเกี่ยวกับ ความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นปรากฏการณ์ที่สลับซับซ้อนและต้องอาศัยแนวคิดเชิงปทัสสถาน (Normative Concepts) แนวคิดเชิงประจักษ์ (Empirical Concepts) ฉะนั้นทฤษฎี ว่าด้วยความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรมจึงได้แก่

ทฤษฎีที่หนึ่ง ภูมิหลังของประชาชนผู้รับบริการน่าจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับ ความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม ภายใต้สภาวะแวดล้อมของสังคมเมืองขนาดใหญ่

ทฤษฎีที่สอง ประสบการณ์ของประชาชนผู้รับบริการเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรมน่าจะมีสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อกระบวนการยุติธรรม ภายใต้สภาวะแวดล้อมของสังคมเมืองขนาดใหญ่ภูมิหลังของประชาชน หมายถึง อายุ การศึกษา ระยะเวลาอยู่อาศัยในท้องถิ่นนั้น ๆ ของประชาชน ประสบการณ์ของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาอาชญากรรม

Millet (1954) กล่าวถึง บริการที่น่าพึงพอใจ (Satisfactory Service) ไว้ว่าการบริการนั้นจะเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ สามารถวัดได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Service) คือ การบริการที่มี ความเสมอภาคและเสมอหน้า
2. การให้บริการที่ตรงเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการจะต้องตรงเวลาและทันต่อความต้องการของผู้ใช้
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความเพียงพอในด้านต่าง ๆ ดังนี้ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนด้านบุคลากรผู้ให้บริการ
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การติดตามผู้ใช้อย่างต่อเนื่อง
5. การให้บริการที่มีความก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนางานบริการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ

พิสนุ พองศรี (2550) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. ทฤษฎีสอนของความต้องการ (Need Fulfillment Theory) ซึ่งถือว่าความพึงพอใจ ในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของตน

2. ทฤษฎีอ้างอิงกลุ่ม (Reference - Group Theory) ซึ่งถือว่าความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม

ทศนา แหมมณี (2554) กล่าวว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ มีดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchical Theory of

Motivation) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าหากได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ จะเกิดแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมให้สังคมยอมรับ และสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นสูงขึ้น จึงนำแนวคิดทฤษฎีนี้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 การเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ สามารถเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการของบุคคล

1.2 การช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เขาต้องการแสดงเสียก่อน

a. การจัดการเรียนรู้ หากครูก้นหาได้ว่า นักเรียนมีความต้องการอยู่ระดับใด ก็จะสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของนักเรียนมีเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

b. การช่วยให้นักเรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานอย่างเพียงพอ การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่นักเรียน การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้เกิด ประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง

2. ทฤษฎีสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยงของธอร์นไคด์ (Thorndike's Connectionism Theory) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่มนุษย์หรือสัตว์ได้เลือกเอาปฏิกิริยาตอบสนองเชื่อมต่อกับสิ่งเร้าอย่างเหมาะสม หรือการเรียนรู้จะเกิดขึ้นด้วยการเชื่อมโยงหรือพันธะระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ร่างกายความพยายามที่จะแก้ปัญหา นั้น โดยแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งร่างกายจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นมา ได้แก่

2.1 กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้านักเรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2.2 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยาก จะเรียนต่อไป ดังนั้น การได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียน

สรุปได้ว่า การตอบสนองต่อความต้องการของมนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกัน ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองจะทำให้เกิดความพึงพอใจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

4. ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

4.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ตั้งอยู่เลขที่ 186 หมู่ 2 ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โทรศัพท์ 053-182423 โทรสาร 053-182413 website : www.bsw.ac.th จัดการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 303 คน บุคลากรสายงานบริหาร จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 25 คน บุคลากรอื่น จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน คือ นายกุศล มีปัญญาวุฒิการศึกษา ปริญญาโทสาขาบริหารการศึกษา ดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนนี้ ตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2561 ถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 4 ปี 3 เดือน

4.2 ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งในขณะนั้นกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุมัติการก่อตั้งโรงเรียนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การก่อตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาลงวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2526 โดยกำหนดเปิดทำการเรียนการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526

โรงเรียนเปิดรับนักเรียนแบบสหศึกษาโดยการจัดแผนชั้นเรียนในปีการศึกษา 2526 เป็น 2 : 0 : 0 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 74 คน ครู – อาจารย์ 5 คน โดยมีนายสงัด มิตกิตติ เป็นครูใหญ่ ต่อมาในเดือนธันวาคม 2526 กรมสามัญศึกษา ได้อนุมัติให้ใช้อัตราที่กรมสามัญศึกษาสงวนไว้อีก 1 อัตรา จึงมีจำนวนครู – อาจารย์ทั้งหมด 6 คน

ในภาคเรียนแรกของปีการศึกษา 2526 โรงเรียนได้ประสบปัญหาด้านอาคารสถานที่ เนื่องจากไม่มีอาคารเรียน จึงได้ขอใช้อาคารเรียนของโรงเรียนบ้านทุ่ง ซึ่งอยู่ห่างจากบริเวณที่ตั้งของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นสถานที่ทำการเรียนการสอน จำนวน 2 ห้องเรียน จนถึงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2526 จึงได้ย้ายไปเรียนในอาคารเรียนชั่วคราวของโรงเรียนที่ตั้งเขตป่าเสื่อมโทรมของกรมป่าไม้ โดยได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้เมื่อปี พ.ศ. 2526 ซึ่งมีเนื้อที่ 50 ไร่ ปี พ.ศ. 2536 ผู้อำนวยการธวัชชัย ข่ายแก้ว ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ในขณะนั้น ได้จัดซื้อที่ดินเพิ่ม จำนวน 11 ไร่ โดยใช้เงินระดมทรัพยากร และขณะนี้โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีพื้นที่จำนวน 61 ไร่

ปีการศึกษา 2535 ทางโรงเรียนได้รับอนุญาตให้เปิดทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเริ่มเปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีนักเรียนจำนวน 22 คน โดยจัดเป็น 1 ห้องเรียน แผนการเรียนอังกฤษ – สังคมศึกษา

4.3 ข้อมูลสภาพชุมชน

สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มติดแม่น้ำโขง ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนพื้นเมืองและมีชาติพันธุ์ ประกอบด้วย ม้ง และอีสาน มีประชากรประมาณ 20,000 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ภูเขา และทุ่งนา อาชีพหลักของชุมชน คืออาชีพเกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ประเพณีปีใหม่เมือง ประเพณีเป็ง ส่วนด้านดนตรีจะเน้นการตีกลองปู้จา และการตีกลองสะบัดชัย

ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี น้อยกว่า 30,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อ ครอบครัว 4 คน

4.4 ข้อมูลครูและบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

4.4.1 ข้อมูลครูและบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

ตาราง 6 แสดงจำนวนบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

ประเภทบุคลากร	จำนวนบุคลากร (คน)
1. ผู้อำนวยการ	1
2. ครูผู้สอน	18
3. พนักงานราชการ	3
4. ครูอัตราจ้าง	5
5. เจ้าหน้าที่อื่น ๆ	2
รวมทั้งหมด	29

จากตาราง 6 แสดงจำนวนบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564 มีจำนวนทั้งสิ้น 29 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 18 คน พนักงานราชการ จำนวน 3 คน ครูอัตราจ้าง จำนวน 5 คน และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ จำนวน 2 คน

4.4.2 วุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

ตาราง 7 แสดงวุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

ระดับวุฒิการศึกษา	จำนวนบุคลากร (คน)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2
ปริญญาตรี	12
ปริญญาโท	15
ปริญญาเอก	0
รวมทั้งหมด	29

จากตาราง 7 แสดงวุฒิการศึกษาสูงสุดของบุคลากร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 29 คน มีระดับวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 2 คน ปริญญาตรี จำนวน 12 คน ปริญญาโท จำนวน 15 คน และ ปริญญาเอก จำนวน 0 คน

4.4.3 วิชยฐานะของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

ตาราง 8 แสดงวิทยฐานะของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
ปีการศึกษา 2564

ระดับวิทยฐานะ	จำนวนข้าราชการครู (คน)
1. ครู	3
2. ครูชำนาญการ	10
3. ครูชำนาญการพิเศษ	5
รวมทั้งหมด	18

(หมายเหตุ : ไม่รวมผู้อำนวยการ พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ)

จากตาราง 8 แสดงวิทยฐานะของข้าราชการครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 18 คน มีระดับวิทยฐานะของข้าราชการครู ดังนี้ ครู จำนวน 3 คน
ครูชำนาญการ จำนวน 10 คน และครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 5 คน

4.4.4 สาขาวิชาที่จบการศึกษาและภาระงานสอน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
ปีการศึกษา 2564

ตาราง 9 แสดงสาขาวิชาที่จบการศึกษาและภาระงานสอน โรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคม ปีการศึกษา 2564

สาขาวิชา	จำนวน	ภาระงานสอนเฉลี่ยของครู 1 คน (คาบ/สัปดาห์)
ภาษาไทย	4	23
คณิตศาสตร์	3	21
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	6	21
สังคมศึกษา	3	23
ภาษาต่างประเทศ	5	23
สุขศึกษาและพลศึกษา	2	21
ศิลปศึกษา	2	19
การงานอาชีพ	1	19
รวมทั้งหมด	26	-

จากตาราง 9 แสดงสาขาวิชาที่จบการศึกษาและภาระงานสอน โรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคม ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 26 คน สาขาที่จบการศึกษาของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษามากที่สุด คือ สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 คน รองลงมาคือ สาขา
ภาษาต่างประเทศ จำนวน 5 คน และสาขาที่จบการศึกษาน้อยที่สุด คือ การงานอาชีพ จำนวน
1 คน

4.4.5 ข้อมูลนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

ตาราง 10 แสดงจำนวนนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564

ระดับชั้นเรียน	จำนวนห้อง	เพศ		รวม	เฉลี่ยต่อห้อง
		ชาย	หญิง		
ม.1	2	22	32	54	27
ม.2	2	25	28	53	27
ม.3	2	21	39	60	30
รวม ม.ต้น	6	68	99	167	28
ม.4	2	18	31	49	25
ม.5	2	22	22	44	22
ม.6	2	22	21	43	22
รวม ม.ปลาย	6	62	74	136	23
รวมทั้งหมด	12	130	173	303	26

จากตาราง 10 แสดงจำนวนนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ปีการศึกษา 2564 ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 พบว่า มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 303 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้องเรียน นักเรียนทั้งสิ้น 167 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้องเรียน นักเรียนทั้งสิ้น 136 คน

สรุปได้ว่า โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย เป็นโรงเรียนขนาดกลางที่เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ในอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีเขตพื้นที่บริการทางการศึกษา คือ ตำบลบ้านแซว และตำบลแม่เงิน ตลอดจนมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จัดการเรียนรู้และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครอบคลุมทุกกลุ่มงาน

4.5 แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้ดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโดยใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามแนวทางของ มยส.ที่กำหนดไว้ 4 ประการ เพื่อมุ่งให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จและเกิดความยั่งยืนในการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน นักเรียนจะเติบโตไปพร้อมกับมีอุปนิสัยที่ดีงามติดตัวไปตลอด ดังพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” โดยมีหลักการ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการที่ต้องปฏิบัติทั้งโรงเรียน (ผู้บริหาร ครู นักเรียน) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนเป็นหลักการดำเนินงานตามกระบวนการนี้จึงปฏิบัติจากล่างขึ้นไปสู่บน (bottom up) เป็นการพิจารณานำความสนใจ ความต้องการจากระดับล่างขึ้นมาเป็นระดับนโยบายของโรงเรียน

3. โรงเรียนต้องปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วม ให้โอกาสทุกคนมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

4. โรงเรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ พยายามผนวกไว้ในการเรียนรู้ทุกประเภทของโรงเรียน

ในการที่จะพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม เพื่อมุ่งไปสู่โรงเรียนคุณธรรมนั้น มีขั้นตอนที่สำคัญและจำเป็นจะได้ปฏิบัติให้ครบถ้วนจึงจะสามารถพัฒนาให้เป็นโรงเรียนคุณธรรมได้ตามขั้นตอน 6 ขั้นตอน ของศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มุลินิธิยุวสถิรคุณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างการรับรู้และการยอมรับ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดวิธีบรรลुकุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 5 การลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง

(คุณธรรมอัตลักษณ์)

ขั้นตอนที่ 6 การสร้างกลไกการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ/ กิจกรรมโดยใช้รูปแบบการประเมิน

โครงการแบบซีพีพี (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP)

นพรัตน์ อัจใจ (2552) ได้ทำการประเมินโครงการจัดการศึกษาอาชีพของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ข้าราชการครูและพนักงานราชการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 54 คน ผลการศึกษา พบว่าในการประเมินโครงการ จัดการศึกษาอาชีพของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ดังนี้ ด้านบริบท ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้มีความเหมาะสมและมีเป้าหมายของโครงการที่ชัดเจน สำหรับด้านปัจจัยได้สร้างแหล่งเรียนรู้ ปฏิบัติงาน ทักษะอาชีพภายในโรงเรียนกำหนดคุณสมบัติและจัดครูรับผิดชอบการจัดกิจกรรมตามความถนัด จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ตามโครงการจัดกิจกรรมทักษะอาชีพเพื่อส่งเสริมการมีรายได้ ระหว่างเรียนจัดกิจกรรมที่ฝึกการปฏิบัติทักษะอาชีพและฝึกให้นักเรียนในโครงการมีทักษะชีวิตพึ่งพาตนเองได้ จัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนในโครงการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา

ฉันทนา โรจน์บุรณาวงศ์ (2552) ได้รายงานการประเมินโครงการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมะกอก โดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม รูปแบบเดิมกับแนวทางการปลูกฝังสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน พบว่า ด้านบริบทของ โครงการมีความเหมาะสมอยู่ในภาพรวมมากที่สุด คือ โครงการมีความเหมาะสมและความจำเป็น ในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของ หน่วยงานต้นสังกัดมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก แผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและงบประมาณในการดำเนิน

โครงการมีเพียงพอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด กระบวนการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการ เมื่อพบข้อบกพร่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและมีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีการดำเนินโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ด้านผลผลิตของโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความมีสติและละเอียด รอบคอบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากโครงการไปใช้กับการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและสามารถนำหลักการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ชนิศกานต์ ภาระวงศ์ (2556) ได้ประเมินโครงการการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ต้นแบบการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบทปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิตของโครงการผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการ พบตัวบ่งชี้ที่ 1 โครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 2 ครูมีความต้องการ จัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นด้วยเหตุผลที่ว่า ครูมีความคาดหวังว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาครูไม่ครบชั้น รวมถึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นได้ และสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงด้านปัจจัยนำเข้า เพราะมีความเพียงพอในปัจจัยนำเข้าบางส่วนและการดำเนินงานบางด้านเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มีความเพียงพอด้านงบประมาณ มีความเพียงพอด้านสื่อเทคโนโลยี ครูและบุคลากรโรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหา ขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น ด้านอาคารสถานที่โรงเรียนมีปัญหาในการจัดห้องเรียนซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ด้านกระบวนการ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 ความสอดคล้องของกระบวนการดำเนินงานกับภารกิจของหน่วยงานต้นสังกัดทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวางแผนและการพัฒนาการบริหารจัดการ 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและประกันคุณภาพการศึกษา 3. ด้านการเสริมสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน และ 4. ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนในการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 2 พบว่า สถานศึกษามีลักษณะห้องเรียนและกิจกรรมการเรียน การสอนแบบคละชั้นที่ประกอบไปด้วย 4 ด้าน 1. ด้านลักษณะการจัดห้องเรียนโรงเรียน มีการจัดห้องเรียนที่มีลักษณะคล้ายกัน 2. ขั้นตอนการดำเนินการจัดการแผนการสอน 3. ด้านลักษณะของกิจกรรมการเรียนการสอน และ 4. ลักษณะแผนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 3 พบว่า โรงเรียนมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและมีแนวทางการแก้ไขปัญหาของตนเอง โดยมีสภาพปัญหาและ แนวทางการแก้ปัญหา ดังนี้ 1. ด้านบุคลากรครู โรงเรียนไม่มีครูเพียงพอและครูผู้สอนไม่เข้าใจ ขาดทักษะวิธีการสอนและการบูรณาการตามหลักสูตร โดยมีการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนการสอน แบบคละชั้นและพัฒนาครู 2. ด้านการบริหารจัดการและการเรียนการสอน พบว่าการจัดทำหลักสูตร มีความยุ่งยากที่ต้องบูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่น โดยมีการแก้ปัญหาด้วยการใช้หลักสูตรของหน่วยงานต้นสังกัดและบูรณาการการสอน 3. ด้านอาคารสถานที่ เพราะว่ามีควมคับแคบไม่เหมาะสมกับ การจัดห้องเรียนรูปแบบคละชั้น วิธีการแก้ปัญหาคือการจัดกิจกรรมบางประเภทนอกห้องเรียน และ 4. ด้านชุมชน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและนักเรียนมีการเคลื่อนย้ายบ่อย วิธีการแก้ปัญหาคือการสร้าง ความเข้าใจประชุมชี้แจงและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ด้านการประเมินผลผลิต ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มสาระภาษาไทยและ คณิตศาสตร์ ภาพรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการเรียนกลุ่มสาระวิชาภาษาไทยสูงขึ้น แต่กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ลดลง ตัวบ่งชี้ที่ 2 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ชนิดดา บุษผามาศ (2557) ได้ทำการประเมินโครงการระบบโครงข่าย การเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม ในการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 8 ผลการประเมิน พบว่าด้านบริบท ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง โดยวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของโครงการที่สอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฉบับที่ 2 และเห็นว่า การประสานงานระหว่างสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายกับโรงเรียนไม่ค่อย เหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าภาพรวมผลการประเมินโครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยความถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยของบทเรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด และเห็นว่าความเหมาะสม ของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนไม่ค่อยเหมาะสมด้านกระบวนการในภาพรวม โครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยการพัฒนาบุคลากรมีความเหมาะสมที่สุด และเห็นว่า การนิเทศกำกับ ติดตามการดำเนินงานไม่ค่อยเหมาะสมด้านผลผลิต ภาพรวมการประเมิน โครงการมีความเหมาะสม ในระดับมาก ด้วยความรู้ความเข้าใจ ในการบริการด้านบทเรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด น่าจะเห็นว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้งานระบบไม่ค่อยเหมาะสม ด้านผลกระทบภาพรวมการประเมินโครงการมี ความเหมาะสมในระดับมาก โดยครูผู้สอนสร้างสรรค์สื่อการสอนที่หลากหลายมีความเหมาะสมที่สุด และเห็นว่าพฤติกรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนไม่เหมาะสมแนวทางการพัฒนาโครงการพบว่า 1. การติดต่อประสานงานควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีแนวทางที่ชัดเจน 2. งบประมาณวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ควรจัดหาให้เพียงพอกับความต้องการโดยเทียบกับปริมาณขนาดของโรงเรียน แต่แต่ละแห่งและควรมีการดำเนินการเบิกจ่ายอย่างรวดเร็วมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ ทัวถึงและเชื่อมต่อง่าย 3. การนิเทศ กำกับ ติดตามควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีการดูแลอย่างใกล้ชิด 4. การเข้าใช้งานในระบบควรเป็นไปอย่างสะดวกรวดเร็วและพัฒนาบทเรียนที่น่าสนใจ และ 5. การสร้างแรงจูงใจในการใช้งานควรเปิดเวทีนำเสนอผลงานและควรมีการให้รางวัลสนับสนุน

ศิริพร ศิริรัตน์ (2557) ได้ทำการประเมินโครงการเบญจวิถีนำทางฉันทน์สร้างครอบครัวต้นแบบสายใยรักของศูนย์การเรียนรู้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว จังหวัดราชบุรี พบว่า มีการประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST's Model ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ของหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ปัญหาที่พบคือการกำหนดวัตถุประสงค์ที่กว้างส่งผลต่อการติดตาม และประเมินผลระดับการพัฒนาครอบครัว ข้อเสนอแนะคือควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อให้ ง่ายต่อการติดตาม ด้านปัจจัยนำเข้าพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เห็นว่าวัสดุและอุปกรณ์มีความเพียงพอต่อการใช้งานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการสมาชิกในครอบครัวและประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถ ปัญหาที่พบ คือ การจัดเตรียมวัสดุ

อุปกรณ์ในการดำเนินงานในกิจกรรมการฝึกอาชีพบางประเภทที่วัสดุที่ใช้ในการฝึกมีราคาสูงไม่สามารถจัดหาได้อย่างเพียงพอได้ข้อเสนอแนะ คือ ให้นำวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนมาทำการฝึกอบรม เพื่อให้ง่ายต่อการหาวัตถุดิบ ด้านกระบวนการ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและ เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมและงบประมาณในการดำเนินงานมีความเพียงพอมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการเห็นว่าการจัดกิจกรรมเป็นไป ตามแผนการดำเนินงานที่แจ้งให้กับประชาชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ปัญหาที่พบ เพื่อการดำเนินกิจกรรมที่บาง กิจกรรมไม่ได้มาจากความต้องการของประชาชน จึงทำให้ไม่มีการต่อยอดพัฒนารูปแบบกิจกรรม ข้อเสนอแนะคือให้นำกิจกรรมที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในชุมชนอยู่ แล้วมาฝึกอบรมให้ง่ายต่อการหา วัตถุดิบ ด้านผลผลิต ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเข้าใจและสามารถนำแนวคิดเบญจวิถีไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านผลกระทบ ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านเจ้าหน้าที่เห็นว่าประชาชนมีการพัฒนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการเห็นว่าประชาชนยอมรับว่าการนำแนวคิดเบญจวิถีมาใช้ส่งผลให้ครอบครัวของตนเองเกิดการพัฒนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านประสิทธิผล พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในครัวเรือน ของ ตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านความยั่งยืน ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและ เจ้าหน้าที่เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ย สูงสุด ด้านการถ่ายทอดความรู้กลุ่มผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถถ่ายทอดความรู้สู่เพื่อนบ้านได้อย่างถูกต้องและครอบครัวผู้เข้าร่วมโครงการ สามารถถ่ายทอดแนวคิดเบญจวิถี จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แนวทางส่งเสริมความสำเร็จของโครงการ มีการกำหนดแผนพัฒนาและเป้าหมาย เป็นระยะโดยกำหนดเป็นรูปแบบของขั้นบันได บูรณาการการทำงานระหว่าง หน่วยงานโดยจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมลงมือทำในระดับต่าง ๆ การให้ชุมชนเป็นรากฐานในความคิดแผนการดำเนินงานต่อยอดความคิดของประชาชนส่งเสริม การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมสู่คุณภาพชีวิต เจ้าหน้าที่ต้องมีความรู้ในสาขาอาชีพ

กมลนันท์ บุญกล้า (2559) ได้ทำการประเมินโครงการเศรษฐกิจ พอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชิว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนหนองปลาชิว การประเมินพบว่า โดยภาพรวมของโครงการอยู่ในระดับมาก ด้านสภาพแวดล้อมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านปัจจัยนำเข้า ความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ ครูผู้รับผิดชอบ โครงการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่ เหมาะสมและเพียงพอ จำนวนบุคลากรที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสมด้านกระบวนการ พบว่ามี ประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก การกำหนดขั้นตอนการทำโครงการเศรษฐกิจพอเพียงมีความชัดเจน สาระเนื้อหาตามองค์ประกอบของโครงการมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ด้านผลผลิตพบว่ามีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ผลการดำเนินกิจกรรมถ่วงอวกคองโตทำให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานในการปลูกพืช ผลการดำเนินกิจกรรม ฝึกผักสวนครัวรั้วกินได้มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด

วันทนีย์ บางเสน (2560) ได้ประเมินโครงการโรงเรียนต้นแบบ การเรียนรวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมิน

บริบทปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิตการดำเนินโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมระดับประถมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเพื่อนำสารสนเทศจากการประเมิน มาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวางแผนการเตรียมความพร้อมการดำเนินงานและการปรับปรุง การดำเนินโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมระดับประถม ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม ผลการประเมินอยู่ในระดับมากภาพรวมของด้านบริบทอยู่ในระดับมาก ภาพรวมของปัจจัยนำเข้าอยู่ใน ระดับปานกลาง ภาพรวมของกระบวนการอยู่ในระดับปานกลางและด้านผลผลิต ภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ข้อเสนอแนะสำหรับการวางแผนด้านบริบทโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมจะต้องกำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนการพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐาน โดยรวมสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริมโครงการใหม่ ๆ สำนักงานเขตพื้นที่ ควรประชุมชี้แจงผู้บริหารและครู ในปีการศึกษาใหม่เป็นประจำโรงเรียนจัดประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนทั่วไปให้เข้าเรียนในปีการศึกษาใหม่เป็นทุกปี ด้านปัจจัยนำเข้าต้อง มีการผลิตครูการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดสรรอัตราจ้าง ครูพี่เลี้ยงให้กับโรงเรียนอย่างเพียงพอโรงเรียนและต้นสังกัดจัดให้มีการประชุมครูและบุคลากรทาง โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนเพื่อการจัดการเรียนรวม โรงเรียนควรสร้างความร่วมมือหรือ แสวงหาความช่วยเหลือจากภายนอกและขอความร่วมมือกับนักวิชาชีพต่าง ๆ ด้านกระบวนการ โรงเรียนต้องปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักเกณฑ์ที่ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานปี 2551 และจะต้องมีการจัดประชุมอบรม สัมมนา เพื่อการพัฒนาบุคลากรโรงเรียน ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองนักเรียนและควรจัดทำแผนการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วน ด้านผลผลิตโรงเรียนควรจัดระบบและกระบวนการในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่บกพร่องไม่ สามารถศึกษาต่อได้ให้ตรงตามศักยภาพของนักเรียนโรงเรียนควรจัดระบบและกระบวนการ ในการสนับสนุนนักเรียนในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

สรุปได้ว่าการประเมินโครงการต่าง ๆ โดยการปรับประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP) เป็นการประเมินผลการดำเนินโครงการตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการสามารถนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการดำเนินโครงการ กำกับ ติดตาม ประเมินและตรวจสอบระหว่างการดำเนินโครงการ และสรุปวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการเมื่อเสร็จสิ้น ซึ่งการประเมินโครงการ โดยการปรับประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP) นั้นส่งผลให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินโครงการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการประเมินผลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานในครั้งต่อไป

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนคุณธรรม

จิมารัตน์ ปุณฺณปัญญา (2557) ได้ทำการวิจัยการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” พบว่า 1. ด้านบริบท (Context) ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 3. ด้านกระบวนการ (Process)

ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 4. ด้านผลผลิต (Process) ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลการประเมินผลสำเร็จของโครงการ ดังนี้ 1. ด้านพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” พบว่า นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” อยู่ในระดับมากที่สุด โดยหลังดำเนินโครงการมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นกว่าก่อนดำเนินโครงการทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน 2. ด้านรางวัลและเกียรติบัตร พบว่า หลังจากการดำเนินโครงการนักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” มากขึ้น และหลังจากที่นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมตามโครงการ และ 3. ด้านความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา” อยู่ในระดับมากที่สุด

เสน่ห์ คำปิ่น และ วลัยพร ศิริภิรมย์ (2558) ได้ทำวิจัย เรื่อง การดำเนินงานโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ของโรงเรียนชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ฯ ของโรงเรียน ชัยบาดาลพิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการประเมินผลโครงการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโครงการฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้าน โดยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินผลโครงการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเตรียมการดำเนินโครงการ 2. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ ด้านการประเมินผลโครงการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ด้านการดำเนินโครงการ ส่วนด้านการเตรียมการดำเนินงานโครงการเป็นด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ธีรต์ม ใจกล้า (2560) ได้ทำการรายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนบ้านตระเปียงเตี้ย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 4. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

โนรอาดา มามะ วุฒิชัย เนียมเทศ และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2561) ได้ทำวิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมในโครงการกองทุนการศึกษา รุ่นที่ 3 (ภาคใต้) ผลการวิจัย พบว่า 1. การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมฯ ในโครงการกองทุนการศึกษา รุ่นที่ 3 (ภาคใต้) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศติดตามโรงเรียนมีระดับการดำเนินงานสูงกว่าด้านอื่น และด้านการลงมือ

ปฏิบัติของโรงเรียน มีระดับการดำเนินงานต่ำกว่าด้านอื่น ๆ 2. ปัญหาการดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมฯ พบว่า โรงเรียนประสบปัญหาบุคลากรขาดความ ตระหนัก และขาดความร่วมมือ โรงเรียนขาดการนิเทศติดตามภายใน อีกทั้งขาดความ ต่อเนื่องในการพัฒนา แกนนำ รวมถึงเครื่องมือการประเมินไม่ชัดเจน 3. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมฯ พบว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการศึกษาดูงานโรงเรียนคุณธรรม ต้นแบบจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมตามแผน และควรมีการนิเทศติดตามภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะเป็นช่วงวัยที่กำลังเรียนรู้ในเรื่องความดี หากได้รับการส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่ดีก็จะเป็นทรัพยากรที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ อีกทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จะต้องประสานความร่วมมือกันในการดำเนินการ อีกทั้งครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ต้องมีบทบาทหน้าที่ช่วยเหลือกันเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยใช้กระบวนการในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามให้เกิดในตัวของนักเรียน โดยต้องมีขั้นตอนกระบวนการในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จริงจังและมีการประเมินผลเพื่อให้ทราบผลการพัฒนาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในแต่ละแห่ง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าและเป็นเยาวชนที่มีคุณค่า มีคุณภาพอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมิน

โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ผู้ประเมินได้ทำการประเมินการดำเนินโครงการ โดยมีขั้นตอนรายละเอียดการดำเนินการประเมินดังต่อไปนี้

1. รายละเอียดโครงการ
2. วิธีการประเมินโครงการ
3. ประชากรที่ใช้ในการประเมิน
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

รายละเอียดโครงการ

1. หลักการและเหตุผล

พระราชกระแสรับสั่งของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูรทรง พระราชทานพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เกี่ยวกับ“ศาสตร์พระราชา” และ“แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน 1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3. มีงานทำ - มีอาชีพ 4. เป็นพลเมืองดี ศาสตร์พระราชาเป็น ศาสตร์ที่ครอบคลุม เรื่องเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชน ความขยันหมั่นเพียร การซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทยที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติ สืบทอดต่อกันมา ศาสตร์พระราชาให้ข้อคิดการประพฤติปฏิบัติตนไว้ว่า อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคน ด้วยความดี มีมิตรภาพด้วยความรักความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดา ผู้มีพระคุณ ประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตามศาสตร์ของพระราชาแล้วก็จะ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีการบริหารจัดการ ความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เกิดความสมดุลและยั่งยืน ประเทศก็จะมีแต่คนดีและทำให้ ประเทศเจริญก้าวหน้า โครงการโรงเรียนคุณธรรม เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธาน ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล ที่ 10 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวกับเรื่อง คุณธรรม โดยการจัดการศึกษาให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอีกทั้งรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะ คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษา ต่อและ ประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อที่ 1 คือ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตาม

หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้กับผู้เรียน 8 ประการ ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน อีกทั้งเป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนร่วมกับบุคลากรภายในโรงเรียน จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแนวนโยบาย โรงเรียนคุณธรรม โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม ผ่านกระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมขยะมีคุณค่า ต้นกล้าคุณธรรม กิจกรรมรณรงค์สวมหน้ากากอนามัย Magic Shoes กิจกรรมเดินแถวตรง บ่งบอกวินัย กิจกรรมแต่งกายดีมีวินัย และกิจกรรมมารยาทดี ศรีบ้านแซว เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
- 2.2 เพื่อให้ให้นักเรียน ครู ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดี

ในด้านคุณธรรม

3. เป้าหมาย

3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ 90 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมเป็นโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ

4. วิธีการดำเนินการ

ขั้นตอน	กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้น วางแผน (Plan)	- ประชุมวางแผน - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนิน โครงการ	พ.ค.64		น.ส.อำภา จิตแหลม นายปรีชา คำแสน นายพิทักษ์ ไชยสถาน น.ส.นุชรินทร์ ปามูล
ขั้นปฏิบัติ (Do)	ปฏิบัติตามโครงการคุณธรรมที่ กำหนดไว้	พ.ค.64 - มี.ค.65	15,000	
ขั้น ตรวจสอบ ติดตาม (Check)	รายงานโครงการโรงเรียน คุณธรรม เมื่อสิ้นปีการศึกษา เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	มี.ค.65	-	
ขั้น นำไปใช้/ ปรับปรุง พัฒนา (Act)	นำข้อมูลและรายงานตาม โครงการมาพิจารณาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเพื่อนำข้อมูลมา เป็นแนวทางในการพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	มี.ค.65	-	

5. แผนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	1. กิจกรรมหน้าเสาธง (การ เคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ การสวดมนต์) 2. กิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา) 3. กิจกรรมวันสำคัญ (วันแม่ แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วัน เฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชินีและพระบรม ราชวงศ์)	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายปรีชา คำแสน

ที่	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
2	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต	1. กิจกรรมของหายได้คืน 2. กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวอำภา จิตแหลม
3	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย	1. กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี 2. กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร 3. กิจกรรมเดินแถวตรง บ่งบอกวินัย 4. กิจกรรมแต่งกายดี มีวินัย 5. กิจกรรมรองเท้ามหัศจรรย์ Magic Shoes	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวนุชรินทร์ ปามูล
4	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	1. กิจกรรมห้องสมุด 2. กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน 3. กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายพิทักษ์ ไชยสถาน
5	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง	1. กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง 2. กิจกรรมขยะมีคุณค่า ต้นกล้าคุณธรรม 3. กิจกรรมธนาคารโรงเรียน	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายพิทักษ์ ไชยสถาน
6	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	1. กิจกรรมค่ายปรับความรู้พื้นฐาน 2. กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ Open House 3. กิจกรรมยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวอำภา จิตแหลม
7	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย	1. กิจกรรมมารยาทดี ศรีบ้าน แซว 2. กิจกรรมวันสำคัญ (วันไหว้ครู วันลอยกระทง วันเข้าพรรษา) 3. กิจกรรมวันภาษาไทยแห่งชาติ	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายปรีชา คำแสน
8	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ	1. กิจกรรมชุมนุม 2. กิจกรรมสาธารณประโยชน์ 3. กิจกรรมจิตอาสา	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวนุชรินทร์ ปามูล

6. ปฏิทินการดำเนินงาน

โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ										
	2564							2565			
	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.	พ.ค.
1. โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	←										→
2. สรุป ประเมินและรายงานผล											↔

7. งบประมาณ (เงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน) รวมทั้งสิ้น 15,000 บาท

8. การวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัด/ประเมินผล	เครื่องมือวัด
ร้อยละ 90 ของผู้บริหาร ครู นักเรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน คุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้ กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น	การประเมินคุณธรรมตามตัว บ่งชี้	แบบประเมินคุณธรรม ตามตัวบ่งชี้

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านปริมาณ

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ 90 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมตาม
ตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

ด้านคุณภาพ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมเป็นโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ

วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
ผู้ประเมินประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2556) โดย
ประเมินทั้งระบบของโครงการใน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านบริบท 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3. ด้าน
กระบวนการ และ 4. ด้านผลผลิต โดยมีรายละเอียดในการประเมินจำแนกเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านบริบท เป็นการประเมินเกี่ยวกับบริบทด้านความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม กับจุดเน้น เป้าหมาย นโยบายของต้นสังกัดและสถานศึกษา รวมถึงสภาพบริบท สังคม ชุมชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเกี่ยวกับความรู้ ความพร้อม ความสามารถ ความเพียงพอ ความเหมาะสมของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

3. ด้านกระบวนการ เป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ และสภาพการดำเนินงานตามกิจกรรมใน โครงการ

4. ด้านผลผลิต เป็นการประเมินเกี่ยวกับความเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยพิจารณาจาก คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ

ประชากรที่ใช้ในการประเมิน

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน คุณธรรม ในปีการศึกษา 2564 รวมจำนวน 648 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน
2. ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 26 คน
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน

15 คน

4. นักเรียนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน
5. ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในป การศึกษา 2564 ผู้ประเมินกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านบริบท จำนวน 42 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม จำนวน 1 คน

1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดย การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

1.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 26 คน

2. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น จำนวน 42 คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดย การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียน บ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

2.3 ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 26 คน

3. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านกระบวนการ จำนวน 345 คน ประกอบด้วย

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน

3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

3.3 ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 26 คน

3.4 ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 303 คน

4. ประชากรที่ใช้ในการประเมินด้านผลผลิต จำนวน 648 คน ประกอบด้วย

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) โดยเป็น จำนวน 1 คน

4.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 15 คน

4.3 ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 26 คน

4.4 ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 303 คน

4.5 นักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) จำนวน 303 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบประเมินและแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมดจำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 6 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2-5 มีเกณฑ์การให้คะแนน ข้อคำถามดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 2 แบบประเมินสำหรับผู้ปกครอง เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2-3 มีเกณฑ์การให้คะแนน ข้อคำถามดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 3 แบบประเมินสำหรับนักเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 มีเกณฑ์การให้คะแนน ข้อคำถามดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 4 แบบประเมินสำหรับครูผู้สอน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 9 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว

วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 7 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 8 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 49 ข้อ

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 - 5 มีเกณฑ์การให้คะแนน ข้อคำถามดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 - 8 แบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คุณภาพ 3 หมายถึง ดีเยี่ยม

คุณภาพ 2 หมายถึง ดี

คุณภาพ 1 หมายถึง ผ่าน

คุณภาพ 0 หมายถึง ไม่ผ่าน

ฉบับที่ 5 แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 และ 2564

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยมีรายละเอียดการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบประเมินเกี่ยวกับบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการด้านบริบท เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 กำหนดรูปแบบของแบบประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ

1.3 เขียนข้อคำถามในแบบประเมินเกี่ยวกับการประเมินบริบทโครงการฉบับร่าง

1.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้ เหมาะสมถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

1.5 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนจันทบุรีวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนคุณธรรมที่ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.87 (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

1.6 นำแบบประเมินพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

2. แบบประเมินเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีขั้นตอนการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการด้านปัจจัย

นำเข้า กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินด้านความพร้อม ความสามารถ ความเพียงพอ ความเหมาะสมของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.2 กำหนดรูปแบบของแบบประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale)

5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

2.3 เขียนข้อคำถามในแบบประเมินเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการฉบับร่าง

2.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่น่าจะแน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

2.5 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนโรงเรียนจันจวี่วิทยาком สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนคุณธรรมที่ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.90 (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

2.6 นำแบบประเมินพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. แบบประเมินเกี่ยวกับกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาкомสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการด้านกระบวนการ โดยกำหนดเป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินกิจกรรมหลัก กำหนดวัตถุประสงค์ของ การประเมิน เพื่อประเมินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ การวัดผลและประเมินผลการใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในกิจกรรมและสภาพการดำเนินงาน

3.2 กำหนดรูปแบบของแบบประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale)

5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

3.3 เขียนข้อคำถามในแบบประเมินเกี่ยวกับการประเมินกระบวนการในโครงการฉบับร่าง

3.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่น่าจะแน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

3.5 นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนจันจว้าวิทยาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนคุณธรรมที่ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.92 (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

3.6 นำแบบประเมินพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ประกอบด้วย 3 ฉบับ ได้แก่

4.1 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน ต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

4.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

4.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อ

การดำเนินการดำเนินโครงการทั้ง 3 ฉบับ

4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่น่าจะแน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 30 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน และนักเรียน จำนวน 30 คน ที่โรงเรียนจันทบุรีวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ซึ่งเป็นโรงเรียนคุณธรรมที่ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีรายละเอียดดังนี้

4.1 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอน ต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95

4.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90

(แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

4.6 นำแบบสอบถามพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

5. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ใช้สำหรับสอบถามครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 29 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

5.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

5.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale)

5 ระดับ

5.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

5.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัย และด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่น่าจะแน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

5.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักเรียน โรงเรียน จันจว้าวิทยาคม จำนวน 30 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนคุณธรรมที่ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม มีค่าเท่ากับ 0.93 (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

6. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู ใช้สำหรับสอบถามครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีลักษณะเป็นข้อคำถาม แบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 23 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ง)

มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

6.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู

6.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

6.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู

6.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัยและด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

6.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนที่โรงเรียนจันจว้าวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนคุณธรรมที่ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.94 (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

6.6 นำแบบสอบถามพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

7. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร ใช้สำหรับสอบถามครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ จำนวน 49 ข้อ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก ง)

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

7.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินประเมินคุณลักษณะของผู้บริหาร

7.2 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

7.3 เขียนข้อคำถามในแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินประเมินคุณลักษณะของผู้บริหาร

7.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการวิจัยและด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดย พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้ (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

7.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอน โรงเรียน จันจว้าวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียน คุณธรรมที่ใช้กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ของมูลนิธิยุวสถิรคุณ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.94 (แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ)

7.6 นำแบบสอบถามพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

8. แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะ ของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 และ 2564

มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

8.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ และหลักการสร้างแบบบันทึก

8.2 กำหนดรูปแบบของแบบบันทึก

8.3 สร้างแบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและ สมรรถนะของนักเรียน

8.4 นำแบบบันทึกที่สร้างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา ด้านการ วิจัยและด้านการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหาและภาษา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างรายการกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และให้ผู้ตอบเข้าใจได้ง่าย สามารถวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาแล้วนำมา ปรับปรุงให้เหมาะสม ถูกต้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและคัดเลือกข้อ ที่ผลการพิจารณามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่ารายการมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกรายการ (แสดงรายละเอียดในภาค ผนวก จ)

8.5 นำแบบสอบถามพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม ผู้ประเมินได้ดำเนินการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม ผู้ประเมินดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 บันทึกข้อความถึงผู้ช่วยผู้อำนวยการ ครูผู้สอน นักเรียน และส่งหนังสือ ราชการถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

1.2 แจกแบบประเมินและแบบสอบถามแก่ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาการประเมินตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอน และประสานการเก็บกลับคืน ด้วยตนเอง รวมถึงแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

1.3 เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 และ 2564 โดยให้ฝ่ายทะเบียนวัดผลของโรงเรียนกรอกข้อมูลลงในแบบบันทึก

2. จัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบประเมินและแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกและจัดหมวดหมู่ เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์โดยทำการลงรหัสให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน แต่ละข้อรายการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแปลผล ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขาวงกตสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ผู้ประเมินนำข้อมูลจากการเก็บ รวบรวมมาวิเคราะห์ ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่และร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2) ข้อมูลจากแบบประเมินและแบบสอบถามในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขาวงกตสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: σ) แล้ว นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมายบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายความพึงพอใจ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน โดยวิธีการแจกแจงความถี่และร้อยละ

6 เกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1$) แสดงว่ามีความเหมาะสม

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองของนักเรียน โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวทางการประเมินโครงการ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. ด้านบริบท - ความต้องการจำเป็น - ความเป็นไปได้ - ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบายต้นสังกัดและสถานศึกษา	1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 1.3 ครูผู้สอน จำนวน 26 คน	แบบประเมินเกี่ยวกับบริบทของโครงการแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การวิเคราะห์เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น - ความรู้ ความพร้อมของ บุคลากร - ความเพียงพอของ บุคลากร - ความสามารถ ความ เหมาะสมของบุคลากร - งบประมาณ - ความเหมาะสมของ ระยะเวลา - ความเหมาะสมวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุน	2.1 คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้น พื้นฐาน จำนวน 15 คน 2.2 ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 1 คน 2.3 ครูผู้สอน จำนวน 26 คน	แบบประเมิน เกี่ยวกับปัจจัย นำเข้าของ โครงการ แบบ มาตร ประมาณ ค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน - การวิเคราะห์ เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน ≤ 1.00

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ
เป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บ รวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
3. ด้านกระบวนการ - ความเหมาะสมของ กิจกรรม - การกำกับ ติดตามและ ประเมินผล - กระบวนการใช้สื่อและ เทคโนโลยี - การปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินงานของ โครงการ	3.1 คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 3.2 ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 1 คน 3.3 ครูผู้สอน จำนวน 26 คน 3.5 ผู้ปกครอง นักเรียน จำนวน 303 คน	แบบประเมิน เกี่ยวกับ กระบวนการ ของโครงการ แบบมาตร ประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน - การวิเคราะห์ เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน ≤ 1.00

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาตามสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
4. ด้านผลผลิต - คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อโครงการฯ	4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 4.3 ครูผู้สอน จำนวน 26 คน 4.5 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 303 คน 4.6 นักเรียน จำนวน 303 คน	- แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน - แบบประเมินคุณลักษณะของครู - แบบประเมินคุณลักษณะของผู้บริหาร - แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินโครงการแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การวิเคราะห์เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00

บทที่ 4

ผลการประเมินโครงการ

การนำเสนอผลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ผู้ประเมินนำเสนอผลการประเมินโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

5.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู และผู้บริหาร

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.3 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ

รายละเอียด มีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
 สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตาราง 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียน
 บ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=345)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานะผู้ตอบแบบประเมิน		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	1	0.29
1.2 คณะกรรมการสถานศึกษา	15	4.35
1.3 ครูผู้สอน	26	7.54
1.4 ผู้ปกครอง	303	87.82
รวม	345	100.00
2. เพศ		
2.1 หญิง	219	63.48
2.2 ชาย	126	36.52
รวม	345	100.00
3. อายุ		
3.1 21- 30 ปี	30	8.70
3.2 31- 40 ปี	95	27.54
3.3 41 - 50 ปี	117	33.91
3.4 51 ปี ขึ้นไป	103	29.85
รวม	345	100.00
4. ระดับการศึกษาสูงสุด		
4.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	294	85.22
4.2 ปริญญาตรี	30	8.70
4.3 ปริญญาโท	21	6.08
รวม	345	100.00

จากตาราง 11 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการประเมินของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.29 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ครูผู้สอน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.54 และผู้ปกครอง จำนวน 303 คนคิดเป็นร้อยละ 87.82 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.48 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.52 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุ 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.54 และอายุ 21- 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.70 และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 85.22 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.70 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.68 ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (นักเรียน) การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N=303)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน		
1.1 เพศ		
1.1.1 หญิง	175	57.76
1.1.2 ชาย	128	42.24
รวม	303	100.00
1.2 ระดับชั้น		
1.2.1 ม.1	54	17.82
1.2.2 ม.2	53	17.49
1.2.3 ม.3	60	19.80
1.2.4 ม.4	49	16.17
1.2.5 ม.5	44	14.52
1.2.6 ม.6	43	14.19
รวม	303	100.00

จากตาราง 12 พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (นักเรียน) การประเมินของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.76 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.24 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้น ม.3 คิดเป็นร้อยละ 19.80 รองลงมา ระดับชั้น ม.1 คิดเป็นร้อยละ 17.82 ระดับชั้น ม.2 คิดเป็นร้อยละ 17.49 ระดับชั้น ม.4 คิดเป็นร้อยละ 16.17 ระดับชั้น ม.5 คิดเป็น ร้อยละ 14.52 และระดับชั้น ม.6 คิดเป็นร้อยละ 14.19 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม ผู้การเป็น
โรงเรียนคุณธรรม

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและผลการประเมินด้าน
บริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
(N=42)

รายการ	μ	σ	ระดับความ เหมาะสม	ผลการ ประเมิน
1. โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	4.63	0.54	มากที่สุด	ผ่าน
2. โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ โรงเรียน	4.73	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
3. โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ หน่วยงานต้นสังกัด	4.54	0.55	มากที่สุด	ผ่าน
4. โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพ การศึกษา	4.54	0.64	มากที่สุด	ผ่าน
5. โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา คุณภาพของ สพฐ.	4.51	0.55	มากที่สุด	ผ่าน
6. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อ การดำเนินโครงการ	4.61	0.49	มากที่สุด	ผ่าน
7. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนิน โครงการ	4.49	0.64	มาก	ผ่าน
8. หลักการและเหตุผลของโครงการมีความ สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด	4.49	0.55	มาก	ผ่าน
9. โครงการสามารถแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรม นักเรียน	4.51	0.51	มากที่สุด	ผ่าน
10. วัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโครงการ	4.51	0.55	มากที่สุด	ผ่าน
11. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของโรงเรียน	4.59	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
12. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของครู	4.49	0.60	มาก	ผ่าน

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
13. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรม	4.46	0.64	มาก	ผ่าน
14. วัตถุประสงค์ของโครงการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น	4.39	0.63	มาก	ผ่าน
15. วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการ	4.49	0.51	มาก	ผ่าน
16. กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน	4.46	0.55	มาก	ผ่าน
17. กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	4.39	0.59	มาก	ผ่าน
18. กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้ปกครอง	4.37	0.66	มาก	ผ่าน
รวม	4.51	0.46	มากที่สุด	ผ่าน

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 13 พบว่า ความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 9 รายการ และอยู่ในระดับมาก 9 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.37 – 4.73 โดยรายการที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ รายการที่ 2 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน ($\mu = 4.73$, $\sigma = 0.50$) รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 1 โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.54$) รายการที่ 6 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.49$) และรายการที่ 11 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.50$) ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตาราง 14 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1 โครงการสามารถแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้	7	35.00
2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้	3	15.00
3 ควรพัฒนาทบทวนความรู้ให้กับครู ทั้งครูผู้สอนเดิม และครูที่ย้ายมาใหม่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในทุกภาคเรียน	5	25.00
4 ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในการนำเสนอผลงาน	2	10.00
5 ผู้บริหารควรเน้นย้ำนโยบายด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโอกาสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	3	15.00
ภาพรวม	20	100.00

จากตาราง 14 พบว่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยรายการที่มีความถี่สูงสุด คือ โครงการสามารถแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้ รองลงมา 3 อันดับ คือ 1. ควรพัฒนาทบทวนความรู้ให้กับครู ทั้งครูผู้สอนเดิม และครูที่ย้ายมาใหม่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในทุกภาคเรียน 2. ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ 3. ผู้บริหารควรเน้นย้ำนโยบายด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโอกาสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในการนำเสนอผลงาน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและผลการประเมินด้าน
ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
(N = 42)

รายการ	μ	σ	ระดับความ เหมาะสม	ผลการ ประเมิน
1. มีจำนวนบุคลากรดำเนินกิจกรรมโครงการอย่าง เพียงพอ	4.02	0.61	มาก	ผ่าน
2. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการ ดำเนินโครงการ	4.61	0.54	มากที่สุด	ผ่าน
3. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ	3.95	0.67	มาก	ผ่าน
4. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการอย่าง เพียงพอ	4.00	0.63	มาก	ผ่าน
5. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการ เหมาะสม	4.10	0.70	มาก	ผ่าน
6. มีหน่วยงานภายนอกสนับสนุนการดำเนิน โครงการ	4.22	0.72	มาก	ผ่าน
7. มีอาคารสถานที่เหมาะสมต่อการดำเนิน โครงการ	4.34	0.69	มาก	ผ่าน
8. มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ	4.39	0.74	มาก	ผ่าน
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความ เหมาะสม	4.39	0.59	มาก	ผ่าน
10. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมี ความเหมาะสม	4.44	0.50	มาก	ผ่าน
รวม	4.25	0.53	มาก	ผ่าน

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน
1.00)

จากตาราง 15 พบว่า ความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้าน
แซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.53$)
เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ และอยู่ในระดับ
มาก 9 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.95 – 4.61 โดยรายการที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ รายการที่ 2
ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.54$) รองลงมา 3
อันดับ คือ รายการที่ 9 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสม ($\mu = 4.44$,

$\sigma=0.50$) รายการที่ 8 มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ ($\mu= 4.39, \sigma=0.74$) และรายการที่ 10 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ($\mu= 4.39, \sigma=0.59$) ตามลำดับ จากผลการประเมิน พบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตาราง 16 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	การบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. ไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดกิจกรรมในโครงการ จึงควรวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม	5	50.00
2	ควรประชุมชี้แจงครูผู้สอนเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม	3	30.00
3	ควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้เพียงพอ	2	20.00
	ภาพรวม	10	100.00

จากตาราง 16 พบว่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยรายการที่มีความถี่สูงสุด คือ การบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. ไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดกิจกรรมในโครงการ จึงควรวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ควรประชุมชี้แจงครูผู้สอนเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม และควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้เพียงพอ ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ
เป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเหมาะสมและผลการประเมินด้าน
กระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
(N = 345)

รายการ	μ	σ	ระดับความ เหมาะสม	ผลการ ประเมิน
1. มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน	4.40	0.59	มาก	ผ่าน
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ เหมาะสม	4.38	0.61	มาก	ผ่าน
3. มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการ เหมาะสม	4.29	0.68	มาก	ผ่าน
4. มีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสาร ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง	4.38	0.58	มาก	ผ่าน
5. มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ แก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน	4.37	0.56	มาก	ผ่าน
6. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างชัดเจน	4.45	0.58	มาก	ผ่าน
7. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างเหมาะสม	4.50	0.59	มาก	ผ่าน
8. มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตาม ขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.45	0.61	มาก	ผ่าน
9. คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่าง เหมาะสม	4.28	0.63	มาก	ผ่าน
10. มีการจัดตั้งคณะทำงานติดตาม กำกับดูแลและ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้ อย่างเหมาะสม	4.24	0.60	มาก	ผ่าน
11. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและควบคุมการ ดำเนินงาน ตามโครงการอย่างต่อเนื่อง	4.36	0.62	มาก	ผ่าน

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
12. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน	4.35	0.57	มาก	ผ่าน
13. มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน	4.39	0.60	มาก	ผ่าน
14. มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ	4.49	0.54	มาก	ผ่าน
15. มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย	4.42	0.64	มาก	ผ่าน
16. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	4.52	0.53	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.39	0.30	มาก	ผ่าน

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 17 พบว่า ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu= 4.39, \sigma=0.30$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ และอยู่ในระดับมาก 15 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.24 – 4.52 โดยรายการที่มีความเหมาะสมสูงสุด คือ รายการที่ 16 มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ($\mu= 4.52, \sigma=0.53$) รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 7 มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม ($\mu= 4.50, \sigma=0.59$) รายการที่ 14 มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ ($\mu= 4.49, \sigma=0.54$) และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ รายการที่ 6 มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจน ($\mu= 4.45, \sigma=0.58$) และรายการที่ 8 มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน ($\mu= 4.45, \sigma=0.61$) ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมโดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตาราง 18 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
1	คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการสะท้อนผลการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน	3	30.00
2	ควรมีการติดตาม กำกับดูแลและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	5	50.00
3	ควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน	2	20.00
	ภาพรวม	10	100.00

จากตาราง 18 พบว่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยรายการที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรมีการติดตาม กำกับดูแลและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รองลงมา คือ คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการสะท้อนผลการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน และควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขาวงกตสผู้การเป็น
โรงเรียนคุณธรรม

ผู้ประเมินได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ซึ่งมีผล
การประเมิน ดังนี้

5.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพ คุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียน โรงเรียนบ้านเขาวงกตสผู้การ (N = 303)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์	2.76	0.34	ดีเยี่ยม
1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง	2.81	0.39	ดีเยี่ยม
1.2 เข้าร่วม/ ส่งเสริม/ สนับสนุนกิจกรรมที่สร้าง ความสามัคคี ประองตอง ที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม	2.69	0.48	ดีเยี่ยม
1.3 ปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตย และเคารพ กฎหมาย	2.71	0.45	ดีเยี่ยม
1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแล สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรต่าง ๆ ของประเทศ เมื่อมีโอกาส	2.77	0.44	ดีเยี่ยม
1.5 ใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่า เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน ของชาติ	2.73	0.44	ดีเยี่ยม
1.6 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ	2.74	0.45	ดีเยี่ยม
1.7 เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	2.79	0.42	ดีเยี่ยม
1.8 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ พระมหากษัตริย์	2.78	0.42	ดีเยี่ยม
1.9 ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	2.74	0.44	ดีเยี่ยม

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
2. ซื่อสัตย์สุจริต	2.83	0.32	ดีเยี่ยม
2.1 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด	2.80	0.40	ดีเยี่ยม
2.2 ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความซื่อตรง	2.86	0.35	ดีเยี่ยม
3. มีวินัย	2.95	0.18	ดีเยี่ยม
3.1 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และ ห้องเรียน	2.98	0.15	ดีเยี่ยม
3.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ใน ชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน	2.92	0.27	ดีเยี่ยม
3.3 แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ	2.96	0.20	ดีเยี่ยม
4. ใฝ่เรียนรู้	2.59	0.47	ดีเยี่ยม
4.1 ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายาม ในการเรียนรู้	2.61	0.49	ดีเยี่ยม
4.2 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่าง เหมาะสม	2.61	0.49	ดีเยี่ยม
4.3 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ สรุป ความรู้ได้อย่างมีเหตุผล	2.56	0.50	ดีเยี่ยม
5. อยู่อย่างพอเพียง	2.57	0.41	ดีเยี่ยม
5.1 ใช้ทรัพย์สิน อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด และรู้คุณค่า	2.51	0.50	ดีเยี่ยม
5.2 ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีการเก็บออมเงิน	2.59	0.49	ดีเยี่ยม
5.3 วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ ชีวิตประจำวันด้วยความรอบคอบมีเหตุผลบน พื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	2.59	0.49	ดีเยี่ยม

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	2.51	0.48	ดีเยี่ยม
6.1 เอาใจใส่ ตั้งใจและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	2.52	0.50	ดีเยี่ยม
6.2 มีความอดทน แก้ปัญหา ไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค เพื่อให้งานสำเร็จและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	2.51	0.50	ดีเยี่ยม
7. รักความเป็นไทย	2.62	0.48	ดีเยี่ยม
7.1 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย มีสัมมาคารวะ และกตัญญูทักท้วงต่อผู้มีพระคุณ	2.64	0.48	ดีเยี่ยม
7.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และนำภูมิปัญญาไทยมาใช้วิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย	2.61	0.49	ดีเยี่ยม
8. จิตสาธารณะ	2.67	0.43	ดีเยี่ยม
8.1 ช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองครูทำงานด้วยความเต็มใจ	2.70	0.46	ดีเยี่ยม
8.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน	2.63	0.48	ดีเยี่ยม
8.3 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส	2.69	0.46	ดีเยี่ยม
8.4 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน ความสุข ให้กับผู้อื่น เมื่อมีโอกาส ให้คำแนะนำหรือให้อภัยเมื่อคนรอบข้างกระทำความผิดที่ไม่ถูกต้อง	2.66	0.48	ดีเยี่ยม
8.5 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	2.67	0.47	ดีเยี่ยม
รวมทั้งหมด	2.70	0.22	ดีเยี่ยม

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน(ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 19 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.70$, $\sigma = 0.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.76, \sigma = 0.34$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.70 – 2.81 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ ถูกต้อง ($\mu = 2.81, \sigma = 0.39$) รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 7 เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ($\mu = 2.79, \sigma = 0.42$) รายการที่ 8 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ ($\mu = 2.78, \sigma = 0.42$) และ รายการที่ 4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรต่าง ๆ ของประเทศเมื่อมีโอกาส ($\mu = 2.77, \sigma = 0.44$) ตามลำดับ

ด้านซื่อสัตย์ สุจริต ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.83, \sigma = 0.32$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.80 – 2.86 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 2 ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความซื่อตรง ($\mu = 2.86, \sigma = 0.35$) รองลงมา คือ รายการที่ 1 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละเอียด และเกรงกลัวต่อการกระทำผิด ($\mu = 2.80, \sigma = 0.40$) ตามลำดับ

ด้านความมีวินัย ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.95, \sigma = 0.18$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.92 – 2.98 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 1 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และห้องเรียน ($\mu = 2.98, \sigma = 0.15$) รองลงมา คือ รายการที่ 3 แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ ($\mu = 2.96, \sigma = 0.20$) และรายการที่ 2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน ($\mu = 2.92, \sigma = 0.27$) ตามลำดับ

ด้านใฝ่เรียนรู้ ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.59, \sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.56 – 2.61 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุดเท่ากัน 2 รายการ คือ รายการที่ 1 ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ และรายการที่ 2 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม ($\mu = 2.61, \sigma = 0.49$) รองลงมา คือ รายการที่ 3 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล ($\mu = 2.56, \sigma = 0.50$) ตามลำดับ

ด้านอยู่อย่างพอเพียง ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.57, \sigma = 0.41$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 2.59 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุดเท่ากัน 2 รายการ คือ รายการที่ 2 ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีการเก็บออมเงิน และรายการที่ 3 วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันด้วยความรอบคอบมีเหตุผลบนพื้นฐาน

ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ($\mu = 2.59, \sigma = 0.49$) รองลงมา คือ รายการที่ 1 ใช้ทรัพย์สิน อุปกรณ์ การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า ($\mu = 2.51, \sigma = 0.50$) ตามลำดับ

ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.51, \sigma = 0.48$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 2.52 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 1 เอาใจใส่ ตั้งใจและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ($\mu = 2.52, \sigma = 0.50$) รองลงมา คือ รายการที่ 2 มีความอดทน แก้ปัญหาไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค เพื่อให้งานสำเร็จและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ ($\mu = 2.51, \sigma = 0.50$) ตามลำดับ

ด้านรักความเป็นไทย ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.62, \sigma = 0.48$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 2.64 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 1 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย มีสัมมาคารวะและกตัญญูทวาทต่อผู้มีพระคุณ ($\mu = 2.64, \sigma = 0.48$) รองลงมา คือ รายการที่ 2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และนำภูมิปัญญาไทยมาใช้วิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย ($\mu = 2.61, \sigma = 0.49$) ตามลำดับ

ด้านมีจิตสาธารณะ ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.67, \sigma = 0.43$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.63 – 2.70 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 1 ช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองครูทำงานด้วยความเต็มใจ ($\mu = 2.70, \sigma = 0.46$) รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 3 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส ($\mu = 2.69, \sigma = 0.46$) รายการที่ 5 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ($\mu = 2.67, \sigma = 0.47$) และ รายการที่ 4 แบ่งปันสิ่งของทรัพย์สิน ความสุข ให้กับผู้อื่นเมื่อมีโอกาส ให้คำแนะนำหรือให้อภัยเมื่อคนรอบข้างกระทำการไม่ถูกต้อง ($\mu = 2.66, \sigma = 0.48$) ตามลำดับ

จากผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม โดยภาพรวม ทุกด้านและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม (N = 26)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	2.71	0.45	ดีเยี่ยม
1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการปฏิบัติงาน	2.68	0.56	ดีเยี่ยม
2. การวางแผนการปฏิบัติงานแต่ละภารกิจ	2.60	0.58	ดีเยี่ยม
3. การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผน	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
4. ความมุ่งมั่นกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
5. การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
ด้านการบริการที่ดี	2.74	0.47	ดีเยี่ยม
1. มีการจัดการความสามารถในการสร้างระบบการให้บริการ	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
2. การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ	2.52	0.59	ดีเยี่ยม
3. การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
4. มีการจัดการให้บริการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนอย่างถูกต้อง	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
5. ความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
6. การศึกษาผลการให้บริการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
ด้านการพัฒนาตนเอง	2.73	0.49	ดีเยี่ยม
1. การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง	2.60	0.58	ดีเยี่ยม
2. การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับจุดเด่นจุดด้อย	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
3. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
4. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน	2.80	0.50	ดีเยี่ยม

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
6. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
7. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
8. การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนางาน	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
ด้านการทำงานเป็นทีม	2.84	0.46	ดีเยี่ยม
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น	2.88	0.44	ดีเยี่ยม
2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
3. การยอมรับข้อตกลงของทีมงาน	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
4. ความเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
5. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามบทบาท	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
6. การปฏิบัติตนเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้เหมาะสมกับบทบาท	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
รวมทั้งหมด	2.76	0.45	ดีเยี่ยม

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 20 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.76$, $\sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.76$, $\sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.60 – 2.80 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 5 การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน ($\mu = 2.80$, $\sigma = 0.50$) รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 4 ความมุ่งมั่นกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ($\mu = 2.76$, $\sigma = 0.52$) รายการที่ 3 การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผน ($\mu = 2.72$, $\sigma = 0.54$) และรายการที่ 1 ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการปฏิบัติงาน ($\mu = 2.68$, $\sigma = 0.50$) ตามลำดับ

ด้านการบริการที่ดี ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.74$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.52 – 2.84 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 6 การศึกษาผลการให้บริการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ ($\mu = 2.84$, $\sigma = 0.47$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 4 มีการจัดการให้บริการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนอย่างถูกต้อง และรายการที่ 5 ความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 2.80$,

$\sigma=0.50$) และ รายการที่ 3 การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ ($\mu= 2.76, \sigma=0.52$) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาตนเอง ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu= 2.73, \sigma=0.49$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.60 – 2.80 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ รายการที่ 3 การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และ รายการที่ 5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน ($\mu= 2.80, \sigma=0.50$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 6 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนางาน ($\mu= 2.76, \sigma=0.52$) รายการที่ 2 การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย และรายการที่ 4 การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ ($\mu= 2.72, \sigma=0.54$) และรายการที่ 1 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง ($\mu= 2.60, \sigma=0.58$) ตามลำดับ

ด้านการทำงานเป็นทีม ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu= 2.73, \sigma=0.49$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.80 – 2.88 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น ($\mu= 2.88, \sigma=0.44$) รองลงมา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เท่ากัน 4 รายการ คือ รายการที่ 3 การยอมรับข้อตกลงของทีมงาน รายการที่ 4 ความเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รายการที่ 5 ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามบทบาท และ รายการที่ 6 การปฏิบัติตนเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้เหมาะสมกับบทบาท ($\mu= 2.84, \sigma=0.46$) ตามลำดับ

จากผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม โดยภาพรวม ทุกด้านและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม (N = 26)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	2.56	0.54	ดีเยี่ยม
1. ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อ ชี้นำเป็นนโยบาย	2.52	0.59	ดีเยี่ยม
2. ผู้บริหารแสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือ และมีมนุษยสัมพันธ์	2.48	0.65	ดีเยี่ยม
3. ผู้บริหารผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
4. ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความ ตึงเครียด ในโรงเรียน	2.48	0.59	ดีเยี่ยม
5. ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกของครูและ นักเรียนในเรื่อง เพศและวัฒนธรรม	2.52	0.59	ดีเยี่ยม
6. ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการ พิจารณาความดีความชอบ	2.60	0.58	ดีเยี่ยม
7. ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถ เหมาะสมและยุติธรรม	2.52	0.59	ดีเยี่ยม
8. ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไป ใช้ ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้องหรือมิตรสหาย	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
ด้านการจัดระบบ	2.66	0.50	ดีเยี่ยม
1. ผู้บริหารมีการสร้างโครงสร้างวิสัยทัศน์ ร่วมกันกับครู ในการจัดการเรียนรู้	2.56	0.58	ดีเยี่ยม
2. ผู้บริหารมีการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชนที่ มุ่งเน้นการสอน และการเรียนรู้	2.60	0.58	ดีเยี่ยม
3. ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึเป็นส่วนหนึ่ง ของคณะหรือทีม เพื่อให้บรรล่วิสัยทัศน์ที่ สร้างร่วมกัน	2.56	0.58	ดีเยี่ยม
4. ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุง โรงเรียน	2.76	0.52	ดีเยี่ยม

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
5. ผู้บริหารกำหนดกรอบการวิเคราะห์และการ แก้ปัญหา โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและ ทักษะการตัดสินใจ	2.68	0.56	ดีเยี่ยม
6. ผู้บริหารนำผลงานวิจัยจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	2.68	0.56	ดีเยี่ยม
7. ผู้บริหารยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะ ทำให้บรรลุ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน	2.68	0.56	ดีเยี่ยม
8. มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของ โรงเรียน	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
9. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบ สารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงาน	2.60	0.58	ดีเยี่ยม
10. ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็น เครื่องมือ กลยุทธ์ของโรงเรียน	2.68	0.56	ดีเยี่ยม
ด้านวิชาการ	2.73	0.48	ดีเยี่ยม
1. ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียน การสอน	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
2. ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กร การเรียนรู้ ด้วยความร่วมมือจิตร่วมใจที่ มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอน การปฏิบัติ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
3. ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการ เลือกวัสดุ การเรียนรู้และการจัด ประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบ การ เรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการ เฉพาะของนักเรียน	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
4. ผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะ การคิด การแก้ปัญหการเรียนรู้แบบ ประยุกต์	2.84	0.47	ดีเยี่ยม

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
5. ผู้บริหารมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมิน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
6. ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
7. ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
ด้านการบริหารจัดการ	2.71	0.49	ดีเยี่ยม
1. ผู้บริหารมีการกำหนดแผนการดำเนินการ และวิธีการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
2. ผู้บริหารมีกระบวนการจัดการและวิธีการ เน้น การกระจายอำนาจตัดสินใจ	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
3. ผู้บริหารใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
4. ผู้บริหารมีการทบทวนโครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการอยู่เสมอ	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
5. ผู้บริหารจัดให้มีรายงานการจัดการ ปฏิบัติการ ตามแผนงบประมาณ	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
6. ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการ บริหารจัดการ	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
7. ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของ องค์กรและการบริหารจัดการ	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
8. ผู้บริหารรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุน ทรัพย์ มาเพื่อพัฒนาโรงเรียน	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
9. ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการ บริหารจัดการ ใหม่ ๆ มาบริหารโรงเรียน	2.72	0.54	ดีเยี่ยม

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
ด้านสังคมและชุมชน	2.70	0.48	ดีเยี่ยม
1. ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้	2.60	0.58	ดีเยี่ยม
2. ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ของนักเรียน	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
3. ผู้บริหารมีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชนและ ครอบครัวเพื่อให้มีความมุ่งมั่นและโอกาสทางการศึกษา มีความเข้มแข็ง	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
4. ผู้บริหารมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุนการกำหนดเป้าหมาย และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.60	0.58	ดีเยี่ยม
5. ผู้บริหารนำมามาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและ ชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบาย	2.68	0.56	ดีเยี่ยม
6. ผู้บริหารมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและ องค์กรเอกชนเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา	2.64	0.57	ดีเยี่ยม
7. ผู้บริหารประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
8. ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
ด้านการพัฒนาตนเอง	2.72	0.47	ดีเยี่ยม
1. ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของ ตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน	2.60	0.58	ดีเยี่ยม

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	μ	σ	ระดับ คุณภาพ
2. ผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ	2.56	0.58	ดีเยี่ยม
3. ผู้บริหารสามารถวางแผนเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
4. ผู้บริหารสร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรง ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ	2.80	0.50	ดีเยี่ยม
5. ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงานมีเป้าหมายในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด	2.72	0.54	ดีเยี่ยม
6. ผู้บริหารพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำการจาก สถานที่ชำนาญการ ทางด้านการบริหาร	2.76	0.52	ดีเยี่ยม
7. ผู้บริหารเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้าน การบริหารอยู่เสมอ	2.84	0.47	ดีเยี่ยม
รวมทั้งหมด	2.68	0.46	ดีเยี่ยม

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 21 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.68$, $\sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu = 2.56$, $\sigma = 0.54$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.48 – 2.72 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 3 ผู้บริหารผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 2.72$, $\sigma = 0.54$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 8 ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย ($\mu = 2.64$, $\sigma = 0.57$) รายการที่ 6 ผู้บริหารให้ความถูกต้องและ

ยุติธรรมในการพิจารณา ความดีความชอบ ($\mu= 2.60$, $\sigma=0.58$) และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 รายการ คือ รายการที่ 1 ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อขึ้นนโยบาย รายการที่ 5 ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกของครูและนักเรียนในเรื่องเพศและวัฒนธรรม และรายการที่ 7 ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถ เหมาะสมและยุติธรรม ($\mu= 2.52$, $\sigma=0.59$) ตามลำดับ

ด้านการจัดการระบบ ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu= 2.66$, $\sigma=0.50$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.56 – 2.76 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 รายการ คือ รายการที่ 4 ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโรงเรียนและรายการที่ 8 มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน ($\mu= 2.76$, $\sigma=0.52$) รองลงมา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เท่ากับ 4 รายการ คือ รายการที่ 5 ผู้บริหารกำหนดกรอบการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ รายการที่ 6 ผู้บริหารนำผลงานวิจัยจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน รายการที่ 7 ผู้บริหารยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน และรายการที่ 10 ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็นเครื่องมือ กลยุทธ์ของโรงเรียน ($\mu= 2.68$, $\sigma=0.56$) ตามลำดับ

ด้านวิชาการ ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu= 2.73$, $\sigma=0.48$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.64 – 2.84 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 4 ผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาคำถามการเรียนรู้แบบประยุกต์ ($\mu= 2.84$, $\sigma=0.47$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 3 ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุ การเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน ($\mu= 2.76$, $\sigma=0.52$) และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เท่ากับ 4 รายการ คือ รายการที่ 2 ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ ด้วยความร่วมมือร่วมใจที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอน การปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รายการที่ 5 ผู้บริหารมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมิน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รายการที่ 6 ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และรายการที่ 7 ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน ($\mu= 2.72$, $\sigma=0.54$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ($\mu= 2.71$, $\sigma=0.49$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.64 – 2.84 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงสุด คือ รายการที่ 5 ผู้บริหารจัดให้มีรายงานการจัดการปฏิบัติการ ตามแผนงบประมาณ ($\mu= 2.84$, $\sigma=0.47$) รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 3 ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ ($\mu= 2.80$, $\sigma=0.50$) และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เท่ากับ 3 รายการ คือ รายการที่ 1 ผู้บริหารมีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รายการที่ 4 ผู้บริหารมีการทบทวนโครงสร้างขององค์กรและระบบการจัดการอยู่เสมอ และรายการ

ที่ 9 ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการ ใหม่ ๆ มาบริหารโรงเรียน ($\mu = 2.72$, $\sigma = 0.54$) ตามลำดับ

ด้านสังคมและชุมชน ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม ($\mu = 2.70$, $\sigma = 0.48$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ใน ระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.60 – 2.84 โดยรายการที่มีมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สูงสุด คือ รายการที่ 7 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรใน โรงเรียน ($\mu = 2.84$, $\sigma = 0.47$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 2 ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน ของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ ของนักเรียน ($\mu = 2.80$, $\sigma = 0.50$) รายการที่ 7 ผู้บริหารประยุกต์ใช้การ ประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน ($\mu = 2.76$, $\sigma = 0.52$) และ รายการที่ 5 ผู้บริหารนำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาและประยุกต์นโยบาย ($\mu = 2.64$, $\sigma = 0.57$) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาตนเอง ในภาพรวมมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม ($\mu = 2.72$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ใน ระดับดีเยี่ยมทุกรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.56 – 2.84 โดยรายการที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สูงสุด คือ รายการที่ 7 ผู้บริหารเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้าน การบริหารอยู่เสมอ ($\mu = 2.84$, $\sigma = 0.47$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 4 ผู้บริหารสร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ตนเองให้แข็งแรง ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ($\mu = 2.76$, $\sigma = 0.52$) และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ รายการที่ 3 ผู้บริหารสามารถวางแผนเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนานาวิชาชีพ ($\mu = 2.72$, $\sigma = 0.54$) รายการที่ 6 ผู้บริหาร พัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำจาก สถานศึกษาทางด้านการบริหาร ($\mu = 2.72$, $\sigma = 0.54$) และรายการที่ 5 ผู้บริหารมีการ จัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมาย ในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนด ($\mu = 2.72$, $\sigma = 0.54$) ตามลำดับ

จากผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม โดยภาพรวมทุกด้านและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 22 แสดงร้อยละค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม (N=303)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ร้อยละของค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		+ ร้อยละของค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มขึ้น - ร้อยละของค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลดลง
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	(ร้อยละ)
1. ภาษาไทย	69.54	72.47	+2.93
2. คณิตศาสตร์	71.60	74.85	+3.25
3. วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	71.46	70.13	-1.33
4. สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม	72.63	73.04	+0.41
5. สุขศึกษาและพลศึกษา	77.62	79.68	+2.06
6. ศิลปะ	78.47	75.67	-2.80
7. การงานอาชีพ	81.44	76.75	-4.69
8. ภาษาต่างประเทศ	67.99	69.42	+1.43

จากตาราง 22 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น จำนวน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (+3.25) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (+2.93) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (+2.06) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (+1.43) และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (+0.41) ส่วนอีก 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (-4.69) กลุ่มสาระศิลปะ (-2.80) และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (-1.33)

ตาราง 23 แสดงร้อยละของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
ที่มีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป (N=303)

รายการ	ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการประเมิน ระดับดี ขึ้นไป		ค่าร้อยละของผล การประเมิน คุณลักษณะ ผู้เรียนที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
	ปีการศึกษา 2563	ปีการศึกษา 2564	
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	100.00	100.00	0.00
2. ซื่อสัตย์สุจริต	100.00	100.00	0.00
3. มีวินัย	100.00	100.00	0.00
4. ใฝ่เรียนรู้	100.00	100.00	0.00
5. อยู่อย่างพอเพียง	100.00	100.00	0.00
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	100.00	100.00	0.00
7. รักความเป็นไทย	100.00	100.00	0.00
8. จิตสาธารณะ	100.00	100.00	0.00

จากตาราง 23 พบว่า ผลการเปรียบเทียบลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100

ตาราง 24 แสดงร้อยละของสมรรถนะของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่มีผลการประเมินระดับดีขึ้นไป (N=303)

รายการ	ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการ ประเมิน ระดับดี ขึ้นไป		ค่าร้อยละของผล การประเมิน สมรรถนะผู้เรียน ที่เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
	ปีการศึกษา	ปีการศึกษา	
	2563	2564	
1. ความสามารถในการสื่อสาร	100.00	100.00	0.00
2. ความสามารถในการคิด	100.00	100.00	0.00
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา	100.00	100.00	0.00
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	100.00	100.00	0.00
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	100.00	100.00	0.00

จากตาราง 24 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลการประเมินสมรรถนะ ทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100

5.3 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจและผลการประเมินของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N = 42)

รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ	ผลการประเมิน
1. การวางแผนการดำเนินโครงการ	4.56	0.55	มากที่สุด	ผ่าน
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ	4.49	0.64	มาก	ผ่าน
3. เอกสารประกอบการดำเนินโครงการมีความชัดเจน	4.39	0.59	มาก	ผ่าน
4. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.49	0.64	มาก	ผ่าน
5. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร	4.59	0.55	มากที่สุด	ผ่าน
6. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู	4.56	0.50	มากที่สุด	ผ่าน
7. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน	4.56	0.55	มากที่สุด	ผ่าน
8. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ	4.34	0.66	มาก	ผ่าน
9. การอำนวยความสะดวกและการบริการขณะร่วมโครงการ	4.46	0.60	มาก	ผ่าน
10. การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	4.44	0.63	มาก	ผ่าน
11. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน	4.49	0.55	มาก	ผ่าน
12. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่าง ๆ ภายนอกโรงเรียน	4.44	0.63	มาก	ผ่าน
13. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะผู้บริหาร	4.49	0.55	มาก	ผ่าน
14. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะครู	4.44	0.63	มาก	ผ่าน
15. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน	4.61	0.54	มากที่สุด	ผ่าน
รวม	4.49	0.53	มาก	ผ่าน

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 25 พบว่า ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.53$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5 รายการ และอยู่ในระดับมาก 10 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.34 – 4.61 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ รายการที่ 15 การวัดและประเมินผลคุณลักษณะ

นักเรียน ($\mu= 4.61, \sigma=0.54$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 5 กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร ($\mu= 4.59, \sigma=0.55$) และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ รายการที่ 1 การวางแผนการดำเนินโครงการ ($\mu= 4.56, \sigma=0.55$) รายการที่ 6 กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู ($\mu= 4.56, \sigma=0.50$) และรายการที่ 7 มีกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน ($\mu= 4.56, \sigma=0.55$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจและผลการประเมินของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N = 303)

รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ	ผลการประเมิน
1. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	4.52	0.59	มากที่สุด	ผ่าน
2. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.47	0.58	มาก	ผ่าน
3. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย	4.31	0.54	มาก	ผ่าน
4. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	4.34	0.52	มาก	ผ่าน
5. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง	4.34	0.56	มาก	ผ่าน
6. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.31	0.57	มาก	ผ่าน
7. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย	4.44	0.58	มาก	ผ่าน
8. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ	4.39	0.56	มาก	ผ่าน
รวม	4.39	0.56	มาก	ผ่าน

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 26 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu= 4.39$, $\sigma=0.56$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ และอยู่ในระดับมาก 7 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.31 – 4.52 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ รายการที่ 1 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ($\mu= 4.52$, $\sigma=0.59$) รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 2 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต ($\mu= 4.47$, $\sigma=0.58$) รายการที่ 7 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย ($\mu= 4.44$, $\sigma=0.58$) และรายการที่ 8 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ ($\mu= 4.39$, $\sigma=0.56$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

ตาราง 27 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจและผลการประเมินของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (N = 303)

รายการ	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ	ผลการประเมิน
1. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนิน	4.30	0.62	มาก	ผ่าน
2. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	4.53	0.59	มากที่สุด	ผ่าน
3. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.33	0.67	มาก	ผ่าน
4. กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลาย	4.23	0.57	มาก	ผ่าน
5. การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับใช้ในโครงการ	4.27	0.64	มาก	ผ่าน
6. นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ	4.43	0.63	มาก	ผ่าน
7. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.38	0.63	มาก	ผ่าน
8. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล	4.40	0.71	มาก	ผ่าน
รวม	4.36	0.30	มาก	ผ่าน

หมายเหตุ เกณฑ์การประเมิน (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าไม่เกิน 1.00)

จากตาราง 27 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu= 4.36, \sigma=0.30$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ และอยู่ในระดับมาก 7 รายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.23 – 4.53 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ รายการที่ 2 โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ($\mu= 4.53, \sigma=0.59$) รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 6 นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ ($\mu= 4.43, \sigma=0.63$) รายการที่ 8 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล ($\mu= 4.40, \sigma=0.71$) และรายการที่ 7 มีนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\mu= 4.38, \sigma=0.63$) ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในครั้งนี้เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์ (Context Input Process Product Evaluation Model : CIPP) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
3. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

วิธีการประเมินโครงการ

1. ประชากรที่ใช้ในการประเมิน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในปีการศึกษา 2564 รวมจำนวน 648 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 1 คน
- 1.2 ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 26 คน
- 1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 15 คน
- 1.4 นักเรียนในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน
- 1.5 ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน 303 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบประเมินและแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมดจำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบประเมินสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 6 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 2 แบบประเมินสำหรับผู้ปกครอง เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 3 แบบประเมินสำหรับนักเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

ฉบับที่ 4 แบบประเมินสำหรับครูผู้สอน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 9 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 7 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 8 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 49 ข้อ

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบคำถามปลายเปิด

แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 และ 2564

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม ผู้ประเมินดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 บันทึกข้อความถึงรองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน นักเรียน และส่งหนังสือราชการถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.2 แจกแบบประเมินและแบบสอบถามแก่ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาการประเมินตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ในแต่ละขั้นตอน และประสานการเก็บกลับคืนด้วยตนเอง รวมได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

1.3 เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและสมรรถนะของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 และ 2564 โดยให้ฝ่ายทะเบียนวัดผลของโรงเรียนกรอกข้อมูลลงในแบบบันทึก

3.2 จัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบประเมินและแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แยกและจัดหมวดหมู่ เพื่อเตรียมนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์โดยทำการลงรหัสให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน แต่ละข้อรายการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปแปลผล ตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ดังนี้

4.1 ข้อมูลการประเมินด้านบริบทด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านกระบวนการของการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ข้อมูลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการประเมิน

โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สรุปผลการประเมินได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการประเมินของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.29 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ครูผู้สอน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 7.54 และผู้ปกครอง จำนวน 303 คนคิดเป็นร้อยละ 87.82 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.48 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.52 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีอายุ 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.54 และอายุ 21- 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.70 และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 85.22 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 8.70 และระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 6.68 ตามลำดับ

ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (นักเรียน) ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.76 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.24 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้น ม.3 คิดเป็นร้อยละ 19.80 รองลงมา ระดับชั้น ม.1 คิดเป็นร้อยละ 17.82 ระดับชั้น ม.2 คิดเป็นร้อยละ 17.49 ระดับชั้น ม.4 คิดเป็นร้อยละ 16.17 ระดับชั้น ม.5 คิดเป็นร้อยละ 14.52 และระดับชั้น ม.6 คิดเป็นร้อยละ 14.19 ตามลำดับ

2. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.37 – 4.73 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 1 โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน รายการที่ 6 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ และรายการที่ 11 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.95 – 4.61 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 9 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความ

เหมาะสม รายการที่ 8 มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ และ รายการที่ 10 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ความเหมาะสมในด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.24 – 4.52 โดยรายการที่มีเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 16 มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง รองลงมา 3 อันดับ คือ รายการที่ 7 มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม รายการที่ 14 มีการวัดและประเมินผล หลังจกเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 รายการ คือ รายการที่ 6 มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจน และ รายการที่ 8 มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า ความเหมาะสมในด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ดังนี้

5.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 – 2.95 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 มีวินัย รองลงมา 3 อันดับ คือ ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์สุจริต ด้านที่ 1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และด้านที่ 8 จิตสาธารณะ ตามลำดับ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.71 – 2.84 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 การทำงานเป็นทีม รองลงมา 3 อันดับ คือ ด้านที่ 2 การบริการที่ดี ด้านที่ 3 การพัฒนาตนเอง และด้านที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานตามลำดับ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.56 – 2.73 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 3 วิชาการ รองลงมา 3 อันดับ คือ ด้านที่ 6 การพัฒนาตนเอง ด้านที่ 4 การบริหารจัดการ และด้านที่ 5 สังคมและชุมชน ตามลำดับ

จากผลการประเมิน พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู และผู้บริหาร โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมทุกด้านและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนเพิ่มขึ้น จำนวน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (+3.25) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (+2.93) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (+2.06) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (+1.43) และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (+0.41) ส่วนอีก 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (-4.69) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (-1.33) และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (-1.33)

ผลการเปรียบเทียบลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100

ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของนักเรียนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลการประเมินสมรรถนะทุกรายการอยู่ในระดับดี ขึ้นไป ร้อยละ 100

5.3 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า

5.3.1 ระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.34 – 4.61 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 15 การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 5 กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 รายการ คือ รายการที่ 1 การวางแผนการดำเนินโครงการ รายการที่ 6 กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู และรายการที่ 7 มีกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.3.2 ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.31 – 4.52 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ รายการที่ 1 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รองลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 2 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต รายการที่ 7 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย และรายการที่ 8 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.3.3 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.23 – 4.53 โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รายการที่ 2 โครงการเปิดโอกาสให้

นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ รongลงมา 3 อันดับคือ รายการที่ 6 นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ รายการที่ 8 นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และรายการที่ 7 มีนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ ที่ครอบคลุมการพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียน ซึ่งโครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของโรงเรียน นอกจากนี้โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมเป็นกิจกรรมที่ นักเรียนและผู้ปกครองต้องการในการพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การประเมินด้านบริบทของโครงการเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาถึงความจำเป็นในการดำเนินโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ และความเป็นไปได้ของโครงการ สอดคล้องกับ เยาวดี วิบูลย์ศรี (2542) ได้กล่าวว่าการประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนลงมือดำเนินการใด ๆ มีจุดมุ่งหมายในการกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งพิจารณาความจำเป็นที่ จะต้องจัดทำโครงการดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหาตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการและฉันทนา โรจน์บุรณาวงศ์ (2552) ได้รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมะกอกโดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมรูปแบบเดิม กับแนวทางการปลูกฝังสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธรักษาได้เห็นว่า ด้านบริบทของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในภาพรวมมากที่สุด คือ โครงการมีความเหมาะสมและความจำเป็นในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ใช้ผลการสะท้อนคิดจากปีการศึกษาที่ผ่านมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณธรรม และมีปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการทั้ง ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ที่เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรม ตลอดจนมีหน่วยงานภายนอกเข้ามาร่วมและสนับสนุนการดำเนินงาน จึงส่งผลให้โครงการดังกล่าว มีปัจจัยเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสมคิด พรหมจ้อย (2544) ได้กล่าวว่า การประเมินตามรูปจำลองแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม เกี่ยวกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) ว่าเป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่มีมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ และศิริพร ศิริรัตน์ (2557) ได้ทำการประเมินโครงการเบญจวิถีนำทางฉันทสร้างครอบครัวต้นแบบสายใยรักของศูนย์การเรียนรู้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวจังหวัดราชบุรี พบว่า มีการประเมินโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST's Model ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เห็นว่าวัสดุและอุปกรณ์มีความเพียงพอต่อการใช้งานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการสมาชิกในครอบครัวและประชาชนเห็นว่าเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สอดคล้องกับฉันทนา โรจน์บุรณาวงศ์ (2552) ได้รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมะกอก โดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมรูปแบบเดิมกับแนวทางการปลูกฝังสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธฉือจี้ได้ทุกวัน พบว่า กระบวนการดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการ เมื่อพบข้อบกพร่องมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และชนิดดาบุดามาต (2557) ได้ทำการประเมินโครงการระบบโครงการการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการระบบโครงการเรียนรู้ไร้พรมแดน โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของสตีฟเฟิลปิม ในการประเมิน 5 ด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ ในภาพรวมโครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยการพัฒนาศักยภาพมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครู ผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม ผลการประเมินทุกด้านและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม สอดคล้องกับพระเรืองฤทธิ์ คัดข้างบน (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกรณีศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษา โรงเรียน สถาบันครอบครัว และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาความร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมและสร้างพฤติกรรมเชิงคุณธรรมที่พึงประสงค์ในสังคมไทย โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ในสังคมเชิงจริยธรรม ระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีระบบแบบแผนร่วมกัน หลักการทางศาสนา และการสร้างแบบอย่างปฏิบัติเชิงคุณธรรมจริยธรรมที่ดีแก่เด็กและนักเรียนในชุมชนสถานศึกษา

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม (ปีการศึกษา 2563) กับหลังดำเนินโครงการ (ปีการศึกษา 2564) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น จำนวน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 และมีผลการประเมินสมรรถนะทุกรายการอยู่ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้ดำเนินการโครงการโรงเรียนคุณธรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ ด้านความ

รับผิดชอบ ความมีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตอาสา ส่งผลให้นักเรียนให้ความสำคัญกับการเรียนเพิ่มมากขึ้น และยังสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดจนสมรรถนะของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า กระบวนการพัฒนาด้านคุณธรรม ส่งผลทั้งทางด้านวิชาการ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และด้านสมรรถนะของผู้เรียน สอดคล้องกับ อมรรัตน์ วงศ์ศรียา (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุบลราชธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต พัฒนาทั้ง 3 ด้าน ในวงรอบที่ 1 ใช้ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอนน้องทำดี 3) กิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวัดสุตส์ปดาร์ 5) กิจกรรมพบพระพบธรรม ในวงรอบที่ 2 ใช้ 4 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) โครงการคุณธรรม 2) กิจกรรมพี่แกนนำสอน น้องทำดี 3) กิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) กิจกรรมอบรมจิตพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมวันสุตส์ปดาร์ โดยเชิญวิทยากรภายนอก มาให้ความรู้แก่นักเรียน ผลการติดตามการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. : กรณีโรงเรียนบ้านนาแม่ต ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ทำให้นักเรียน โรงเรียนบ้านนาแม่ต จำนวน 138 คน มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น มีระเบียบวินัยมากขึ้น และมีจิตสาธารณะมากขึ้นกว่าก่อนการพัฒนา

4.3 ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้บริหาร

สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดำเนินการ นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล และนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจประการหนึ่ง คือ การให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาหรือเสริมสร้างทักษะในการทำงานตามที่เขามีความสนใจ หรือให้เขามีโอกาสได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานที่เขาชอบเป็นการจูงใจที่วิธีหนึ่ง รวมถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายวิธีทำงาน ตลอดจนการตัดสินใจในการทำงานจะสร้างให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับหน่วยงาน การให้มีส่วนร่วมในการทำงานนี้ จะจูงใจให้บุคคลยอมรับในความสามารถซึ่งกันและกันและมีโอกาสพัฒนาการทำงานเป็นทีมด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 ด้านบริบท

1.1.1 ควรพัฒนาทบทวนความรู้ให้กับครู ทั้งครูผู้สอนเดิม และครูที่ย้ายมาใหม่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในทุกภาคเรียน

1.1.2 ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้

1.1.3 ผู้บริหารควรเน้นย้ำนโยบายด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโอกาสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

1.1.4 ควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในการนำเสนอผลงาน

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น

1.2.1 การบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. ไม่สอดคล้องกับสภาพการจัดกิจกรรมในโครงการ จึงควรวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

1.2.2 ควรประชุมชี้แจงครูผู้สอนเกี่ยวกับระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

1.2.3 ควรมีอุปกรณ์และเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนให้เพียงพอ

1.3 ด้านกระบวนการ

1.3.1 ควรมีการติดตาม กำกับดูแลและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.3.2 คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆควรมีการสะท้อนผลการทำงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างน้อย 1 ครั้ง/เดือน

1.3.3 ควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน

1.4 ด้านผลผลิต

ควรมีการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง วัดและประเมินผลคุณธรรมเป็นระยะ ดังนี้ ก่อนดำเนินกิจกรรม เพื่อให้ทราบพื้นฐานคุณธรรมของนักเรียน ระหว่าง ดำเนินกิจกรรม เพื่อสามารถพัฒนา ส่งเสริมคุณธรรมได้สอดคล้องกับความต้องการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะ ของนักเรียนและสิ้นสุดการดำเนินกิจกรรม เพื่อวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมสู่การปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารโครงการพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
- 2.3 ควรพัฒนารูปแบบโครงการพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

บรรณานุกรม

- กมลนันท์ บุญกล้า. (2559). ศึกษาการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2560). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบาย และยุทธศาสตร์
- กิตติศักดิ์ สมอเขียว. (2555). การศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนบ้านเขาคันทรง อำเภอศรีราชาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์ กศ.ม.ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกษม วัฒนชัย. (2559). โรงเรียนคุณธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ. บริษัท ธนัชการพิมพ์ จำกัด.
- เกียรติศักดิ์ แปโค. (2558). การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนชุมชนเอื้องก่อนาดิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิมารัตน์ ปุณฺณปัญญา. (2557). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะ “ยอดนารีสตรีวิทยา”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=7784&bcid_id=16. [5 เมษายน 2565].
- ฉันทนา โรจน์บูรณางค์. (2552). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมะกอกโดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม รูปแบบเดิมกับแนวทางการปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน. นครราชสีมา: โรงเรียนบ้านมะกอก
- ชนิดดา บุพพามาศ. (2557). การประเมินโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์ กษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม
- ชนิดกานต์ ลกะวงศ์. (2556). การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบการจัดการเรียนการสอน แบบคละชั้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- เชาว์ อินโย. (2553). การประเมินโครงการ Program Evaluation. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2557). **คุณธรรม จริยธรรม กับศีลธรรม: มุมมองจากปรัชญา**. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ทศนา แคมมณี. (2554). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีรต์ม ใจกล้า. (2560). รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โรงเรียนบ้านตระเปียงเตีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุรินทร์ เขต 1. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=7784&bcat_id=16. [5 เมษายน 2565]
- นพรัตน์ อางใจ. (2552). **การประเมินโครงการจัดการศึกษาอาชีพของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นุชรินทร์ ปามูล. (2560). **การถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรมตามโครงการกองทุนการศึกษาของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- โนรอาดา มามะ วุฒิชัย เนียมเทศ และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2561). **การดำเนินงานตามกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมในโครงการ กองทุนการศึกษารุ่นที่ 3 (ภาคใต้)**, วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พระครูประโชติ จันทวิมล. (2555). **การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศทอวังนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบำรุง ปญญาพล. (โพธิ์ศรี). (2554). **ปัจจัยที่มีผลต่อการปลูกฝังคุณธรรมและ จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ พธ.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเรืองฤทธิ์ คัดข้างบน. (2558). **คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเชียงราย เขต 3 ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2555). **การวิจัยทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิสนุ ฟองศรี. (2553). **เทคนิควิธีการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพมหานคร : พรอพเบอร์ตีพริ้นต์
- พิสุทธา อารีราษฎร์. (2550). **การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มณีวรรณ ตันไทย. (2533). **พฤติกรรมกรให้บริการของเจ้าหน้าที่กองควบคุมยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต่อประชาชนที่มาติดต่อ**. สารนิพนธ์ ร.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2554). **การบริหารโครงการการวิเคราะห์และประเมินโครงการ**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยฯ.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). **การประเมินโครงการ : แนวคิดและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2556). **วิจัยเชิงคุณภาพการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2540). **การประเมินผลโครงการ การวิจัยประเมินผล**. กรุงเทพมหานคร : คอมแพคท์พริ้นท์จำกัด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รุ่งอรุณ เขียวพุ่มพวง (2557). **กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเด็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักนันทนาการกรมพลศึกษา.
- วันทนี๋ บางเสน. (2561). **การศึกษาผลการดำเนินโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.
- ศิริพร ศิริรัตน์. (2557). **การประเมินโครงการเบญจวิถีนำทางสรรสร้างครอบครัวต้นแบบสายใยรักของศูนย์การเรียนรู้โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์ กษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2560). **คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม**. พิมพ์ครั้งแรก.
กรุงเทพฯ:
- บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด
_____. (2558). **กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ทำอย่างไรให้ประสบผลสำเร็จ**. พิมพ์ครั้งที่ 1.
กรุงเทพฯ. บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- _____. (2559). **หนังสือ คู่มือจัดกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ.
ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. (2544). **หลักการและเทคนิคการประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ:
เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). **เทคนิคการประเมินโครงการ** (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2553). **วิธีวิทยาการประเมิน : ศาสตร์แห่งคุณค่า**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มาตรฐานและ
ตัวชี้วัด**. สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน**.
สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2555). **การประเมินผลโครงการ : หลักการและการประยุกต์**. กรุงเทพฯ:
เฟื่องฟ้าพรินต์ติ้ง.
- สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรี นนทบุรี**.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสน่ห์ คำปิ่นและวลัยพร ศิริภิรมย์. (2558). **การดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ศูนย์
โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ สำนักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์ของโรงเรียน
ชัยบาดาลพิทยาคม จังหวัดลพบุรี**. วารสาร อิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อดุลพัฒน์กิจ. (2548). **จิตวิทยาการบริการ (Service Psychology
Comprehension Strategies and Trend)**. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). **การบริหาร: ทักษะและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- อมรัตน์ วงศ์ศรียา. (2562). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.: กรณีโรงเรียนบ้านนาแมต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2.**
วิทยานิพนธ์ ค.ม.สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Anderson, S. E. and S. Ball. (1978). **The profession and practice of program evaluation**. San Francisco: Jossey Bass.
- Creswell, J. W. (1998). **Qualitative Inquiry and Research Design: Choo thing Among Five Traditions**. Thousand Oaks, CA: sage.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essential of psychology testing (3 rd ed.)**. New York: University of Chicago
- Kirkpatrick, Donald L. (1975). **Evaluating training program**. Wiscounsins: Amarican Society For Training and Development, Inc
- Kohlberg, L. W. (1976). **“Moral Stages and Moralization : The Cognitive Developmental Approach,”** in Lickora (ed.) Moral Development and Behavior : Theory. Research. And Social Issues. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Millet. (1954). **Management in the public service : the quest for effective performance**. New York: McGraw-Hill Book.
- Rossi, P. H. and Freeman, H. E. (1982). **Evaluation: a systematica approach**. Beverly Hill, California: Sage.
- Stufflebeam, D. L.(2002). **CIPP Evaluation Mode Checklist**. , In Alkin, M.C. (Ld). Evaluation roots;Tracing theorists’ views and influences. London, England: SAGE publisher.
- Stufflebeam, Daniel L. and Shinkfield, Anthony J. (1985). **Systematic evaluation: a self-instructional guide to theory and practice**. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- _____. (1990). **Systematic evaluation**. Boston: Kluwer-Nighoff Publishing.

บรรณานุกรม (ต่อ)

_____. (2007). **Evaluation theory, models, and applications**. San Francisco: Jossey-Bass.

Tiffin, J. and McCormick, E. J. (1968). **Industrial psychology**. London: George Allen and Unwin

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์และรายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ

ที่ ศธ ๐๕๓๐๐.๒๖/ว๑๑๑

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
๑๘๖ หมู่ที่ ๒ ต.บ้านแซว
อ.เชียงแสน จ.เชียงราย
๕๗๑๕๐

๔ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ
เรียน ดร.มตุงชัย ภูพัฒน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการประเมิน	จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมิน	จำนวน ๔ ฉบับ
๓. แบบตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน ๑ ฉบับ

ข้าพเจ้า นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กำลังดำเนินการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ในการประเมินโครงการในครั้งนี้ ผู้ประเมินจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ซึ่งได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือดังกล่าว ผู้ประเมินโครงการจึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือประเมินโครงการในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายกุศล มีปัญญา)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
โทร. ๐-๕๓๑๘-๒๕๒๓
โทรสาร ๐-๕๓๑๘-๒๕๑๓
E-mail bsw๒๐๑๒๒@gmail.com

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว) ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ

หน่วยงาน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

- ยินดี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการประเมินโครงการ
- ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการประเมินโครงการ

ให้กับนายกุลศ มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อให้การประเมินโครงการเรื่องโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ลงชื่อ

(ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์)

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ
“การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม”

1. ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์
ข้าราชการบำนาญ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ดร.วรัญญูภรณ์ ชาลีรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านติดตามตรวจสอบการดำเนินการบริหารจัดการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ดร.พัชรพล ธรรมแสง
อาจารย์โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ผศ.ดร.เมธา อึ้งทอง
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
5. น.ส.วิภา พงษ์พิจิตร
ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบตอบรับการทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ที่ ศธ ๐๔๓๐๐.๒๖/ว๑๘๘

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
๑๘๖ หมู่ที่ ๒ ต.บ้านแซว
อ.เชียงแสน จ.เชียงราย
๕๗๑๕๐

๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทวีวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน ๑ ชุด

๒. เครื่องมือประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน ๑ ชุด

ข้าพเจ้า นายกุลศ มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อให้การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ซึ่งนำไปใช้กับนักเรียนและครูในโรงเรียนของท่านเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(นายกุลศ มีปัญญา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
โทร. ๐-๕๓๑๘-๒๕๒๓
โทรสาร ๐-๕๓๑๘-๒๕๑๓
E-mail bsw๒๐๒๒@gmail.com

หนังสือตอบรับทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

แบบตอบรับเพื่อการทดลองใช้เครื่องมือการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว) ดร.ธีระศักดิ์ โนชัย

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทวีวิทยาคม

หน่วยงาน โรงเรียนจันทวีวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ยินดี ให้ทดลองใช้เครื่องมือ

ไม่สามารถให้ทดลองใช้เครื่องมือ

ให้กับนายบุคคล มีปัญหา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อนำไปใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ลงชื่อ

ผู้ตอบรับ

(ดร.ธีระศักดิ์ โนชัย)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจันทวีวิทยาคม

ภาคผนวก ค

โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ของสพฐ.ข้อที่ ๕ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษาหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและความร่วมมือกับองค์กรส่วนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ของโรงเรียน

ข้อที่ ๓	การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ให้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
มาตรฐานการศึกษาที่ ๑	คุณภาพของผู้เรียน
มาตรฐานการศึกษาที่ ๒	กระบวนการบริหารและการจัดการ
มาตรฐานการศึกษาที่ ๓	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ลักษณะงาน/โครงการ	ต่อเนื่อง
กลุ่มงาน	บริหารทั่วไป
ผู้รับผิดชอบ	นางสาวอำภา จิตแหลม
ระยะเวลาดำเนินการ	๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชกระแสรับสั่งของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูรทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เกี่ยวกับ “ศาสตร์พระราชา” และ “แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ๑. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม ๓. มีงานทำ - มีอาชีพ ๔. เป็นพลเมืองดี ศาสตร์พระราชาเป็นศาสตร์ที่ครอบคลุม เรื่องเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชน ความขยันหมั่นเพียร การซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทยที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ศาสตร์พระราชาให้ข้อคิดการประพฤติปฏิบัติตนไว้ว่า อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคนด้วยความดี มีมิตรภาพด้วยความรักความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดาผู้มีพระคุณ ประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามศาสตร์ของพระราชาแล้วก็จะ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เกิดความสมดุลและยั่งยืน ประเทศก็จะมีแต่คนดีและทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า โครงการโรงเรียนคุณธรรม เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล

ที่ ๑๐ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวกับเรื่อง คุณธรรม โดยการจัดการศึกษาให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอีกทั้งรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะ คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อที่ ๑ คือ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตาม หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตาม มาตรฐานที่กำหนด โดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ใ้กับผู้เรียน ๘ ประการ ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักเรียน อีกทั้งเป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนร่วมกับบุคลากรภายในโรงเรียน จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแนวนโยบาย โรงเรียนคุณธรรม โดยยึดหลักคุณธรรม ๕ ประการ คือ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม ผ่านกระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมขยะมีคุณค่า ต้นกล้าคุณธรรม กิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาด Magic Shoes กิจกรรมเดินแถวตรง บังบอวินัย กิจกรรมแต่งกายดี มีวินัย และกิจกรรมมารยาทดี ศรีบ้านแซว เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

๒.๒ เพื่อให้นักเรียน ครู ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรม

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้น ความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

๓.๒ เป้าหมายเชิงคุณภาพ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมเป็นโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ

๔. วิธีการดำเนินการ

ขั้นตอน	กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้น วางแผน (Plan)	- ประชุมวางแผน - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนิน โครงการ	พ.ค.๖๔		น.ส.อำภา จิตแหลม นายปรีชา คำแสน นายพิทักษ์ ไชยสถาน
ขั้นปฏิบัติ (Do)	ปฏิบัติตามโครงการคุณธรรมที่ กำหนดไว้	พ.ค.๖๔ - มี.ค.๖๕	๑๕,๐๐๐	น.ส.นุชรินทร์ ปามูล
ขั้น ตรวจสอบ ติดตาม (Check)	รายงานโครงการโรงเรียน คุณธรรม เมื่อสิ้นปีการศึกษา เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	มี.ค.๖๕	-	
ขั้น นำไปใช้/ ปรับปรุง พัฒนา (Act)	นำข้อมูลและรายงานตาม โครงการมาพิจารณาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเพื่อนำข้อมูลมา เป็นแนวทางในการพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	มี.ค.๖๕	-	

๕. แผนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	๑. กิจกรรมหน้าเสาธง (การ เคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ การสวดมนต์) ๒. กิจกรรมวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา) ๓. กิจกรรมวันสำคัญ (วันแม่ แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วัน เฉลิมพระชนมพรรษา	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นายปรีชา คำแสน

ที่	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
		พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชินีและพระบรม ราชวงศ์)		
๒	โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	๑. กิจกรรมของหายได้คืน ๒. กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นางสาวอำภา จิตแหลม
๓	โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนมีระเบียบวินัย	๑. กิจกรรมลูกเสือ - เนตร นารี ๒. กิจกรรมนักศึกษาวิชา ทหาร ๓. กิจกรรมเดินแถวตรง บ่ง บอกวินัย ๔. กิจกรรมแต่งกายดี มีวินัย ๕. กิจกรรมรณรงค์ห้ามหัดจรรยา Magic Shoes	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นางสาวนุชรินทร์ ปามูล
๔	โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนมีความใฝ่ เรียนรู้	๑. กิจกรรมห้องสมุด ๒. กิจกรรมส่งเสริมรักการ อ่าน ๓. กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่ง เรียนรู้	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นายพิทักษ์ ไชยสถาน
๕	โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนอยู่อย่าง พอเพียง	๑. กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง ๒. กิจกรรมขยะมีคุณค่า ต้น กล้าคุณธรรม ๓. กิจกรรมธนาคารโรงเรียน	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นายพิทักษ์ ไชยสถาน
๖	โครงการส่งเสริมให้ นักเรียนมีความมุ่งมั่น ในการทำงาน	๑. กิจกรรมค่ายปรับความรู้ พื้นฐาน ๒. กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ Open House ๓. กิจกรรมยกผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นางสาวอำภา จิตแหลม

ที่	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๗	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย	๑. กิจกรรมมารยาทดี ศรีบ้าน แซว ๒. กิจกรรมวันสำคัญ (วันไหว้ครู วันลอยกระทง วันเข้าพรรษา) ๓. กิจกรรมวันภาษาไทยแห่งชาติ	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นายปรีชา คำแสน
๘	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ	๑. กิจกรรมชุมนุม ๒. กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ๓. กิจกรรมจิตอาสา	พ.ค. ๖๔ – มี.ค. ๖๕	นางสาวนุชรินทร์ ปามูล

๖. ปฏิทินการดำเนินงาน

โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
	๒๕๖๔							๒๕๖๕				
	พ.ค.	พ.ย.	ก.ค.	ต.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	เม.ย.	
๑. โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	←											→
๒. สรุป ประเมินและรายงานผล												↔

๗. งบประมาณ (เงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน) รวมทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ บาท

๘. การวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัด/ประเมินผล	เครื่องมือวัด
ร้อยละ ๙๐ ของผู้บริหาร ครู นักเรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน คุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้ กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น	การประเมินคุณธรรมตามตัว บ่งชี้	แบบประเมินคุณธรรม ตามตัวบ่งชี้

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านปริมาณ

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ ๙๐ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

ด้านคุณภาพ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมเป็นโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ

ผู้เสนอโครงการ

(นางสาวอำภา จิตแหลม)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายประจวบ ผาทอง)

หัวหน้ากลุ่มบริหารทั่วไป

ผู้อนุมัติโครงการ

(นายกุศล มีปัญญา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซว

วิทยาคม

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ฉบับที่ 1
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้น สำหรับใช้ประเมินด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งแบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 4 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 5 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. สถานะผู้ตอบแบบประเมิน

ผู้บริหารสถานศึกษา   คณะกรรมการสถานศึกษา

2. เพศ   หญิง   ชาย

3. อายุ   21- 30 ปี   31- 40 ปี

41 - 50 ปี   51 ปี ขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี   ปริญญาตรี   ปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่งระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1 โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
2 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน					
3 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด					
4 โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา					
5 โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของสพฐ.					
6 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ					
7 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนินโครงการ					
8 หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด					
9 โครงการสามารถแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน					
10 วัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโครงการ					
11 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน					
12 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของครู					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
13 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรม					
14 วัตถุประสงค์ของโครงการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น					
15 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการ					
16 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน					
17 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
18 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 แบบประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ
เป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่ง
ระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. มีจำนวนบุคลากรดำเนินกิจกรรมโครงการอย่าง เพียงพอ					
2. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการ ดำเนินโครงการ					
3. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ					
4. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการอย่าง เพียงพอ					
5. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการเหมาะสม					
6. มีหน่วยงานภายนอกสนับสนุนการดำเนินโครงการ					
7. มีอาคารสถานที่เหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ					
8. มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ					
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม					
10. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความ เหมาะสม					

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่ง
ระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน					
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเหมาะสม					
3. มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการ เหมาะสม					
4. มีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง					
5. มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
6. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างชัดเจน					
7. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างเหมาะสม					
8. มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตาม ขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน					
9. คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่าง เหมาะสม					
10. มีการจัดตั้งคณะทำงานติดตาม กำกับดูแลและ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้อย่าง เหมาะสม					
11. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงาน ตามโครงการอย่างต่อเนื่อง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน					
13. มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน					
14. มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ					
15. มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย					
16. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การวางแผนการดำเนินโครงการ					
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ					
3. เอกสารประกอบการดำเนินโครงการมีความชัดเจน					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
5. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร					
6. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู					
7. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน					
8. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ					
9. การอำนวยความสะดวกและการบริการขณะร่วมโครงการ					
10. การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
11. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน					
12. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายนอกโรงเรียน					
13. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะผู้บริหาร					
14. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะครู					
15. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ฉบับที่ 2
สำหรับผู้ปกครอง

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้น สำหรับใช้ประเมินด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งแบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ 21- 30 ปี 31- 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่ง
ระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน					
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเหมาะสม					
3. มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการ เหมาะสม					
4. มีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง					
5. มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
6. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างชัดเจน					
7. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างเหมาะสม					
8. มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตาม ขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน					
9. คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่าง เหมาะสม					
10. มีการจัดตั้งคณะทำงานติดตาม กำกับดูแลและ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้อย่าง เหมาะสม					
11. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงาน ตามโครงการอย่างต่อเนื่อง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน					
13. มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน					
14. มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ					
15. มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย					
16. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน

คุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
2. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต					
3. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย					
4. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้					
5. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง					
6. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน					
7. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย					
8. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ฉบับที่ 3
สำหรับนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
  - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

--

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ หญิง ชาย
2. ระดับชั้น ม.1 ม.2 ม.3
 ม.4 ม.5 ม.6

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน

คุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน					
2. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ					
3. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง					
4. กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลาย					
5. การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับใช้ในโครงการ					
6. นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ					
7. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
8. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ฉบับที่ 4
สำหรับครูผู้สอน

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้น สำหรับใช้ประเมินด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งแบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 4 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 5 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 6 เป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตอนที่ 7 เป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอน

ตอนที่ 8 เป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ หญิง ชาย

2. อายุ 21- 30 ปี 31- 40 ปี

41 - 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียน
บ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่งระดับ
ความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1 โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
2 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ โรงเรียน					
3 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ หน่วยงานต้นสังกัด					
4 โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา					
5 โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของ สพฐ.					
6 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการ ดำเนินโครงการ					
7 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนิน โครงการ					
8 หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด					
9 โครงการสามารถแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน					
10 วัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโครงการ					
11 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความ ต้องการของโรงเรียน					
12 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความ ต้องการของครู					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
13 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรม					
14 วัตถุประสงค์ของโครงการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น					
15 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการ					
16 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน					
17 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
18 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 แบบประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ
เป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่ง
ระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. มีจำนวนบุคลากรดำเนินกิจกรรมโครงการอย่าง เพียงพอ					
2. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการ ดำเนินโครงการ					
3. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ					
4. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการอย่าง เพียงพอ					
5. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการเหมาะสม					
6. มีหน่วยงานภายนอกสนับสนุนการดำเนินโครงการ					
7. มีอาคารสถานที่เหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ					
8. มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ					
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม					
10. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความ เหมาะสม					

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่ง
ระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน					
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเหมาะสม					
3. มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการ เหมาะสม					
4. มีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง					
5. มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
6. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างชัดเจน					
7. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างเหมาะสม					
8. มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตาม ขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน					
9. คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่าง เหมาะสม					
10. มีการจัดตั้งคณะทำงานติดตาม กำกับดูแลและ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้อย่าง เหมาะสม					
11. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงาน ตามโครงการอย่างต่อเนื่อง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน					
13. มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน					
14. มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ					
15. มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย					
16. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น
โรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่าน
มากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. การวางแผนการดำเนินโครงการ					
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ					
3. เอกสารประกอบการดำเนินโครงการมีความชัดเจน					
4. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
5. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร					
6. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู					
7. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน					
8. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ					
9. การอำนวยความสะดวกและการบริการขณะร่วม โครงการ					
10. การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
11. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายใน โรงเรียน					
12. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายนอก โรงเรียน					
13. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะผู้บริหาร					
14. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะครู					
15. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน					

ตอนที่ 6 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

คำชี้แจง ให้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
แสดงระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด โดยแบ่ง
ระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง ดีเยี่ยม

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ผ่าน

0 หมายถึง ไม่ผ่าน

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์				
1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมาย ของเพลงชาติได้ถูกต้อง				
1.2 เข้าร่วม/ ส่งเสริม/ สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปรองดอง ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม				
1.3 ปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตย และเคารพกฎหมาย				
1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรต่างๆ ของประเทศเมื่อมีโอกาส				
1.5 ใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่า เพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของชาติ				
1.6 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ				
1.7 เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์				
1.8 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ พระมหากษัตริย์				
1.9 ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว				
2. ซื่อสัตย์สุจริต				
2.1 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัว ต่อการกระทำผิด				
2.2 ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย				
3.1 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และห้องเรียน				
3.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
3.3 แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ				
4. ใฝ่เรียนรู้				
4.1 ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้				
4.2 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
4.3 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง				
5.1 ใช้ทรัพย์สิน อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า				
5.2 ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีการเก็บออมเงิน				
5.3 วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันด้วยความรอบคอบมีเหตุผลบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน				
6.1 เอาใจใส่ ตั้งใจและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
6.2 มีความอดทน แก้ปัญหา ไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค เพื่อให้งานสำเร็จและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ				
7. รักความเป็นไทย				
7.1 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย มีสัมมาคารวะ และกตัญญูทักท้วงต่อผู้มีพระคุณ				
7.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และนำภูมิปัญญาไทยมาใช้วิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย				
8. จิตสาธารณะ				
8.1 ช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองครูทำงานด้วยความเต็มใจ				
8.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน				
8.3 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส				
8.4 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน ความสุข ให้กับผู้อื่นเมื่อมีโอกาส ให้คำแนะนำหรือให้อภัยเมื่อคนรอบข้างกระทำสิ่งไม่ถูกต้อง				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
8.5 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของ ตนเอง				

ตอนที่ 7 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

คำชี้แจง ให้ครูประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตนเองโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของตนเองมากที่สุด โดยแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง ดีเยี่ยม

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ผ่าน

0 หมายถึง ไม่ผ่าน

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน				
1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการปฏิบัติงาน				
2. การวางแผนการปฏิบัติงานแต่ละภารกิจ				
3. การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผน				
4. ความมุ่งมั่นกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน				
5. การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน				
ด้านการบริการที่ดี				
1. มีการจัดการความสามารถในการสร้างระบบการ ให้บริการ				
2. การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ				
3. การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ				
4. มีการจัดการให้บริการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนอย่างถูกต้อง				
5. ความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ				
6. การศึกษาผลการให้บริการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการ ให้บริการ				
ด้านการพัฒนาตนเอง				
1. การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง				
2. การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย				
3. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย				
4. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม				
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน				
6. การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนา งาน				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
ด้านการทำงานเป็นทีม				
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น				
2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3. การยอมรับข้อตกลงของทีมงาน				
4. ความเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน				
5. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามบทบาท				
6. การปฏิบัติตนเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้เหมาะสมกับบทบาท				

ตอนที่ 8 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคม

คำชี้แจง ให้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยทำเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องแสดงระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด
โดยแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 3 หมายถึง ดีเยี่ยม
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง ผ่าน
0 หมายถึง ไม่ผ่าน

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม				
1.1 ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้นำเป็นนโยบาย				
1.2 ผู้บริหารแสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือ และมีมนุษยสัมพันธ์				
1.3 ผู้บริหารผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง				
1.4 ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียดในโรงเรียน				
1.5 ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกของครูและนักเรียนในเรื่องเพศและวัฒนธรรม				
1.6 ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ				
1.7 ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม				
1.8 ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย				
2. ด้านการจัดระบบ				
2.1 ผู้บริหารมีการสร้างโครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับครูในการจัดการเรียนรู้				
2.2 ผู้บริหารมีการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชนที่มุ่งเน้นการสอน และการเรียนรู้				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
2.3 ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของคณะหรือทีม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่สร้างร่วมกัน				
2.4 ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุง โรงเรียน				
2.5 ผู้บริหารกำหนดกรอบการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ				
2.6 ผู้บริหารนำผลงานวิจัย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน				
2.7 ผู้บริหารยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน				
2.8 มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน				
2.9 ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงาน				
2.10 ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็นเครื่องมือกลยุทธ์ของโรงเรียน				
3. ด้านวิชาการ				
3.1 ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอน				
3.2 ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ ด้วยความร่วมมือที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอน การปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน				
3.3 ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้อุปกรณ์และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้อุปกรณ์ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน				
3.4 ผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาการเรียนรู้อุปกรณ์แบบประยุกต์				
3.5 ผู้บริหารมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมิน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน				
3.6 ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน				
3.7 ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
4. ด้านการบริหารจัดการ				
4.1 ผู้บริหารมีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย				
4.2 ผู้บริหารมีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ				
4.3 ผู้บริหารใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
4.4 ผู้บริหารมีการทบทวนโครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการอยู่เสมอ				
4.5 ผู้บริหารจัดให้มีรายงานการจัดการปฏิบัติการ ตามแผนงบประมาณ				
4.6 ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ				
4.7 ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ				
4.8 ผู้บริหารรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์ มาเพื่อพัฒนาโรงเรียน				
4.9 ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ มาบริหารโรงเรียน				
5. ด้านสังคมและชุมชน				
5.1 ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้				
5.2 ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ ของนักเรียน				
5.3 ผู้บริหารมีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชนและครอบครัวเพื่อให้มีความมุ่งมั่นและโอกาสทางการศึกษา มีความเข้มแข็ง				
5.4 ผู้บริหารมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุนการกำหนดเป้าหมาย และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน				
5.5 ผู้บริหารนำมามาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบาย				
5.6 ผู้บริหารมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชน และ องค์กรเอกชนเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
5.7 ผู้บริหารประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน				
5.8 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน				
6. ด้านการพัฒนาตนเอง				
6.1 ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน				
6.2 ผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ ความสำเร็จ				
6.3 ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ				
6.4 ผู้บริหารสร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรง ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ				
6.5 ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมาย ในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนด				
6.6 ผู้บริหารพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำจากสถานที่ชำนาญการทางการบริหาร				
6.7 ผู้บริหารเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้าน การบริหารอยู่เสมอ				

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แบบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ระหว่างปีการศึกษา 2563 - ปีการศึกษา 2564
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

แบบบันทึกดังต่อไปนี้ เป็นแบบเปรียบเทียบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	
	2563	2564
1. ภาษาไทย		
2. คณิตศาสตร์		
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม		
5. สุขศึกษาและพลศึกษา		
6. ศิลปะ		
7. การงานอาชีพ		
8. ภาษาต่างประเทศ		

แบบบันทึกสมรรถนะของนักเรียน
ระหว่างปีการศึกษา 2563 - ปีการศึกษา 2564
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

คำชี้แจง

แบบบันทึกดังต่อไปนี้ เป็นแบบบันทึกเพื่อบันทึกข้อมูล สมรรถนะของนักเรียน

ปีการศึกษา 2563

ปีการศึกษา 2564

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้น				
	ความสามารถ ในการสื่อสาร	ความสามารถ ในการคิด	ความสามารถ ในการแก้ปัญหา	ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ความสามารถ ในการใช้ เทคโนโลยี
มัธยมศึกษาปีที่ 1					
มัธยมศึกษาปีที่ 2					
มัธยมศึกษาปีที่ 3					
มัธยมศึกษาปีที่ 4					
มัธยมศึกษาปีที่ 5					
มัธยมศึกษาปีที่ 6					
รวม					

ภาคผนวก จ

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินและแบบสอบถามที่ใช้ในการประเมิน
โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง : การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง : ขอให้ท่านประเมินความตรงของข้อความในรายการประเมิน โดยให้ท่านพิจารณาว่า มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์หรือไม่อย่างไร โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความในรายการประเมินนั้นวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์ที่ระบุไว้จริง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความในรายการประเมินนั้นวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์ที่ระบุไว้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความในรายการประเมินนั้นวัดได้ไม่ตรงกับนิยามศัพท์ที่ระบุไว้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
1. การประเมินด้านบริบท หมายถึง การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม กับจุดเน้น เป้าหมาย นโยบายของต้นสังกัดและสถานศึกษา รวมถึงสภาพบริบทสังคม ชุมชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	1	โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน				
	2	โครงการสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน				
	3	โครงการสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด				
	4	โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา				
	5	โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของ สพฐ.				
	6	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ				
	7	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนินโครงการ				
	8	หลักการและเหตุผลของโครงการมีความ				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
		สอดคล้องกับนโยบาย ของหน่วยงานต้นสังกัด				
	9	โครงการสามารถ แก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน				
	10	วัตถุประสงค์ตรงตาม เป้าหมายของโครงการ				
	11	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ สภาพความต้องการของ โรงเรียน				
	12	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ สภาพความต้องการของ ครู				
	13	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ การดำเนินกิจกรรม				
	14	วัตถุประสงค์ของ โครงการมุ่งเน้นให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่ดีขึ้น				
	15	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ วิธีการดำเนินการ				
	16	กิจกรรมของโครงการ สอดคล้องกับความ ต้องการของโรงเรียน				
	17	กิจกรรมของโครงการ สอดคล้องกับความ ต้องการของนักเรียน				
	18	กิจกรรมของโครงการ สอดคล้องกับความ				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
		ต้องการของครูและ ผู้ปกครอง				
2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับ ความรู้ ความพร้อม ความสามารถ ความเพียงพอ ความเหมาะสม ของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ ในการดำเนินการให้บรรลุ วัตถุประสงค์	1	มีจำนวนบุคลากร ดำเนินกิจกรรม โครงการอย่างเพียงพอ				
	2	ผู้บริหารและครู ผู้รับผิดชอบมีความ พร้อมในการดำเนิน โครงการ				
	3	มีงบประมาณสนับสนุน อย่างเพียงพอ				
	4	มีอุปกรณ์ เครื่องมือใน การดำเนินโครงการ อย่างเพียงพอ				
	5	มีอุปกรณ์ เครื่องมือใน การดำเนินโครงการ เหมาะสม				
	6	มีหน่วยงานภายนอก สนับสนุนการดำเนิน โครงการ				
	7	มีอาคารสถานที่ เหมาะสมต่อการดำเนิน โครงการ				
	8	มีอาคารสถานที่ เพียงพอต่อการดำเนิน โครงการ				
	9	ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการมีความ เหมาะสม				
	10	ระยะเวลาในการจัด กิจกรรมตามโครงการมี ความเหมาะสม				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	27)	การจัดการเรียนการสอน มีส่งเสริมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์				
3. การประเมินด้านกระบวนการ หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ โครงการ การวัดผลและ ประเมินผล การใช้สื่อและ เทคโนโลยีต่าง ๆ และสภาพการ ดำเนินงานตามกิจกรรมใน โครงการ	1	มีแผนการดำเนินงาน ตามโครงการอย่าง ชัดเจน				
	2	มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนิน โครงการเหมาะสม				
	3	มีการประชุมวางแผน ก่อนการดำเนิน โครงการเหมาะสม				
	4	มีการให้ความรู้ ประชุม ชี้แจง สื่อสาร ประชาสัมพันธ์อย่าง ต่อเนื่อง				
	5	มีการกำหนดบทบาท และหน้าที่ความ รับผิดชอบแก่บุคลากร ในการดำเนินโครงการ อย่างชัดเจน				
	6	มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธี ดำเนินโครงการอย่าง ชัดเจน				
	7	มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธี ดำเนินโครงการอย่าง เหมาะสม				
	8	มีการดำเนินกิจกรรมที่ กำหนดตามโครงการ ตามขั้นตอนทุกกิจกรรม อย่างชัดเจน				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	9	คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม				
	10	มีการจัดตั้งคณะกรรมการติดตาม กำกับดูแลและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้อย่างเหมาะสม				
	11	มีการนิเทศ กำกับติดตามและควบคุมการดำเนินงาน ตามโครงการอย่างต่อเนื่อง				
	12	มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน				
	13	มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน				
	14	มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ				
	15	มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย				
	16	มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	+1	0	-1	
ความพึงพอใจในการดำเนิน โครงการ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบของ ผู้บริหาร สถานศึกษา และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการ ดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียน บ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม	1	การวางแผนการดำเนิน โครงการ				
	2	การสร้างความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการ ดำเนินโครงการ				
	3	เอกสารประกอบการ ดำเนินโครงการมีความ ชัดเจน				
	4	กิจกรรมมีความ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของ โครงการ				
	5	กิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์แก่ผู้บริหาร				
	6	กิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์แก่ครู				
	7	กิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์แก่นักเรียน				
	8	สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการ ดำเนินโครงการ				
	9	การอำนวยความสะดวก และการบริการขณะ ร่วมโครงการ				
	10	การมีส่วนร่วมในการวัด และประเมินผล				
	11	การประสานการ ดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	12	การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายนอกโรงเรียน				
	13	การวัดและประเมินผล คุณลักษณะผู้บริหาร				
	14	การวัดและประเมินผล คุณลักษณะครู				
	15	การวัดและประเมินผล คุณลักษณะนักเรียน				
ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของผู้ปกครอง นักเรียนต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	1	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์				
	2	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต				
	3	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย				
	4	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้				
	5	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง				
	6	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน				
	7	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย				
	8	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
ความพึงพอใจในการดำเนิน โครงการ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบของนักเรียนต่อการ ดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียน บ้านแซววิทยาคมสู่การเป็น โรงเรียนคุณธรรม	1	โครงการเปิดโอกาสให้ นักเรียนมีส่วนร่วมใน การวางแผนการดำเนิน				
	2	2. โครงการเปิดโอกาส ให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การดำเนินการ				
	3	โครงการเปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ จริง				
	4	กิจกรรมในโครงการมี ความหลากหลาย				
	5	การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับใช้ใน โครงการ				
	6	นักเรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์ จาก การเข้าร่วมโครงการ				
	7	นักเรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน				
	8	นักเรียนมีส่วนร่วมใน การวัดและประเมินผล				
ความพึงพอใจในการดำเนิน โครงการ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบของครูต่อการดำเนิน โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน คุณธรรม	1	โครงการสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน				
	2	โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ โรงเรียน				
	3	โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ หน่วยงานต้นสังกัด				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	4	โครงการสอดคล้องกับ มาตรฐานคุณภาพ การศึกษา				
	5	โครงการสอดคล้องกับ แนวทางการพัฒนา คุณภาพของ สพฐ.				
	6	สภาพแวดล้อมของ โรงเรียนมีความ เหมาะสมต่อการดำเนิน โครงการ				
	7	สภาพแวดล้อมของ โรงเรียนเอื้อต่อการ ดำเนินโครงการ				
	8	หลักการและเหตุผลของ โครงการมีความ สอดคล้องกับนโยบาย ของหน่วยงานต้นสังกัด				
	9	โครงการสามารถ แก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน				
	10	วัตถุประสงค์ตรงตาม เป้าหมายของโครงการ				
	11	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ สภาพความต้องการของ โรงเรียน				
	12	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ สภาพความต้องการของ ครู				
	13	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ การดำเนินกิจกรรม				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	14	วัตถุประสงค์ของ โครงการมุ่งเน้นให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่ดีขึ้น				
	15	วัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ วิธีการดำเนินการ				
	16	กิจกรรมของโครงการ สอดคล้องกับความ ต้องการของโรงเรียน				
	17	กิจกรรมของโครงการ สอดคล้องกับความ ต้องการของนักเรียน				
	18	กิจกรรมของโครงการ สอดคล้องกับความ ต้องการของครูและ ผู้ปกครอง				
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียน หมายถึง ลักษณะที่ ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อัน เป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการ ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมี ความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทย และพลโลก ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่น		1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
	1	ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และ อธิบายความหมายของ เพลงชาติได้ถูกต้อง				
	2	เข้าร่วม/ ส่งเสริม/ สนับสนุนกิจกรรมที่ สร้างความสามัคคี ปรองดอง ที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ปฏิบัติตามหลัก ประชาธิปไตย และ เคารพกฎหมาย				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ	
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1		
ในการทำงาน รักความเป็นไทย มี จิตสาธารณะ	4	เข้าร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ การดูแล สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรต่างๆ ของ ประเทศเมื่อมีโอกาส					
	5	ใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่า เพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของ ชาติ					
	6	ปฏิบัติตามหลักของ ศาสนาที่ตนนับถือ					
	7	เข้าร่วมกิจกรรมที่ แสดงออกถึงความ จงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์					
	8	แสดงความสำนึกในพระ มหากษัตริย์คุณของ พระมหากษัตริย์					
	9	ปฏิบัติตามพระราช ดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว					
	2. ซื่อสัตย์สุจริต						
	10	ปฏิบัติตามโดยคำนึงถึง ความถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวต่อการ กระทำผิด					
	11	ปฏิบัติต่อตนเองและ ผู้อื่นด้วยความซื่อตรง					
	3. มีวินัย						
	12	ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของโรงเรียน และ ห้องเรียน					

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	13	ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
	14	แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ				
	4. ใฝ่เรียนรู้					
	15	ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้				
	16	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
	17	มีการจดบันทึกความรู้ อย่างเป็นระบบ สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
	5. อยู่อย่างพอเพียง					
	18	ใช้ทรัพย์สิน อุปกรณ์ การเรียนอย่างประหยัด และรู้คุณค่า				
	19	ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีการเก็บออมเงิน				
	20	วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันด้วยความรอบคอบมีเหตุผลบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	6. มุ่งมั่นในการทำงาน					

นียมศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	+1	0	-1	
	21	เอาใจใส่ ตั้งใจและ รับผิดชอบต่องานที่ ได้รับมอบหมาย				
	22	มีความอดทน แก้ปัญหา ไม่ท้อแท้ต่อ อุปสรรค เพื่อให้งาน สำเร็จและชื่นชมผลงาน ด้วยความภาคภูมิใจ				
	7. รักความเป็นไทย					
	23	ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่น ปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย มีสัมมา คารวะ และกตัญญู กตเวทิต่อผู้มีพระคุณ				
	24	ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และนำ ภูมิปัญญาไทยมาใช้วิถี ชีวิต มีส่วนร่วมในการ สืบทอดภูมิปัญญาไทย				
	8. จิตสาธารณะ					
	25	ช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองครู ทำงานด้วยความเต็มใจ				
	26	อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วย กำลังกาย กำลังใจ และ กำลังสติปัญญาโดยไม่ หวังผลตอบแทน				
	27	เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญ ตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมี โอกาส				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	28	แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน ความสุข ให้กับผู้อื่นเมื่อมีโอกาส ให้คำแนะนำหรือให้ อภัยเมื่อคนรอบข้าง กระทำสิ่งไม่ถูกต้อง				
	29	ดูแล รักษาสาธารณ สมบัติและสิ่งแวดล้อม ด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงผลประโยชน์ ของส่วนรวมมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง				
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม หลักและพฤติกรรมบ่งชี้ตาม เกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วย ความรู้และ ความสามารถในวิชาชีพครู การ สนับสนุนการเรียนการสอน การ รอบรู้สถานการณ์บ้านเมืองและ ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ มี ความเมตตากรุณา มีความ ยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มี ความประหยัด มีความรักและ ศรัทธาในอาชีพครู มีความเป็น ประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิต การพัฒนา ตนเอง การพัฒนาชุมชน	ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน					
	1	ความรู้ความเข้าใจใน การวางแผนการ ปฏิบัติงาน				
	2	การวางแผนการ ปฏิบัติงานแต่ละภารกิจ				
	3	การปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมายตามแผน				
	4	ความมุ่งมั่น กระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงาน				
	5	การใช้ความคิด สร้างสรรค์เพื่อพัฒนา งาน				
	ด้านการบริการที่ดี					
	1	มีการจัดการ ความสามารถในการ สร้างระบบการ ให้บริการ				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	2	การศึกษาความต้องการ ของผู้รับบริการ				
	3	การจัดระบบการ ให้บริการบนพื้นฐาน ของข้อมูลความต้องการ				
	4	มีการจัดการให้บริการ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อย่างถูกต้อง				
	5	ความตั้งใจ เต็มใจ และ กระตือรือร้นในการ ให้บริการ				
	6	การศึกษาผลการ ให้บริการเพื่อการ ปรับปรุงพัฒนาการ ให้บริการ				
		ด้านการพัฒนาตนเอง				
	1	การวิเคราะห์จุดเด่น จุด ด้อยของตนเอง				
	2	การเลือกวิธีพัฒนา ตนเองให้เหมาะสมกับ จุดเด่น จุดด้อย				
	3	การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลาย				
	4	การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ ที่เหมาะสม				
	5	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อนร่วมงาน				
	6	การวิเคราะห์และ สังเคราะห์องค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้พัฒนางาน				
		ด้านการทำงานเป็นทีม				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความถาม	+1	0	-1	
	1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น				
	2	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร หมายถึง ลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมในเชิงบวก ของผู้บริหารสถานศึกษา จนเป็นที่ยอมรับของสังคม ว่าเป็นผู้มีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรมสูง เป็นคนที่มีความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาอันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และความมั่นคงสงบสุขในสังคมและได้มาตรฐานสากลต่อไป		ด้านคุณธรรมจริยธรรม				
	1	1.1 ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้นำเป็นนโยบาย				
	2	1.2 ผู้บริหารแสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือ และมีมนุษยสัมพันธ์				
	3	1.3 ผู้บริหารผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง				
	4	1.4 ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียด ในโรงเรียน				
	5	1.5 ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกของครูและนักเรียนในเรื่อง เพศ และวัฒนธรรม				
	6	1.6 ผู้บริหารให้ความสำคัญถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณา ความดี ความชอบ				
	7	1.7 ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถ เหมาะสมและยุติธรรม				
	8	1.8 ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ ในงาน				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
		ส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย				
		ด้านการจัดระบบ				
	1	ผู้บริหารมีการสร้าง โครงสร้างวิสัยทัศน์ ร่วมกันกับครู ในการ จัดการเรียนรู้				
	2	ผู้บริหารมีการพัฒนา โรงเรียนหรือชุมชนที่ มุ่งเน้นการสอน และ การเรียนรู้				
	3	ผู้บริหารมีการสร้าง ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ของคณะหรือทีม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่ สร้างร่วมกัน				
	4	ผู้บริหารใช้ประโยชน์ จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุง โรงเรียน				
	5	ผู้บริหารกำหนดกรอบ การวิเคราะห์และการ แก้ปัญหา โดยใช้เทคนิค การแก้ปัญหาและ ทักษะการตัดสินใจ				
	6	ผู้บริหารนำผลงานวิจัย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนา คุณภาพการ เรียนการสอน				
	7	ผู้บริหารยอมรับใน โอกาสและอุปสรรคที่ จะทำให้บรรลุ วิสัยทัศน์ ของโรงเรียน				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	8	มีการตรวจติดตามและ ทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของ โรงเรียน				
	9	ผู้บริหารมีความรู้ความ เข้าใจในการจัดระบบ สารสนเทศ เพื่อใช้ใน การบริหารงาน				
	10	ผู้บริหารใช้ข้อมูล ข่าวสารที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือ กลยุทธ์ ของโรงเรียน				
		ด้านวิชาการ				
	1	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ในการพัฒนาการเรียน การสอน				
	2	ผู้บริหารมีการพัฒนา องค์กรให้เป็นองค์กร การเรียนรู้ ด้วยความ ร่วมใจที่มุ่งมั่น การปรับปรุงการสอน การปฏิบัติและพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน				
	3	ผู้บริหารอำนวยความสะดวก ให้ครูในการ เลือกวัสดุ การเรียนรู้ และการจัด ประสบการณ์ให้ เหมาะสมกับรูปแบบ การเรียนรู้ที่หลากหลาย และความต้องการ เฉพาะของ นักเรียน				
	4	ผู้บริหารสนับสนุนการ สอนที่พัฒนาทักษะการ				

นียมศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
		คิด การแก้ปัญหาการ เรียนรู้แบบประยุกต์				
	5	ผู้บริหารมีกลยุทธ์ที่ หลากหลายในการ ประเมิน เพื่อวัด ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน				
	6	ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อ ปรับปรุงหลักสูตรและ การจัดการเรียนการ สอน				
	7	ผู้บริหารเน้นให้มีการบูร ณาการกิจกรรมการ เรียนการสอน				
		ด้านการบริหารจัดการ				
	1	ผู้บริหารมีการกำหนด แผนการดำเนินการและ วิธีการ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย				
	2	ผู้บริหารมีกระบวนการ จัดการและวิธีการเน้น การกระจายอำนาจการ ตัดสินใจ				
	3	ผู้บริหารใช้กระบวนการ มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ				
	4	ผู้บริหารมีการทบทวน โครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการ อยู่เสมอ				
	5	ผู้บริหารจัดให้มีรายงาน การจัดการปฏิบัติการ ตามแผนงบประมาณ				

นียมศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	6	ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ				
	7	ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ				
	8	ผู้บริหารรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์มาเพื่อพัฒนาโรงเรียน				
	9	ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ มาบริหารโรงเรียน				
		ด้านสังคมและชุมชน				
	1	ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้				
	2	ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของนักเรียน				
	3	ผู้บริหารมีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชนและครอบครัวเพื่อให้ความมุ่งมั่นและโอกาสทางการศึกษา มีความเข้มแข็ง				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	4	ผู้บริหารมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุนการกำหนดเป้าหมาย และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน				
	5	ผู้บริหารนำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและ ชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบาย				
	6	ผู้บริหารมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชนและองค์กรเอกชนเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา				
	7	ผู้บริหารประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน				
	8	ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน				
		ด้านการพัฒนาตนเอง				
	1	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	+1	0	-1	
		ความรู้เรื่องผู้นำในยุค ปัจจุบัน				
	2	ผู้บริหารสามารถ ประเมินเป้าหมายการ ทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการ บริหารงานที่นำไปสู่ ความสำเร็จ				
	3	ผู้บริหารสามารถ วางเป้าหมายระยะยาว ในการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องและ กระตือรือร้นเข้าร่วม โครงการพัฒนาวิชาชีพ				
	4	ผู้บริหารสร้างสุขนิสัยใน การดูแลสุขภาพตนเอง ให้แข็งแรง ทั้งด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์ และจิตใจ				
	5	ผู้บริหารมีการจัดลำดับ ความสำคัญของภาระ งานมีเป้าหมาย ในการ ทำงาน และพยายาม ทำงานให้บรรลุ เป้าหมาย ที่กำหนด				
	6	ผู้บริหารพัฒนา พฤติกรรมความเป็น ผู้นำของตนเอง โดยการ ฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำการ จาก สถานที่ชำนาญการ ทางด้านการบริหาร				

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ผลการประเมิน			สิ่งที่ควรปรับปรุง/ ข้อเสนอแนะ
	ข้อ ที่	ข้อความ	+1	0	-1	
	7	ผู้บริหารเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้าน การบริหารอยู่เสมอ				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ฉ

ผลการหาความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
1. การประเมินด้านบริบท หมายถึง การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาโรงเรียน บ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม กับ จุดเน้น เป้าหมาย นโยบายของต้นสังกัดและสถานศึกษา รวมถึงสภาพบริบท สังคม ชุมชน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	1	โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	โครงการสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	โครงการสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4	โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของ สพฐ.	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	6	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	8	หลักการและ เหตุผลของ โครงการมีความ สอดคล้องกับ นโยบายของ หน่วยงานต้น สังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	9	โครงการสามารถ แก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10	วัตถุประสงค์ตรง ตามเป้าหมายของ โครงการ	+1	0	+1	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
	11	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับ สภาพความ ต้องการของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	12	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับ สภาพความ ต้องการของครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	13	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับการ ดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	14	วัตถุประสงค์ของ โครงการมุ่งเน้นให้ นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นิตยาคัพพ์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	15	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับ วิธีการดำเนินการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	16	กิจกรรมของ โครงการ สอดคล้องกับ ความต้องการของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	17	กิจกรรมของ โครงการ สอดคล้องกับ ความต้องการของ นักเรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	18	กิจกรรมของ โครงการ สอดคล้องกับ ความต้องการของ ครูและผู้ปกครอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. การประเมิน ด้านปัจจัย นำเข้า หมายถึง การ ประเมิน เกี่ยวกับความรู้ ความพร้อม ความสามารถ ความเพียงพอ ความเหมาะสม ของบุคลากร งบประมาณ ระยะเวลา	1	มีจำนวนบุคลากร ดำเนินกิจกรรม โครงการอย่าง เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารและครู ผู้รับผิดชอบมี ความพร้อมในการ ดำเนินโครงการ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	3	มีงบประมาณ สนับสนุนอย่าง เพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4	มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ใน การดำเนินการ ให้บรรลุ วัตถุประสงค์		ดำเนินโครงการ อย่างเพียงพอ								
	5	มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการ ดำเนินโครงการ เหมาะสม	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	6	มีหน่วยงาน ภายนอกสนับสนุน การดำเนิน โครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	มีอาคารสถานที่ เหมาะสมต่อการ ดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8	มีอาคารสถานที่ เพียงพอต่อการ ดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	9	ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการมี ความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10	ระยะเวลาในการ จัดกิจกรรมตาม โครงการมีความ เหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	27)	การจัดการเรียน การสอนมีส่งเสริม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. การ ประเมินด้าน กระบวนการ หมายถึง การ ประเมิน เกี่ยวกับการ	1	มีแผนการ ดำเนินงานตาม โครงการอย่าง ชัดเจน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	2	มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นิตยสาร	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
จัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ และสภาพการดำเนินงานตามกิจกรรมในโครงการ		ดำเนินโครงการเหมาะสม								
	3	มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4	มีการให้ความรู้ประชุมชี้แจงสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	5	มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6	มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	มีการกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	8	มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพพ์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	9	คณะกรรมการปฏิบัติ หน้าที่ตามบทบาท หน้าที่อย่าง เหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	10	มีการจัดตั้ง คณะกรรมการ ติดตาม กำกับดูแล และรายงาน ความก้าวหน้าการ ดำเนินโครงการได้ อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	11	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ควบคุมการ ดำเนินงาน ตาม โครงการอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	12	มีการกำหนด หลักเกณฑ์การ วัดผลสำเร็จของ โครงการอย่าง ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	13	มีการกำหนด ระยะเวลาในการ วัดและประเมินผล อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	14	มีการวัดและ ประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้น การดำเนินงาน ตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ อย่างเป็นระบบ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	15	มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	16	มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของ ผู้บริหาร สถานศึกษา และ คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานต่อการดำเนินโครงการ พัฒนาโรงเรียน บ้านแซว วิทยาคม สู่การ	1	การวางแผนการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	2	การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	เอกสารประกอบการดำเนินโครงการมีความชัดเจน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	4	กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

นิตยสาร	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
เป็นโรงเรียน คุณธรรม	6	กิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์แก่ครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	กิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะอันพึง ประสงค์แก่นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8	สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนิน โครงการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	9	การอำนวยความสะดวก และการ บริการขณะร่วม โครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10	การมีส่วนร่วมใน การวัดและ ประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	11	การประสานการ ดำเนินงานกับฝ่าย ต่างๆ ภายใน โรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	12	การประสานการ ดำเนินงานกับฝ่าย ต่างๆ ภายนอก โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	13	การวัดและ ประเมินผล คุณลักษณะ ผู้บริหาร	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	14	การวัดและ ประเมินผล คุณลักษณะครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	15	การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	1	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	4	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	7	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ความพึงพอใจในการดำเนิน	1	โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
โครงการ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบ ของนักเรียนต่อ การดำเนิน โครงการ พัฒนาโรงเรียน บ้านแซว วิทยาคมสู่การ เป็นโรงเรียน คุณธรรม		มีส่วนร่วมในการ วางแผนการ ดำเนิน								
	2	2. โครงการเปิด โอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	3	โครงการเปิด โอกาสให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4	กิจกรรมใน โครงการมีความ หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับใช้ใน โครงการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	6	นักเรียนได้รับ ความรู้และ ประสบการณ์ จาก การเข้าร่วม โครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	นักเรียนสามารถ นำความรู้ที่ได้ไป ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8	นักเรียนมีส่วนร่วม ในการวัดและ ประเมินผล	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
ความพึงพอใจ ในการดำเนิน โครงการ หมายถึง	1	โครงการ สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของครูต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	2	โครงการสอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายของโรงเรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	3	โครงการสอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4	โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	5	โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของ สพฐ.	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	6	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนินโครงการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	8	หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
		หน่วยงานต้น สังกัด								
	9	โครงการสามารถ แก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	10	วัตถุประสงค์ตรง ตามเป้าหมายของ โครงการ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
	11	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับ สภาพความ ต้องการของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	12	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับ สภาพความ ต้องการของครู	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	13	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับการ ดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	14	วัตถุประสงค์ของ โครงการมุ่งเน้นให้ นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่ดีขึ้น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	15	วัตถุประสงค์ของ โครงการ สอดคล้องกับ วิธีการดำเนินการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	16	กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	17	กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	18	กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้าน คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี		1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์								
	1	ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	เข้าร่วม/ ส่งเสริม/ สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	เข้าร่วม/ ส่งเสริม/ สนับสนุนกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
<p>ความสุข ทั้งใน ฐานะพลเมือง ไทยและพล โลก ตาม หลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ กำหนด คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่ อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการ ทำงาน รักความเป็น ไทย มีจิตสาธารณะ</p>		ที่สร้างความ สามัคคี ปองตอง ที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และสังคม ปฏิบัติตามหลัก ประชาธิปไตย และเคารพ กฎหมาย								
	4	เข้าร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ ดูแลสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร ต่างๆ ของ ประเทศเมื่อมี โอกาส	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	5	ใช้พลังงานอย่างรู้ คุณค่า เพื่อ อนาคตที่ยั่งยืน ของชาติ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	6	ปฏิบัติตามหลัก ของศาสนาที่ตน นับถือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	เข้าร่วมกิจกรรมที่ แสดงออกถึงความ จงรักภักดีต่อ สถาบัน พระมหากษัตริย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8	แสดงความสำนึก ในพระมหา กรุณาธิคุณของ พระมหากษัตริย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	9	ปฏิบัติตามพระ ราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
		2. ซื่อสัตย์สุจริต								
	10	ปฏิบัติตนโดย คำนึงถึงความ ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวต่อ การกระทำผิด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	11	ปฏิบัติต่อตนเอง และผู้อื่นด้วย ความซื่อตรง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
		3. มีวินัย								
	12	ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของ โรงเรียน และ ห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	13	ตรงต่อเวลาในการ ปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบใน การทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	14	แต่งกายเรียบร้อย เหมาะสมกับ กาลเทศะ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
		4. ใฝ่เรียนรู้								
	15	ตั้งใจเรียน เอาใจ ใส่และมีความ เพียรพยายามใน การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	1	2	3	4	5			
	16	สนใจเข้าร่วม กิจกรรมการ เรียนรู้ต่างๆ ภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้ อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	17	มีการจัดบันทึก ความรู้อย่างเป็น ระบบ สรุป ความรู้ได้อย่างมี เหตุผล	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
		5. อยู่อย่าง พอเพียง								
	18	ใช้ทรัพยากรสิน อุปกรณ์การเรียน อย่างประหยัดและ รู้คุณค่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	19	ใช้จ่ายอย่าง ประหยัด และมี การเก็บออมเงิน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	20	วางแผนการเรียน การทำงาน และ การใช้ ชีวิตประจำวันด้วย ความรอบคอบมี เหตุผลบนพื้นฐาน ของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
		6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน								
	21	เอาใจใส่ ตั้งใจ และรับผิดชอบต่อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
		งานที่ได้รับ มอบหมาย								
	22	มีความอดทน แก้ปัญหา ไม่ ท้อแท้ต่ออุปสรรค เพื่อให้งานสำเร็จ และชื่นชมผลงาน ด้วยความ ภาคภูมิใจ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
		7. รักความเป็น ไทย								
	23	ชักชวน แนะนำให้ ผู้อื่นปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย มี สัมมาคารวะ และ กตัญญูกตเวทิต่อผู้ มีพระคุณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	24	ร่วมกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับ ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และนำภูมิปัญญา ไทยมาใช้วิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการ สืบทอดภูมิปัญญา ไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
		8. จิตสาธารณะ								
	25	ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครองครู ทำงานด้วยความ เต็มใจ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	26	อาสาทำงานให้ ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และ กำลังสติปัญญา โดยไม่หวัง ผลตอบแทน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	27	เข้าร่วมกิจกรรม บำเพ็ญตนเพื่อ ส่วนรวมเมื่อมี โอกาส	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	28	แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน ความสุข ให้กับ ผู้อื่นเมื่อมีโอกาส ให้คำแนะนำหรือ ให้อภัยเมื่อคน รอบข้างกระทำสิ่ง ไม่ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	29	ดูแล รักษาสา ธารณสมบัติและ สิ่งแวดล้อมด้วย ความเต็มใจ คำนึงถึง ผลประโยชน์ของ ส่วนรวมมากกว่า ผลประโยชน์ของ ตนเอง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
คุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของ ครู หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรมหลัก		ด้านการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ในการ ปฏิบัติงาน								
	1	ความรู้ความเข้าใจ ในการวาง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
และพฤติกรรม บ่งชี้ตามเกณฑ์ มาตรฐาน วิชาชีพครู ประกอบด้วย ความรู้และ ความสามารถ ในวิชาชีพครู การสนับสนุน การเรียนการสอน การรอบรู้ สถานการณ์ บ้านเมืองและ ความ เปลี่ยนแปลงที่ สำคัญ มีความ เมตตากรุณา มี ความยุติธรรม มีความ รับผิดชอบ มี วินัย มีความ ซื่อสัตย์ มีความ อดทน มีความ ประหยัด มี ความรักและ ศรัทธาใน อาชีพครู มี ความเป็น ประชาธิปไตย ในการ ปฏิบัติงานและ		แผนการ ปฏิบัติงาน								
	2	การวางแผนการ ปฏิบัติงานแต่ละ ภารกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	การปฏิบัติงานให้ บรรลุเป้าหมาย ตามแผน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	4	ความมุ่งมั่น กระตือรือร้นใน การปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	การใช้ความคิด สร้างสรรค์เพื่อ พัฒนางาน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
		ด้านการบริการที่ ดี								
	1	มีการจัดการ ความสามารถใน การสร้างระบบ การให้บริการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	การศึกษาความ ต้องการของ ผู้รับบริการ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	3	การจัดระบบการ ให้บริการบน พื้นฐานของข้อมูล ความต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4	มีการจัดการ ให้บริการอย่าง เป็นขั้นเป็นตอน อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	1	การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	2	การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ		ด้านคุณธรรม จริยธรรม								
ผู้บริหาร หมายถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร	1	1.1 ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อขึ้นนำเป็นนโยบาย	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
หมายถึง ลักษณะการ แสดงออกทาง พฤติกรรมในเชิงบวก ของ	2	1.2 ผู้บริหาร แสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือ และมีมนุษยสัมพันธ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ผู้บริหาร สถานศึกษาจนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่า เป็นผู้มี	3	1.3 ผู้บริหาร ผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ มีคุณธรรม จริยธรรมสูง เป็นคนที่มี	4	1.4 ผู้บริหาร แก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียด ในโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ความสามารถ ในการบริหาร และจัดการ การศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ และมี	5	1.5 ผู้บริหาร ตระหนักถึง ความรู้สึกรักของครู และนักเรียนในเรื่อง เพศและ วัฒนธรรม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

นิยามศัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
ประสิทธิผลตลอดจนนำไปสู่การพัฒนาอันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงสงบสุขในสังคมและได้มาตรฐานสากลต่อไป	6	1.6 ผู้บริหารให้ความสำคัญถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณา ความดีความชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	1.7 ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	8	1.8 ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
		ด้านการจัดระบบ								
	1	ผู้บริหารมีการสร้างโครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับครู ในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารมีการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชนที่มุ่งเน้นการสอนและการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	3	ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของคณะหรือทีมเพื่อให้บรรลุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
		วิสัยทัศน์ที่สร้าง ร่วมกัน								
	4	ผู้บริหารใช้ ประโยชน์จากการ เปลี่ยนแปลง เพื่อ ปรับปรุง โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	ผู้บริหารกำหนด กรอบการ วิเคราะห์และการ แก้ปัญหา โดยใช้ เทคนิคการ แก้ปัญหาและ ทักษะการ ตัดสินใจ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	6	ผู้บริหารนำ ผลงานวิจัย จาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนา คุณภาพ การเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	ผู้บริหารยอมรับใน โอกาสและ อุปสรรคที่จะทำ ให้บรรลุ วิสัยทัศน์ ของโรงเรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	8	มีการตรวจติดตาม และทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจ ของ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	9	ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการ จัดระบบ สารสนเทศ เพื่อใช้ ในการบริหารงาน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	10	ผู้บริหารใช้ข้อมูล ข่าวสารที่ หลากหลายเป็น เครื่องมือ กลยุทธ์ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
		ด้านวิชาการ								
	1	ผู้บริหารมีความ มุ่งมั่นในการ พัฒนาการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารมีการ พัฒนาองค์กรให้ เป็นองค์กรการใฝ่ เรียนรู้ ด้วยความ ร่วมใจที่ มุ่งเน้นการ ปรับปรุงการสอน การปฏิบัติและ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครู ในการเลือกวัสดุ การเรียนรู้และ การจัด ประสบการณ์ให้ เหมาะสมกับ รูปแบบ การ เรียนรู้ที่ หลากหลายและ ความต้องการ เฉพาะของ นักเรียน	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	4	ผู้บริหารสนับสนุน การสอนที่พัฒนา ทักษะการคิด การ แก้ปัญหาการ เรียนรู้แบบ ประยุกต์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	ผู้บริหารมีกลยุทธ์ ที่หลากหลายใน การประเมิน เพื่อ วัดผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	6	ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุง หลักสูตรและ การ จัดการเรียนการ สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	ผู้บริหารเน้นให้มี การบูรณาการ กิจกรรมการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
		ด้านการบริหาร จัดการ								
	1	ผู้บริหารมีการ กำหนดแผนการ ดำเนินการและ วิธีการ เพื่อให้ บรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารมี กระบวนการ จัดการและวิธีการ เน้น การกระจาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
		อำนาจการ ตัดสินใจ								
	3	ผู้บริหารใช้ กระบวนการมี ส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	4	ผู้บริหารมีการ ทบทวนโครงสร้าง ขององค์กร และ ระบบการจัดการ อยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	5	ผู้บริหารจัดให้มี รายงานการ จัดการปฏิบัติการ ตามแผน งบประมาณ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	6	ผู้บริหารมีการใช้ เทคโนโลยีในการ ดำเนินการบริหาร จัดการ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	7	ผู้บริหารใช้ กระบวนการ บริหารการ เปลี่ยนแปลง เพื่อ ปรับปรุงโครงสร้าง ขององค์กรและ การบริหารจัดการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8	ผู้บริหารรู้จัก แสวงหาทรัพยากร และทุนทรัพย์ มา เพื่อพัฒนา โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	9	ผู้บริหารกล้าที่จะ นำแนวคิดและ เทคนิคการบริหาร จัดการ ใหม่ ๆ มา บริหารโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
		ด้านสังคมและ ชุมชน								
	1	ผู้บริหารมีการ กำหนด จุดมุ่งหมายและ นโยบายที่มี ประโยชน์ ต่อ นักเรียนและ โรงเรียนมาใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารมี ปฏิสัมพันธ์กับ ชุมชนของ โรงเรียนเพื่อ ประโยชน์ ของ นักเรียน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	3	ผู้บริหารมีการ พิจารณา ความสัมพันธ์กับ ชุมชนและ ครอบครัวเพื่อให้มี ความมุ่งมั่นและ โอกาสทางการ ศึกษา มีความ เข้มแข็ง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	4	ผู้บริหารมีการนำ ข้อเสนอแนะและ ความคิดเห็นของ ผู้นำชุมชนและ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท์	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
		องค์กรต่าง ๆ มา สนับสนุนการ กำหนดเป้าหมาย และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน								
	5	ผู้บริหารนำ มาตรฐาน คุณธรรมจริยธรรม ของสังคมและ ชุมชนมา ประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาและ ประยุกต์นโยบาย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	6	ผู้บริหารมีการ พัฒนาการมีส่วน ร่วมของ สาธารณชนและ องค์กรเอกชนเพื่อ ปรับปรุงการจัด การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	ผู้บริหาร ประยุกต์ใช้การ ประชาสัมพันธ์ การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของ นักเรียนและ โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	8	ผู้บริหารใช้ เทคโนโลยีเพื่อการ สื่อสารกับ ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรใน โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
		ด้านการพัฒนา ตนเอง								
	1	ผู้บริหารสามารถ วิเคราะห์จุดด้อย จุดแข็งและ ข้อจำกัดของ ตนเองบนพื้นฐาน องค์ความรู้เรื่อง ผู้นำในยุคปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้
	2	ผู้บริหารสามารถ ประเมินเป้าหมาย การทำงาน วิธีการ ทำงาน การ ดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการ บริหารงานที่ นำไปสู่ ความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	3	ผู้บริหารสามารถ วางเป้าหมาย ระยะยาวในการ พัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องและ กระตือรือร้นเข้า ร่วมโครงการ พัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	4	ผู้บริหารสร้างสุข นิสัยในการดูแล สุขภาพตนเองให้ แข็งแรง ทั้งด้าน ร่างกาย ด้าน อารมณ์และจิตใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

นียมคัพท	รายการประเมิน		ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ΣR	IOC	แปลผล
	ข้อ ที่	ข้อความ	1	2	3	4	5			
	5	ผู้บริหารมีการ จัดลำดับ ความสำคัญของ ภาระงานมี เป้าหมาย ในการ ทำงาน และ พยายามทำงานให้ บรรลุเป้าหมาย ที่ กำหนด	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
	6	ผู้บริหารพัฒนา พฤติกรรมความ เป็นผู้นำของ ตนเอง โดยการฝึก ปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็น ประจำการจาก สถานที่ชำนาญ การทางด้านการ บริหาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
	7	ผู้บริหารเข้าสังคม กับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ทางด้าน การ บริหารอยู่เสมอ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.872	18

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.902	10

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.924	16

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และครูผู้สอนต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.951	15

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียน
บ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.874	8

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียน
บ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.903	8

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables
in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.933	29

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครู โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.944	23

ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables
in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.964	49

ภาคผนวก ข

การเผยแพร่ผลงานวิชาการ โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

รายชื่อโรงเรียนที่นำผลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การ
เป็นโรงเรียนคุณธรรม ไปเผยแพร่ มีจำนวน 10 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนจันทน์จ้าววิทยาคม
2. โรงเรียนแม่จันวิทยาคม
3. โรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม
4. โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์
5. โรงเรียนวัดถ้ำปลาวิทยาคม
6. โรงเรียนสันติคีรีวิทยาคม
7. โรงเรียนคอยหลวงรัชมังคลาภิเษก
8. โรงเรียนเม็กรายมหาราชวิทยาคม
9. โรงเรียนเชียงของวิทยาคม
10. โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม

หนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียน
บ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ที่ ศธ ๐๔๓๐๐.๒๖/ว๑๖๖

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
๑๘๖ หมู่ที่ ๒ ต.บ้านแซว
อ.เชียงแสน จ.เชียงราย
๕๗๑๕๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจันจว้าวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ได้จัดทำรายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ซึ่งดำเนินการเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ทางโรงเรียน พิจารณาเห็นว่าผลงานดังกล่าวข้างต้น มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นอย่างดียิ่ง หากได้รับและนำผลงานไปใช้แล้ว ได้ผลประการใด โปรดตอบกลับโรงเรียน ห้วยสักวิทยาคมด้วย จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกุศล มีปัญญา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
โทร. ๐-๕๓๑๘-๒๔๒๓
โทรสาร ๐-๕๓๑๘-๒๔๑๓
E-mail bsw๒๐๑๖@gmail.com

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นาย ไรศักดิ์ ไนสี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สังกัด สพ.ย

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

- ๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
- ๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษาเรียนรวม
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
- ๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียนรวม เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้นำเอกสารโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ไปใช้ในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้นำเอกสารโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ไปใช้ในโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ
.....
.....

(ลงชื่อ) ไรศักดิ์ ไนสี
(นาย ไรศักดิ์ ไนสี)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นายกุล แก้วมิ่ง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิจัยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

.....

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

.....

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

(ลงชื่อ) นายกุล แก้วมิ่ง

(นายกุล แก้วมิ่ง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นายอมรเทพ วิชาญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

.....

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

.....

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

(ลงชื่อ) นายอมรเทพ วิชาญ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นางสุวิมล ทัศนกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม
สังกัด สพม. เชียงราย

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านเขววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม วิद्यฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา

ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา

ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน: เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

- สามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

- โรงเรียนบ้านเขววิทยาคม / ส.ค.อ. ม.ค.อ. ม.ค.อ. โรงเรียน

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

(ลงชื่อ)

นางสุวิมล ทัศนกุล

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
 ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นายวรวุฒิ กิจหวัด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
 สังกัด ร.ม.๑๐๒๗๖๖ โรงเรียนบ้านเขววิทยาคม

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านเขววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ
นำไปปรับใช้กับโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม
๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ
ดีมาก

(ลงชื่อ) [ลายเซ็น]
(นายวรวุฒิ กิจหวัด)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
 ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า กุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

(ลงชื่อ)

กุศล มีปัญญา
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สังกัด โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ผู้การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิชยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

- ๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
- ๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
- ๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ
ได้ความรู้เรื่อง การประเมินโครงการ

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา
นำแนวคิดไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ
มีประโยชน์ต่อผู้เรียน

(ลงชื่อ) นายกุศล มีปัญญา
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นายสมเกียรติ ศักดิ์พงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม
สังกัด สพม. เชียงราย

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านเขววิทยาคม ของ นายกุศล มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

.....

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

.....

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

.....

(ลงชื่อ) นายสมเกียรติ ศักดิ์พงษ์
(นายสมเกียรติ ศักดิ์พงษ์)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขววิทยาคม

แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
ของ นายกุลศ มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้าพเจ้า นายประยูร ชาติกันทา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สังกัด ส.พ.ม. เวียงจันทน์

ได้รับเอกสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ของ นายกุลศ มีปัญญา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและได้นำเอกสารรายงานการประเมินโครงการฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาและผลงานเป็นประโยชน์ต่อทางวิชาการ โดยมีความคิดเห็นดังนี้

๑. รายงานผลการประเมินโครงการฯ สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๒. มีประโยชน์ต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานจัดการศึกษา
 ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง
๓. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

๑. ประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

.....
.....

๒. การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

.....
.....

๓. ความคิดเห็นอื่นๆ

.....
.....

(ลงชื่อ)

นายประยูร ชาติกันทา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

ภาคผนวก ซ

คู่มือการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คู่มือ

การดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้าน채ววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
โรงเรียนบ้าน채ววิทยาคม อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

นายกุศล มีปัญญา

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน채ววิทยาคม

อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เป้าหมายของการศึกษาคือ การสร้างคนดี คนเก่งและคนมีน้ำใจให้แก่บ้านเมือง โรงเรียนที่จะจัดการศึกษาได้ตามเป้าหมายข้างต้น จึงต้องเป็นทั้ง “โรงเรียนคุณภาพ” และ “โรงเรียนคุณธรรม” คุณภาพของการศึกษามีเหตุปัจจัยหลายประการ เหตุปัจจัยที่สำคัญที่สุด สองประการคือ (1) มีครูที่ศรัทธาในอาชีพครู มีความรู้อย่างดีในวิชาที่สอน และเป็นคนดี (2) มีการวางแผนและจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของวิชาและหลักสูตร ส่วนโรงเรียนคุณธรรม เน้นการสร้างคุณธรรมผ่านการออกแบบข้อปฏิบัติของผู้บริหาร ครูบาอาจารย์ และนักเรียนทุกคน เป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ปฏิบัติกำหนดขึ้นเอง

คู่มือการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม เปน แนวทางการดำเนินงานสำหรับการดำเนินงานในโรงเรียน โดยนำแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของมูลนิธิยุวสถิรคุณ (มยส.) และโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มาใช้ในการจัดทำเอกสาร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม 2) เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา ในการปลูกฝังคุณธรรมตามกรอบแนวคิด 5 ประการ ได้แก่ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรมหรือคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย รายละเอียดของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ วิธีการประเมินโครงการ บทบาทของผู้บริหาร บทบาทของครู และเอกสารหลักฐานร่องรอยความสำเร็จของโครงการ ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม กับบริบทของโรงเรียนและแห่ง

ขอขอบคุณคณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกท่านที่มีส่วนรวมในการจัดทำเอกสารเล่มนี้จนสำเร็จด้วยดีและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็ประโยชน์ แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณธรรม ให้นักเรียนและบุคลากร เพื่อสร้างคนดีให้บ้านเมืองต่อไป

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่	
1 บทนำ	305
รายละเอียดของโครงการ.....	305
วัตถุประสงค์.....	306
ระยะเวลา.....	310
สถานที่ดำเนินการ.....	310
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	310
2 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม	
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	311
ขั้นตอนการชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกัน.....	311
ขั้นตอนการจัดทำโครงการงานคุณธรรม.....	314
ขั้นตอนการลงมือร่วมกันปฏิบัติ	318
รู้ได้อย่างไรว่า ได้เป็นโรงเรียนคุณธรรมแล้ว.....	319
3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม	
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	326
ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา.....	326
ฉบับที่ 2 สำหรับผู้ปกครอง.....	333
ฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียน.....	337
ฉบับที่ 4 สำหรับครูผู้สอน.....	339
4 วิธีการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	358
5 บทบาทของผู้บริหารกับโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม	
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	362
6 บทบาทของครูกับโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม	
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม.....	364
7 เอกสารและหลักฐานร่องรอยความสำเร็จของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	366
บรรณานุกรม.....	380

ตอนที่ 1 บทนำ

1. รายละเอียดโครงการ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชกระแสรับสั่งของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูรทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เกี่ยวกับ“ศาสตร์พระราชา” และ“แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน 1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม 3. มีงานทำ - มีอาชีพ 4. เป็นพลเมืองดี ศาสตร์พระราชาเป็นศาสตร์ที่ครอบคลุม เรื่องเอกลักษณ์ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชน ความขยันหมั่นเพียร การซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทยที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ศาสตร์พระราชาให้ข้อคิดการประพฤติปฏิบัติตนไว้ว่า อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคนด้วยความดี มิมิตรภาพด้วยความรักความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดาผู้มีพระคุณ ประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามศาสตร์ของพระราชาแล้วก็จะ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และมีการบริหารจัดการความเสียอย่างเหมาะสม เกิดความสมดุลและยั่งยืน ประเทศก็จะมีแต่คนดีและทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า โครงการโรงเรียนคุณธรรม เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยการจัดการศึกษาให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอีกทั้งรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะ คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษา ต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในข้อที่ 1 คือ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้กับผู้เรียน 8 ประการ ดังนี้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียน อีกทั้งเป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนร่วมกับบุคลากรภายในโรงเรียน จึงได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแนวนโยบาย โรงเรียนคุณธรรม โดยยึดหลักคุณธรรม 5 ประการ คือ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม ผ่านกระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมขยะมีคุณค่า ต้นกล้าคุณธรรม กิจกรรม

รองแท้มหัทศจรย Magic Shoes กิจกรรมเดินแถวตรง บ่งบอกวินัย กิจกรรมแต่งกายดี มีวินัย และ กิจกรรมมารยาทดี ศรีบ้านแซว เป็นต้น

1.2 วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
- 2.2 เพื่อให้นักเรียน ครู ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน

คุณธรรม

1.3 เป้าหมาย

1.3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ 90 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

1.3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมเป็นโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ

1.4 วิธีการดำเนินการ

ขั้นตอน	กิจกรรม	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
ขั้นวางแผน (Plan)	- ประชุมวางแผน - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ	พ.ค.64		น.ส.อำภา จิตแหลม นายปรีชา คำแสน นายพิทักษ์ ไชยสถาน
ขั้นปฏิบัติ (Do)	ปฏิบัติตามโครงการคุณธรรมที่กำหนดไว้	พ.ค.64 - มี.ค.65	15,000	น.ส.นุชรินทร์ ปามูล
ขั้นตรวจสอบติดตาม (Check)	รายงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม เมื่อสิ้นปีการศึกษา เสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง	มี.ค.65	-	
ขั้นนำไปใช้/ปรับปรุงพัฒนา (Act)	นำข้อมูลและรายงานตามโครงการมาพิจารณาจุดเด่นจุดที่ควรพัฒนาเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	มี.ค.65	-	

1.5 แผนการดำเนินงาน

ที่	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	1. กิจกรรมหน้าเสาธง (การเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ การสวดมนต์) 2. กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา) 3. กิจกรรมวันสำคัญ (วันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชินีและพระบรมราชวงศ์)	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายปรีชา คำแสน
2	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต	1. กิจกรรมของหายได้คืน 2. กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวอำภา จิตแหลม
3	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย	1. กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี 2. กิจกรรมนักศึกษาวิชาทหาร 3. กิจกรรมเดินแถวตรง บ่งบอกวินัย 4. กิจกรรมแต่งกายดี มีวินัย 5. กิจกรรมรองเท้ามหัศจรรย์ Magic Shoes	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวนุชรินทร์ ปามูล
4	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้	1. กิจกรรมห้องสมุด 2. กิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน 3. กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายพิทักษ์ ไชยสถาน
5	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง	1. กิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียง 2. กิจกรรมขะมีคุณค่า ต้นกล้าคุณธรรม 3. กิจกรรมธนาคารโรงเรียน	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายพิทักษ์ ไชยสถาน

ที่	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
6	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน	1. กิจกรรมค่ายปรับความรู้พื้นฐาน 2. กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ Open House 3. กิจกรรมยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวอำภา จิตแหลม
7	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย	1. กิจกรรมมารยาทดี ศรีบ้าน แซว 2. กิจกรรมวันสำคัญ (วันไหว้ ครู วันลอยกระทง วัน เข้าพรรษา) 3. กิจกรรมวันภาษาไทย แห่งชาติ	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นายปรีชา คำแสน
8	โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ	1. กิจกรรมชุมนุม 2. กิจกรรมสาธารณประโยชน์ 3. กิจกรรมจิตอาสา	พ.ค. 64 – มี.ค. 65	นางสาวนุชรินทร์ ปามูล

1.6 ปฏิทินการดำเนินงาน

โครงการ/กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
	2564							2565				
	พ.ย.	ธ.ย.	ก.ย.	ต.ย.	ก.ธ.	ค.ย.	พ.ย.	ธ.ย.	ก.ย.	ก.พ.	ม.ย.	
1. โครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว วิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม	←											→
2. สรุป ประเมินและรายงานผล												↔

1.7 งบประมาณ (เงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน) รวมทั้งสิ้น 15,000 บาท

1.8 การวัดและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัด/ประเมินผล	เครื่องมือวัด
ร้อยละ 90 ของผู้บริหาร ครู นักเรียน ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้าน คุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้ กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น	การประเมินคุณธรรมตามตัว บ่งชี้	แบบประเมินคุณธรรม ตามตัวบ่งชี้

1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านปริมาณ

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ร้อยละ 90 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมตามตัวบ่งชี้ที่ทางโรงเรียนได้กำหนดขึ้น มีความเป็นระเบียบวินัย และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

ด้านคุณภาพ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมเป็นโรงเรียนคุณธรรมต้นแบบ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

2.2 เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา ในการปลูกฝังคุณธรรมตามกรอบแนวคิด 5 ประการ ได้แก่ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรมหรือคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

3. ระยะเวลา

เดือนพฤษภาคม 2564 ถึงเดือนมีนาคม 2565

4. สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม อ.เชียงแสน จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเชียงราย

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีคู่มือในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้าน
แซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
2. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหาร ครู นักเรียน และ
บุคลากรทางการศึกษา ในการปลูกฝังคุณธรรมตามกรอบแนวคิด 5 ประการ

ตอนที่ 2

หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแห้ววิทยา สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

หลักการ เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูสนใจ และตัดสินใจจะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม จะต้องคำนึงถึงหลักการ ดังต่อไปนี้

1. ความสมัครใจและเต็มใจ จะพัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรม ทุกคนควรตระหนักและ มั่นใจในคุณค่าและความสำคัญของการมีคุณธรรม ซึ่งจะช่วยให้ทุกคนในโรงเรียนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยอาศัยความคิดริเริ่มของคณะครูและการมีภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นหลักสำคัญ

2. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ทุกคนในโรงเรียนร่วมกันทำ เป็นการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยร่วมกันคิด (วางแผน) ร่วมกันทำ และร่วมกันประเมินผล เพื่อปรับปรุงตนเองและโรงเรียนของเราเอง ให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น และร่วมกันลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลงหรือหมดไป

3. มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ นำผลการประเมินมาปรับปรุง แผนการปฏิบัติงานคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยอาจกำหนดแผนการปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมไว้อย่างน้อย คราวละ 1 ปี

4. โครงการคุณธรรม จะเป็นไปตามบริบทของโรงเรียน ไม่เน้นการเพิ่มงบประมาณจากงบประมาณ แนวปฏิบัติในการขับเคลื่อนสู่โรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกัน
- 2) การกำหนดคุณธรรมเป้าหมายและคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน
- 3) การจัดทำโครงการคุณธรรม
- 4) การลงมือร่วมกันปฏิบัติ
- 5) การนิเทศติดตามประเมินผลและเสริมแรงกัน

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการชี้แจงทำความเข้าใจร่วมกัน

1.1 จัดประชุมชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็น เพื่อความมั่นใจในการสมัครใจทำงาน และตัดสินใจร่วมกัน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา พนักงานเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนชุมชนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ค้าขายในโรงเรียน เป็นต้น

หากโรงเรียนสามารถสร้างความเข้าใจได้ระดับหนึ่งแล้ว ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง ในลำดับกว้างออกไป เช่น ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

1.2 แต่งตั้งและมอบหมายงานให้คณะทำงานรับผิดชอบ ในการวางแผนการลงมือปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแผนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีวาระการทำงาน 1 ปี

1.3 สรุปรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในของโรงเรียน ได้แก่ จุดแข็ง (ปัจจัยส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้มีคุณภาพ) และจุดอ่อนหรือข้อด้อยของโรงเรียน รวมทั้ง วิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โอกาส (สภาพภายนอกที่เอื้อให้

โรงเรียนมีผลงาน เช่น ประชาชนต้องการให้ลูกหลานมีอาชีพ โรงเรียนจึงควรให้ความรู้ด้านทักษะอาชีพ เป็นต้น) และสภาพ ภายนอกที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของโรงเรียน เช่น เศรษฐกิจไม่ดี ชุมชนยากจนมาก เป็นต้น รวมทั้ง พิจารณาทบทวน วิสัยทัศน์ ปรัชญาต่างๆ ของโรงเรียนด้วย เพื่อให้โรงเรียนรู้จักตนเอง และเลือกใช้ ประโยชน์ได้ถูกต้องตามความเป็นจริงของโรงเรียน

1.4 จัดเตรียมผู้เข้าประชุมระดมสมอง โดยจัดกลุ่มผู้เข้าประชุมที่มีภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ ในกลุ่มเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เช่น 1) กลุ่มครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษา 2) กลุ่มนักเรียนแกนนำระดับมัธยมศึกษา 3) กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นต้น การพิจารณาจัดประชุมแต่ละกลุ่มที่มีพื้นฐานหน้าที่ความ รับผิดชอบใกล้เคียงกัน เพื่อประโยชน์ ในการมีความรู้ ความเข้าใจใกล้เคียงกัน ทั้งเรื่องเกี่ยวกับ ปัญหา ความต้องการพัฒนา และพฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน นอกจากนี้ ขนาดของกลุ่ม ควรจะมีปริมาณที่ช่วยให้ทุกคนในกลุ่ม มีโอกาสแสดง ความคิดเห็นได้ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ ในแผนงาน

1.5 จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในแผนงานตามความจำเป็น สำหรับการจัดการ วิทยากร ขอให้พิจารณาตามความเหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน

2. ขั้นตอนการกำหนดคุณธรรมเป้าหมายและคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน จัดประชุมระดมสมอง จะเลือกใช้กิจกรรมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือประชุมอภิปราย หรือ ฯลฯ ก็ได้ และดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียน พฤติกรรมที่ไม่ต้องการให้ เกิด ขึ้นในโรงเรียนอีก เช่น มาโรงเรียนสาย ลอกการบ้านเพื่อน เป็นต้น หรือ ช่วยกันวิเคราะห์หา พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียน พฤติกรรมที่ต้องการเห็นได้ในโรงเรียน เช่น ช่วยติวเพื่อน เดิน แถว ให้เป็นระเบียบ ทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นต้น โดยตั้งคำถามให้ทุกคนคิด ดังนี้

คำถาม : ในโรงเรียนนี้มีปัญหาอะไรบ้างที่ยากแก้ หรือ สิ่งดีๆ ที่ทุกคนอยากเห็น อยากทำมีอะไรบ้าง

2.2 รวบรวมและจัดกลุ่มความคิดเห็นให้เป็นเรื่องๆ แล้วสรุปความเข้าใจของที่ประชุมให้ ตรงกัน

2.3 ค้นหาคุณธรรมเป้าหมาย โดยใช้ข้อมูลความคิดเห็นของที่ประชุม (ตามข้อ 2.1 และ ข้อ 2.2) ขอให้ที่ประชุมร่วมกันค้นหาคุณธรรมที่จะใช้แก้ปัญหายากๆ หรือ คุณธรรมที่จะใช้เป็น หลักในการ ประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ยากเห็น อยากทำ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมี น้ำใจ ความช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน เป็นต้น

2.4 จัดกลุ่ม “คุณธรรมเป้าหมาย” ให้เป็นเรื่องๆ โดยรวบรวมรายการคุณธรรมเป้าหมายที่ ได้ จากการระดมสมอง แล้วนำมาจัดกลุ่ม เลือกรวมที่มีความหมายใกล้เคียงกันไว้ด้วยกันกรณีมี คำศัพท์ แตกต่างหลากหลาย ควรหารือในที่ประชุม และให้เลือกใช้คำศัพท์ที่มีความเข้าใจตรงกัน ไม่ต้องตีความ

2.5 จัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมเป้าหมาย โดยให้ที่ประชุมร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมเป้าหมายที่ต้องการทำก่อนหลัง (กรณี ที่ประชุมเสนอความเห็นเรื่องคุณธรรมจำนวนหลายเรื่อง มาก) ควรคัดเลือกมาเพียง 3 เรื่องก่อน เพื่อใช้เป็นคุณธรรมเป้าหมายของโรงเรียน

2.6 กำหนดคุณธรรมเป้าหมายให้เป็นที่ทราบทั่วกัน กล่าวคือ คุณธรรมเป้าหมาย หมายถึงคุณธรรมที่ทุกคนในโรงเรียนได้ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยการคิดวิเคราะห์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียน ต้องการให้เกิดขึ้น เป็นคุณธรรมที่มีคุณลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่ดีของโรงเรียน และสามารถ ใช้เป็นหลักในแก้ปัญหาส่วนใหญ่ของโรงเรียนได้ ในระยะเริ่มต้น ไม่ควรกำหนดคุณธรรมเป้าหมายจำนวนมากหลายข้อ ควรกำหนดประมาณ 3 ข้อ เพื่อความสะดวกต่อการพัฒนา

2.7 กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมเป้าหมาย โดยนำคุณธรรมเป้าหมายแต่ละข้อ มากำหนดรายละเอียดพฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติ ควรแบ่งกลุ่มผู้เข้าประชุมตามภาระ หน้าที่ความรับผิดชอบในกลุ่มเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อประโยชน์ในการคิดวิเคราะห์และเสนอแนะ พฤติกรรมบ่งชี้/ข้อประพฤติปฏิบัติของกลุ่มเดียวกันได้

2.8 กำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ให้เป็นที่ทราบทั่วกัน กล่าวคือ เมื่อนำคุณธรรมเป้าหมาย แต่ละข้อ มากำหนดพฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติเพิ่มเติมให้ครบแล้ว จะเรียกรวมว่า “คุณธรรมอัตลักษณ์” ซึ่งหมายถึง คุณธรรมเป้าหมายที่มีการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติไว้ด้วย ซึ่งจะจำแนกตามกลุ่ม เป้าหมาย เช่น ข้อปฏิบัติของครู ผู้บริหาร และนักเรียน เป็นต้น คุณธรรมอัตลักษณ์จะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่ม เป้าหมายแต่ละกลุ่ม พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละข้อ จะใช้เป็นตัวชี้วัดที่แสดงความสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในโรงเรียน หรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้นมากน้อยระดับไหน อย่างไร โรงเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณ โดยมุ่งให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในกลุ่มเป้าหมายใด จำนวนเท่าไร และเป้าหมายเชิงคุณภาพ โดยมุ่งให้กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น เป็นต้น

2.9 กำหนดนโยบายและ/หรือข้อตกลงร่วมกัน โดยนำเสนอผลการประชุมระดมสมองใน ส่วนของคุณธรรมเป้าหมาย และ คุณธรรมอัตลักษณ์ ที่มีการจำแนกพฤติกรรมบ่งชี้ของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย แล้ว เพื่อให้ทุกคนที่เข้าประชุมมีความเข้าใจตรงกัน และร่วมกันกำหนดเป็นนโยบาย/ข้อตกลงว่าจะนำมา ปฏิบัติด้วยกัน โดยอาจนำเสนอในรูปของตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ ดังตัวอย่างนี้

คุณธรรมเป้าหมาย	พฤติกรรมบ่งชี้/ข้อปฏิบัติ(จำแนกตามกลุ่ม)		
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
ความซื่อสัตย์	- จัดซื้อจัดจ้างโปร่งใส - พิจารณาความดี ความชอบ อย่าง ถูกต้องเป็นธรรม	- เข้าสอนตรงเวลา - ไม่เอาเวลาราชการ ไป ทำประโยชน์ ส่วนตัว	- ไม่ลอกการบ้าน - ไม่โกหก ไม่พูดเท็จ

ความรับผิดชอบ	- มีความประพฤติดี เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา	- สอนให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง	มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำประโยชน์ให้เพื่อนๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือ
ความพอเพียง	- มีแผนงานแผนงานที่สอดคล้องกัน - ใช้จ่ายตามแผนงาน	- ใช้จ่ายสมฐานะ - ใช้สื่อการสอนร่วมกัน อย่างคุ้มค่า	- ใช้จ่ายอย่างประหยัด - อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม

3. ขั้นตอนการจัดทำโครงการคุณธรรม

โครงการคุณธรรม คือ โครงการความดีเชิงรุก ที่เด็กคิด เด็กเลือก เด็กทำ ในรูปแบบของโครงการ กลุ่ม ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงการทำความดี เพื่อแก้ไขปัญหา ความเสื่อม ทางศีลธรรม และส่งเสริมการบ่มเพาะความดีผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมและเป็น ระบบ ขยายการมีส่วนร่วมไปยังบุคคลต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน “ร่วมกันทำดี อย่างมีปัญญา”

การจัดทำโครงการคุณธรรม (Moral Project) จะแบ่งกลุ่มตามความสนใจโครงการเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรืออาจแบ่งตามระดับชั้นเรียน แบ่งตามชมรมความสนใจ แล้วจัดเป็นประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือ ประชุมอภิปรายหารือ หรือประชุมระดมสมอง โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งกลุ่มต้องการให้โรงเรียนมีการแก้ไข โดยตั้งคำถามให้ทุกคนคิดวิเคราะห์ เช่น พฤติกรรมของเพื่อนๆ ที่อยากปรับปรุง หรือ คุณธรรมพื้นฐาน ของโรงเรียนมีข้อใดยังไม่ได้ทำบ้าง เป็นต้น

คำถาม: ในโรงเรียนนี้มีปัญหาอะไรบ้างที่อยากแก้ (หรือสิ่งดีๆ ที่อยากทำมีอะไรบ้าง)

3.2 ควรจัดลำดับปัญหาที่สำคัญด่วนที่สุด ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ควรรีบแก้ไข เลือกมา 1 ปัญหาตามความเห็นของที่ประชุม

คำถาม: ปัญหาข้อใดที่อยากแก้ไขมากที่สุด

3.3 หาสาเหตุของปัญหา โดยนำปัญหาที่คัดเลือกแล้ว มาระดมสมองหาสาเหตุของปัญหานั้นๆ ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุปัจจัยภายในและ/หรือปัจจัยภายนอกอย่างไรบ้าง อาจใช้การอภิปรายหาเหตุผล นำข้อมูลสถิติ ข้อเด่น ข้อด้อย ความเป็นไปได้ ความเร่งด่วนมาพิจารณาประกอบ เพื่อหาข้อยุติในการ ตัดสินใจเลือกเป็นประเด็นปัญหาที่ยากแก่ไขมากที่สุด

คำถาม: ปัญหาเรื่องนี้มีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง มีข้อมูลประกอบการพิจารณาอะไรบ้าง

3.4 กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหาต่างๆ โดยนำปัญหาที่คัดเลือกมากำหนดเป้าหมายทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณ หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักเรียนชั้นไหน จำนวน เท่าไร ฯลฯ เป็นต้น และกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ หมายถึง พฤติกรรมอะไรที่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างไร

คำถาม: ต้องการเปลี่ยนแปลงใคร/กลุ่มไหน จำนวนเท่าไร เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร

3.5 กำหนดชื่อโครงการ ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และ ควรสะท้อนกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น “โครงการลด ละ เลิก บุหรี่-เมรัยฯ” “โครงการรักษัสัตว์ รักษาสังคม” เป็นต้น

3.6 กำหนดวิธีแก้ไขปัญหา หรือ วิธีดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น จะมีแผนอย่างไร

คำถาม: วิธีการแก้ไขแต่ละสาเหตุ ทำอย่างไรบ้าง

3.7 หลักธรรม/พระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน ใช้หลักธรรมอะไรเป็นหลักคิดในการดำเนิน โครงการ น้อมนำพระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน อะไรมาเป็นหลักในการดำเนินโครงการ โครงการแต่ละ โครงการสามารถมีคุณธรรมหลายข้อเป็นหลักคิดในการปฏิบัติโครงการได้

คำถาม: การดำเนินงานแก้ปัญหา จะใช้คุณธรรม/ พระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน อะไรบ้างเป็นหลักคิด

3.8 การเชื่อมโยงไปสู่คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน โดยที่ประชุมพิจารณาการเชื่อมโยง ไปสู่คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ได้อย่างไร โครงการแต่ละโครงการสามารถเชื่อมโยงไปสู่คุณธรรมอัตลักษณ์หลายข้อได้ โดยพิจารณาถึงกระบวนการในการปฏิบัติโครงการและคุณธรรมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น

คำถาม: โครงการนี้นำไปสู่คุณธรรมอัตลักษณ์ ของโรงเรียนได้อย่างไร

3.9 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล โดยกำหนดตัวชี้วัด เพื่อวัดหรือประเมินผลว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร ไปมาน้อยเพียงไรในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

3.10 จัดทำร่างเอกสารโครงการคุณธรรม โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมด แล้วจัดทำเป็นเอกสารร่างโครงการ เพื่อนำไปทดลองปฏิบัติสักระยะหนึ่ง แล้วปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบท ของโรงเรียน ก่อนนำไปใช้จริง

ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการคุณธรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนาทักษะการคิด และการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียน จึงควรจัดทำโครงการฉบับร่างแล้วนำไปทดลองใช้ก่อนสักระยะ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ แล้วปรับปรุงแผนเป็นระยะๆ จนกลุ่มคิดว่าสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามความต้องการได้แล้ว

3.11 จัดทำเป็นโครงการคุณธรรม โดยนำข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทดลองทุกขั้นตอน มาเรียบเรียงให้อ่านเข้าใจง่าย อาจใช้รูปแบบการเขียนโครงการคุณธรรม หรือรูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน

กรณีมีข้อคิดเห็น ข้อทักท้วง ผู้บริหารและคณะทำงานควรร่วมกันชี้แจง และ/หรือพิจารณาปรับปรุง แก้ไขแผนโครงการให้แล้วเสร็จ และเผยแพร่ใช้เป็นโครงการจริงต่อไป

โครงการคุณธรรม ประกอบด้วย

- 1.ชื่อโครงการ
- 2.ความสำคัญของปัญหา
- 3.วัตถุประสงค์
- 4.กลุ่มเป้าหมาย
- 5.แผนการดำเนินโครงการ
- 6.งบประมาณ
- 7.หลักธรรมที่นำมาใช้
- 8.ความเชื่อมโยงสู่คุณธรรมอัตลักษณ์
9. วิธีการวัดและประเมินผล
- 10.ผู้รับผิดชอบโครงการ

4. ขั้นตอนการลงมือร่วมกันปฏิบัติ

4.1 แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ โดยอาจมีนักเรียนรวมกลุ่มกันเองเพื่อทำความดีตามความสนใจ หรือ ครูคัดเลือกเยาวชนแกนนำของโรงเรียนสัก 8-10 คน เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ มีครูที่ปรึกษา 1- 3 คน พิจารณาตามขอบเขตและขนาดของงาน สมาชิกกลุ่มไม่ควรจำกัดจำนวน ควรเป็นไปตามความ สนใจและภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

4.2 กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน ทั้งในระยะสั้นในแต่ละเดือน และเป้าหมายระยะยาว ใน แต่ละภาคการศึกษา

4.3 กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

4.4 ลงมือปฏิบัติด้วยกันตามแผนปฏิบัติงาน ในทุกกิจกรรมนักเรียนจะได้เรียนรู้จากการ ลงมือทำ โดยการสังเกต คิดพิจารณาปรับปรุงกิจกรรมให้นำไปสู่ความสำเร็จ ประการสำคัญ ได้เรียนรู้จากการร่วมกันทำงานเป็นทีมทำงานที่ดีด้วยกัน

หลักสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยในการรวมกลุ่มของนักเรียนให้ทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างมีความสุข คือ ความเป็นกัลยาณมิตร ทุกคนในกลุ่มจะทำงานอย่างสนุกสนานร่วมกับเพื่อนๆ ที่มีความเป็น กัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน คุณสมบัติของกัลยาณมิตร ได้แก่ 1) มีความน่ารัก ให้ความรู้สึกอยากร่วมงาน ด้วย 2) มีความน่าเคารพ ทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งได้ 3) อยากร่วมเป็น ตัวอย่างในการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ 4) บอกสอนเป็น คือ รู้จักพูดให้เข้าใจ คอยให้คำแนะนำ ตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดีได้ 5) พร้อมรับฟังคำปรึกษา ข้อซักถาม ข้อวิพากษ์ วิจาร์ณโดยไม้อารมณ์ 6) สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจง่าย และแนะนำให้เรียนรู้เรื่องที่ ลึกซึ้งยิ่งขึ้น 7) ไม่นำผิดทาง ผิดทำนองคลองธรรม หรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสียไม่เหมาะสม

4.5 เมื่อจบแต่ละกิจกรรมย่อย ให้ทำ AAR (After Action Review) เป็นการพูดคุยกัน เพื่อปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น และควรให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรมและการนำไป ประยุกต์ใช้ในสมุดเป็นรายบุคคล

4.6 เผยแพร่เอกสารโครงการคุณธรรม โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมและการประชุมทุกขั้นตอน มาเรียบเรียงให้กระชับ อ่านเข้าใจง่าย อาจใช้รูปแบบการเขียนโครงการคุณธรรม หรือ รูปแบบตามความเหมาะสมของโรงเรียน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสะดวกและทั่วถึงในการนำไป เผยแพร่ให้ ทุกคนทราบ นำไปใช้ และใช้ในการประเมินผลได้

5. ขั้นตอนการนิเทศติดตามประเมินผลและเสริมแรงกัน ในการทำโครงการต่างๆ ควรมี คณะทำงานทำหน้าที่นิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาหารือ รวมทั้ง เป็นพี่เลี้ยงสอนงาน และให้ความช่วยเหลือแนะนำสิ่งจำเป็นอย่างมีกัลยาณมิตร เพื่อให้งานบรรลุผล ตามขั้นตอน เป้าหมายและ กำหนดเวลาที่คาดหวังไว้ ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนและหลังการ ทำงาน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยพิจารณาตาม ตัวชี้วัดที่ได้กำหนดไว้ในโครงการ เช่น ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีจิตอาสาเพิ่มขึ้น เป็นต้น ควรสร้างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้มีมุมมองด้านการประเมินผลสำเร็จของงาน ทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน

นอกจากนี้ โรงเรียนควรกำหนดให้มีการเยี่ยมชม เยี่ยมชมโครงการซึ่งกันและกัน โดยอาจ จัด ในรูปแบบของตลาดนัดโครงการคุณธรรม มีเวทีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม

ร่วม และ ช่วยผนึกกำลังกันให้เข้มแข็งในการร่วมกันทำความดี โครงการอื่นๆของโรงเรียน ทั้งด้านวิชาการ ด้าน วินัยนักเรียน รวมทั้งกิจกรรมต่างๆของคณะครู ทั้งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการคุณธรรมหรือไม่เกี่ยวข้อง ก็ตาม ควรนับรวมว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมหนุน ให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมขึ้นในโรงเรียน คุณความดีจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติด้วยตนเอง การให้กำลังใจซึ่งกันและกัน การเสริมแรงกันด้วย กิจกรรมต่างๆ เป็นการขยายงานไปให้ทั่วโรงเรียน จึงเป็นหลักประกันของการประพาศคุณธรรมความดี จะคงอยู่และยั่งยืนตลอดไปในโรงเรียน และมีโอกาสที่จะขยายผล สู่ชุมชนเครือข่ายใกล้เคียงได้ต่อไป

รู้ได้อย่างไรว่า ได้เป็นโรงเรียนคุณธรรมแล้ว

เมื่อผู้บริหารและคณะครูตัดสินใจจะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรมแล้ว ย่อมต้องการ ทราบผลว่า การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมมีความก้าวหน้าไปอย่างไรบ้าง และพฤติกรรมของครู นักเรียน ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเรื่องใดเพิ่มขึ้นมากหรือน้อย พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ลดลงมากหรือน้อย เป็นต้น ดังนั้น คณะผู้บริหารจึงจำเป็นต้องกำหนดกระบวนการบริหารงาน เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนงาน พัฒนาคุณธรรมของโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) การวางแผนงานคุณธรรม
- 2) สร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน
- 3) กำหนดการติดตามนิเทศงาน และ

4) ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ครบรอบบริหารงาน ประมาณ 1 ปีแล้ว นำผลจากการประเมินผลงานมาปรับปรุงแผนงานคุณธรรมฉบับต่อไป การลงมือปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่องจะพัฒนาให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณธรรมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1. การวางแผนงานคุณธรรม แผนงานคุณธรรม หมายถึง การกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณธรรมอย่างเป็น ระบบ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้ ประกอบด้วย การกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติ และตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผล ดังตัวอย่าง ดังนี้

ผังแสดง แผนงานคุณธรรมจริยธรรม

วิสัยทัศน์	ช่วยกันสร้างคนดีให้สังคม
เป้าประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีกระบวนการพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณธรรม 2. มีกลไกและเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนา โรงเรียนคุณธรรม 3. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น 4. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดน้อยลง
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อพัฒนาความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรม 2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยฝึกกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง 3. เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนให้น้อยลง
ยุทธศาสตร์ ดำเนินงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผนึกกำลังของผู้บริหาร ครู และนักเรียนลงมือปฏิบัติคุณธรรมทั่วทั้งโรงเรียน 2. บูรณาการแผนงาน/โครงการ ทั้งด้านวิชาการตามกลุ่มสาระงานวินัยนักเรียน กิจกรรมพัฒนานักเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร เข้าไว้ในการพัฒนาโรงเรียน คุณธรรม

แผนปฏิบัติ	แผนพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม		
คุณธรรมเป้าหมาย	1. ความซื่อสัตย์	2. ความรับผิดชอบ	3. ความพอเพียง
คุณธรรมอัตลักษณ์	1. ความซื่อสัตย์		
	ผู้บริหาร - ไม่แสวงหาผลประโยชน์ - ไม่โกหกและมีสัจจะ - ไม่เบียดเบียนเวลาราชการ	ครู - ไม่เบียดเบียนเวลาราชการ - ไม่สร้างความแตกแยกใน หมู่คณะ	นักเรียน - ใช้วาจาสุภาพ ไม่พูดคำหยาบ - ไม่ลอกการบ้าน - ห่างไกลยาเสพติด
	2. ความรับผิดชอบ		
	ผู้บริหาร - ตรงต่อเวลา - รับผิดชอบต่อหน้าที่	ครู - ตรงต่อเวลา - แต่งกายถูกระเบียบของ โรงเรียน	นักเรียน - แต่งกายถูกระเบียบของ โรงเรียน - ยิ้มไหว้ ทักทาย

	- อดทน แก้ไขปัญหาให้ ลุล่วงด้วยดี - ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเป็นหลัก	- สอนให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์	- มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม ถ่อมตน
3. ความพอเพียง			
	ผู้บริหาร - ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า - แผนงานของโรงเรียน สอดคล้องกับแผน งบประมาณ - อบรม ให้ความรู้ สอน งานแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา	ครู - ประหยัดทรัพยากรของ โรงเรียน - เสียสละ แบ่งปันต่อนักเรียน และเพื่อนร่วมงาน - ไม่ใช่จ่ายเกินฐานะ - สอนงานเพื่อนร่วมงาน	นักเรียน - มีน้ำใจ เสียสละช่วยเหลือ ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน - ประหยัด ไม่ใช่จ่ายเกินตัว - ประหยัดทรัพยากรของ โรงเรียน

โครงการ/โครงการ/ กิจกรรม	โรงเรียนมีโครงการ/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาคุณธรรมรวมทั้งสิ้น....โครงการ ได้แก่ 1. โครงการ.... 2. โครงการ.... ฯลฯ.
ตัวชี้วัดในการ พัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรม	1. มีกระบวนการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมทั้งโรงเรียน 2. (ร้อยละ)จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมพึงประสงค์เพิ่มขึ้น 3. (ร้อยละ)จำนวนครูที่มีพฤติกรรมพึงประสงค์เพิ่มขึ้น 4. (ร้อยละ)จำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ลดน้อยลง 5. มีกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา และชุมชน 6. มีองค์ความรู้/นวัตกรรมการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมและมีการบูรณาการกับ การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 7. มีการขยายเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม 8. มีภาคีความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
คณะทำงาน รับผิดชอบ	1.นาย/นาง/นางสาว..... ผู้อำนวยการโรงเรียน 2. 3.

1.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง สิ่งที่โรงเรียนมุ่งหวังให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งระดับผู้บริหารต้องกำหนดขึ้น และทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วม เช่น โรงเรียนมุ่งจะช่วยสร้างคนดีให้สังคม

1.2 เป้าประสงค์ (Ultimate Goal) หมายถึง เป้าหมายที่โรงเรียนมุ่งมั่นจะไปให้ถึงในอนาคต และต้องมีความสอดคล้องกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เช่น มุ่งให้มีกระบวนการพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณธรรม

1.3 วัตถุประสงค์ เป็นข้อความที่แสดงถึงแนวทางปฏิบัติต่างๆ เพื่อช่วยให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ข้อความที่ใช้เขียนวัตถุประสงค์จะต้องชัดเจน สามารถวัดและประเมินผลได้ เช่น เพื่อพัฒนา ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม (ซึ่งจะส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาโรงเรียน ตามเป้าหมายที่วางไว้)

1.4 ยุทธศาสตร์ดำเนินงาน หมายถึง วิธีการในระดับรายละเอียดที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน เช่น โรงเรียนจะผนึกกำลังจากทุกภาคส่วนมาร่วมกันทำงาน และจะบูรณาการแผนงาน/โครงการต่างๆ ที่โรงเรียนทำอยู่แล้วมาไว้ด้วย เป็นต้น

อนึ่ง โรงเรียนควรพิจารณาแนวทางการบูรณาการงาน โครงการ โครงการงาน กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้นภายใต้แผนงานต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ ด้านวินัย ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น มาดำเนินการภายใต้เป้าหมายเดียวกันของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการ ใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งงบประมาณ บุคลากร ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ประการ สำคัญผลงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการบูรณาการงานต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน จะเป็นการสร้างการมีส่วนร่วม สร้างทีมงานที่ดี ซึ่งจะส่งผลที่ดีในการพัฒนาโรงเรียนในระยะยาว

1.5 แผนปฏิบัติหมายถึง แผนงานที่จะใช้ในการปฏิบัติงานคุณธรรม ประกอบด้วย คุณธรรมเป้าหมาย คุณธรรมอัตลักษณ์ โครงการ/โครงการงาน/กิจกรรม และตัวชี้วัดในการพัฒนาโรงเรียนสู่โรงเรียนคุณธรรม

2. สร้างกลไกการลงมือปฏิบัติงาน โรงเรียนพัฒนากลไกในการปฏิบัติงาน โดยเน้นการสร้าง ความมีส่วนร่วม มีคณะทำงานรับผิดชอบ มีนักเรียนแกนนำ มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผล เป็นต้น

3. กำหนดการติดตามนิเทศงาน ในช่วงของการปฏิบัติงาน ควรมีการนิเทศงานเป็นระยะๆ มีผู้รับผิดชอบให้เป็นผู้นิเทศติดตาม งาน สอนงาน ให้คำปรึกษาหารืออย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้งานเป็นไปในแนวทางที่กำหนดไว้ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที และปรับปรุงงานให้ดีขึ้นได้ตลอดเวลา

การนิเทศติดตามงานจะเป็นการกระตุ้นส่งเสริม เสริมแรง ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานให้ ดำเนิน การอย่างราบรื่นจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงการติดตามให้คำแนะนำปรึกษา อย่าง กัลยาณมิตร การนิเทศติดตามงานอย่างต่อเนื่องจะเป็นหลักประกันที่ดีต่อความสำเร็จของการพัฒนา โรงเรียนคุณธรรม

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่เกิดขึ้น การประเมินผลควรทำ 2 ระดับ ได้แก่ การประเมินผลในระดับโครงการคุณธรรม

และ การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน ระดับ ความสำเร็จของโครงการคุณธรรมต่างๆจะส่งผลให้เกิดผลสำเร็จในภาพรวมของโรงเรียน ดังนั้น การเลือกใช้ ตัวชี้วัดจึงมีความสำคัญ และมีผลต่อการแสดงผลความสำเร็จแตกต่างกัน

ตัวชี้วัด หมายถึง คุณลักษณะความประพฤติ พฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือประเมิน ควรใช้คำที่ ชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่ต้องตีความ และระบุการประเมินเชิงปริมาณ และ/หรือเชิงคุณภาพ เช่น

- ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนนักเรียนที่กล้าแสดงออกในทางที่ดีเพิ่มมากขึ้น
- ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : นักเรียนสร้างสรรค์กิจกรรมหน้าเสาธงอย่างหลากหลาย

4.1 การประเมินผลในระดับโครงการคุณธรรม ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินผลโครงการคุณธรรม อาจแบ่งออกตามช่วงเวลาของแผน

1. การเริ่มโครงการคุณธรรม อาจใช้ตัวชี้วัดเพื่อประเมินการเตรียมความพร้อม และกิจกรรมที่ปฏิบัติงานขั้นต้น เช่น

- มีการประชุมสร้างความเข้าใจ
- มีการแต่งตั้งคณะทำงาน
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมประชุมฟังคำชี้แจงฯลฯ เป็นต้น

2. ช่วงระยะกลางแผนของโครงการคุณธรรม อาจใช้ตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลการทำงาน กิจกรรมโครงการในช่วงครึ่งแผนได้ผลอย่างไร เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน เช่น

- ร้อยละของโครงการที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดไว้
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม/โครงการ
- จำนวนโครงการที่เป็นไปตามแผน ฯลฯ เป็นต้น

3. เมื่อสิ้นสุดโครงการคุณธรรม ควรใช้ตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลสำเร็จของโครงการคุณธรรม เช่น

- ร้อยละของกิจกรรม/โครงการที่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
- ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม/โครงการตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ
- พฤติกรรมที่พึงประสงค์(ที่กำหนดไว้ในโครงการ)เพิ่มขึ้น
- พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์(ที่กำหนดไว้ในโครงการ)ลดน้อยลง ฯลฯ เป็นต้น

4.2 การประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีการจัดทำกิจกรรม/โครงการคุณธรรมหลายเรื่องมากมาย บางโรงเรียนมี กิจกรรม/โครงการแบ่งตามจำนวนห้องเรียน ชั้นเรียน ชมรม กลุ่มสนใจ เป็นต้น เมื่อประเมินผลระดับ โครงการคุณธรรมแล้วให้นำผลมาใช้ประเมินผลภาพรวมของโรงเรียน โดยนำคุณธรรมเป้าหมายของ โรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ มาใช้เป็นเป้าหมายในการประเมินผล แล้วนำคุณธรรมอัตลักษณ์ที่ระบุพฤติกรรม บ่งชี้มาเป็นหลักในการพิจารณาประกอบ แล้วจึงกำหนดตัวชี้วัดภาพรวม เช่น

คุณธรรมเป้าหมาย: ความรับผิดชอบ

คุณธรรมอัตลักษณ์ของผู้บริหาร: ตรงต่อเวลา ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเป็นหลัก

ตัวชี้วัด: พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหารเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดภาพรวม จะใช้วัดระดับความสำเร็จของการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งโรงเรียน โดยพิจารณาจากเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ตัวชี้วัดภาพรวมที่สำคัญ ได้แก่

1. มีกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมทั้งโรงเรียน
  2. มีกลไกคณะทำงานและใช้โครงการคุณธรรมเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม
  3. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
  4. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโรงเรียนลดน้อยลง
  5. เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน
  6. มีองค์ความรู้/นวัตกรรมการสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และมีการบูรณาการกับการจัดการ เรียนรู้ในชั้นเรียน
  7. เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- นอกจากนี้ อาจเพิ่มเติมตัวชี้วัดความสำเร็จภาพรวมเพิ่มอีกได้ ตามสถานการณ์จริงและความ ต้องการของโรงเรียน เช่น

- มีการขยายเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม
- มีภาคีความร่วมมือในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มโรงเรียน และ/หรือชุมชน
- เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมในภูมิภาค
- มีโครงการคุณธรรมกระจายอยู่ในทุกกลุ่มเป้าหมายของโรงเรียน
- ครูออกแบบและจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการความรู้คู่ความดี
- ครูเป็นต้นแบบที่ดีงามของนักเรียน
- นักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมแสดงออกถึงพฤติกรรมพึงประสงค์ที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม สม่่าเสมอ

• พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนลดลง

• พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้น

4.3 ผลลัพธ์/ผลที่คาดว่าจะได้รับ การมีกระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม มีโครงการคุณธรรม มีกิจกรรมส่งเสริมความดีเป็น เครื่องมือให้ทุกคนในโรงเรียนได้ร่วมกันสร้างสรรค์คุณงามความดีเป็นเป้าหมายที่ประสบความสำเร็จแล้ว โรงเรียนยังได้รับประโยชน์อีกมากมาย เช่น

1. ครูจะมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ และเห็นคุณค่าของอาชีพครู มีศักยภาพในการออกแบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนตลอดจนปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างครูที่ดี เป็นที่ยอมรับทั่วกัน
2. นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิด มีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะในการดำเนินชีวิต พึ่งตนเองได้ และช่วยเหลือสังคมได้

3. พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน และ ผู้ปกครองเปลี่ยนแปลงไปในทาง ที่ดีขึ้น
4. นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น และผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) อยู่ใน ระดับที่ดีขึ้น
5. นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนได้รับความสนใจจาก นักวิชาการในการนำไปต่อยอดขยายผลเชิงวิชาการให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น
6. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สังคมชุมชน ประชาชนจะให้ความสนใจ และ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมร่วมกัน เพื่อความสุขของประเทศ อนึ่ง เมื่อโรงเรียน ได้พัฒนาเป็นโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรมแล้ว นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย แล้ว ยังเป็นการ ถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ อีกด้วย

ตอนที่ 3
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

การดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ได้ใช้เครื่องมือในการประเมินโครงการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ฉบับที่ 1
สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้น สำหรับใช้ประเมินด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งแบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 4 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 5 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. สถานะผู้ตอบแบบประเมิน

ผู้บริหารสถานศึกษา   คณะกรรมการสถานศึกษา

2. เพศ   หญิง   ชาย

3. อายุ   21- 30 ปี   31- 40 ปี

41 - 50 ปี   51 ปี ขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี   ปริญญาตรี   ปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านบริบทของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่งระดับ
ความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1 โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
2 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ โรงเรียน					
3 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของ หน่วยงานต้นสังกัด					
4 โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา					
5 โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของ สพฐ.					
6 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการ ดำเนินโครงการ					
7 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนิน โครงการ					
8 หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด					
9 โครงการสามารถแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน					
10 วัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโครงการ					
11 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความ ต้องการของโรงเรียน					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของครู					
13 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรม					
14 วัตถุประสงค์ของโครงการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น					
15 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการ					
16 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน					
17 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
18 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 แบบประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่งระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. มีจำนวนบุคลากรดำเนินกิจกรรมโครงการอย่างเพียงพอ					
2. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ					
3. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ					
4. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ					
5. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการเหมาะสม					
6. มีหน่วยงานภายนอกสนับสนุนการดำเนินโครงการ					
7. มีอาคารสถานที่เหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ					
8. มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ					
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม					
10. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสม					

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่งระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน					
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเหมาะสม					
3. มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการเหมาะสม					
4. มีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง					
5. มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
6. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
7. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม					
8. มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน					
9. คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม					
10. มีการจัดตั้งคณะทำงานติดตาม กำกับดูแลและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้อย่างเหมาะสม					
11. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน					
13. มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน					
14. มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ					
15. มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย					
16. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การวางแผนการดำเนินโครงการ					
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ					
3. เอกสารประกอบการดำเนินโครงการมีความชัดเจน					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
5. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร					
6. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู					
7. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน					
8. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ					
9. การอำนวยความสะดวกและการบริการขณะร่วมโครงการ					
10. การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
11. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน					
12. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายนอกโรงเรียน					
13. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะผู้บริหาร					
14. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะครู					
15. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ฉบับที่ 2
สำหรับผู้ปกครอง

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้น สำหรับใช้ประเมินด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งแบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ หญิง ชาย

2. อายุ 21- 30 ปี 31- 40 ปี

41 - 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่งระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน					
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเหมาะสม					
3. มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการเหมาะสม					
4. มีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง					
5. มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
6. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
7. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างเหมาะสม					
8. มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตามขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน					
9. คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม					
10. มีการจัดตั้งคณะทำงานติดตาม กำกับดูแลและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้อย่างเหมาะสม					
11. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน					
13. มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน					
14. มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ					
15. มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย					
16. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์					
2. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริต					
3. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีระเบียบวินัย					
4. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้					
5. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
6. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน					
7. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนรักความเป็นไทย					
8. โครงการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ฉบับที่ 3
สำหรับนักเรียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม
  - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

--

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ	☐ หญิง	☐ ชาย	
2. ระดับชั้น	☐ ม.1	☐ ม.2	☐ ม.3
	☐ ม.4	☐ ม.5	☐ ม.6

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน**คุณธรรม**

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจระดับมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนิน					
2. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ					
3. โครงการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง					
4. กิจกรรมในโครงการมีความหลากหลาย					
5. การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับใช้ในโครงการ					
6. นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ จากการเข้าร่วมโครงการ					
7. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					
8. นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ฉบับที่ 4
สำหรับครูผู้สอน

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้น สำหรับใช้ประเมินด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ซึ่งแบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 4 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 5 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 6 เป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ตอนที่ 7 เป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอน

ตอนที่ 8 เป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ 21- 30 ปี 31- 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่งระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1 โครงการสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน					
2 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของโรงเรียน					
3 โครงการสอดคล้องกับ นโยบาย เป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด					
4 โครงการสอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา					
5 โครงการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพของสพฐ.					
6 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ					
7 สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอื้อต่อการดำเนินโครงการ					
8 หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด					
9 โครงการสามารถแก้ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน					
10 วัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมายของโครงการ					
11 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของโรงเรียน					
12 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับสภาพความต้องการของครู					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
13 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรม					
14 วัตถุประสงค์ของโครงการมุ่งเน้นให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น					
15 วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับวิธีการดำเนินการ					
16 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน					
17 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
18 กิจกรรมของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของครูและผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 แบบประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การ
เป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่ง
ระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. มีจำนวนบุคลากรดำเนินกิจกรรมโครงการอย่าง เพียงพอ					
2. ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการ ดำเนินโครงการ					
3. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ					
4. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการอย่าง เพียงพอ					
5. มีอุปกรณ์ เครื่องมือในการดำเนินโครงการเหมาะสม					
6. มีหน่วยงานภายนอกสนับสนุนการดำเนินโครงการ					
7. มีอาคารสถานที่เหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ					
8. มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ					
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม					
10. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมตามโครงการมีความ เหมาะสม					

ตอนที่ 4 แบบประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนา
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม มีความเหมาะสมเพียงใด โดยแบ่ง
ระดับความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับและมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน					
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการเหมาะสม					
3. มีการประชุมวางแผนก่อนการดำเนินโครงการ เหมาะสม					
4. มีการให้ความรู้ ประชุมชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง					
5. มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบแก่ บุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน					
6. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างชัดเจน					
7. มีการกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนิน โครงการอย่างเหมาะสม					
8. มีการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดตามโครงการตาม ขั้นตอนทุกกิจกรรมอย่างชัดเจน					
9. คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่อย่าง เหมาะสม					
10. มีการจัดตั้งคณะทำงานติดตาม กำกับดูแลและ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการได้อย่าง เหมาะสม					
11. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและควบคุมการดำเนินงาน ตามโครงการอย่างต่อเนื่อง					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
12. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การวัดผลสำเร็จของโครงการอย่างชัดเจน					
13. มีการกำหนดระยะเวลาในการวัดและประเมินผลอย่างชัดเจน					
14. มีการวัดและประเมินผล หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอย่างเป็นระบบ					
15. มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงได้ง่าย					
16. มีการรายงานผลการดำเนินโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามระดับความพึงพอใจของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การวางแผนการดำเนินโครงการ					
2. การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ					
3. เอกสารประกอบการดำเนินโครงการมีความชัดเจน					
4. กิจกรรมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ					
5. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ผู้บริหาร					
6. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่ครู					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน					
8. สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการ					
9. การอำนวยความสะดวกและการบริการขณะร่วมโครงการ					
10. การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล					
11. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน					
12. การประสานการดำเนินงานกับฝ่ายต่างๆ ภายนอกโรงเรียน					
13. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะผู้บริหาร					
14. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะครู					
15. การวัดและประเมินผลคุณลักษณะนักเรียน					

ตอนที่ 6 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

คำชี้แจง ให้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด โดยแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 3 หมายถึง ดีเยี่ยม
- 2 หมายถึง ดี
- 1 หมายถึง ผ่าน
- 0 หมายถึง ไม่ผ่าน

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบายความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง				
1.2 เข้าร่วม/ ส่งเสริม/ สนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความสามัคคีปรองดอง ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม				
1.3 ปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตย และเคารพกฎหมาย				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรต่างๆ ของประเทศเมื่อมีโอกาส				
1.5 ใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่า เพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของชาติ				
1.6 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ				
1.7 เข้าร่วมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์				
1.8 แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของ พระมหากษัตริย์				
1.9 ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว				
2. ซื่อสัตย์สุจริต				
2.1 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัว ต่อการกระทำผิด				
2.2 ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย				
3.1 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน และห้องเรียน				
3.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน				
3.3 แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ				
4. ใฝ่เรียนรู้				
4.1 ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้				
4.2 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม				
4.3 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ สรุปความรู้ได้อย่าง มีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง				
5.1 ใช้ทรัพย์สิน อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า				
5.2 ใช้จ่ายอย่างประหยัด และมีการเก็บออมเงิน				
5.3 วางแผนการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตประจำวันด้วย ความรอบคอบมีเหตุผลบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
6.1 เอาใจใส่ ตั้งใจและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
6.2 มีความอดทน แก้ปัญหา ไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค เพื่อให้งานสำเร็จและชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ				
7. รักความเป็นไทย				
7.1 ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย มีสัมมาคารวะ และกตัญญูท่เวทีต่อผู้มีพระคุณ				
7.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และนำภูมิปัญญาไทยมาใช้วิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย				
8. จิตสาธารณะ				
8.1 ช่วยพ่อแม่ผู้ปกครองครูทำงานด้วยความเต็มใจ				
8.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน				
8.3 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญตนเพื่อส่วนรวมเมื่อมีโอกาส				
8.4 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน ความสุข ให้กับผู้อื่นเมื่อมีโอกาส ให้คำแนะนำหรือให้อภัยเมื่อคนรอบข้างกระทำความผิด ถูกต้อง				
8.5 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง				

ตอนที่ 7 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูผู้สอนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

คำชี้แจง ให้ครูประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตนเองโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของตนเองมากที่สุด โดยแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

3 หมายถึง ดีเยี่ยม

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ผ่าน

0 หมายถึง ไม่ผ่าน

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน				
1. ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการปฏิบัติงาน				
2. การวางแผนการปฏิบัติงานแต่ละภารกิจ				
3. การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผน				
4. ความมุ่งมั่นกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน				
5. การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน				
ด้านการบริการที่ดี				
1. มีการจัดการความสามารถในการสร้างระบบการ ให้บริการ				
2. การศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ				
3. การจัดระบบการให้บริการบนพื้นฐานของข้อมูลความต้องการ				
4. มีการจัดการให้บริการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนอย่างถูกต้อง				
5. ความตั้งใจ เต็มใจ และกระตือรือร้นในการให้บริการ				
6. การศึกษาผลการให้บริการเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการ ให้บริการ				
ด้านการพัฒนาตนเอง				
1. การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง				
2. การเลือกวิธีพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย				
3. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย				
4. การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม				
5. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน				
6. การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนา งาน				
ด้านการทำงานเป็นทีม				
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น				
2. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3. การยอมรับข้อตกลงของทีมงาน				
4. ความเต็มใจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน				
5. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามบทบาท				
6. การปฏิบัติตนเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้เหมาะสมกับบทบาท				

ตอนที่ 8 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านแซว
วิทยาคม

คำชี้แจง ให้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยทำเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องแสดงระดับคุณภาพที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามากที่สุด
โดยแบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 3 หมายถึง ดีเยี่ยม
2 หมายถึง ดี
1 หมายถึง ผ่าน
0 หมายถึง ไม่ผ่าน

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม				
1.1 ผู้บริหารมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อชี้นำเป็นนโยบาย				
1.2 ผู้บริหารแสดงออกถึงความมีเหตุผล การเคารพนับถือ และมีมนุษยสัมพันธ์				
1.3 ผู้บริหารผลักดันให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง				
1.4 ผู้บริหารแก้ปัญหาความขัดแย้ง และความตึงเครียดในโรงเรียน				
1.5 ผู้บริหารตระหนักถึงความรู้สึกของครูและนักเรียนในเรื่อง เพศและวัฒนธรรม				
1.6 ผู้บริหารให้ความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ				
1.7 ผู้บริหารมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถเหมาะสมและยุติธรรม				
1.8 ผู้บริหารไม่นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ ในงานส่วนตัว ญาติพี่น้อง หรือมิตรสหาย				
2. ด้านการจัดระบบ				
2.1 ผู้บริหารมีการสร้างโครงสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันกับครูในการจัดการเรียนรู้				
2.2 ผู้บริหารมีการพัฒนาโรงเรียนหรือชุมชนที่มุ่งเน้นการสอน และการเรียนรู้				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
2.3 ผู้บริหารมีการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของคณะหรือทีม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่สร้างร่วมกัน				
2.4 ผู้บริหารใช้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุง โรงเรียน				
2.5 ผู้บริหารกำหนดกรอบการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา โดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ				
2.6 ผู้บริหารนำผลงานวิจัย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน				
2.7 ผู้บริหารยอมรับในโอกาสและอุปสรรคที่จะทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ของโรงเรียน				
2.8 มีการตรวจติดตามและทบทวน วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน				
2.9 ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงาน				
2.10 ผู้บริหารใช้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายเป็นเครื่องมือกลยุทธ์ของโรงเรียน				
3. ด้านวิชาการ				
3.1 ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอน				
3.2 ผู้บริหารมีการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรการเรียนรู้ ด้วยความร่วมมือที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการสอน การปฏิบัติและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน				
3.3 ผู้บริหารอำนวยความสะดวกให้ครูในการเลือกวัสดุการเรียนรู้อุปกรณ์และการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้อุปกรณ์ที่หลากหลายและความต้องการเฉพาะของนักเรียน				
3.4 ผู้บริหารสนับสนุนการสอนที่พัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหาการเรียนรู้อุปกรณ์แบบประยุกต์				
3.5 ผู้บริหารมีกลยุทธ์ที่หลากหลายในการประเมิน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน				
3.6 ผู้บริหารรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน				
3.7 ผู้บริหารเน้นให้มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอน				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
4. ด้านการบริหารจัดการ				
4.1 ผู้บริหารมีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย				
4.2 ผู้บริหารมีกระบวนการจัดการและวิธีการเน้น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ				
4.3 ผู้บริหารใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
4.4 ผู้บริหารมีการทบทวนโครงสร้างขององค์กร และระบบการจัดการอยู่เสมอ				
4.5 ผู้บริหารจัดให้มีรายงานการจัดการปฏิบัติการ ตามแผนงบประมาณ				
4.6 ผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการบริหารจัดการ				
4.7 ผู้บริหารใช้กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรและการบริหารจัดการ				
4.8 ผู้บริหารรู้จักแสวงหาทรัพยากรและทุนทรัพย์ มาเพื่อพัฒนาโรงเรียน				
4.9 ผู้บริหารกล้าที่จะนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการใหม่ๆ มาบริหารโรงเรียน				
5. ด้านสังคมและชุมชน				
5.1 ผู้บริหารมีการกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์ ต่อนักเรียนและโรงเรียนมาใช้				
5.2 ผู้บริหารมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ ของนักเรียน				
5.3 ผู้บริหารมีการพิจารณาความสัมพันธ์กับชุมชนและครอบครัวเพื่อให้มีความมุ่งมั่นและโอกาสทางการศึกษา มีความเข้มแข็ง				
5.4 ผู้บริหารมีการนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและองค์กรต่าง ๆ มาสนับสนุนการกำหนดเป้าหมาย และโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน				
5.5 ผู้บริหารนำมามาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคมและชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและประยุกต์นโยบาย				
5.6 ผู้บริหารมีการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสาธารณชน และ องค์กรเอกชนเพื่อปรับปรุงการจัดการศึกษา				

รายการ	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)	ไม่ผ่าน (0)
5.7 ผู้บริหารประยุกต์ใช้การประชาสัมพันธ์การสื่อสารกับครู เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน				
5.8 ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรในโรงเรียน				
6. ด้านการพัฒนาตนเอง				
6.1 ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์จุดด้อยจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่องผู้นำในยุคปัจจุบัน				
6.2 ผู้บริหารสามารถประเมินเป้าหมายการทำงาน วิธีการทำงาน การดำเนินงาน ตลอดจนวิธีการบริหารงานที่นำไปสู่ ความสำเร็จ				
6.3 ผู้บริหารสามารถวางเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้นเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ				
6.4 ผู้บริหารสร้างสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพตนเองให้แข็งแรง ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ				
6.5 ผู้บริหารมีการจัดลำดับความสำคัญของภาระงาน มีเป้าหมาย ในการทำงาน และพยายามทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนด				
6.6 ผู้บริหารพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของตนเอง โดยการฝึกปฏิบัติ ศึกษาต่อ อบรมเป็นประจำจากสถานที่ชำนาญการทางการบริหาร				
6.7 ผู้บริหารเข้าสังคมกับผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้าน การบริหารอยู่เสมอ				

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

แบบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ระหว่างปีการศึกษา 2563 - ปีการศึกษา 2564
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

แบบบันทึกดังต่อไปนี้ เป็นแบบเปรียบเทียบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	2563	2564
1. ภาษาไทย		
2. คณิตศาสตร์		
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม		
5. สุขศึกษาและพลศึกษา		
6. ศิลปะ		
7. การงานอาชีพ		
8. ภาษาต่างประเทศ		

แบบบันทึกสมรรถนะของนักเรียน
ระหว่างปีการศึกษา 2563 - ปีการศึกษา 2564
โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

คำชี้แจง

แบบบันทึกดังต่อไปนี้ เป็นแบบบันทึกเพื่อบันทึกข้อมูล สมรรถนะของนักเรียน

ปีการศึกษา 2563

ปีการศึกษา 2564

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียนที่ได้ระดับดีขึ้น				
	ความสามารถ ในการสื่อสาร	ความสามารถ ในการคิด	ความสามารถ ในการแก้ปัญหา	ความสามารถ ในการใช้ ทักษะชีวิต	ความสามารถ ในการใช้ เทคโนโลยี
มัธยมศึกษาปีที่ 1					
มัธยมศึกษาปีที่ 2					
มัธยมศึกษาปีที่ 3					
มัธยมศึกษาปีที่ 4					
มัธยมศึกษาปีที่ 5					
มัธยมศึกษาปีที่ 6					
รวม					

ตอนที่ 4

วิธีการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่และร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2) ข้อมูลจากแบบประเมินและแบบสอบถามในการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม นำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: σ) แล้ว นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมายบริบท ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายความพึงพอใจ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1$) แสดงว่า มีความเหมาะสม

การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรมนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองของนักเรียน โดยมีรายละเอียดของกรอบแนวทางการประเมินโครงการ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อประเมินบริบทของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาตามสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. ด้านบริบท - ความต้องการจำเป็น - ความเป็นไปได้ - ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบายต้นสังกัดและสถานศึกษา	1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 1.3 ครูผู้สอน จำนวน 25 คน	แบบประเมินเกี่ยวกับบริบทของโครงการแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การวิเคราะห์เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขววิทยาตามสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น - ความรู้ ความพร้อมของบุคลากร - ความเพียงพอของบุคลากร - ความสามารถ ความเหมาะสมของบุคลากร - งบประมาณ - ความเหมาะสมของระยะเวลา - ความเหมาะสมวัสดุอุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุน	2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2.3 ครูผู้สอน จำนวน 25 คน	แบบประเมินเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าของโครงการ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การวิเคราะห์เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขาวงวิทยาكمสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
3. ด้านกระบวนการ - ความเหมาะสมของกิจกรรม - การกำกับ ติดตามและประเมินผล - กระบวนการใช้สื่อและเทคโนโลยี - การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของโครงการ	3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 3.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 3.3 ครูผู้สอน จำนวน 25 คน 3.5 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 303 คน	แบบประเมินเกี่ยวกับกระบวนการของโครงการแบบมาตราส่วนค่าประมาณค่า 5 ระดับ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การวิเคราะห์เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านเขาวงวิทยาكمสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
4. ด้านผลผลิต - คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครูผู้บริหาร - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อโครงการฯ	4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน 4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 4.3 ครูผู้สอน จำนวน 25 คน 4.5 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 303 คน 4.6 นักเรียน จำนวน 303 คน	- แบบบันทึกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน - แบบประเมินคุณลักษณะของครู - แบบประเมินคุณลักษณะของผู้บริหาร - แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการ	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน - การวิเคราะห์เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย ≥ 3.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ≤ 1.00

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
		ดำเนินโครงการแบบมาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ		

ตอนที่ 5

บทบาทของผู้บริหารกับโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ดังต่อไปนี้

1. ด้านการสร้างการรับรู้และการยอมรับ

ผู้บริหารมีการสร้างการรับรู้และการยอมรับให้แต่ละฝ่ายมีความเข้าใจในบทบาทของตนเอง ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของโครงการโรงเรียนคุณธรรม ตามพระราชประสงค์ในการ “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” มีการประชุมร่วมกัน การชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบ การมอบหมายครูในการกระตุ้นให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมให้นักเรียนได้ทราบ การดำเนินงานของโรงเรียน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร และการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้โครงการโรงเรียนคุณธรรม

2. ด้านการสร้างครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ

ผู้บริหาร สร้างการยอมรับให้ครูแกนนำและนักเรียนแกนนำในการเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยพิจารณาความเหมาะสมของผู้ที่จะได้รับคัดเลือกเป็นแกนนำ ส่งเสริมให้ครูแกนนำและนักเรียนแกนนำให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียน มีการร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน ประเมินความก้าวหน้าของงานในแต่ละช่วง การสร้างทีมงานพัฒนาคุณธรรม การติดตามให้คำปรึกษา แนะนำและเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนการสร้างแกนนำในรุ่นต่อไปให้มีความยั่งยืน

3. ด้านการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ผู้บริหารมีการยอมรับ เข้าใจในบทบาทในการร่วมกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ การประชุมระดมความคิดร่วมกันเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้บริหาร เพื่อค้นหาคุณธรรมเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ส่งเสริมความร่วมมือของผู้ปกครองชุมชน และผู้มีส่วนร่วมการจัดทำตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ประจำโรงเรียน การดำเนินการให้บรรลุพฤติกรรมเชิงบวก และมีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายรับทราบถึงคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

4. ด้านการกำหนดวิธีการบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ผู้บริหารมีการยอมรับ เข้าใจในบทบาท และหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน สร้างแรงจูงใจและแรงกระตุ้นในการเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน ในด้านคุณธรรม การเสริมแรงทางบวกให้กับครูและนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์ผลงานของการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรมให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ด้านการลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง

ผู้บริหารมีการยอมรับ เข้าใจในบทบาท และหน้าที่เกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม การน้อมนำหลักการทรงงานของรัชกาลที่ 9 เพื่อเป็นหลักคิดในการลงมือปฏิบัติ การนำหลักการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมมาใช้ในการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม การวางแผนสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยการนำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือกำกับการปฏิบัติการตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม

ตอนที่ 6

บทบาทของครูกับโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม มีการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูในโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม ดังต่อไปนี้

1. ด้านการสร้างการรับรู้และการยอมรับ

ครูผู้สอนมีการสร้างการรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละฝ่าย มีความเข้าใจในบทบาทของตนเอง และตระหนักถึงความสำคัญของโครงการโรงเรียนคุณธรรม ตามพระราชประสงค์ในการ “ช่วยกันสร้างคนดีให้บ้านเมือง” มีการประชุมร่วมกัน การชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบ กระตุ้นให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมให้นักเรียนได้ทราบการดำเนินงานของโรงเรียน สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร และการศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้โครงการโรงเรียนคุณธรรม

2. ด้านการสร้างนักเรียนแกนนำ

ครูผู้สอน สร้างการยอมรับให้นักเรียนแกนนำในการเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยพิจารณาความเหมาะสมของผู้ที่จะได้รับคัดเลือกเป็นแกนนำ ส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียน มีการร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน ประเมินความก้าวหน้าของงานในแต่ละช่วง การสร้างทีมงานพัฒนาคุณธรรม การติดตามให้คำปรึกษา แนะนำและเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนการสร้างแกนนำในรุ่นต่อไปให้มีความยั่งยืน

3. ด้านการกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ครูผู้สอนมีการยอมรับ เข้าใจในบทบาทในการร่วมกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ มีการประชุมระดมความคิดร่วมกันเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครู กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้บริหาร เพื่อค้นหาคุณธรรมเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ส่งเสริมความร่วมมือของผู้ปกครองชุมชน และผู้มีส่วนร่วม การจัดทำตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ประจำโรงเรียน การดำเนินการให้บรรลุพฤติกรรมเชิงบวก และมีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายรับทราบถึงคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

4. ด้านการกำหนดวิธีการบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

ครูผู้สอนมีการยอมรับ เข้าใจในบทบาท และหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการบรรลุคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน สร้างแรงจูงใจและแรงกระตุ้นในการเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน ในด้านคุณธรรม การเสริมแรงทางบวกให้กับนักเรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม การบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ การประชาสัมพันธ์ผลงานของการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรมให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ด้านการลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลง

ครูผู้สอนมีการยอมรับ เข้าใจในบทบาท และหน้าที่เกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม การน้อมนำหลักการทรงงานของรัชกาลที่ 9 เพื่อเป็นหลักคิดในการลงมือปฏิบัติ การนำหลักการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมมาใช้ในการพัฒนาโครงการโรงเรียนคุณธรรม การวางแผนสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยการนำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการเป็นเครื่องมือกำกับการปฏิบัติการตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม

6. ด้านการสร้างกลไกขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม

ครูผู้สอนมีการยอมรับ เข้าใจในบทบาท และหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างกลไกขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำโครงการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม การจัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านคุณธรรมอย่างกัลยาณมิตร การประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึงผลการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมของนักเรียน ครู และผู้บริหาร การขยายผลการดำเนินงานต่อโรงเรียนเครือข่าย และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 7

เอกสารและหลักฐานร่องรอยความสำเร็จของโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
สู่การเป็นโรงเรียนคุณธรรม

1. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม	๓๐
คู่มือครู ปี ๒๕๖๔	
	
คำสั่งโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ที่ ๐๖๕/๒๕๖๔	
เรื่อง แต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบงานในโรงเรียน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔ *****	
<p>ด้วยโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ได้กำหนดบทบาทหน้าที่แก่บุคลากรของโรงเรียน โดยแยกการบริหารงานตามฝ่ายงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสามารถดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p>	
<p>จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๔๖ แต่งตั้งและมอบหมายงานผู้รับผิดชอบงานของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔ ตามรายละเอียดที่แนบท้ายคำสั่งนี้</p>	
<p>ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ เป็นต้นไป</p>	
<p>สั่ง ณ วันที่ ๑๖ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔</p>	
 (นายกุศล มีปัญญา) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม	
http://www.bsw.ac.th	

	นางสาวอำภา จิตแหลม
	นายชนาธิป โหตรภวานนท์
	นายวีรยุทธ ทองอ่อน
	นายไกรวิษณุ ริงจนา
	นายเรวัตร์ วงศ์วุฒิ
วันภาษาไทยแห่งชาติ	นายประจวบ ผาทอง
	นางสาวสิรินภา โยธา
	พระสมคิด จิตตส์วโร
วันเข้าพรรษา	นางสาวสายพิน โปราหา
	นางสาวกนกวรรณ สุวรรณชัย
วันแม่แห่งชาติ	นางสาวนุชรินทร์ ปามูล
	นางสุมาพร จักรอินต๊ะ
วันพ่อแห่งชาติ	นายเรวัตร์ วงศ์วุฒิ
	นายชนาธิป โหตรภวานนท์
วันทำบุญขึ้นปีใหม่/ส่งท้ายปีเก่า	นายเรวัตร์ วงศ์วุฒิ
	ว่าที่ ร.ต.ศศิธร กันใจ
	นางสาวภาวินี ศิริศิลป์มานะกุล
วันปัจฉิมนิเทศ ม.๓ - ๖	นายพิทักษ์ ไชยสถาน
	นายสมพร เจริญศิริ
วันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ	นายนิวัติ ยอดมูลดี
	นายประจักษ์ ทาก่อง
วันวิสาขบูชา	นายประจักษ์ ทาก่อง
	นายนิวัติ ยอดมูลดี
วันเฉลิมพระชนมพรรษา ร.๑๐	นายสมพร เจริญศิริ
	นายไกรวิษณุ ริงจนา
	นายวีรยุทธ ทองอ่อน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. วางแผนการดำเนินงานกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญที่ตนรับผิดชอบ
๒. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเกี่ยวกับวันสำคัญต่อผู้บริหาร
๓. ประสานงานกับฝ่ายงานต่างๆ หน่วยงานภายนอกหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จ
๔. จัดทำรายงาน สรุปผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๖. งานพิเศษเพิ่มเติม

๖.๑ งานโรงเรียนคุณธรรม

๑. นางสาวอำภา จิตแหลม	ครู ชำนาญการพิเศษ	หัวหน้างาน
๒. นางสาวนุชรินทร์ ปามูล	ครู ชำนาญการ	กรรมการ
๓. นายพิทักษ์ ไชยสถาน	ครู ชำนาญการ	กรรมการ
๔. นายปรีชา คำแสน	ครู ชำนาญการการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรม
๒. ส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรมแก่คณะครูในโรงเรียน
๓. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานโรงเรียนคุณธรรมตามโครงการต่างๆ ที่คณะครูรับผิดชอบ เพื่อรายงานหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเผยแพร่แก่สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่มาศึกษาดูงาน
๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๖.๒ โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา

๑. นางราตรี มาบุตร	ครู ชำนาญการพิเศษ	หัวหน้างาน
๒. นายพิทักษ์ ไชยสถาน	ครู ชำนาญการ	กรรมการ
๓. นายปรีชา คำแสน	ครู ชำนาญการพิเศษ	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา
๒. ส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาแก่คณะครูและนักเรียนในโรงเรียน
๓. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาตามโครงการต่างๆ ที่คณะครูรับผิดชอบ เพื่อรายงานหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเผยแพร่แก่สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่มาศึกษาดูงาน

๖.๓ โรงเรียนสื่อสารสองทาง

๑. นางสาวฐิติรัตน์ ฤกษ์นิค	ครู ชำนาญการ	หัวหน้างาน
๒. นายปรีชา คำแสน	ครู ชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
๓. นางสาวสิรินภา โยธา	ครูอัตราจ้าง	กรรมการ
๔. นายวิรัช ทองอ่อน	ครูผู้ช่วย	กรรมการ
๕. นางสาวกนกวรรณ สุวรรณชัย	ครู	กรรมการ
๖. นายไกรวิชญ์ ธิงนา	ครูอัตราจ้าง	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนสื่อสารสองทาง
๒. ส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนสื่อสารสองทางแก่คณะครู และนักเรียนในโรงเรียน

วันเฉลิมพระชนมพรรษา ร.๑๐	นายประจวบ ผาทอง
	นายณัฐวุฒิ กันนา
	นายวีรยุทธ ทองอ่อน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. วางแผนการดำเนินงานกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญที่ตนรับผิดชอบ
๒. เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเกี่ยวกับวันสำคัญต่อผู้บริหาร
๓. ประสานงานกับฝ่ายงานต่างๆ หน่วยงานภายนอกหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จ
๔. จัดทำรายงาน สรุปผลการดำเนินงานเสนอผู้บริหาร
๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๖. งานพิเศษเพิ่มเติม**๖.๑ งานโรงเรียนคุณธรรม**

๑. นางสาวอำภา จิตแหลม	ครู ชำนาญการ	หัวหน้างาน
๒. นางสาวนุชรินทร์ ปามูล	ครู ชำนาญการ	กรรมการ
๓. นายปรีชา คำแสน	ครู ชำนาญการ	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรม
๒. ส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนคุณธรรมแก่คณะครูในโรงเรียน
๓. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานโรงเรียนคุณธรรมตามโครงการต่างๆ ที่คณะครูรับผิดชอบ เพื่อรายงานหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเผยแพร่แก่สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่มาศึกษาดูงาน
๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๖.๒ โรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา

๑. นางราตรี มาบุตร	ครู ชำนาญการพิเศษ	หัวหน้างาน
๒. นายพิทักษ์ ไชยสถาน	ครู ชำนาญการ	กรรมการ
๓. นายปรีชา คำแสน	ครู ชำนาญการ	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษา
๒. ส่งเสริมการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาแก่คณะครูและนักเรียนในโรงเรียน
๓. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานโรงเรียนในโครงการกองทุนการศึกษาตามโครงการต่างๆ ที่คณะครูรับผิดชอบ เพื่อรายงานหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเผยแพร่แก่สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่มาศึกษาดูงาน

๖.๓ โรงเรียนสื่อสารสองทาง

2. ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรม

รูปที่ 1 รับการนิเทศติดตามจากนิเทศอาสา มูลนิธิยุวพัฒน์

รูปที่ 2 รับการนิเทศติดตามจากนิเทศอาสา มูลนิธิยุวพัฒน์

รูปที่ 3 รับการนิเทศติดตามจากนิเทศอาสา มูลนิธิยุวพัฒน์ online ผ่านระบบ Zoom

รูปที่ 4 รับการนิเทศติดตามจากนิเทศอาสา มูลนิธิยุวพัฒน์ online ผ่านระบบ Zoom

รูปที่ 5 รับการนิเทศติดตามจากนิเทศอาสา มุลนิธิยูวพัฒนา online ผ่านระบบ Zoom

รูปที่ 6 ประชุม online ผ่านระบบ Zoom การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม

รูปที่ 7 ครูและนักเรียนเป็นตัวแทนนำเสนอกรณีตัวอย่างความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรม จังหวัดเชียงราย ผ่านนิทรรศการองค์กรดีเด่นด้านคุณธรรม ในงานมหกรรมรวมพลคนสามวัย พลเมืองดี มีคุณธรรม ณ โรงแรมคังการ์เด็น

รูปที่ 8 ครูและนักเรียนเป็นตัวแทนนำเสนอกรณีตัวอย่างความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรม จังหวัดเชียงราย ผ่านนิทรรศการองค์กรดีเด่นด้านคุณธรรม ในงานมหกรรมรวมพลคนสามวัย พลเมืองดี มีคุณธรรม ณ โรงแรมคังการ์เด็น

รูปที่ 9 การพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายคุณธรรม จริยธรรม โครงการกองทุนการศึกษา ร่วมกับ โรงเรียนบ้านแม่คำ สพป.เชียงราย เขต 3

รูปที่ 10 การพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายคุณธรรม จริยธรรม โครงการกองทุนการศึกษา ร่วมกับ โรงเรียนบ้านแม่คำ สพป.เชียงราย เขต 3

รูปที่ 11 การพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายคุณธรรม จริยธรรม โครงการกองทุนการศึกษา ร่วมกับ โรงเรียนบ้านปางของ (ธรรมราษฎร์นุกูล) สพป.เชียงราย เขต 3

รูปที่ 12 การพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายคุณธรรม จริยธรรม โครงการกองทุนการศึกษา ร่วมกับ โรงเรียนบ้านปางของ (ธรรมราษฎร์นุกูล) สพป.เชียงราย เขต 3

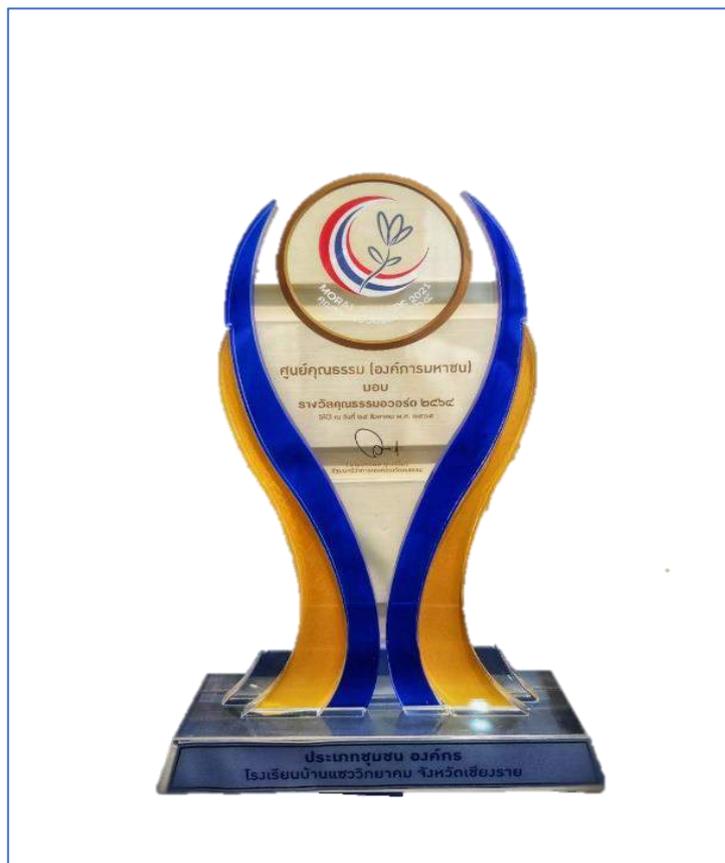

รูปที่ 13 นักเรียนเป็นตัวแทนนำเสนอกรณีตัวอย่างความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรม
ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ณ โรงแรมเอ็มบูติก จังหวัดเชียงราย

รูปที่ 14 นักเรียนเป็นตัวแทนนำเสนอกรณีตัวอย่างความสำเร็จในการขับเคลื่อนคุณธรรม
ของโรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ณ โรงแรมเอ็มบูติก จังหวัดเชียงราย

3. รางวัลและผลงานที่ภาคภูมิใจ ปีการศึกษา 2564

รางวัลคุณธรรมอวอร์ด (Moral Awards) ประจำปีการศึกษา 2564 ประเภทชุมชน องค์การ
จากศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

รางวัลชนะเลิศ การประกวดนิทรรศการต่อต้านการทุจริต ในหัวข้อ “การส่งเสริมธรรมาภิบาลต่อต้านคอร์รัปชัน” ประจำปีการศึกษา 2564 จากการทำเรื่องแห่งประเทศไทย

นายปรีชา คำแสน ได้รับรางวัล “ครูชน คนคุณธรรม” ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีการศึกษา 2564

นางสุมาพร จักรอินต๊ะ ได้รับรางวัล “ครูชน คนคุณธรรม” ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีการศึกษา 2564

นางสาวกนกอร กุลสุทธิ ได้รับรางวัล เป็นผู้มีความสามารถและช่วยเหลืองานด้านดนตรีของ
 โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม ประจำปีการศึกษา 2564

บรรณานุกรม

- ศ.นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี. 2557. หนังสือโรงเรียนคุณธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ.
ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- มูลนิธิพระดาบส. 2551. หนังสือประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส “คำพ่อสอน”.
พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). 2557. หนังสือการสังเคราะห์องค์ความรู้กระบวนการสร้าง
โรงเรียน ต้นแบบด้านคุณธรรม จริยธรรม (บางมูลนากโมเดล). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ.
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). 2557. หนังสือมุ่งสู่เป้าหมาย “โครงการคุณธรรม”.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. 2556. คุณธรรม 5 ประการ. กรุงเทพฯ. เอกสารเผยแพร่
- สำนักงานคຸรຸສກຳ. 2556. ข้อบังคับคຸรຸສກຳ ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2556.
กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก ฅ
ประวัติผู้ประเมินโครงการ

ประวัติผู้ประเมินโครงการ

ชื่อ - สกุล นายกุศล มีปัญญา
 วัน เดือน ปี เกิด 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2509
 ที่อยู่ปัจจุบัน 152/2 หมู่ 11 ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
 57000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2531 ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 จังหวัดเชียงใหม่
 พ.ศ. 2554 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จังหวัดกรุงเทพฯ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2531 อาจารย์ 1 โรงเรียนเวียงป่าเป้าวิทยาคม อำเภอเวียงป่าเป้า
 จังหวัดเชียงราย
 พ.ศ. 2537 อาจารย์ 1 โรงเรียนเมืองเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย
 จังหวัดเชียงราย
 พ.ศ. 2553 ผู้อำนวยการสถานศึกษา (คศ.3) โรงเรียนบ้านสันกำแพง
 อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
 พ.ศ. 2555 ผู้อำนวยการสถานศึกษา (คศ.3) โรงเรียนบ้านห้วยซี้เหล็ก
 อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย
 พ.ศ. 2558 ผู้อำนวยการสถานศึกษา (คศ.3) โรงเรียนบ้านป่าซาง
 อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย
 พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน ผู้อำนวยการสถานศึกษา (คศ.3) โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม
 อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ผลงานวิชาการ

1. รายงานการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนบ้านแซววิทยาคมสู่การเป็นโรงเรียน
 คุณธรรม
2. วิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนกระบวนการสอนคิดของครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้
 ด้านการอ่านของนักเรียน โดยใช้รูปแบบ B.S.W.C.R. โรงเรียนบ้านแซววิทยาคม

รางวัลและเกียรติบัตรที่ได้รับ

1. ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน สถานศึกษาขนาดเล็ก ประจำปีการศึกษา 2561
2. ได้รับรางวัลรางวัลชนะเลิศ การขับเคลื่อนโครงการลูกสาวของแผ่นดินรวมพลังสร้าง
 สังคมไทย ไสสะอาด ประจำปีการศึกษา 2561 จากมูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด และ
 กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

3. รางวัลรองชนะเลิศอันดับ1 การประกวด Waste Less Live ประจำปี พ.ศ.2562 โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงราย
4. ได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทอง ระดับชาติ ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่งเสริมการใช้นวัตกรรม PLC ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการเรียนการสอน (รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. OBEC AWARD ระดับชาติ ประจำปี 2563)
5. ได้รับรางวัล บุคคลดีเด่นด้านคุณธรรม ประจำปี ๒๕๖๔ จากศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมืองสถาบันพระปกเกล้า จังหวัดเชียงราย ร่วมกับชมรมคนดีศรีเชียงราย
6. ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม สายผู้บริหาร “ครูดีศรีเชียงแสน” จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ร่วมกับสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเชียงแสน
7. โรงเรียนได้รับการคัดเลือกจาก กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ร่วมกับ Eduzone.com ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในการการนำผล PISA for School ไปพัฒนาระบบการศึกษาของโรงเรียน โดยจัดทำ PISA for School the Series
8. โรงเรียนได้รับรางวัล องค์กรดีเด่นด้านคุณธรรม ประจำปี 2564 จากศูนย์พัฒนาการเมืองภาคพลเมืองสถาบันพระปกเกล้า จังหวัดเชียงราย ร่วมกับชมรมคนดีศรีเชียงราย
9. โรงเรียนได้รับรางวัลเหรียญทองแดงการแข่งขัน GPSC Young Social Innovator 2021 ชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดโดย บริษัทโกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
10. โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ย จากจากทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ONET สูงกว่าค่าเป้าหมาย ร้อยละ 3 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2563 - 2564 ในระดับที่สูงขึ้น
11. โรงเรียนได้รับรางวัล สถานศึกษาดีเด่น ด้านการส่งเสริมกระบวนการสอนคิด ตามโครงการส่งเสริมศักยภาพสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา สหวิทยาเขตสุถลันไทย สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
12. ได้รับรางวัล ได้รับรางวัลครูดีเด่น ตามโครงการคัดเลือกข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ ลูกจ้างเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติของสหวิทยาเขตสุถลันไทย สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
13. โรงเรียนได้รับผลการประเมินภายนอกจาก สมศ.รอบที่ 4 อยู่ในระดับ ดีมาก
14. โรงเรียนได้รับรางวัลคุณธรรมอวอร์ด ประเภทชุมชนและองค์กร ประจำปี 2564 โดยศูนย์คุณธรรม องค์กรมหาชน กระทรวงวัฒนธรรม